

Dansk udgave

Meddelelser og oplysninger

60. årgang

9. august 2017

Indhold

I Beslutninger og resolutioner, henstillinger og udtalelser

HENSTILLINGER

Rådet

2017/C 261/01	Rådets henstilling af 11. juli 2017 om Belgiens nationale reformprogram for 2017 og med Rådets udtalelse om Belgiens stabilitetsprogram for 2017	1
2017/C 261/02	Rådets henstilling af 11. juli 2017 om Bulgariens nationale reformprogram for 2017 og med Rådets udtalelse om Bulgariens konvergensprogram for 2017	7
2017/C 261/03	Rådets henstilling af 11. juli 2017 om Den Tjekkiske Republiks nationale reformprogram for 2017 og med Rådets udtalelse om Den Tjekkiske Republiks konvergensprogram for 2017	12
2017/C 261/04	Rådets henstilling af 11. juli 2017 om Danmarks nationale reformprogram for 2017 og med Rådets udtalelse om Danmarks konvergensprogram for 2017	16
2017/C 261/05	Rådets henstilling af 11. juli 2017 om Tysklands nationale reformprogram for 2017 og med Rådets udtalelse om Tysklands stabilitetsprogram for 2017	18
2017/C 261/06	Rådets henstilling af 11. juli 2017 om Estlands nationale reformprogram for 2017 og med Rådets udtalelse om Estlands stabilitetsprogram for 2017	23
2017/C 261/07	Rådets henstilling af 11. juli 2017 om Irlands nationale reformprogram for 2017 og med Rådets udtalelse om Irlands stabilitetsprogram for 2017	26
2017/C 261/08	Rådets henstilling af 11. juli 2017 om Spaniens nationale reformprogram for 2017 og med Rådets udtalelse om Spaniens stabilitetsprogram for 2017	31

2017/C 261/09	Rådets henstilling af 11. juli 2017 om Frankrigs nationale reformprogram for 2017 og med Rådets udtalelse om Frankrigs stabilitetsprogram for 2017	36
2017/C 261/10	Rådets henstilling af 11. juli 2017 om Kroatiens nationale reformprogram for 2017 og med Rådets udtalelse om Kroatiens konvergensprogram for 2017	41
2017/C 261/11	Rådets henstilling af 11. juli 2017 om Italiens nationale reformprogram for 2017 og med Rådets udtalelse om Italiens stabilitetsprogram for 2017	46
2017/C 261/12	Rådets henstilling af 11. juli 2017 om Cyperns nationale reformprogram for 2017 og med Rådets udtalelse om Cyperns stabilitetsprogram for 2017	53
2017/C 261/13	Rådets henstilling af 11. juli 2017 om Letlands nationale reformprogram for 2017 og med Rådets udtalelse om Letlands stabilitetsprogram for 2017	58
2017/C 261/14	Rådets henstilling af 11. juli 2017 om Litauens nationale reformprogram for 2017 og med Rådets udtalelse om Litauens stabilitetsprogram for 2017	62
2017/C 261/15	Rådets henstilling af 11. juli 2017 om Luxembourgs nationale reformprogram for 2017 og med Rådets udtalelse om Luxembourgs stabilitetsprogram for 2017	67
2017/C 261/16	Rådets henstilling af 11. juli 2017 om Ungarns nationale reformprogram for 2017 og med Rådets udtalelse om Ungarns konvergensprogram for 2017	71
2017/C 261/17	Rådets henstilling af 11. juli 2017 om Maltas nationale reformprogram for 2017 og med Rådets udtalelse om Maltas stabilitetsprogram for 2017	75
2017/C 261/18	Rådets henstilling af 11. juli 2017 om Nederlandenes nationale reformprogram for 2017 og med Rådets udtalelse om Nederlandenes stabilitetsprogram for 2017	79
2017/C 261/19	Rådets henstilling af 11. juli 2017 om Østrigs nationale reformprogram for 2017 og med Rådets udtalelse om Østrigs stabilitetsprogram for 2017	83
2017/C 261/20	Rådets henstilling af 11. juli 2017 om Polens nationale reformprogram for 2017 og med Rådets udtalelse om Polens konvergensprogram for 2017	88
2017/C 261/21	Rådets henstilling af 11. juli 2017 om Portugals nationale reformprogram for 2017 og med Rådets udtalelse om Portugals stabilitetsprogram for 2017	92
2017/C 261/22	Rådets henstilling af 11. juli 2017 om Rumæniens nationale reformprogram for 2017 og med Rådets udtalelse om Rumæniens konvergensprogram for 2017	98
2017/C 261/23	Rådets henstilling af 11. juli 2017 om Sloveniens nationale reformprogram for 2017 og med Rådets udtalelse om Sloveniens stabilitetsprogram for 2017	105
2017/C 261/24	Rådets henstilling af 11. juli 2017 om Slovakiets nationale reformprogram for 2017 og med Rådets udtalelse om Slovakiets stabilitetsprogram for 2017	110
2017/C 261/25	Rådets henstilling af 11. juli 2017 om Finlands nationale reformprogram for 2017 og med Rådets udtalelse om Finlands stabilitetsprogram for 2017	114

2017/C 261/26	Rådets henstilling af 11. juli 2017 om Sveriges nationale reformprogram for 2017 og med Rådets udtalelse om Sveriges konvergensprogram for 2017	119
2017/C 261/27	Rådets henstilling af 11. juli 2017 om Det Forenede Kongeriges nationale reformprogram for 2017 og med Rådets udtalelse om Det Forenede Kongeriges konvergensprogram for 2017	122

I

(Beslutninger og resolutioner, henstillinger og udtalelser)

HENSTILLINGER

RÅDET

RÅDETS HENSTILLING

af 11. juli 2017

om Belgiens nationale reformprogram for 2017 og med Rådets udtalelse om Belgiens stabilitetsprogram for 2017

(2017/C 261/01)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 5, stk. 2,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 16. november 2016 vedtog Kommissionen den årlige vækstundersøgelse, som markerede starten på det europæiske semester 2017 om samordning af de økonomiske politikker. Den 9.-10. marts 2017 tilsluttede Det Europæiske Råd sig prioriteterne i den årlige vækstundersøgelse. Den 16. november 2016 vedtog Kommissionen på grundlag af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 ⁽²⁾ rapporten om varslingsmekanismen, hvori Belgien ikke blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Samme dato vedtog Kommissionen desuden en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet, som Det Europæiske Råd godkendte den 9.-10. marts 2017. Den 21. marts 2017 vedtog Rådet henstillingen om den økonomiske politik i euroområdet (»henstillingen til euroområdet«) ⁽³⁾.

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer (EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25).

⁽³⁾ EUT C 92 af 24.3.2017, s. 1.

- (2) Da Belgien har euroen som valuta, og i betragtning af de nære indbyrdes forbindelser mellem økonomierne i Den Økonomiske og Monetære Union, bør Belgien sikre en fuldstændig og rettidig implementering af henstillingen til euroområdet som afspejlet i henstilling 1 og 2 nedenfor.
- (3) Den 22. februar 2017 blev landerapporten for Belgien 2017 offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Belgiens fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 12. juli 2016, opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og opfyldelsen af Belgiens nationale Europa 2020-mål.
- (4) Den 28. april 2017 forelagde Belgien sit nationale reformprogram for 2017 og sit stabilitetsprogram for 2017. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.
- (5) Der er taget hensyn til relevante landespecifikke henstillinger i forbindelse med programmeringen af de europæiske struktur- og investeringsfonde (ESI-fondene) for 2014-2020. I henhold til artikel 23 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013⁽¹⁾ kan Kommissionen, hvis det er nødvendigt for at støtte gennemførelsen af relevante henstillinger fra Rådet, anmode en medlemsstat om at evaluere og foreslå ændringer i sin partnerskabsaftale og relevante programmer. Kommissionen har redegjort nærmere for, hvordan den agter at anvende den nævnte bestemmelse, i retningslinjer for anvendelsen af foranstaltninger, der knytter ESI-fondenes effektivitet til forsvarlig økonomisk styring.
- (6) Belgien er i øjeblikket underlagt den forebyggende del af stabilitets- og vækstpakten og omfattet af gældsreglen. Ifølge stabilitetsprogrammet for 2017 planlægger regeringen en gradvis forbedring af den samlede saldo fra et underskud på 2,6 % af BNP i 2016 til 0,1 % af BNP i 2020. Den mellemfristede budgetmålsætning, dvs. et ligevægtigt strukturelt budget, vil efter planen blive opfyldt i 2019. Den genberegnete strukturelle saldo⁽²⁾ peger dog stadig i retning af et underskud på 0,3 % af BNP i 2019. Efter at have nået et højdepunkt på næsten 107 % af BNP i 2014 faldt den offentlige gældskvote til ca. 106 % af BNP i 2015 og 2016, og ifølge stabilitetsprogrammet for 2017 forventes den at falde yderligere til 99 % af BNP i 2020. Det makroøkonomiske scenario, der ligger til grund for disse budgetfremskrivninger, er realistisk. De foranstaltninger, der er nødvendige for at understøtte de planlagte underskudsmål fra og med 2018, er imidlertid ikke specificeret, hvilket er en del af grunden til, at Kommissionen i sin forårsprognose 2017, under antagelse en uændret politik, regner med en forringelse af den strukturelle saldo i 2018.
- (7) Den 22. maj 2017 offentliggjorde Kommissionen en rapport i henhold til artikel 126, stk. 3, i TEUF, da Belgien ikke gjorde tilstrækkelige fremskridt i retning af at overholde gældsreduktionsmålet i 2016. I rapporten blev det efter en vurdering af alle relevante faktorer konkluderet, at gældskriteriet bør anses for overholdt på nuværende tidspunkt. Der skal dog træffes yderligere finanspolitiske foranstaltninger i løbet af 2017 for at sikre bred overensstemmelse med tilpasningsstien i retning af den mellemfristede budgetmålsætning i 2016 og 2017 samlet set.
- (8) Det fremgår af stabilitetsprogrammet for 2017, at den budgetmæssige virkning af den ekstraordinære tilstrømning af flygtninge samt sikkerhedsrelaterede foranstaltninger i 2016 og 2017 er betydelig, og der gives tilstrækkelig dokumentation for omfanget og arten af disse ekstraudgifter på budgettet. Ifølge Kommissionens vurdering beløb de pågældende ekstraudgifter i 2016 sig til 0,08 % af BNP i forbindelse med flygtningetilstrømningen og til 0,05 % af BNP i forbindelse med de sikkerhedsrelaterede foranstaltninger. For 2017 anslås den yderligere virkning af de sikkerhedsrelaterede foranstaltninger sammenlignet med 2016 til 0,01 % af BNP. I henhold til artikel 5, stk. 1, og artikel 6, stk. 3, i forordning (EF) nr. 1466/97 kan der tages hensyn til disse yderligere udgifter, idet tilstrømningen af flygtninge og den alvorlige terrortrussel er usædvanlige begivenheder, deres virkninger for Belgiens offentlige finanser er betydelig, og de offentlige finansers holdbarhed ikke bringes i fare ved at tillade en midlertidig afvigelse fra tilpasningsstien i retning af den mellemfristede budgetmålsætning. Derfor er den påkrævede tilpasning i retning af den mellemfristede budgetmålsætning i 2016 blevet nedjusteret for at tage hensyn til de yderligere flygtninge- og sikkerhedsrelaterede udgifter. Med hensyn til 2017 vil der blive gennemført en endelig vurdering, herunder af hvilke beløb der kan tages hensyn til, i foråret 2018 på basis af oplysninger fra de belgiske myndigheder.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 320).

⁽²⁾ Den konjunkturkorregerede saldo, eksklusive engangsforanstaltninger og midlertidige foranstaltninger, der er genberegnet af Kommissionen efter den metode, der er aftalt i fællesskab.

- (9) Den 12. juli 2016 henstillede Rådet, at Belgien gennemfører en årlig finanspolitisk tilpasning på mindst 0,6 % af BNP hen imod den mellemfristede budgetmålsætning i 2017. På basis af Kommissionens forårsprognose 2017 er der risiko for en vis afvigelse fra dette krav i 2017. Der er dog stadig risiko for en væsentlig afvigelse fra den anbefalede finanspolitiske tilpasning i retning af den mellemfristede målsætning for 2016 og 2017 samlet set. Det ændrer ikke noget ved denne konklusion, hvis man ser bort fra den budgetmæssige virkning af den ekstraordinære tilstrømning af flygtninge og de sikkerhedsrelaterede foranstaltninger.
- (10) I 2018 forventes Belgien i lyset af sin finanspolitiske situation og navnlig sit gældsniveau at foretage yderligere tilpasninger i retning af den mellemfristede budgetmålsætning om et ligevægtigt strukturelt budget. Ifølge den tilpasningsmatrix, der er fastlagt efter fælles aftale som led i stabilitets- og vækstpakten, medfører tilpasningen et krav om en nominel vækst i de primære offentlige nettoudgifter ⁽¹⁾, som ikke overstiger 1,6 % i 2018. Dette svarer til en årlig strukturel tilpasning på mindst 0,6 % af BNP. Med en uændret politik er der risiko for en væsentlig afvigelse fra dette krav i 2018. Belgien forventes umiddelbart ikke at overholde gældsreglen i 2017 og 2018. Rådet er af den generelle opfattelse, at Belgien bliver nødt til at træffe yderligere foranstaltninger fra 2017 for at overholde bestemmelserne i stabilitets- og vækstpakten. Som fastsat i forordning (EF) nr. 1466/97 bør der i vurderingen af budgetplanerne og resultaterne tages hensyn til medlemsstatens budgetbalance i lyset af konjunkturf forholdene. Som anført i Kommissionens meddelelse om det europæiske semester 2017, der ledsager disse landespecifikke henstillinger, skal der ved vurderingen af udkastet til budgetplan for 2018 og den efterfølgende vurdering af 2018-budgetresultaterne tages behørigt hensyn til målet om at opnå en finanspolitisk kurs, der bidrager til både at styrke det igangværende opsving og sikre Belgiens offentlige financers holdbarhed. Rådet noterer sig i den sammenhæng, at Kommissionen agter at foretage en samlet vurdering i overensstemmelse med forordning (EF) nr. 1466/97, navnlig i lyset af konjunkturf forholdene i Belgien.
- (11) En effektiv koordinering af budgetterne er afgørende i en føderal medlemsstat som Belgien, hvor en stor del af købekraften er blevet uddelegeret til subnationale myndigheder. I et forsøg på at forbedre den interne koordinering og på at gennemføre traktaten om stabilitet, samordning og styring i Den Økonomiske og Monetære Union («finanspakten») indgik den føderale regering, de regionale regeringer og regeringerne for sprogfællesskaberne en samarbejdsaftale i 2013 med det formål at fastlægge overordnede og individuelle flerårige finanspolitiske forløb, der skulle overvåges af det højtstående finanspolitiske råd. Denne proces har dog ikke resulteret i en formel aftale om den finanspolitiske kurs, og der er heller ikke opnået tilstrækkelige garantier vedrørende det højtstående finanspolitiske råd overvågningsrolle. Denne mangel på koordinering af indsatsfordelingen undergraver gennemførligheden af landets overordnede kurs, som fastsat i stabilitetsprogrammet for 2017, i retning af den mellemfristede målsætning.
- (12) På trods af Belgiens potentiale for at stimulere væksten på lang sigt ligger de offentlige investeringer meget lavt efter europæisk målestok, især i forhold til de samlede offentlige udgifter. Ikke blot er den offentlige kapitalbeholdning lav, kvaliteten af den offentlige infrastruktur er også blevet forringet. I betragtning af de meget snævre budgetmæssige rammer for alle niveauer af den offentlige forvaltning kan der kun bevares et tilstrækkeligt råderum for investeringer, hvis man ændrer sammensætningen af de offentlige udgifter ved at øge effektiviteten i de offentlige tjenester og politikker og bremse den hurtige stigning i visse udgiftsposter.
- (13) Belgien har gjort væsentlige fremskridt med reformen af lønfastsættelsessystemet. Revisionen af loven af 1996, der regulerer lønforhandlingerne, har til formål at beskytte den forøgelse af omkostningskonkurrenceevnen, der er opnået som følge af den seneste løntilbageholdenhed. De mere konservative fremskrivninger af referenceniveauet og de indbyggede forudgående justeringer i forbindelse med beregningen af lønnormen betyder, at den reviderede ramme bidrager betydeligt til at forbedre Belgiens omkostningskonkurrenceevne over for de vigtigste handelspartnere i euroområdet. Desuden giver reformen større sikkerhed for, at offentlige tiltag for at nedbringe de indirekte lønomkostninger reelt vil gavne omkostningskonkurrenceevnen, og regeringen får en udvidet rolle i forebyggelsen af en negativ udvikling i omkostningskonkurrenceevnen som følge af overdreven inflation. Ifølge rammen for kollektive overenskomstforhandlinger skal udviklingen i lønninger og produktivitet samt andre faktorer, der er afgørende for konkurrenceevnen, overvåges nøje af arbejdsmarkedets organisationer, som er repræsenteret i det centrale økonomiråd. Eftersom det stadig er en udbredt praksis i mange sektorer at koble lønudviklingen til inflationen, og da inflationskløften mellem Belgien og dens naboer er stigende, vil udviklingen i enhedslønomkostningerne fortsat blive overvåget nøje som led i det europæiske semester.

⁽¹⁾ De offentlige nettoudgifter består af de samlede offentlige udgifter minus renteudgifter, udgifter til Unionens programmer, som fuldt ud modsvares af EU-midler, og ikkediskretionære ændringer i udgifterne til arbejdsløshedsunderstøttelse. Nationalt finansierede faste bruttoinvesteringer udjævnes over en fireårsperiode. Diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden eller lovbestemte indtægtsforøgelser er medregnet. Engangsforanstaltninger på både udgifts- og indtægtssiden er modregnet.

- (14) Der er gjort visse fremskridt med at få arbejdsmarkedet til at fungere bedre. En højere pensionsalder og yderligere begrænsning af førtidspensionering tilskynder ældre til at forblive på eller vende tilbage til arbejdsmarkedet. Et gradvist fald i skattebeløbet har bidraget til at øge beskæftigelsesgraden. Jobskabelsen har været støt stigende som følge af økonomisk vækst og en forbedret omkostningskonkurrenceevne. Udviklingen afspejler også lettelse i skatten på arbejdskraft samt løntilbageholdenhed, der har forbedret de belgiske virksomheders lønkonkurrenceevne. Der er dog fortsat en række strukturelle mangler. Andelen af arbejdsløse eller inaktive personer, der kommer i beskæftigelse, er lav, og den samlede beskæftigelsesgrad er stadig tyngt af de dårlige resultater for bestemte grupper. Disse omfatter lavtuddannede, unge, ældre og personer med indvandrerbaggrund, herunder både personer, der er født uden for EU, og andengenerationsindvandrere. Beskæftigelsen af personer med indvandrerbaggrund er, selv når der korrigeres for andre individuelle kendetegn, blandt de laveste i Unionen. Navnlig er den indvandrerbetingede forskel i beskæftigelsesfrekvens for personer, der er født uden for EU, den højeste i Unionen: Beskæftigelsesfrekvensen for aldersgruppen 20-64 år var på 49,1 % i 2016 sammenlignet med 70,2 % for personer født i Belgien, og den var endda lavere for kvinder, der er født uden for EU (39,1 %). I 2015 var risikoen for fattigdom og social udstødelse for personer født uden for EU 50,7 % sammenlignet med 17 % for personer født i Belgien. Disse store beskæftigelsesforskelle mellem bestemte befolkningsgrupper resulterer fortsat i en kronisk underudnyttelse af arbejdskraften. Selv om igangværende regionale reformer af beskæftigelsesincitamentordningerne har til formål at rationalisere og justere systemet, bør omkostningseffektiviteten af de politiske valg, der træffes, jævnligt overvåges. Visse træk i de foranstaltninger, der er rettet mod bestemte målgrupper, kan medføre uventede ekstragevinster eller fortrængningseffekter. Koordinering og kommunikation mellem og inden for de forskellige politiske niveauer er også afgørende for, om de målrettede foranstaltninger virker effektivt. Skatter, herunder socialsikringsbidrag for lavtlønnede og inddragelse af sociale ydelser for personer, der kommer i arbejde eller øger antallet af arbejdstimer, kan skabe inaktivitets- og lavtlønsfælder.
- (15) Der er gjort visse fremskridt med uddannelsesreformer, der tager sigte på at forbedre ligheden i uddannelse, nøglekompetencer og uddannelsernes kvalitet. Men trods gode gennemsnitsresultater i international målestok er andelen af 15-årige elever, der er blandt de allerbedste, faldet, mens andelen af elever med ringe færdigheder er steget. Hvad angår uddannelsesmæssige uligheder, der er forbundet med den socioøkonomiske baggrund, ligger Belgien over EU- og OECD-gennemsnittet. Præstationskløften for elever med indvandrerbaggrund er også stor, og andengenerationsindvandrere klarer sig kun lidt bedre end første generation, selv når den socioøkonomiske baggrund tages med i betragtning. Bekæmpelsen af de uddannelsesmæssige uligheder vil således kræve en bred politisk indsats, som rækker ud over uddannelsessystemet. Den stærke vækst i elevtallet, navnlig blandt elever med indvandrerbaggrund (deres andel steg fra 15,1 % i 2012 til 17,7 % i 2015), gør denne udfordring endnu større. Desuden begynder Belgien at opleve en mangel på lærere, og lærerne er ikke altid godt forberedte til at klare en stadig mere mangfoldig elevsammensætning, eller de får ikke nok støtte. De vigtigste årsager er, at det er svært at tiltrække de bedst egnede studerende og kandidater til faget, at en stor andel af de nystartede lærere opgiver lærergerningen, og at en del af lærerne ikke er til rådighed til undervisning. Desuden er lærernes grunduddannelse i Belgien af relativt kort varighed, p.t. 3 år. Uddannelsesreformer er nøglen til at øge erhvervsfrekvensen blandt lavtuddannede unge og støtte overgangen til en videnintensiv økonomi.
- (16) Det ikkeomkostningsrelaterede aspekt af konkurrenceevnen kræver stadig forbedring. Højere produktivtetsgevinster og bredere investeringer i videnbaseret kapital, navnlig med sigte på indførelse af digitale teknologier, er afgørende i denne henseende. Selv om det offentlige forskningssystem er af høj kvalitet, skal udbredelsen af viden styrkes, for at der kan opnås bedre resultater på innovationsområdet. Alle decentrale myndigheder anerkender dette behov og har i de seneste år vedtaget forskellige strategier og foranstaltninger til fremme af innovation. For at fremme en sådan udvikling bør der dog gøres mere for at forbedre rammebetingelserne for innovation. Desuden forekommer det muligt at forbedre effektiviteten og virkningen af den offentlige støtte til forskning og innovation i Belgien, navnlig ved at evaluere mulige fortrængningseffekter og yderligere forenkle det samlede system.
- (17) Der er sket begrænsede fremskridt med hensyn til at fjerne de etablerings- og driftsmæssige restriktioner for detailhandel. Efter den sjette statsreform, der overførte beføjelser vedrørende etablering af detailhandel til regionerne, er der indført nye regionale love, der forenkler den administrative tilladelsesprocedure. Der er imidlertid en bred margin for fortolkning af visse bestemmelser, hvilket risikerer at føre til uberettigede hindringer for markedsadgang. Forbrugerpriserne er fortsat højere end i nabolandene, og forskellene er større, end hvad der kan forklares ud fra de højere arbejdskraftomkostninger. Der er behov for en bred strategi for at løse disse problemer og sikre, at forbrugerne kan drage fordel af et marked med konkurrence og lavere priser.

- (18) En kraftig regulering af netværksindustrierne og visse liberale tjenesteydelser begrænser konkurrencen i Belgien, navnlig for ejendomsmæglere, arkitekter og revisorer. Hindringerne omfatter blandt andet restriktioner vedrørende ejerforhold og selskabsform for arkitekter, bestemmelser om uforenelighed, der forbyder samtidig udøvelse af enhver anden økonomisk aktivitet for alle typer revisionserhverv, begrænsninger for ejendomsmægleres adgang til erhvervet samt restriktioner vedrørende ejerforhold og stemmerettigheder. Hvis disse hindringer mindskes, kan det skabe en mere intens konkurrence, der vil medføre, at der kommer flere virksomheder ind på markedet, og at forbrugerne nyder godt af lavere priser. Kommissionen fremlagde i januar 2017 en pakke med foranstaltninger, der skal nedbryde barriererne på markederne for tjenesteydelser. Pakken omfatter en række anbefalinger rettet til Belgien om at gennemføre reformer, der tackler disse udfordringer.
- (19) Transportnettet repræsenterer et af de mest presserende investeringsgab. Myldretidstrafikken udgør et voksende problem, som underminerer landets tiltrækningskraft for udenlandske investorer og har betydelige økonomiske og miljømæssige omkostninger. Belgien har desuden alvorlige luftforureningsproblemer og forventes ikke at nå sit mål om at reducere andelen af emissioner, der ikke er omfattet af emissionshandelsordningen, med 15 % i 2020 sammenlignet med 2005, men landet vil med stor sandsynlighed opfylde sine forpligtelser i henhold til Unionens klimalovgivning ved at gøre brug af de eksisterende fleksibilitetsbestemmelser. De mest presserende udfordringer består i at forbedre den grundlæggende jernbane- og vejinfrastruktur og etablere de manglende forbindelser mellem de vigtigste økonomiske centre. Samtidig er det vigtigt at tackle myldretidstrafikken ved at forbedre den offentlige transport, optimere trafikstyringen og fjerne markedsforvridninger og negative skatteincitamenter, f.eks. den gunstige behandling af firmabiler. Endnu en udfordring vedrører tilstrækkeligheden af den indenlandske elproduktion og forsynings sikkerheden i almindelighed. Ikkeplanlagte driftsafbrydelser i flere nukleare anlæg har givet anledning til bekymring over, hvordan udbuddet af og efterspørgslen efter elektricitet bringes i ligevægt, og de gentagne ændringer af tidsplanen for afvikling af nukleare anlæg skaber fortsat et klima, der ikke er befordrende for at træffe langsigtede investeringsbeslutninger. Selv om forsyningsrisiciene på kort sigt er mindsket, navnlig fordi den strategiske reserve er blevet forøget, og der er gjort visse fremskridt med at øge sammenkoblingen af energinettene, er de mere langsigtede investeringsbehov stadig betydelige. Foruden yderligere sammenkobling er der behov for intelligent net for at fremme efterspørgselsstyring. Da det tager lang tid at gennemføre projekter i energisektoren, og der bliver behov for stor erstatningskapacitet i løbet af det næste årti, er en hurtig indsats nødvendig, navnlig i form af indretning af en passende retlig ramme, der fremmer udviklingen af fleksibel kapacitet (inden for produktion, lagring og efterspørgselsstyring).
- (20) Belgien har gjort visse fremskridt med reformen af skattesystemet, især ved at flytte beskatningen fra arbejde til andre områder, hvilket gradvist vil mindske skattebeløbet på arbejde. Skatten på arbejde, herunder socialsikringsbidrag sænkes i flere omgange mellem 2016 og 2020. Virkningerne af den igangværende skattereform er begyndt at vise sig. Skattesystemet er dog fortsat komplekst med beskatningsgrundlag, der udhules af særlige fritagelser, fradrag og nedsættelser. Nogle af disse medfører indtægtstab, økonomiske forvridninger og en tung administrativ byrde. Skatteomlægningen synes ikke at være budgetmæssigt neutral, eftersom nedsættelsen af skatten på arbejde kun delvist modsvares af en stigning i andre skatter, herunder forbrugsafgifter. Der er stadig vide muligheder for at forbedre udformningen af skattesystemet ved at udvide skattegrundlaget yderligere og dermed skabe plads for lavere lovbestemte satser og begrænse antallet af forvridninger. Der er også et betydeligt potentiale for at gøre beskatningen mere miljøvenlig, bl.a. ved at ændre den gunstige skattebehandling af firmabiler og benzinkort, som bremser yderligere fremskridt i bekæmpelsen af trafikpropper, luftforurening og drivhusgasemissioner. Regeringen har planer om at ændre firmabilordningen, men de miljømæssige fordele af denne reform vil sandsynligvis være begrænsede.
- (21) Som led i det europæiske semester 2017 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Belgiens økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2017. Den har også vurderet stabilitetsprogrammet for 2017, det nationale reformprogram for 2017 og de foranstaltninger, der er truffet som opfølgning på de henstillinger, der er blevet rettet til Belgien i de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Belgien, men også til deres overensstemmelse med EU-regler og -retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (22) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået stabilitetsprogrammet for 2017, og dets holdning ⁽¹⁾ afspejles især i henstilling 1 nedenfor,

HENSTILLER, at Belgien i 2017 og 2018 iværksætter tiltag med henblik på at:

⁽¹⁾ I henhold til artikel 5, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

1. Gøre en betydelig finanspolitisk indsats i 2018 i overensstemmelse med kravene i den forebyggende del af stabilitets- og vækstpakten under hensyntagen til behovet for at styrke det igangværende opsving og sikre Belgiens offentlige financers holdbarhed. Anvende ekstraordinære indtægter, f.eks. indtægter fra salg af aktiver, til at fremskynde nedbringelsen af den offentlige gældskvote. Nå til en aftale om en realiserbar fordeling af de finanspolitiske mål blandt alle myndighedsniveauer og sikre en uafhængig finanspolitisk overvågning. Fjerne forvridende skatteudgifter. Forbedre de offentlige udgifters sammensætning for at skabe plads til investeringer i infrastruktur, herunder transportinfrastruktur.
2. Sikre, at de dårligst stillede grupper, herunder personer med indvandrerbaggrund, har de samme muligheder for at deltage i almen uddannelse og erhvervsuddannelse af høj kvalitet samt på arbejdsmarkedet.
3. Fremme investering i videnbaseret kapital, navnlig gennem tiltag for at øge indførelsen af digital teknologi, samt innovationsspredning. Øge konkurrencen i de liberale erhverv og detailhandelen og styrke markedsmekanismerne i netværksindustrierne.

Udfærdiget i Bruxelles, den 11. juli 2017.

På Rådets vegne

T. TÖNISTE

Formand

RÅDETS HENSTILLING**af 11. juli 2017****om Bulgariens nationale reformprogram for 2017 og med Rådets udtalelse om Bulgariens konvergensprogram for 2017**

(2017/C 261/02)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 9, stk. 2, ogsom henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer ⁽²⁾, særlig artikel 6, stk. 1, og

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusionerne fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 16. november 2016 vedtog Kommissionen den årlige vækstundersøgelse, som markerede starten på det europæiske semester 2017 om samordning af de økonomiske politikker. Prioriteterne i den årlige vækstundersøgelse blev godkendt af Det Europæiske Råd den 9.-10. marts 2017. Den 16. november 2016 vedtog Kommissionen på grundlag af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 rapporten om varslingsmekanismen, hvori Bulgarien blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybtgående undersøgelse.
- (2) Den 22. februar 2017 blev landerapporten for Bulgarien 2017 offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Bulgariens fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 12. juli 2016, opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og opfyldelsen af Bulgariens nationale Europa 2020-mål. Rapporten indeholdt desuden en dybtgående undersøgelse efter artikel 5 i forordning (EU) nr. 1176/2011, og resultaterne heraf blev offentliggjort den 22. februar 2017. Kommissionen konkluderede på baggrund af sin analyse, at Bulgarien er berørt af uforholdsmæssigt store makroøkonomiske ubalancer. Bulgarien oplever navnlig fortsat ubalancer som følge af den fortsatte skrøbelighed i den finansielle sektor og virksomhedernes høje gældsætning, samtidig med at langtidsligheden er høj.
- (3) Bulgarien fremlagde sit nationale reformprogram for 2017 og sit konvergensprogram for 2017 den 17. maj 2017 efter fristens udløb.

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25.

- (4) Der er taget hensyn til relevante landespecifikke henstillinger i forbindelse med programmeringen af de europæiske struktur- og investeringsfonde (ESI-fondene) for 2014-2020. I henhold til artikel 23 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013⁽¹⁾ kan Kommissionen, hvis det er nødvendigt for at støtte gennemførelsen af relevante henstillinger fra Rådet, anmode en medlemsstat om at evaluere og foreslå ændringer i sin partnerskabsaftale og relevante programmer. Kommissionen har redegjort nærmere for, hvordan den agter at anvende den nævnte bestemmelse, i retningslinjer for anvendelsen af foranstaltninger, der knytter ESI-fondenes effektivitet til forsvarlig økonomisk styring.
- (5) Bulgarien er i øjeblikket underlagt den forebyggende del af stabilitets- og vækstpagten. I sit konvergensprogram for 2017 har regeringen, med udgangspunkt i en ligevægtig budgetstilling i 2016, planer om et samlet underskud på 0,6 % af BNP i 2017. Det samlede underskud forventes at falde en anelse til 0,5 % af BNP i 2018 og derefter vende til et lille overskud. Den mellemfristede budgetmålsætning om et strukturelt underskud på 1 % af BNP planlægges at blive opfyldt med en margen i hele programperioden. Ifølge konvergensprogrammet for 2017 ventes den offentlige gældskvotestørrelse at falde gradvis fra 29,5 % af BNP i 2016 til 23,8 % i 2020. Det makroøkonomiske scenarie, der ligger til grund for disse budgetfremskrivninger, er realistisk.
- (6) Den 12. juli 2016 henstillede Rådet, at Bulgarien gennemfører en årlig finanspolitisk tilpasning på 0,5 % af BNP hen imod den mellemfristede budgetmålsætning. De endelige tal viser, at Bulgarien allerede klarede sig bedre i forhold til den mellemfristede budgetmålsætning i 2016. På basis af Kommissionens forårsprognose 2017 forventes den strukturelle saldo at vende fra et overskud på 0,1 % af BNP i 2016 til et underskud på 0,4 % af BNP i 2017 og 0,3 % af BNP i 2018, hvis der ikke sker ændringer af politikken. På trods af denne forringelse forventes den strukturelle saldo at ligge over den mellemfristede budgetmålsætning begge år. Rådet er af den opfattelse, at Bulgarien overordnet set forventes at overholde bestemmelserne i stabilitets- og vækstpagten i 2017 og 2018.
- (7) Der er bestræbelser i gang for at forbedre skatteopkrævningen. På trods af forbedringer udgør overholdelse af skattereglerne fortsat en udfordring. Skyggeøkonomien og sort arbejde spiller fortsat en stor rolle. Den skattemæssige administrative byrde er blevet mindsket, men er stadig betydelig. Foranstaltninger for at mindske bureaukratiet har hidtil givet begrænsede resultater, og der er ingen tegn på større forbedringer med hensyn til frivillig overholdelse af skattereglerne. I den situation er håndhævelse af reglerne helt afgørende ikke kun for så vidt angår gennemførelse af kontrol, men også for at styrke forebyggelsen af manglende overholdelse af skattereglerne. Handlingsplanen for den samlede nationale strategi 2015-2017 om at forbedre skatteopkrævning, takle skyggeøkonomien og nedbringe efterlevelseseffektiviteter, ser ud til at være et nyttigt værktøj, navnlig for at evaluere og forbedre koordineringen og effektiviteten af en række administrative organer på skatteområdet. En efterfølgende analyse af virkningerne af de specifikke foranstaltninger kunne bidrage til en egentlig vurdering, planlægning og målretning af fremtidige foranstaltninger vedrørende overholdelse af skattereglerne. Disse foranstaltninger vil indgå i en omfattende samlet national strategi, der skal erstatte den nuværende strategi, der udløber ved udgangen af 2017.
- (8) De bulgarske myndigheder gennemførte i samråd og samarbejde med de relevante europæiske organer kvalitetsvurderinger af aktiverne og stresstests af bank- og forsikringssektorerne og en undersøgelse af private pensionsfondes aktiver. Resultaterne bekræftede, at sektorerne samlet set er robuste, men det blev dog bekræftet, at der findes sårbarheder, herunder i visse systemisk vigtige institutioner. Da de opfølgende foranstaltninger endnu ikke er fuldt ud gennemført, findes kilden til sårbarhederne fortsat. Nogle spørgsmål, herunder værdiansættelse af illikvide finansielle instrumenter og aktiver samt eksponeringer i forbindelse med nærtstående parter, blev ikke fuldt ud taget i de tre undersøgelser. De tilsynsførende kunne indtage en mere konservativ tilgang til behandlingen af disse spørgsmål. Udestående spørgsmål i forsikringssektoren omfatter også behandlingen af visse genforsikringskontrakter, visse tilgodehavender og tilsyn på koncernniveau.
- (9) For at takle risikoen for lignende ubalancer i fremtiden er det nødvendigt, at foranstaltningerne for at forbedre tilsynet med banker gennemføres fuldt ud, og at der gøres en yderligere indsats for at forbedre tilsynet med ikkebankmæssige sektorer. At takle aktiver, der er vanskelige at værdiansætte, og usund forretningspraksis, herunder eksponeringer i forbindelse med nærtstående parter og dertil knyttet långivning, udgør fortsat store udfordringer for

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 320).

myndighederne. Bulgariens nationalbank har iværksat en plan for reform og udvikling af banktilsynet, som også er baseret Verdensbankens og IMF's resultater. Denne plan er nu ved at blive gennemført, men skal måske ændres i lyset af resultaterne i programmet til vurdering af den finansielle sektor. Manglerne ved tilsynet, som undersøgelserne af forsikringssektoren og pensionsfondene har vist, understreger behovet for, at finanstillsynskommissionen udvikler og gennemfører en samlet plan for et styrket tilsyn, bl.a. ved at forbedre dens egen interne forvaltning og funktionsmåde. For at være fuldt ud troværdig skal en plan baseres på international bedste praksis på området og udarbejdes og gennemføres i tæt samarbejde med de relevante europæiske organer og om nødvendigt trække på input fra tredjepartstjenesteydere.

- (10) Virksomhedernes gæld er fortsat høj (højere end i sammenlignelige lande), hvilket udgør en byrde for virksomhedernes regnskaber og potentielt bremser låneefterspørgslen og investeringerne på mellemlang sigt. For at nedbringe det stadigt høje niveau for misligholdte lån bør myndighederne fremme bankernes gældsomlægning ved at anvende en bred vifte af værktøjer. En fremskyndelse af reformen af insolvenslovgivningen ville forbedre den retlige ramme for behandling af dårlige lån og give mulighed for udenretslig omstrukturering. Ud over insolvenslovgivningen kunne værktøjsskassen indeholde tilsynsmæssige retningslinjer for banker med en særlig stor andel misligholdte lån. Den kunne også indeholde tiltag, der gør oplysningerne om kvaliteten af aktiver mere gennemsigtige, for at bidrage til at uddybe det sekundære marked for misligholdte lån.
- (11) Den seneste udvikling på arbejdsmarkedet har været positiv, men der er fortsat strukturelle problemer. Arbejdsstyrken svinder fortsat på grund af befolkningens aldring kombineret med udvandring. Da økonomien undergår strukturelle ændringer, er det vigtigt at drage nytte af det uudnyttede potentiale på arbejdsmarkedet. Arbejdsmarkedet er i øjeblikket karakteriseret ved en stor andel af langtidsledighed ud af den samlede ledighed og en høj grad af inaktivitet, begrænset inklusion af unge på arbejdsmarkedet og mangel på kvalificeret arbejdskraft og et misforhold mellem de udbudte og efterspurgte kvalifikationer på arbejdsmarkedet. Arbejdsløshedsprocenten faldt til under gennemsnittet i Unionen i 2015, men langtidsledigheden og den procentdel af unge, der ikke er i arbejde eller under uddannelse, og den lave beskæftigelsesgrad for lavtuddannede udgør stadig en stor udfordring. I forhold til denne udfordring er de aktive arbejdsmarkedspolitikker ikke i tilstrækkelig grad målrettet dårligt stillede grupper og deres behov, hvilket hæmmer deres beskæftigelsesegnethed. Endvidere kan en utilstrækkelig kobling mellem beskæftigelse og sociale ydelser for modtagere af sociale ydelser begrænse deres arbejdsmarkedsdeltagelse.
- (12) En forbedring af de uddannelsesmæssige resultater og en styrket adgang til almindelig inkluderende kvalitetsundervisning er fortsat en udfordring med potentielle konsekvenser for fattigdom. Risikoen for fattigdom eller social udstødelse for børn er faldet en smule, men er fortsat en af de højeste i Unionen og stærkt knyttet til forældrenes uddannelsesniveau. Resultaterne for grundlæggende færdigheder målt efter OECD's program for international elevevaluering (PISA) for 2015 viser, at andelen af underpræsterende elever inden for læsning, matematik og naturvidenskabelige fag er en af de højeste i Unionen. Den planlagte metode til at forbedre finansieringen af skoler skal udvikles yderligere. Formålet er at sikre mere rimelige resultater gennem yderligere støtte til skoler, der klarer sig dårligt. Børn fra familier med lavere socioøkonomisk status, navnlig roma-familier, har ikke reelt de samme uddannelsesmæssige muligheder, herunder i den tidlige barndom. Der gennemføres reformer af erhvervsuddannelsen, men uddannelsens kvalitet og samarbejdet med erhvervslivet og arbejdsmarkedets parter er utilstrækkeligt. Tosporet uddannelse er fortsat ved at blive indført. Inden for højere uddannelse forsøger man med resultatbaseret finansiering at forbedre kvaliteten og arbejdsmarkedsrelevansen.
- (13) En begrænset tilgængelighed, lav finansiering, udvandring af fagfolk og dårlige sundhedsresultater er fortsat store udfordringer i sundhedssystemet. Lav dækning for så vidt angår sundhedsforsikring, herunder lav offentlig dækning af ambulant behandling og stor brugerbetaling, gør det vanskeligt for borgerne at få adgang til sundhedspleje. De seneste foranstaltninger, f.eks. selektiv indgåelse af aftaler om hospitalsydelser baseret på det nationale sundhedskort, kan give mulighed for at forbedre adgangen til sundhedspleje og sikre rimelighed, hvis de gennemføres fuldt ud.
- (14) Mindstelønnen i Bulgarien, som stadig er den laveste i Unionen, er steget betydeligt siden 2011. Der er opnået begrænsede fremskridt med indførelsen af en objektiv mekanisme, selv om arbejdsgiverne og fagforeningerne er nået til enighed om kriterierne. Manglen på en gennemsigtig mekanisme, som tager højde for økonomiske og sociale kriterier, betingelserne på arbejdsmarkedet og det institutionelle aspekt ved deres anvendelse kan vanskeliggøre en rimelig balance mellem målsætningen om at støtte beskæftigelsen og konkurrenceevnen og bevare lønindkomsten. På trods af visse spændinger blandt arbejdsmarkedets parter under de mislykkede forhandlinger om minimale sociale sikringsordninger for 2017, er den sociale dialog fortsat eksisterende.

- (15) Den store andel af borgere, der lever i risiko for fattigdom og social udstødelse er fortsat en betydelig økonomisk og social udfordring. Bulgarien er den fattigste medlemsstat i Unionen, og dårligt stillede grupper, som f.eks. romaer, børn, ældre og folk i landdistrikter, rammes uforholdsmæssigt. Efter flere år med vedholdende forbedringer er fattigdomsrisikoen for ældre øget betydeligt. Ældre kvinder er i særlig grad i risiko for fattigdom og social udstødelse, da de typisk bidrager kortere tid til pensionsordninger. Selv om situationen for så vidt angår børns relative fattigdom er forbedret, er fattigdomsniveauet for denne gruppe fortsat meget højt. Afinstitutionaliseringen af børn fortsætter, og der er vedtaget en ny handlingsplan. Processen halter stadig bagud for voksne og personer med handicap. Uligheder i indkomst udgør et betydeligt og voksende problem. Forholdet mellem indkomsten for de 20 % rigeste husholdninger og de 20 % fattigste steg fra 6,1 i 2012 til 7,1 i 2015 og er blandt de højeste i Unionen. I Bulgarien er forskellen for så vidt angår uligheder i indkomst før og efter skat og sociale overførsler blandt de laveste i Unionen. Det sociale beskyttelsessystem, herunder den generelle mindstelønsordning giver ikke et tilstrækkeligt beskyttelsesniveau. Dækningen for personer på sociale ydelser er fortsat lav og er baseret på meget restriktive adgangskrav. Mindstelønnen er fortsat lav og er ikke blevet ajourført siden 2009, og der findes ikke en gennemsigtig tilpasningsmekanisme.
- (16) Der er gennemført foranstaltninger for at forbedre systemet for offentlige indkøb, men deres konkrete merværdi har endnu ikke vist sig. Der skal sikres en hensigtsmæssig og effektiv gennemførelse af det nye risikobaserede system for forudgående kontrol. Gennemførelse af de anbefalinger, der er fremsat i undersøgelsen af appelsystemet, udgør fortsat en udfordring, da effektive retsmidler er nøglen til gennemførelse af store projekter. Når kapaciteten for agenturet for offentlige udbud er blevet vurderet, skal den justeres for at afspejle agenturets funktioner. Endvidere skal de kontraherende parter administrative kapacitet styrkes, herunder ved at trække på metodologisk støtte fra agenturet for offentlige udbud og centraliserede og/eller accessoriske indkøbsaktiviteter foretaget af indkøbscentraler for den centrale administration, kommunerne og sundhedssektoren. Arbejdet med at indføre e-udbud for at gøre offentlige indkøb mere gennemsigtige er endnu ikke afsluttet. Sikring af upartiskhed for så vidt angår offentlige udbud og forebyggelse af eventuelle interessekonflikter giver fortsat anledning til betydelig bekymring. På trods af de seneste reformer, der tager sigte på at modernisere den offentlige administration, er de offentlige institutioners effektivitet fortsat begrænset. En række lovændringer blev afsluttet i 2016 for at indføre de nødvendige retlige rammer, men håndhævelsen og gennemførelsen af disse på en effektiv og systematisk måde giver udfordringer.
- (17) Bulgarien vedtog i 2016 betydelige reformer for at tackle de fortsatte problemer med retsvæsenets uafhængighed og kvalitet. Da disse reformer imidlertid først er blevet vedtaget for nylig, er det for tidligt at vurdere deres virkning. Det er nødvendigt med yderligere skridt på en række områder. Korruption er fortsat en betydelig udfordring i Bulgarien og griber fortsat ind i investeringer både på nationalt og lokalt niveau. I 2015 fremlagde myndighederne en ambitiøs strategi for at bekæmpe korruption, men gennemførelsen er fortsat på det indledende stadium. Bulgariens politik til bekæmpelse af korruption svækkes fortsat af svage og opsplittede institutioner, ringe resultater med at retsforfølge sager på højt plan og ringe parlamentarisk opbakning til reformer. Under mekanismen for samarbejde og kontrol⁽¹⁾ modtager Bulgarien henstillinger om reformer af retsvæsenet og bekæmpelse af korruption og organiseret kriminalitet. Disse områder er derfor ikke medtaget i de landespecifikke henstillinger til Bulgarien.
- (18) Som led i det europæiske semester 2017 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Bulgariens økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2017. Den har også vurderet opfølgningen på de henstillinger, der er blevet rettet til Bulgarien i de foregående år.
- (19) På baggrund af denne vurdering er Rådet af den opfattelse, at Bulgarien forventes at overholde stabilitets- og vækstpakten.
- (20) I lyset af Kommissionens dybtgående undersøgelse og denne vurdering afspejles Rådets henstillinger i henhold til artikel 6 i forordning (EU) nr. 1176/2011 i nedenstående henstilling 2 og 3,

HENSTILLER, at Bulgarien i 2017 og 2018 iværksætter tiltag med henblik på at:

⁽¹⁾ Kommissionens beslutning 2006/929/EF af 13. december 2006 om oprettelse af en mekanisme for samarbejde og kontrol vedrørende Bulgariens fremskridt med opfyldelsen af specifikke benchmarks på områdene retsreform og bekæmpelse af korruption og organiseret kriminalitet (EUT L 354 af 14.12.2006, s. 58).

1. Forbedre skatteopkrævningen og overholdelsen af skattereglerne yderligere, herunder gennem et omfattende sæt foranstaltninger, der rækker ud over 2017. Fremskynde håndhævelsesforanstaltninger for at mindske omfanget af den uformelle økonomi, navnlig sort arbejde.
2. Træffe opfølgende foranstaltninger vedrørende undersøgelserne af den finansielle sektor, navnlig for genforsikringskontrakter, tilsyn på koncernniveau, aktiver, der er vanskelige at værdiansætte, og eksponeringer i forbindelse med nærtstående parter. Forbedre tilsynet med banker og ikkebankmæssige sektorer ved at gennemføre omfattende handlingsplaner i tæt samarbejde med europæiske organer. Fremme nedbringelsen af det stadigt høje niveau for virksomhedernes misligholdte lån ved at anvende en bred vifte af værktøjer, bl.a. ved at fremskynde reformen af insolvenslovgivningen og fremme et fungerende sekundært marked for misligholdte lån.
3. Forbedre målretningen af aktive arbejdsmarkedspolitikker og koblingen mellem beskæftigelse og sociale ydelser for dårligt stillede grupper. Styrke adgangen til almindelig inkluderende kvalitetsundervisning, navnlig for romaer. Øge sundhedsforsikringens dækning, mindske brugerbetalingen og takle manglen på fagfolk i sundhedssektoren. I samråd med arbejdsmarkedets parter indføre en gennemsigtig mekanisme for fastsættelse af mindstelønnen. Forbedre mindstelønnens dækning og tilstrækkelighed.
4. Sikre en effektiv gennemførelse af den nationale strategi for offentlige udbud for 2014-2020.

Udfærdiget i Bruxelles, den 11. juli 2017.

På Rådets vegne

T. TÖNISTE

Formand

RÅDETS HENSTILLING**af 11. juli 2017****om Den Tjekkiske Republiks nationale reformprogram for 2017 og med Rådets udtalelse om Den Tjekkiske Republiks konvergensprogram for 2017**

(2017/C 261/03)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 9, stk. 2, og

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusionerne fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 16. november 2016 vedtog Kommissionen den årlige vækstundersøgelse, som markerede starten på det europæiske semester 2017 om samordning af de økonomiske politikker. Den 9.-10. marts 2017 tilsluttede Det Europæiske Råd sig prioriteterne i den årlige vækstundersøgelse. Den 16. november 2016 vedtog Kommissionen på grundlag af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 ⁽²⁾ rapporten om varslingsmekanismen, hvori Den Tjekkiske Republik ikke blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse.
- (2) Den 22. februar 2017 blev landerapporten for Den Tjekkiske Republik 2017 offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Den Tjekkiske Republiks fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 12. juli 2016, opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og opfyldelsen af Den Tjekkiske Republiks nationale Europa 2020-mål. Kommissionen konkluderer på baggrund af sin analyse, at Den Tjekkiske Republik ikke er berørt af makroøkonomiske ubalancer.
- (3) Den 25. april 2017 fremlagde Den Tjekkiske Republik sit nationale reformprogram for 2017 og den 28. april 2017 sit konvergensprogram for 2017. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.
- (4) Der er taget hensyn til relevante landespecifikke henstillinger i forbindelse med programmeringen af de europæiske struktur- og investeringsfonde (ESI-fondene) for 2014-2020. I henhold til artikel 23 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 ⁽³⁾ kan Kommissionen, hvis det er nødvendigt for at støtte gennemførelsen af relevante henstillinger fra Rådet, anmode en medlemsstat om at evaluere og foreslå ændringer i sin partnerskabsaftale og relevante programmer. Kommissionen har redegjort nærmere for, hvordan den agter at anvende den nævnte bestemmelse, i retningslinjer for anvendelsen af foranstaltninger, der knytter ESI-fondenes effektivitet til forsvarlig økonomisk styring.

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer (EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25).

⁽³⁾ Europa-Parlamentet og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 320).

- (5) Den Tjekkiske Republik er i øjeblikket underlagt den forebyggende del af stabilitets- og vækstpakten. I konvergensprogrammet for 2017 har regeringen overordnet set planlagt et budgetoverskud for perioden 2016-2020. Den mellemfristede budgetmålsætning om et strukturelt underskud på 1 % af BNP er fortsat opfyldt med en margen i hele programperioden. Ifølge konvergensprogrammet for 2017 ventes den offentlige gældskvotegradvist at falde til 32,7 % af BNP i 2020. Det makroøkonomiske scenario, der ligger til grund for disse budgetfremskrivninger, er realistisk. De risici, der knytter sig til opnåelsen af budgetmålene, synes i det store og hele at være i balance, men den udprægede nedgang i de offentlige investeringer i 2016, der hænger sammen med starten på en ny cyklus for EU-fondene, kan medføre et stærkere end forventet opsving i offentlige investeringer i 2017. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2017 ventes den strukturelle saldo at falde til ca. 0 % af BNP i 2017 og -0,2 % af BNP i 2018, og den forbliver således over den mellemsigtede målsætning. Rådet er af den generelle opfattelse, at Den Tjekkiske Republik anslås at overholde bestemmelserne i stabilitets- og vækstpakten i 2017 og 2018.
- (6) På lang sigt er der mellemstore risici for Den Tjekkiske Republiks finanspolitiske holdbarhed. De skyldes væsentligst den forventede virkning af de aldersrelaterede offentlige udgifter, hovedsagelig på sundhedsområdet og pensionsområdet. Inden for sundhedssektoren giver den forventede stigning i de langsigtede omkostninger anledning til bekymring både for så vidt angår sundhedssystemets forvaltning og omkostningseffektivitet, som i høj grad er baseret på dyr hospitalsbaseret pleje. Nogle foranstaltninger er på nuværende tidspunkt i forskellige gennemførelsesfaser, og der foreligger endnu ikke resultater. De senest vedtagne eller planlagte foranstaltninger med henblik på at ændre pensionssystemet vil, hvis de gennemføres, medføre en forringelse af de offentlige finanser på lang sigt. For det første vedtog parlamentet lovgivning, der tillægger regeringen beføjelser til at justere mekanismen til pensionsindeksering mere fleksibelt. Parlamentet drøfter også forslag om at fastsætte den lovbestemte pensionsalder til 65 år og indføre en mekanisme til regelmæssig revurdering af pensionsalderen. Yderligere ændringer, som f.eks. en mere gavmild pensionsindeksering og differentierede sociale sikringssatser afhængig af antallet af børn, er i øjeblikket under drøftelse.
- (7) Loven om finanspolitisk ansvarlighed, som parlamentet vedtog i januar 2017, tager sigte på at håndtere de væsentligste mangler i Den Tjekkiske Republiks finanspolitiske ramme, som for nylig blev vurderet til at være en af de svageste i Unionen. Der er imidlertid endnu ikke nedsat et uafhængigt finansråd, der kan overvåge gennemførelsen. Endvidere vil gennemførelsen af de nyligt indførte foranstaltninger have afgørende betydning for at sikre en mere effektiv og stabil finanspolitisk ramme.
- (8) Den Tjekkiske Republik står over for udfordringer med at bekæmpe korruption og ineffektive offentlige udbudsprocedurer. Selv om en række af foranstaltningerne i regeringens program om bekæmpelse af korruption er blevet indført, og andre reformer er undervejs, bliver korruption i praksis ikke retsforfulgt systematisk. Generelt er der stadig for lidt konkurrence for så vidt angår udbudsprocedurer, hvilket fremgår af det høje antal procedurer med kun ét bud og direkte tildelinger, navnlig inden for it-sektoren. Ineffektiv støtte til uddannelse og manglen på centrale indkøbsstrukturer og kompetencecentre hæmmer professionalismen og gør det sværere at opnå valuta for pengene inden for offentlige udbud. En meget begrænset vægt på kvalitetskriterier i forbindelse med tildeling af kontrakter er også symptomatisk i den henseende. Overgangen til e-udbud giver fortsat store udfordringer. De omfatter en forbedring af den statsejede e-udbudsplatform »National Electronic Tool« og afklaring af betingelserne for fortsat anvendelse af private platforme, i de tilfælde hvor de allerede er aktive på det tjekkiske marked for e-udbud.
- (9) Erhvervsklimaet i Den Tjekkiske Republik tynges af tunge reguleringsmæssige byrder og talrige administrative hindringer, navnlig for udstedelse af tilladelser og skattelovgivningen. I september 2016 fremlagde regeringen en ændring af byggeloven og dertil knyttet lovgivning med det formål at fremme og strømline proceduren for udstedelse af byggetilladelser ved at indarbejde miljøkonsekvensvurderinger i proceduren. Ændringen gennemgås i øjeblikket i parlamentet. Ændringen gennemgås i øjeblikket i parlamentet. Omkostningerne til overholdelse af skattelovgivningen for så vidt angår erhvervslivet ligger fortsat over EU-gennemsnittet. Det er ligeledes problematisk med de hyppige ændringer af skattelovgivningen. At håndtere den manglende overholdelse af skattelovgivningen er fortsat en prioritet for de tjekkiske myndigheder; der er imidlertid ikke særligt fokus på forenkling. En endnu ikke fremlagt lov om indkomstskat tager sigte på at forenkle skattelovgivningen, men der foreligger endnu ikke noget udkast.
- (10) Brugen af e-forvaltningstjenester i Den Tjekkiske Republik er en af de laveste i Unionen, men har været stigende siden 2015. De tjekkiske myndigheder har taget skridt til at forbedre adgangen til e-forvaltningstjenester, men mange foranstaltninger er stadig undervejs, og enkelte foranstaltninger er endnu ikke iværksat. Ansvar for udfoldelsen af tjenester er spredt over flere ministerier, og de involverede oplever et begrænset tværfagligt samarbejde.

- (11) F&U-intensiteten er steget betydeligt i de seneste år, men stigningen matches ikke af tilsvarende forbedringer i kvaliteten af F&U-resultater. Der pågår reformer af forvaltningen af F&U-systemet, men de er endnu ikke fuldt gennemført. Regeringen godkendte en ny evalueringsramme (Metodika 17+) i februar 2017, som har til formål at styrke mekanismerne vedrørende tildeling af midler til grundforskning og anvendt forskning. En række foranstaltninger er undervejs for at sikre stærkere forbindelser mellem den akademiske verden og erhvervslivet baseret på de nationale innovationsplatformes strukturerende virkning.
- (12) Resultaterne på uddannelsesområdet er generelt gode, men de grundlæggende færdigheder er blevet svækket. Resultaterne påvirkes i høj grad af de studerendes socioøkonomiske baggrund. De ringe uddannelsesmæssige resultater for dårligt stillede grupper, navnlig romabefolkningen, giver klart anledning til bekymring. Det anslås, at der er et betydeligt skolefrafald blandt romabørn. Der er truffet et betydeligt antal lovgivningsmæssige og administrative foranstaltninger for at fremme inklusiv uddannelse, og de begynder nu at blive gennemført. De forventes at bidrage til at nedbringe forskellen i uddannelsesniveau og uddannelsesresultater mellem romabørn og ikke-romabørn. I marts 2016 vedtog parlamentet ændringer til uddannelsesloven, der udvider den obligatoriske skolegang til at omfatte det sidste år af førskoleundervisningen og sikrer, at mindre børn garanteres en plads i en børnehave. Ikke desto mindre udgør ulighederne i uddannelsessystemet en hindring for at forbedre kvaliteten af menneskelig kapital og forringer ligeledes resultaterne på arbejdsmarkedet senere i livet. Øgede krav til lærerne og en aldrende lærerstand betyder, at det er fortsat en udfordring at gøre lærerhvervet attraktivt. Det skyldes delvist en forholdsvis lav løn, selv om lønningerne er steget i de seneste år. Et nyt karriereløb for lærere og pædagogisk personale, som er udviklet for at gøre erhvervet mere attraktivt, blev endelig godkendt af regeringen efter at være blevet udskudt flere gange. Der udvikles efteruddannelsesaktiviteter for lærerne med betydelig støtte fra EU-fonde, navnlig efteruddannelsesaktiviteter vedrørende undervisning af blandede grupper og inklusiv undervisning. Reformen af den videregående uddannelse blev vedtaget af parlamentet i januar 2016, og resultaterne skal overvåges. En reform af finansieringssystemet for de videregående uddannelsesinstitutioner er ligeledes planlagt.
- (13) Arbejdsløshedsprocenten i Den Tjekkiske Republik er fortsat faldende. De stramme arbejdsmarkedsforhold gør det vanskeligere for arbejdsgivere at rekruttere. Der er stadig et vist potentiale til at afhjælpe manglen på arbejdskraft, men det forudsætter, at underrepræsenterede grupper, som f.eks. kvinder med små børn, lavtuddannede arbejdstagere og medlemmer af romabefolkningen, deltager. En styrkelse af den offentlige arbejdsformidlings opsøgende aktiviteter sammen med hensigtsmæssige og målrettede aktive arbejdsmarkeds politikker og individualiserede tjenester vil bidrage til at øge udsatte gruppers deltagelse. Arbejdsmarkedsdeltagelsen for kvinder med små børn hindres af en vedvarende mangel på økonomisk overkommelige børnepasningsmuligheder af kvalitet, navnlig for så vidt angår børn op til tre år, af mulighederne for lang forældreorlov og af den begrænsede anvendelse af fleksible arbejdsforhold. Der er i de seneste år truffet visse foranstaltninger for at løse disse problemer. Arbejdsmarkedssituationen for lavtuddannede arbejdstagere er især ringere end for alle andre grupper. Parlamentet drøfter i øjeblikket den lovgivningsmæssige ramme for socialt boligbyggeri, som forventes at fastsætte nationale standarder og målgrupper.
- (14) Som led i det europæiske semester 2017 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Den Tjekkiske Republiks økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2017. Den har også vurderet konvergensprogrammet for 2017, det nationale reformprogram for 2017 og de foranstaltninger, der er truffet som opfølgning på de henstillinger, der er blevet rettet til Den Tjekkiske Republik i de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Den Tjekkiske Republik, men også til deres overensstemmelse med EU-regler og -retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (15) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået Den Tjekkiske Republiks konvergensprogram for 2017 og er af den opfattelse⁽¹⁾, at Den Tjekkiske Republik ventes at overholde stabilitets- og vækstpagten,

HENSTILLER, at Den Tjekkiske Republik i 2017 og 2018 iværksætter tiltag med henblik på at:

⁽¹⁾ I henhold til artikel 9, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

1. Sikre den finanspolitiske holdbarhed på lang sigt i betragtning af den aldrende befolkning. Sikre, at de offentlige midler anvendes på en effektiv måde, navnlig ved at bekæmpe korruption og ineffektive udbudsprocedurer.
2. Fjerne hindringer for vækst, navnlig ved at strømline procedurerne for udstedelse af byggetilladelser og yderligere nedbringe den administrative byrde for erhvervslivet ved at gennemføre vigtige e-forvaltningstjenester, forbedre kvaliteten af F&U og styrke beskæftigelsen for underrepræsenterede grupper.

Udfærdiget i Bruxelles, den 11. juli 2017.

På Rådets vegne

T. TÖNISTE

Formand

RÅDETS HENSTILLING**af 11. juli 2017****om Danmarks nationale reformprogram for 2017 og med Rådets udtalelse om Danmarks konvergensprogram for 2017**

(2017/C 261/04)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 9, stk. 2,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 16. november 2016 vedtog Kommissionen den årlige vækstundersøgelse, som markerede starten på det europæiske semester 2017 om samordning af de økonomiske politikker. Den 9.-10. marts 2017 tilsluttede Det Europæiske Råd sig prioriteterne i den årlige vækstundersøgelse. Den 16. november 2016 vedtog Kommissionen på grundlag af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 ⁽²⁾ rapporten om varslingsmekanismen, hvori Danmark ikke blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse.
- (2) Den 22. februar 2017 blev landerapporten for Danmark 2017 offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Danmarks fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 12. juli 2016, opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og opfyldelsen af Danmarks nationale Europa 2020-mål.
- (3) Den 28. april 2017 fremlagde Danmark sit nationale reformprogram for 2017 og sit konvergensprogram for 2017. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.
- (4) Der er taget hensyn til relevante landespecifikke henstillinger i forbindelse med programmeringen af de europæiske struktur- og investeringsfonde (ESI-fondene) for 2014-2020. I henhold til artikel 23 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 ⁽³⁾ kan Kommissionen, hvis det er nødvendigt for at støtte gennemførelsen af relevante henstillinger fra Rådet, anmode en medlemsstat om at evaluere og foreslå ændringer i sin partnerskabsaftale og relevante programmer. Kommissionen har redegjort nærmere for, hvordan den agter at anvende den nævnte bestemmelse, i retningslinjer for anvendelsen af foranstaltninger, der knytter ESI-fondenes effektivitet til forsvarlig økonomisk styring.

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer (EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25).

⁽³⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 320).

- (5) Danmark er i øjeblikket underlagt den forebyggende del af stabilitets- og vækstpagten. I sit konvergensprogram for 2017 har regeringen planer om at nå et samlet underskud på 1,9 % af BNP i 2017 og fortsat opfylde den mellemfristede målsætning om et strukturelt underskud på 0,5 % af BNP i hele programperioden frem til 2020. Ifølge konvergensprogrammet for 2017 ventes den offentlige gældskvotest at falde til 37,0 % i 2017 for derefter at falde yderligere til 33,9 % i 2020. Det makroøkonomiske scenarie, der ligger til grund for disse budgetfremskrivinger, er realistisk i hele programperioden. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2017 ventes den strukturelle saldo at udvise et underskud på 0,4 % af BNP i 2017 og 0,1 % af BNP i 2018, hvilket stort set er i overensstemmelse med målet for konvergensprogrammet for 2017 og over den mellemfristede målsætning. Rådet er af den generelle opfattelse, at Danmark anslås at overholde bestemmelserne i stabilitets- og vækstpagten i 2017 og 2018.
- (6) En forudsætning for holdbar vækst i Danmark er at sikre et tilstrækkeligt udbud af arbejdskraft i tider med demografiske udfordringer. De seneste års omfattende arbejdsmarkedsreformer har navnlig til formål at øge incitamenterne til at arbejde og effektiviteten af den aktive beskæftigelsespolitik. Disse reformer kan bidrage til at opfylde Danmarks beskæftigelsesmål under Europa 2020, sikre bæredygtigheden af den danske velfærdsmodel og afhjælpe den stigende mangel på bestemte kvalifikationer. De reformer, der sigter mod at øge optaget på erhvervsuddannelserne og gennemførelsen heraf, vil sammen med trepartsaftalen om at oprette flere praktikpladser formodentlig øge udbuddet af faglærte. Det nationale Europa 2020-mål for social inklusion om at nedbringe antallet af personer, som lever i husstande med meget lav arbejdsintensitet, er dog langt fra at være nået. Samtidig ligger der stadig en udfordring i at integrere de svageste grupper på arbejdsmarkedet og forbedre deres beskæftigelsesegnet. Det gælder navnlig personer fra tredjelande med migrantbaggrund (herunder personer, der har boet længere i Danmark) og skyldes delvist deres generelt lavere uddannelsesniveau i forhold til personer født i Danmark. Denne kløft videreføres til anden generation. De foranstaltninger, der er truffet som led i trepartsforhandlingerne i 2016 for at øge integrationen på arbejdsmarkedet, vil kunne sikre bedre forhold for nyligt ankomne flygtninge, og deres situation bør overvåges nøje i de kommende år. Der bør imidlertid træffes yderligere foranstaltninger for at inkludere andre marginaliserede grupper bedre på arbejdsmarkedet, f.eks. unge med et lavt uddannelsesniveau og arbejdstagere over 60 år.
- (7) Høj produktivitetsvækst er afgørende for at understøtte den økonomiske vækst, bevare den relativt høje velfærd i Danmark og sikre landets konkurrenceevne på længere sigt. Selv om produktionsniveauet er højt i Danmark sammenlignet med andre medlemsstater, har produktivitetsvæksten været for nedadgående i en længere periode. Særligt kendetegnes de dele af servicesektoren, der er rettet mod hjemmemarkedet, ved en svag produktivitetsudvikling. Danmark har gennem årene gennemført adskillige reformer, men alligevel forbliver produktivitetsvæksten lav som følge af en stadig svag konkurrence i visse dele af servicesektoren. Sektorspecifikke restriktioner bremser konkurrencen, f.eks. inden for engroshandelen og transporttjenester.
- (8) Som led i det europæiske semester 2017 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Danmarks økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2017. Den har også vurderet konvergensprogrammet for 2017, det nationale reformprogram for 2017 og de foranstaltninger, der er truffet som opfølgning på de henstillinger, der er blevet rettet til Danmark i de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Danmark, men også til deres overensstemmelse med EU-regler og -retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (9) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået Danmarks konvergensprogram for 2017 og er af den opfattelse, at Danmark ventes at overholde stabilitets- og vækstpagten,

HENSTILLER, at Danmark i 2017 og 2018 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. Skabe konkurrence i de dele af servicesektoren, der er rettet mod hjemmemarkedet.

Udfærdiget i Bruxelles, den 11. juli 2017.

På Rådets vegne

T. TÖNISTE

Formand

RÅDETS HENSTILLING**af 11. juli 2017****om Tysklands nationale reformprogram for 2017 og med Rådets udtalelse om Tysklands stabilitetsprogram for 2017**

(2017/C 261/05)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 5, stk. 2,som henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer ⁽²⁾, særlig artikel 6, stk. 1, og

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusionerne fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 16. november 2016 vedtog Kommissionen den årlige vækstundersøgelse, som markerede starten på det europæiske semester 2017 om samordning af de økonomiske politikker. Den 9.-10. marts 2017 tilsluttede Det Europæiske Råd sig prioriteterne i den årlige vækstundersøgelse. Den 16. november 2016 vedtog Kommissionen på grundlag af forordning (EU) nr. 1176/2011 rapporten om varslingsmekanismen, hvori Tyskland blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Samme dato vedtog Kommissionen desuden en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet, som Det Europæiske Råd godkendte den 9.-10. marts 2017. Den 21. marts 2017 vedtog Rådet henstillingen om den økonomiske politik i euroområdet (»henstillingen til euroområdet«) ⁽³⁾.
- (2) Da Tyskland har euroen som valuta, og i betragtning af de nære indbyrdes forbindelser mellem økonomierne i Den Økonomiske og Monetære Union, bør Tyskland sikre en fuldstændig og rettidig implementering af henstillingen vedrørende euroområdet som afspejlet i henstilling 1 og 2 nedenfor.
- (3) Den 22. februar 2017 blev landerapporten for Tyskland 2017 offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Tysklands fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 12. juli 2016, opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og opfyldelsen af Tysklands nationale Europa 2020-mål. Rapporten indeholdt desuden en dybtgående undersøgelse efter artikel 5 i forordning (EU) nr. 1176/2011, og resultaterne heraf blev offentliggjort den 22. februar 2017. Kommissionen konkluderede på baggrund af sin analyse, at Tyskland er berørt af makroøkonomiske ubalancer. Navnlig det vedvarende store overskud på betalingsbalancens løbende poster har betydning ud over landegrænserne og

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.⁽²⁾ EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25.⁽³⁾ EUT C 92 af 24.3.2017, s. 1.

afspejler — ud over landets vidtgående integration og præstationerne for dets yderst konkurrencedygtige industri i den internationale arbejdsdeling — overskydende besparelser og beskedne investeringer i både den private og den offentlige sektor. Overskuddet på betalingsbalancens løbende poster steg yderligere i 2015, forblev stort set uændret i 2016 og forventes fortsat at ligge på et højt niveau. En afhjælpning af dette overskud kan have indvirkning på udsigterne for nedbringelsen af ubalancerne i resten af euroområdet og Unionen, fordi en mere dynamisk indenlandsk efterspørgsel i Tyskland kan lette behovet for gældsnedbringelse i stærkt forgældede medlemsstater. Til trods for de lave renter, der skaber gunstige finansieringsbetingelser, er erhvervslivets investeringer i forhold til BNP fortsat beskedne. Opsvinget i det private forbrug er fortsat, men husholdningernes opsparing har nået rekordhøje niveauer i Unionen. Behovet for tiltag, der kan mindske risikoen for negative konsekvenser for den tyske økonomi og for Den Økonomiske og Monetære Union som helhed, er særlig stort i betragtning af landets størrelse og den påvirkning, Tysklands situation har på andre lande.

- (4) Tyskland fremlagde sit stabilitetsprogram for 2017 den 13. april 2017 og sit nationale reformprogram for 2017 den 28. april 2017. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.
- (5) Der er taget hensyn til relevante landespecifikke henstillinger i forbindelse med programmeringen af de europæiske struktur- og investeringsfonde (ESI-fondene) for 2014-2020. I henhold til artikel 23 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013⁽¹⁾ kan Kommissionen, hvis det er nødvendigt for at støtte gennemførelsen af relevante henstillinger fra Rådet, anmode en medlemsstat om at evaluere og foreslå ændringer i sin partnerskabsaftale og relevante programmer. Kommissionen har redegjort nærmere for, hvordan den agter at anvende den nævnte bestemmelse, i retningslinjer for anvendelsen af foranstaltninger, der knytter ESI-fondenes effektivitet til forsvarlig økonomisk styring.
- (6) Tyskland er i øjeblikket underlagt den forebyggende del af stabilitets- og vækstpakten og omfattet af gældsreglen. I sit stabilitetsprogram for 2017 forventer regeringen et budgetoverskud på mellem 0,25 % og 0,50 % af BNP i perioden 2017-2021. Den mellemfristede budgetmålsætning om et strukturelt underskud på 0,5 % af BNP er fortsat opfyldt med en margen i hele programperioden. Den offentlige gældskvoteforventes ifølge stabilitetsprogrammet at falde gradvist til 57 % i 2021. Det makroøkonomiske scenario bag budgetfremskrivningerne, som ikke er blevet godkendt af et uafhængigt organ, er realistisk.
- (7) Ifølge Kommissionens forårsprognose for 2017 forventes den strukturelle saldo at opvise et overskud på 0,6 % af BNP i 2017 og 0,3 % af BNP i 2018, hvilket ligger over den mellemfristede budgetmålsætning. Den offentlige gældskvoteforventes at falde støt til under kravene i gældsreglen. Rådet er af den generelle opfattelse, at Tyskland kan forventes at overholde bestemmelserne i stabilitets- og vækstpakten i 2017 og 2018. Samtidig er der råderum til at benytte finanspolitikken til at understøtte den indenlandske efterspørgsel, navnlig til at opnå en varig opadgående tendens for så vidt angår investeringer, og til at skabe betingelser, der fremmer en højere vækst i reallønnen.
- (8) De offentlige investeringer målt i forhold til BNP har været stort set konstante og ligger under gennemsnittet i euroområdet. Der er fortsat et efterslæb af offentlige investeringer, især på kommunalt plan, hvor nettoinvesteringerne var negative i 2016, og dette til trods for, at der i de seneste år er truffet foranstaltninger, og at de offentlige investeringer på føderalt niveau er steget stærkt i 2015 og 2016. I 2016 blev der truffet yderligere foranstaltninger, der skulle øge omfanget af de offentlige investeringer, både på forbundsstatsligt og kommunalt niveau. Foranstaltningerne omfatter en reform af de finanspolitiske relationer mellem forbundsmyndighederne og delstaterne, som, når den er vedtaget, vil træde i kraft i 2020. Desuden vil en udvidelse af rådgivningen om planlægning af investeringer i infrastruktur til også at omfatte kommunerne forbedre planlægningen og gennemførelsen af investeringer i infrastruktur på kommunalt plan. Det forekommer særlig relevant, da investeringsprojekter for infrastruktur i delstaterne og kommunerne kun gennemføres i begrænset omfang og er påvirket af begrænsninger i kapacitet og planlægning. Den gunstige budgetstilling er generelt en indikator for det disponible finanspolitiske råderum, f.eks. til at tilvejebringe supplerende midler til at øge de offentlige investeringer på alle forvaltningsniveauer.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 320).

- (9) Samlet set har de offentlige og private udgifter til uddannelse og forskning i de seneste år været forholdsvis stabile i forhold til BNP, men for uddannelse ligger de fortsat under EU-gennemsnittet. Med samlede udgifter til uddannelse og forskning på 9,1 % i 2015 blev det nationale mål på 10 % af BNP ikke nået. Yderligere investeringer i uddannelse, forskning og innovation er afgørende for Tysklands fremtidige økonomi, navnlig for en vellykket integration af nyligt ankomne asylansøgere, flygtninge og migranter. Tyskland har gjort en betydelig indsats for at opnå sidstnævnte, navnlig inden for erhvervsuddannelser. I de kommende år vil indsatsen på tværs af hele uddannelsessektoren skulle opretholdes.
- (10) Det tyske skattesystem er fortsat komplekst, omkostningerne i forbindelse med skatteforvaltningen er høje, og mange af selskabsskattebestemmelserne kan lægge hindringer i vejen for de private investeringer. Virksomhedernes kapitalomkostninger er blevet reduceret væsentligt i Tyskland, men de er stadig blandt de højeste i EU-28. Når der tages højde for den kommunale selskabsskat (Gewerbesteuer) og solidaritetsbidraget, nåede topskattesatsen for selskabsbeskatning op på 30,2 % i 2016, hvilket er betydeligt højere end det ikkevægtede EU-gennemsnit på 22,8 %. Den effektive gennemsnitlige skattesats er på 28,2 % sammenlignet med et ikkevægtet gennemsnit på 21,1 % for Unionen. Det incitament til gældsætning, som selskabsskatte reglerne indeholder, var det syvende højeste i Unionen i 2016. På aktionærniveau er der en lignende gældsfræmmende virkning. Det gælder navnlig for SMV'er, der som regel har nationale aktionærer. Lavere kapitalomkostninger for egenkapital kan øge de private investeringer og styrke det underudviklede tyske venturekapitalmarked. Andre aspekter af skattesystemet, der kan forvride finansierings- og investeringsbeslutninger, er medtagelse af elementer, der ikke giver værdi, i skattegrundlaget for den kommunale selskabsskat, begrænsninger i fremførsel af underskud samt og skattebetingede forvriddninger med hensyn til valg af juridisk virksomhedsform. Andre bestemmelser, der kan gøre skattesystemet mindre investeringsvenligt, er afskrivningsreglerne, rentesatsen til beregning af fradragsberettigede hensættelser til pension, beskatningen af kapitalgevinster og kasseregnskaber i forbindelse med merværdiafgift. Hvis den anvendes effektivt, kan den føderale skatteforvaltnings supplerende generelle og IT-specifikke myndighed i forhold til forbundsstaternes skattemyndigheder, der blev vedtaget som led i reformen af de finanspolitiske relationer mellem forbundsmyndighederne og delstaterne, bidrage til at fremskynde moderniseringen af skatteforvaltningen.
- (11) Venturekapitalinvesteringerne er steget i Tyskland, men markedet er efter international målestok stadig underudviklet. Venturekapitalinvesteringerne tegnede sig i 2015 for ca. 0,03 % af BNP, hvilket er en anelse over EU-gennemsnittet, men de ligger stadig under niveauet i medlemsstater som Finland, Det Forenede Kongerige, Sverige, Irland og Frankrig og langt under niveauet i lande uden for EU såsom Israel og USA. Navnlig kan venturekapitalmarkedet i Tyskland tilsyneladende ikke tilbyde midler til større investeringer i et sent stadium af virksomhedsudviklingen. Forbundsregeringen har truffet en række foranstaltninger til støtte for venturekapitalinvesteringer. Blandt andet har den forenklet beskatningen af investeringsfonde, forbedret mulighederne i selskabsskattesystemet for fremførsel af underskud og udvidet INVEST-programmet for business angels.
- (12) Overgangen til vedvarende energi kræver betydelige investeringer i eltransmissions- og distributionsnettene. Ikke desto mindre er de planlagte investeringer i den indenlandske elinfrastruktur blevet væsentligt forsinket. Kun ca. 35 % af de projekter vedrørende stærkstrømsnettet, som loven om udbygning af energinetnet fra 2009 indeholdt bestemmelser om, var blevet gennemført ved udgangen af 2016, hovedsagelig på grund af modstand fra offentligheden. Af de i alt 6 100 km stærkstrømsledninger, der skal etableres i perioden frem til 2024/2025 i henhold til forbundsplanloven, som trådte i kraft i 2015, er kun ca. 6 % blevet godkendt, og kun 1 % er blevet realiseret.
- (13) Der er stadig hindringer for fuldt ud at udnytte fordelene ved digitaliseringen. For eksempel har Tyskland ikke opnået tilfredsstillende resultater, hvad angår tilgængeligheden af højhastighedsbredbånd og ultrahurtigt bredbånd, navnlig i bymæssige områder og landdistrikter. Unge tyskeres anvendelse af computer er begrænset sammenlignet med andre lande, og mange skoler har ikke adgang til bredbånd. Udbuddet af digitale offentlige tjenester ligger også under EU-gennemsnittet. Navnlig små og mellemstore virksomheder er nødt til at indhente det forsømte, hvad angår digitalisering. Kun en femtedel af de små og mellemstore virksomheder har en digitaliseringsstrategi. Der er etableret et netværk af ekspertisecentre for små og mellemstore virksomheder for at styrke og fremskynde digitaliseringen af små og mellemstore virksomheder, og »Industrie 4.0«-platformen samler alle relevante interessenter. Virksomhedernes FoU-investeringer stiger, og Tyskland er tæt på at nå intensitetsmålet for FoU i forbindelse med Europa 2020, men investeringerne er i stigende grad koncentreret i store virksomheder, mens SMV'ernes bidrag er faldende. Også den aldrende befolkning kan få en indvirkning på iværksætteriet i de kommende år.

- (14) Der er stadig høje lovgivningsmæssige restriktioner i sektoren for erhvervstjenester og lovregulerede erhverv. Der er strengere restriktioner sammenlignet med EU-gennemsnittet, navnlig for arkitekter, ingeniører, advokater og revisorer/skatterådgivere. Derudover er antallet af virksomhedsåbninger i forhold til antallet af lukninger for disse erhverv betydeligt lavere end gennemsnittet i Unionen, hvilket synes at tyde på en relativt lav dynamik og konkurrence inden for de liberale erhverv i Tyskland. Der er bl.a. restriktioner vedrørende virksomhedsform og ejerforhold for arkitekter og ingeniører, og restriktioner vedrørende virksomhed på flere områder for arkitekter, ingeniører og advokater. En mindske af disse barrierer kan føre til en mere intens konkurrence og således tiltrække flere virksomheder til markedet og give forbrugerne fordele i form af lavere priser og et bredere udbud. I januar 2017 fremlagde Kommissionen som led i en pakke af foranstaltninger, der havde til formål at opbløde hindringer på markedet for tjenesteydelser, anbefalinger til reformer af reguleringen af liberale erhverv.
- (15) Beskæftigelsen er stadig stigende, og arbejdsløsheden er faldet til et historisk lavt niveau. Stigningen i beskæftigelsen skyldes imidlertid til en vis grad det øgede deltidsarbejde, navnlig blandt kvinder, og er kun slået delvis igennem på reallønsvæksten, der var faldende i 2016. Ulemper for sekundære forsørgere til at komme i arbejde og det udbredte deltidsarbejde lægger hindringer i vejen for en fuld udnyttelse af beskæftigelsespotentialer. En bedre adgang til økonomisk overkommelig fuldtidsbørnepasning af høj kvalitet, heldagsskoler og den nye langtidsplejereform vil være et afgørende bidrag til at øge beskæftigelsesfrekvensen for kvinder. Fælles beskatning af indkomst for ægtefæller og gratis sygesikringsdækning for ikkearbejdende ægtefæller afholder sekundære forsørgere — i mange tilfælde kvinder — fra at søge arbejde eller øge antallet af arbejdstimer. Den lavere tilknytning til arbejdsmarkedet skal desuden ses i sammenhæng med en høj kønsbestemt lønforskel på 22 % sammenlignet med et EU-gennemsnit på 16,3 % i 2015.
- (16) Til trods for et mindre fald er minijob stadig meget udbredte, idet ca. 4,8 millioner personer i september 2016 havde et minijob som eneste beskæftigelse. Antallet af vikaransatte er tredoblet siden 2005 og nåede i juni 2016 op på ca. 1 million (næsten 3 % af den samlede beskæftigelse). Beskyttelsen mod potentielt misbrug i vikaransættelsesforhold og arbejdskontrakter for vikarer forventes at blive forbedret, men udviklingen bør overvåges. Også den ikkejusterede lønforskel mellem tidsbegrænsede og tidsubegrænsede kontrakter virker forholdsvis høj.
- (17) Skatteken for lavtlønnede er høj i sammenligning med andre medlemsstater, hvilket begrænser incitamenterne til at arbejde og reducerer nettolønnen og forbrugsmulighederne. Tyskland har øget personfradraget og børnetilskuddene og foretaget en justering af skatteinene for personlig indkomst. Disse foranstaltninger har en tendens til at komme de lave og mellemste indkomstgrupper til gode, men den samlede virkning på skatteken vil være begrænset. På trods af de seneste betydelige stigninger i den disponible realindkomst har der i en længere periode været en uensartet udvikling i lønninger og produktivitet, hvorved der er opstået en betragtelig forskel. En højere vækst i reallønnen vil også bidrage til at mindske de høje eksterne ubalancer.
- (18) Tyskland har gjort en betydelig indsats for at modtage asylansøgere og integrere flygtninge og andre migranter. Yderligere forbedringer burde dog være mulige, idet antallet af arbejdssøgende flygtninge i 2016 er steget, således at disse nu udgør ca. 9 % af alle arbejdssøgende. Integration af personer med migrantbaggrund på arbejdsmarkedet, navnlig kvinder, er stadig en stor udfordring, som bl.a. på grund af uddannelsessystemet også gælder for børn født i Tyskland af forældre, der ikke er født i Unionen.
- (19) Ikke alle samfundsborgere har i lige høj grad nydt godt af de seneste års generelt positive udvikling i økonomien og på arbejdsmarkedet. Den stigende indkomstilighed er først for nylig aftaget, mens uligheden i formue fortsat er blandt de højeste i euroområdet. Endvidere har den gunstige udvikling på arbejdsmarkedet ikke ført til en mindske af risikoen for fattigdom. Risikoen for fattigdom blandt ældre ligger over EU-gennemsnittet, og antallet af personer, der trues af fattigdom i alderdommen, vil formentlig stige i de kommende år. Kompensationsgraden for den lovbestemte pensionsordning forventes at falde yderligere. Samtidig er der for få indmeldelser i pensionssystemets anden og tredje søjle til at opveje faldet i kompensationsgraden i første søjle for alle. Uden kompensation forventes pensionernes tilstrækkelighed således at blive forringet. Det er endnu uvist, hvor effektivt de seneste reformer med henblik på at øge incitamenterne til at gå senere på pension (Flexi-Rente) vil kunne modvirke de incitamenter til at gå tidligt på pension, som blev indført i 2014.

- (20) Som led i det europæiske semester 2017 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Tysklands økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2017. Den har også vurderet stabilitetsprogrammet for 2017, det nationale reformprogram for 2017 og de foranstaltninger, der er truffet som opfølgning på de henstillinger, der er blevet rettet til Tyskland i de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Tyskland, men også til deres overensstemmelse med EU-regler og -retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (21) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået Tysklands stabilitetsprogram for 2017 og er af den opfattelse ⁽¹⁾, at Tyskland ventes at overholde stabilitets- og vækstpakten.
- (22) På baggrund af Kommissionens dybdegående undersøgelse og denne vurdering har Rådet gennemgået det nationale reformprogram for 2017 og stabilitetsprogrammet for 2017. Rådets henstillinger i henhold til artikel 6 i forordning (EU) nr. 1176/2011 afspejles i henstilling 1 og 2 nedenfor,

HENSTILLER, at Tyskland i 2017 og 2018 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. Under hensyntagen til målet på mellemlang sigt benytte finans- og strukturpolitikken til at stimulere den potentielle vækst og den indenlandske efterspørgsel og opnå en varig opadgående tendens for så vidt angår investeringer. Fremskynde offentlige investeringer på alle forvaltningsniveauer, særligt i uddannelse, forskning og innovation, og afhjælpe de kapacitets- og planlægningsmæssige begrænsninger for investeringer i infrastruktur. Gøre skattesystemet mere effektivt og investeringsvenligt. Fremme konkurrencen inden for erhvervstjenester og lovregulerede erhverv.
2. Mindske de negative incitamenter for sekundære forsørgere til at komme i arbejde og lette overgangen til almindelige ansættelsesformer. Mindske den høje skattebelastning for lavtlønnede. I samarbejde med arbejdsmarkedets parter skabe betingelser, der fremmer en højere vækst i reallønnen.

Udfærdiget i Bruxelles, den 11. juli 2017.

På Rådets vegne

T. TÖNISTE

Formand

⁽¹⁾ I henhold til artikel 5, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

RÅDETS HENSTILLING**af 11. juli 2017****om Estlands nationale reformprogram for 2017 og med Rådets udtalelse om Estlands stabilitetsprogram for 2017**

(2017/C 261/06)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 5, stk. 2,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 16. november 2016 vedtog Kommissionen den årlige vækstundersøgelse, som markerede starten på det europæiske semester 2017 om samordning af de økonomiske politikker. Den 9.-10. marts 2017 tilsluttede Det Europæiske Råd sig prioriteterne i den årlige vækstundersøgelse. Den 16. november 2016 vedtog Kommissionen på grundlag af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 ⁽²⁾ rapporten om varslingsmekanismen, hvori Estland ikke blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Samme dato vedtog Kommissionen desuden en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet, som Det Europæiske Råd godkendte den 9.-10. marts 2017. Den 21. marts 2017 vedtog Rådet henstillingen om den økonomiske politik i euroområdet (»henstillingen til euroområdet») ⁽³⁾.
- (2) Da Estland har euroen som valuta, og i betragtning af de nære indbyrdes forbindelser mellem økonomierne i Den Økonomiske og Monetære Union, bør Estland sikre en fuldstændig og rettidig implementering af henstillingen vedrørende euroområdet, som er afspejlet i henstilling 1 nedenfor.
- (3) Den 22. februar 2017 blev landerapporten for Estland 2017 offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Estlands fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 12. juli 2016, opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og opfyldelsen af Estlands nationale Europa 2020-mål.
- (4) Estland fremlagde sit stabilitetsprogram for 2017 den 28. april 2017 og sit nationale reformprogram for 2017 den 4. maj 2017. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.

⁽¹⁾ EFT L 209 af 28.1997, s. 1.

⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer (EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25).

⁽³⁾ EUT C 92 af 24.3.2017, s. 1.

- (5) Der er taget hensyn til relevante landespecifikke henstillinger i forbindelse med programmeringen af de europæiske struktur- og investeringsfonde (ESI-fondene) for 2014-2020. I henhold til artikel 23 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013⁽¹⁾ kan Kommissionen, hvis det er nødvendigt for at støtte gennemførelsen af relevante henstillinger fra Rådet, anmode en medlemsstat om at evaluere og foreslå ændringer i sin partnerskabsaftale og relevante programmer. Kommissionen har redegjort nærmere for, hvordan den agter at anvende den nævnte bestemmelse, i retningslinjer for anvendelsen af foranstaltninger, der knytter ESI-fondenes effektivitet til forsvarlig økonomisk styring.
- (6) Estland er i øjeblikket underlagt den forebyggende del af stabilitets- og vækstpakten. I sit stabilitetsprogram for 2017 har regeringen nedjusteret sin mellemfristede målsætning fra ligevægt på den strukturelle saldo til et underskud på 0,5 % af BNP. Ifølge regeringens planer vil det offentlige overskud på 0,3 % af BNP i 2016 blive reduceret til et underskud på 0,5 % af BNP i 2017 og 0,8 % af BNP i 2018. Ifølge skønnene fra stabilitetsprogrammet for 2017 svarer dette til et strukturelt overskud på 0,2 % af BNP i 2017 og et underskud på 0,5 % af BNP i 2018, hvilket er i overensstemmelse med den mellemfristede budgetmålsætning. På grundlag af den genberegnete⁽²⁾ strukturelle saldo forventes underskuddet dog at udgøre 0,1 % af BNP i 2017 og 0,9 % af BNP i 2018, dvs. at være under den nye mellemfristede budgetmålsætning. Ifølge stabilitetsprogrammet for 2017 forventes den offentlige gældskvote at forblive under 10 % af BNP i 2017 og 2018. Det makroøkonomiske scenario, der ligger til grund for disse budgetfremskrivninger, er realistisk for 2017 og 2018, men optimistisk for de senere år, der er omfattet af programmet. Samtidig er der risici forbundet med provenuantagelserne i forbindelse med de forskellige nye skatteforanstaltninger, der træder i kraft i 2018.
- (7) Ifølge Kommissionens forårsprognose 2017 ventes den strukturelle saldo i 2017 at udvise et underskud på 0,3 % af BNP og således at forblive over den mellemfristede budgetmålsætning. Med hensyn til 2018 henstilles det, at Estland fortsat opfylder den mellemfristede budgetmålsætning. Med en uændret politik er der risiko for en vis afvigelse fra dette krav. Rådet er af den generelle opfattelse, at Estland skal være parat til at træffe yderligere foranstaltninger for at sikre overensstemmelse i 2018.
- (8) Estland har taget skridt til at sikre udbuddet og tilgængeligheden af offentlige ydelser af høj kvalitet, herunder sociale ydelser på lokalt plan, som led i sin reform af lokalforvaltningen. Estland har navnlig vedtaget loven om administrativ reform for at gøre det lettere at skabe levedygtige lokale kommuner, der kan finansiere deres egne aktiviteter, lægge planer for udvikling og vækst samt tilbyde ydelser af høj kvalitet. Landet har med succes gennemført den frivillige sammenlægning af lokale myndigheder og er ved at gennemføre loven om social velfærd. Der skal stadig tages nogle vigtige skridt til at afslutte reformen af lokalforvaltningen. Gennemgangen af kommunernes finansieringsordning er endnu ikke afsluttet. Yderligere lovgivning om ansvar og kompetencefordeling mellem kommunerne og centralregeringen er stadig under udarbejdelse. Det er afgørende at vedtage disse forslag for at sikre udbuddet af offentlige ydelser af høj kvalitet inden for områder som uddannelse, ungdomsarbejde, sundhedsfremme og transport.
- (9) Lønforskellen mellem mænd og kvinder i Estland faldt fra 28,3 % i 2014 til 26,9 % i 2015, men er stadig en af de største i EU. Regeringen er i færd med at træffe foranstaltninger til yderligere at reducere denne lønforskel. Den har navnlig vedtaget og er ved at gennemføre velfærdsplanen for 2016-2023 for at bekæmpe stereotyper og kønsopdelingen på arbejdsmarkedet. Der skal stadig vedtages en ændring af ligestillingsloven for at gøre det muligt for arbejdstilsynene at overvåge ligestillingen mellem mænd og kvinder mere nøje i den private sektor. Det overvejes også at ændre ordningen for forældreorlov for at støtte en mere fleksibel brug af forældreorlov. Den lovgivningsmæssige ændring er endnu ikke blevet vedtaget.
- (10) Indkomstuligheden er meget stor i Estland. Forholdet mellem indkomsterne for de rigeste 20 % og de fattigste 20 % af husholdningerne steg fra 5,4 i 2012 til 6,2 i 2015, og er nu det syvende højeste i Unionen. Den afgørende faktor synes at være den store lønspredning, der skyldes den stærke vækst i indkomsten blandt de højtuddannede. Indkomsten i absolutte tal blandt de fattigste 10 % af husholdningerne har haltet bagefter væksten i medianindkomster, hvilket har givet problemer med de sociale sikkerhedsnets tilstrækkelighed. En medvirkende faktor er, at ydelserne (navnlig pensioner og social bistand) ikke holder trit med væksten i markedsindkomsterne.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 320).

⁽²⁾ Den konjunkturkorregerede saldo, eksklusive engangsforanstaltninger og midlertidige foranstaltninger, der er genberegnet af Kommissionen efter den metode, der er aftalt i fællesskab.

Dette har også ført til en gradvis stigning i risikoen for fattigdom (fra 15,8 % i 2010 til 21,6 % i 2015). Der er gjort store anstrengelser for at gøre skattesystemet mere progressivt fra 2018, især for de lavtlønnede, gennem en forhøjelse af bundfradraget for personlig indkomstskat.

- (11) Erhvervslivets udgifter til forskning, teknologi og innovation steg i 2015 til 0,69 %, men det samlede niveau ligger under EU-gennemsnittet på 1,3 %. Andelen af højteknologiske og videnintensive virksomheder er fortsat begrænset, og antallet af nye ph.d'er er lavt. Lønstigningerne har konsekvent oversteget væksten i produktiviteten i de senere år, hvilket har påvirket overskuddet og trukket investeringsvæksten i nedadgående retning. Beskedne investeringer i teknologisk udvikling kan medføre, at værditilvæksten fra eksport, især af varer, stiger mindre end forventet og udgør en risiko for væksten i produktionen. Kontraktforskningen mellem universiteterne og virksomhederne steg i 2015. Samarbejdet mellem de to sektorer er dog fortsat begrænset til trods for de foranstaltninger, der er truffet af regeringen. Estland har skabt bedre rammevilkår for erhvervslivet, men en langsommelig insolvensbehandling og lav inddrivelsesprocent for sikrede kreditorer udgør fortsat en hindring for investeringer. Et projekt til forbedring af den lovgivningsmæssige ramme for insolvens blev lanceret i 2016 for at gøre behandlingen hurtigere og mere effektiv og øge andelen af indfrie begæring. Der er imidlertid endnu ikke vedtaget ændringer af den lovgivningsmæssige ramme.
- (12) Som led i det europæiske semester 2017 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Estlands økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2017. Den har også vurderet stabilitetsprogrammet for 2017 og det nationale reformprogram for 2017 samt opfølgningen på de henstillinger, der er blevet rettet til Estland i de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Estland, men også til deres overensstemmelse med EU-regler og -retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (13) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået stabilitetsprogrammet for 2017, og dets holdning ⁽¹⁾ afspejles især i henstilling 1 nedenfor,

HENSTILLER, at Estland i 2017 og 2018 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. Føre en finanspolitik, der stemmer overens med bestemmelserne under den forebyggende del af stabilitets- og vækstpakten, hvilket indebærer at holde sig inden for den mellemfristede budgetmålsætning i 2018. Gøre de sociale sikkerhedsnet mere hensigtsmæssige. Træffe foranstaltninger til at mindske lønforskellen mellem mænd og kvinder, især ved at forbedre løngennemsnigtigheden og revidere ordningen for forældreorlov.
2. Fremme private investeringer i forskning, teknologi og innovation, herunder ved at gennemføre foranstaltninger for at styrke samarbejdet mellem universiteter og erhvervsliv.

Udfærdiget i Bruxelles, den 11. juli 2017.

På Rådets vegne

T. TÖNISTE

Formand

⁽¹⁾ I henhold til artikel 5, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

RÅDETS HENSTILLING**af 11. juli 2017****om Irlands nationale reformprogram for 2017 og med Rådets udtalelse om Irlands stabilitetsprogram for 2017**

(2017/C 261/07)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 5, stk. 2,

som henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer ⁽²⁾, særlig artikel 6, stk. 1,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 16. november 2016 vedtog Kommissionen den årlige vækstundersøgelse, som markerede starten på det europæiske semester 2017 om samordning af de økonomiske politikker. Den 9.-10. marts 2017 tilsluttede Det Europæiske Råd sig prioriteterne i den årlige vækstundersøgelse. Den 16. november 2016 vedtog Kommissionen på grundlag af forordning (EU) nr. 1176/2011 rapporten om varslingsmekanismen, hvori Irland blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Samme dato vedtog Kommissionen desuden en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet, som Det Europæiske Råd godkendte den 9.-10. marts 2017. Den 21. marts 2017 vedtog Rådet henstillingen om den økonomiske politik i euroområdet (»henstillingen til euroområdet«) ⁽³⁾.
- (2) Da Irland har euroen som valuta, og i betragtning af de nære indbyrdes forbindelser mellem økonomierne i Den Økonomiske og Monetære Union, bør Irland sikre en fuldstændig og rettidig implementering af henstillingen vedrørende euroområdet som afspejlet i henstilling 1 til 3 nedenfor.
- (3) Den 22. februar 2017 blev landerapporten for Irland 2017 offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Irlands fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 12. juli 2016, opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og opfyldelsen af Irlands nationale Europa 2020-mål. Den indeholdt desuden en dybdegående undersøgelse efter artikel 5 i forordning (EU) nr. 1176/2011, hvis resultater også blev offentliggjort den 22. februar 2017.
- (4) Kommissionen konkluderede på baggrund af sin analyse, at Irland er berørt af makroøkonomiske ubalancer. Disse ubalancer kendetegnes navnlig ved en stor udlandsgæld samt gæld i den offentlige og den private sektor (gælder både husholdninger og ikkefinansielle selskaber), hvilket gør Irland sårbar over for negative chok. Bankerne har fortsat udfordringer med mange misligholdte lån, men har et solidt kapitalgrundlag, og deres rentabilitet, om end den stadig

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25.

⁽³⁾ EUT C 92 af 24.3.2017, s. 1.

er lav, er i gradvis bedring. Boligpriserne er stigende, og udbuddet er stadig begrænset. Ikkefinansielle selskabers gæld blev mindsket i løbet af 2015, men var stadig højere end ved udgangen af 2014. Husholdningernes gæld blev mindsket i 2015, og den offentlige gæld er på en støt nedadgående kurs. Irlands negative nettostilling over for udlandet faldt i hurtigt tempo frem til 2015, hvor tendensen vendte delvist som følge af et niveauskift. Der ser dog ikke ud til at være nogen risiko for husholdningssektorens økonomiske stilling over for udlandet. Beholdningen af misligholdte lån har været faldende i løbet af det seneste år, om end den faldt noget mindre hurtigt i slutningen af 2016. Boligpriserne steg fortsat i 2015, men der er på nuværende tidspunkt ingen væsentlige tegn på en overvurdering. Der er i de seneste år truffet politiske foranstaltninger til at rette op på alle de ubalancer, der er fremhævet, også i banksektoren (forbedring af regelrammen og foranstaltninger til håndtering af misligholdte lån). Regeringen har truffet adskillige relevante foranstaltninger til at afhjælpe bolig manglen, men det kommer til at tage tid, før de får virkning.

- (5) Irland fremlagde sit nationale reformprogram for 2017 den 13. april 2017 og sit stabilitetsprogram for 2017 den 2. maj 2017. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.
- (6) Der er taget hensyn til relevante landespecifikke henstillinger i forbindelse med programmeringen af de europæiske struktur- og investeringsfonde (ESI-fondene) for 2014-2020. I henhold til artikel 23 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013⁽¹⁾ kan Kommissionen, hvis det er nødvendigt for at støtte gennemførelsen af relevante henstillinger fra Rådet, anmode en medlemsstat om at evaluere og foreslå ændringer i sin partnerskabsaftale og relevante programmer. Kommissionen har redegjort nærmere for, hvordan den agter at anvende den nævnte bestemmelse, i retningslinjer for anvendelsen af foranstaltninger, der knytter ESI-fondenes effektivitet til forsvarlig økonomisk styring.
- (7) Irland er i øjeblikket underlagt den forebyggende del af stabilitets- og vækstpacten og omfattet af overgangsbestemmelsen vedrørende gældskriteriet. I sit stabilitetsprogram for 2017 forventer regeringen, at det samlede underskud falder en smule, nemlig til 0,4 % af BNP i 2017, og at det falder gradvist derefter og vender til et overskud på 1,0 % af BNP i 2021. Den mellemfristede budgetmålsætning, dvs. et strukturelt underskud på 0,5 % af BNP, forventes at blive opfyldt fra 2018 og frem. Ifølge stabilitetsprogrammet ventes den offentlige gældskvote at falde til 72,9 % i 2017 for derefter at falde yderligere til 65,2 % i 2020. Det makroøkonomiske scenario, der ligger til grund for disse budgetfremskrivninger, er realistisk. De foranstaltninger, der er nødvendige for at understøtte de planlagte underskudsmål fra 2018 og frem, er imidlertid ikke tilstrækkeligt præciseret.
- (8) Den 12. juli 2016 henstillede Rådet til Irland at gennemføre en årlig finanspolitisk tilpasning på 0,6 % af BNP hen imod den mellemfristede budgetmålsætning i 2017. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2017 er der risiko for en betydelig afvigelse fra den anbefalede finanspolitiske tilpasning, når 2016 og 2017 betragtes samlet.
- (9) I 2018 forventes Irland i lyset af den finanspolitiske situation i landet og navnlig landets gældsniveau at fortsætte tilpasningen hen imod den mellemfristede budgetmålsætning om et strukturelt underskud på 0,5 % af BNP. Ifølge den tilpasningsmatrix, der er fastlagt efter fælles aftale som led i stabilitets- og vækstpacten, indebærer tilpasningen et krav om en nominel vækst i de primære offentlige nettoudgifter⁽²⁾, som ikke overstiger 2,4 % i 2018. Det svarer til en årlig strukturel tilpasning på 0,6 % af BNP. Udgiftsmålet afspejler en tilpasning, der skal korrigere for en skævvridning af den 10-årige referencesats for potentiel vækst, som skyldes den exceptionelle stigning i den reale BNP-vækst i 2015. I overensstemmelse med de irske myndigheders fremgangsmåde ved beregningen af 2017-budgettet har Kommissionen lagt gennemsnittet af de potentielle vækstrater i 2014 og 2016 til grund for sine

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 320).

⁽²⁾ De offentlige nettoudgifter består af de samlede offentlige udgifter minus renteudgifter, udgifter til Unionens programmer, som fuldt ud modsvares af Unionsmidler, og ikkediskretionære ændringer i udgifterne til arbejdsløshedsunderstøttelse. Nationalt finansierede faste bruttoinvesteringer udjævnes over en fireårsperiode. Diskretionære foranstaltninger på indtægtsiden eller lovbestemte indtægtsforøgelser er medregnet. Engangsforanstaltninger på både udgifts- og indtægtsiden er medregnet.

beregninger. Ved uændret politik er der risiko for en vis afvigelse fra kravet i årene 2017 og 2018, når de betragtes samlet. Irland forventes samtidig at overholde overgangsbestemmelsen vedrørende gældskriteriet i 2017 og i 2018. Rådet er af den generelle opfattelse, at der er behov for yderligere foranstaltninger, navnlig i 2017, for at overholde bestemmelserne i stabilitets- og vækstpakten. Det ville i lyset af Irlands nuværende konjunkturforhold og de øgede eksterne risici være en fornuftig disposition at anvende eventuelle ekstraordinære indtægter til at reducere den offentlige gældskvote yderligere. Ved vurderingen af budgetplanerne og -resultaterne bør der imidlertid, som fastsat i forordning (EF) nr. 1466/97, tages hensyn til medlemsstatens budgetmæssige balance i lyset af konjunkturforholdene. Som nævnt i Kommissionens meddelelse, der ledsager disse landespecifikke henstillinger, vil der i forbindelse med vurderingen af udkastet til budgetplan for 2018 og den kommende vurdering af budgetplanerne og -resultaterne for 2018 skulle tages behørigt hensyn til målet om at opnå en finanspolitisk kurs, der bidrager til både at styrke det igangværende opsving og til at sikre holdbarheden af Irlands offentlige finanser. Rådet noterer sig i den sammenhæng, at Kommissionen agter at foretage en samlet vurdering i overensstemmelse med forordning (EF) nr. 1466/97, navnlig i lyset af konjunkturforholdene i Irland.

- (10) Selv om den økonomiske genopretning er robust, og der forventes en stærk stigning i outputtet i de kommende år, er udsigterne blevet mere usikre, hvilket indebærer risici for de stadig sårbare offentlige finanser. Der bør derfor gøres en større indsats for at gøre indtægterne mere modstandsdygtige over for økonomiske udsving og negative chok. Vedtagelsen af forslaget om etablering af en bufferfond- bør derfor fremskyndes, og Irland bør gøre sig mindre afhængig af meget koncentrerede og usikre indtægtskilder. En afbalanceret sammensætning af de forskellige skattekilder og et bredere skattegrundlag øger indtægtsstabiliteten i en situation med økonomisk usikkerhed. Der er dog kun gjort en begrænset indsats for at udvide skattegrundlaget i de seneste år, og de seneste skatteforanstaltninger har bestået af reduktioner og lettelser. Den bebudede systematiske evaluering af omkostningerne og fordelene ved reducerede momssatser, som gælder for en lang række transaktioner, er endnu ikke afsluttet. Løbende ejendomsbeskatning anses for at være den mest vækstfremmende- indtægtskilde. Irlands indtægter fra fast ejendom udgjorde imidlertid kun 1,0 % af BNP i 2014 sammenlignet med EU-gennemsnittet på 1,6 %. En trinvis indeksregulering af ejendomsværdierne vil kunne bidrage til at udjævne den lokale ejendomsskatteprofil og hindre en pludselig stigning i den skyldige skat, når der foretages en ny ejendomsvurdering i 2019. Differencerne i afgifterne på diesel og benzin for trafikanter kan ikke begrundes i miljøhensyn.
- (11) Tidligere har de omfattende udgiftsrevisioner primært haft til formål at reducere de offentlige udgifter med henblik på at opfylde overordnede finanspolitiske mål. Der er sjældent foretaget en evaluering af, hvor effektive og virkningsfulde udgiftsprogrammerne er, hvilket i sidste ende bevirker, at de flerårige udgiftsplaner er mindre pålidelige. En hensigtsmæssig udgiftsanalyse, som er i overensstemmelse med Eurogruppens fælles principper, vil kunne øge udgiftskontrollen og eventuelt frigøre ressourcer til hårdt tiltrængte offentlige investeringer, der sætter skub i væksten. Udgiftsanalysen bør navnlig være rettet mod omkostningseffektiviteten i sundhedssektoren. Irland har indført nogle vigtige effektiviseringsforanstaltninger, bl.a. en omkostningsbesparende aftale med medicinalindustrien, et finansielt forvaltningssystem, e-sundhed og aktivitetsbaseret finansiering. Der kan dog godt gøres en yderligere indsats ved f.eks. at styrke den primære sundhedsplejes rolle som »dørvogter« for Irlands overbelastede hospitaler. Indsatsen for at indføre en enkeltstregnet sygesikringsordning for alle er fragmenteret og mangler en overordnet vision.
- (12) Det er fortsat en udfordring at fremme bæredygtig og inklusiv vækst, som kommer alle samfundsgrupper til gode. Arbejdsløsheden lå i april 2017 på 6,4 %, hvilket er under EU-gennemsnittet. Den meget lave arbejdsintensitet i mange husholdninger giver anledning til bekymring over, at nogle ikke får gavn af det økonomiske opsving. I perioden 2013-2015 faldt den andel af befolkningen, der bor i en husstand med lav eller meget lav arbejdsintensitet, med 15 %; den samlede arbejdsløshed faldt med 28 % i samme periode. Velfærdssystemet har generelt virket godt, idet det har begrænset fattigdom og ulighed, og Irland har truffet foranstaltninger til at fremme beskæftigelsen ved gradvis at nedtrappe de sociale ydelser og supplerende betalinger. Der er dog stadig hindringer i vejen for en inklusiv vækst. Forskellene i beskæftigelsesfrekvensen hos lavtuddannede og folk med mellemlange og lange uddannelser er blandt de mest markante i Unionen. Der er på visse områder opstået et misforhold mellem udbudte og efterspurgte kvalifikationer, og der er mangel på kvalificeret arbejdskraft, samtidig med at mulighederne for opkvalificering og omskoling er utilstrækkelige. De arbejdsmarkedsrelaterede og sociale udfordringer viser, hvor vigtigt det er med en integreret tilgang til uddannelse og aktivering for dem, der er længst væk fra arbejdsmarkedet. Der er desuden stadig visse betænkeligheder vedrørende kvaliteten af børnepasningen og mulighederne for fuldtidsbørnepasning. Nettoudgifterne til børnepasning i procent af lønnen i Irland er blandt de højeste i Unionen. De manglende muligheder for og de høje udgifter til fuldtidsbørnepasning af høj kvalitet er en hindring for kvinders deltagelse på arbejdsmarkedet og en hindring for indsatsen for at reducere fattigdommen blandt børn, som er faldet en smule, om end den stadig er højere end EU-gennemsnittet.

- (13) Der bør arbejdes på at dække infrastrukturbehovene for at fremme varig og afbalanceret vækst i fremtiden. Krisen har desuden medført en ændring af de offentlige udgifters sammensætning, idet der nu afsættes mere til løbende udgifter end til investeringer. Flere år med kraftigt reducerede offentlige investeringer har haft negative følger for infrastrukturens kvalitet og beskaffenhed. Ændringen i det offentlige forbrug har ligeledes haft en indvirkning på den offentlige sektors støtte til forskning og udvikling med potentielle konsekvenser for de små og mellemstore virksomheders konkurrenceevne. Irland ligger på en 25. plads i Unionen, hvad angår offentlige udgifter til forskning og udvikling i procent af BNP. De alvorligste infrastrukturmangler er at finde inden for transport, vandforsyning og boligmarkedet. Efterspørgslen efter nye boliger ligger i øjeblikket langt over udbuddet i landets største byområder. Priserne på ejer- og lejeboliger stiger derfor fortsat markant, hvilket har ført til den betydelige stigning i antallet af hjemløse og mennesker, der er udelukket fra boligmarkedet, der er observeret på det seneste. Der er i øjeblikket ingen tegn på overvurdering, men de hindringer, der begrænser udbuddet af boliger, kan føre til makrofinansielle risici, hvis de ikke fjernes. Sammenhængende og rettidig fysisk planlægning vil kunne medvirke til, at der stilles nye boliger til rådighed i de rette områder.
- (14) Den irske økonomi er stærkt opdelt på de for størstedelens vedkommende små og mellemstore irskejede virksomheder og de store multinationale selskaber, der opererer i Irland. Der er kun knyttet begrænsede forbindelser mellem de multinationale selskaber og de irskejede virksomheder. Deres eksportresultater og -profiler er meget forskellige, og produktivitetsforskellen bliver stadig større. Irskejede virksomheder har en svagere eksportprofil end de multinationale selskaber, der er etableret i Irland. Deres eksport er stærkt koncentreret på bestemte sektorer og markeder, hvilket gør dem mere sårbare over for chok. Investering i innovation vil kunne øge irske virksomheders produktivitet og eksportpotentiale, og diversificering af eksporten og eksportmarkederne vil kunne bidrage til at stabilisere disse virksomheders resultater. De offentlige udgifter til forskning og udvikling er fortsat lave. Hvis foranstaltningerne til fremme af offentlig forskning og udvikling, navnlig foranstaltningerne til støtte for små og mellemstore virksomheders innovationskapacitet, skal kunne gennemføres fuldt ud, forudsætter det, at Irland vender tilbage til en situation med vedvarende investeringer. Innovationspolitikken kunne omlægges til mere direkte former for finansiering med det formål at stimulere små og mellemstore virksomheders innovationskapacitet. Den offentlige støtte til erhvervsmæssig forskning og udvikling har i stigende grad været ydet i form af skattefradrag for forskning og udvikling. En mere målrettet sammensætning af politiske tiltag med mere direkte finansiering vil formodentlig skabe bedre forudsætninger for at opfylde unge, innovative irske virksomheders behov og samtidig udnytte de multinationale selskabers store investeringsformåen. Derved lettes adgangen til de globale værdikæder, og videnoverførslen vil blive fremskyndet.
- (15) I en situation med stor ekstern usikkerhed er det vigtigt at gøre yderligere fremskridt med at reducere beholdningen af misligholdte lån for at sikre den finansielle sektors stabilitet. Selv om der er gjort fremskridt, er den store beholdning af misligholdte lån fortsat en hæmsko for bankernes rentabilitet og en hindring for en fuld økonomisk genopretning i husholdnings- og virksomhedssektoren. Konsolideringen af husholdningernes og de indenlandske virksomheders gæld fortsætter, men deres gæld er med 276,8 % af BNP blandt de højeste gældsrafer i Unionen (september 2016). Høj gæld hos virksomhederne kan være en hindring for, at de kan optage lån til investeringer, hvilket igen begrænser bankernes muligheder for at forbedre deres egen rentabilitet.
- (16) Ifølge den irske centralbank udgjorde de irske bankers gennemsnitlige beholdning af misligholdte lån 14,2 % i 2016. Dette er væsentligt højere end EU-gennemsnittet på 5,3 %. De indenlandske irske bankers andel af misligholdte lån var faldet med 12,7 mia. EUR eller 32,7 % i september 2016 i forhold til samme tidspunkt året før. Tempoet for afviklingen af lån er faldet noget, eftersom de endnu ikke afviklede langsigtede lån også er dem, der er vanskeligst at omlægge. Der må ikke mistes fremdrift; omlægningen af lån bør være holdbar på langt sigt, og der bør overvejes forskellige former for gældsreduktion. Ved udgangen af september 2016 var der restancer på 14 % af realkreditlånene, mens andelen af kunder, der var mere end to år bagud med betalingen, tegnede sig for ca. 70 % af de samlede realkreditlån med restancer på over 90 dage. Der er også visse betænkeligheder relateret til de indenlandske bankers lån til erhvervsjendomme og virksomhedslån, eftersom henholdsvis 32,6 % og 11,8 % af disse typer lån var misligholdt i september 2016. Der gøres stadig ikke tilstrækkeligt brug af procedurer for personlig insolvens, konkurs, rekonstruktion («examinership») eller andre udenretslige procedurer til delvis gældssanering for at sikre husholdningernes eller virksomhedernes overlevelse, og der bør derfor tilskyndes til anvendelsen af sådanne tiltag. Efter en del forsinkelser forventes det centrale kreditregisters implementering at nå den endelige fase. Det bør prioriteres at få etableret registret, eftersom det vil tjene som grundlag for en dækkende risikovurdering af låntagere og sikre forsigtig långivning i fremtiden.
- (17) Implementeringen af loven fra 2015 om regulering af de juridiske tjenester (Legal Services Regulation Act 2015) blev påbegyndt sent i 2016. Fuld implementering af denne lov fra 2015 er afgørende for Irlands bestræbelser på at øge konkurrencen i sektoren, eftersom det vil betyde, at advokater kan få direkte adgang til advokatstanden, at der

kan etableres tværfaglige praksisser, og at alternative forretningsmodeller, som anvendes i andre medlemsstater, kan operere i Irland. Uafhængig advokatbistand er til gavn for alle sektorer i økonomien, og udgifterne hertil har indflydelse på Irlands konkurrenceevne. Det er derfor yderst vigtigt, at der med implementeringen af loven fra 2015 indføres konkurrencefremmende og omkostningsreducerende bestemmelser baseret på en offentlig høring, eller at der indarbejdes sådanne bestemmelser i de forskrifter, som udstedes af Legal Services Regulatory Authority med henblik på at fremme konkurrencen og reducere omkostningerne.

- (18) Som led i det europæiske semester 2017 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Irlands økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2017. Den har også vurderet stabilitetsprogrammet for 2017 og det nationale reformprogram for 2017 samt opfølgningen på de henstillinger, der er blevet rettet til Irland i de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Irland, men også til deres overensstemmelse med EU-regler og -retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (19) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået stabilitetsprogrammet for 2017, og dets holdning ⁽¹⁾ afspejles især i henstilling 1 nedenfor.
- (20) På baggrund af Kommissionens dybdegående undersøgelse og denne vurdering har Rådet gennemgået det nationale reformprogram for 2017 og stabilitetsprogrammet for 2017. Rådets henstillinger i henhold til artikel 6 i forordning (EU) nr. 1176/2011 afspejles i henstilling 1 til 3 nedenfor,

HENSTILLER, at Irland i 2017 og 2018 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. Gøre en betydelig finanspolitisk indsats i 2018 i overensstemmelse med kravene i den forebyggende del af stabilitets- og vækstpakten. Anvende eventuelle ekstraordinære indtægter som følge af de gunstige økonomiske og finansielle forhold til at fremskynde nedbringelsen af den offentlige gældskvote. Begrænse antallet og omfanget af skatteudgifter og udvide skattegrundlaget.
2. I højere grad målrette de offentlige udgifter ved at prioritere offentlige investeringer i transport, vandforsyning og innovation, navnlig til støtte for små og mellemstore virksomheder. Forbedre den sociale infrastruktur, herunder adgangen til sociale boliger og børnepasning af god kvalitet; gennemføre en integreret pakke af aktiveringspolitikker med henblik på at fremme beskæftigelsesmulighederne for lavtuddannede og løse udfordringen med den lave arbejdsintensitet i mange husholdninger.
3. Tilskynde til en fortsat og mere holdbar reduktion af beholdningen af misligholdte lån ved hjælp af strategier for afviklingen af disse lån, herunder afskrivning af lån for økonomisk levedygtige virksomheder og husholdninger med særlig fokus på at løse udfordringen med restancer på langsigtede lån.

Udfærdiget i Bruxelles, den 11. juli 2017.

På Rådets vegne

T. TÖNISTE

Formand

⁽¹⁾ I henhold til artikel 5, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

RÅDETS HENSTILLING

af 11. juli 2017

om Spaniens nationale reformprogram for 2017 og med Rådets udtalelse om Spaniens stabilitetsprogram for 2017

(2017/C 261/08)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 5, stk. 2,

som henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer ⁽²⁾, særlig artikel 6, stk. 1,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 16. november 2016 vedtog Kommissionen den årlige vækstundersøgelse, som markerede starten på det europæiske semester 2017 om samordning af de økonomiske politikker. Den 9.-10. marts 2017 tilsluttede Det Europæiske Råd sig prioriteterne i den årlige vækstundersøgelse. Den 16. november 2016 vedtog Kommissionen på grundlag af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 rapporten om varslingsmekanismen, hvori Spanien blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Samme dato vedtog Kommissionen desuden en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet, som Det Europæiske Råd godkendte den 9.-10. marts 2017. Den 21. marts 2017 vedtog Rådet henstillingen om den økonomiske politik i euroområdet (»henstillingen til euroområdet«) ⁽³⁾.
- (2) Da Spanien har euroen som valuta, og i betragtning af de nære indbyrdes forbindelser mellem økonomierne i Den Økonomiske og Monetære Union, bør Spanien sikre en fuldstændig og rettidig implementering af henstillingen vedrørende euroområdet som afspejlet i henstilling 1 til 3 nedenfor.
- (3) Den 22. februar 2017 blev landerapporten for Spanien 2017 offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Spaniens fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 12. juli 2016, opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og opfyldelsen af Spaniens nationale Europa 2020-mål. Den indeholdt desuden en dybdegående undersøgelse efter artikel 5 i forordning (EU) nr. 1176/2011, hvis resultater også blev offentliggjort den 22. februar 2017. Kommissionen konkluderede på

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25.

⁽³⁾ EUT C 92 af 24.3.2017, s. 1.

grundlag af sin analyse, at Spanien har makroøkonomiske ubalancer, der har betydning ud over landegrænserne. Navnlig overskuddet på betalingsbalancens løbende poster er med til at nedbringe Spaniens nettogæld over for udlandet, idet denne dog fortsat er betydelig og gør landet sårbart over for markedsudsving. Gælden i den private sektor er faldet betydeligt, navnlig for virksomheder, men husholdningsgælden er fortsat høj. Økonomisk vækst er blevet den vigtigste drivkraft for gældsreduktionen, men truslen mod den finanspolitiske holdbarhed er på mellemlang sigt fortsat høj. Behovet for tiltag, der kan mindske risikoen for negative konsekvenser som følge af ubalancer for den spanske økonomi og for Den Økonomiske og Monetære Union som helhed, er særlig stort i betragtning af landets størrelse og den påvirkning, Spaniens situation har på andre lande. Den finansielle sektor er fortsat særdeles stabil og understøttes af den igangværende omstrukturering, de lave finansieringsomkostninger og det økonomiske opsving. Jobskabelsen er steget kraftigt i de seneste år, og ledigheden er faldet hurtigt, men er stadig meget høj. Arbejdsmarkedsreformer og løntilbageholdenhed har været vigtige drivkræfter bag en solid jobskabelse og en stigende konkurrenceevne inden for de seneste år.

- (4) Spanien fremlagde sit nationale reformprogram for 2017 den 28. april 2017 og sit stabilitetsprogram for 2017 den 29. april 2017. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.
- (5) Der er taget hensyn til relevante landespecifikke henstillinger i forbindelse med programmeringen af de europæiske struktur- og investeringsfonde (ESI-fondene) for 2014-2020. I henhold til artikel 23 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013⁽¹⁾ kan Kommissionen, hvis det er nødvendigt for at støtte gennemførelsen af relevante henstillinger fra Rådet, anmode en medlemsstat om at evaluere og foreslå ændringer i sin partnerskabsaftale og relevante programmer. Kommissionen har redegjort nærmere for, hvordan den agter at anvende den nævnte bestemmelse, i retningslinjer for anvendelsen af foranstaltninger, der knytter ESI-fondenes effektivitet til forsvarlig økonomisk styring.
- (6) Spanien befinder sig i øjeblikket i den korrigerende del af stabilitets- og vækstpakten. I sit stabilitetsprogram for 2017 planlægger Spanien at korrigere det uforholdsmæssigt store underskud senest i 2018 i overensstemmelse med Rådets afgørelse af 8. august 2016 om at pålægge Spanien at træffe foranstaltninger til den nedbringelse af underskuddet, som skønnes nødvendig for at rette op på situationen med et uforholdsmæssigt stort underskud (»Rådets afgørelse af 8. august 2016«). Det samlede underskud ventes fortsat at blive bragt ned på 0,5 % af BNP i 2020. I udgiftsfremskrivningerne i stabilitetsprogrammet for 2017 er der taget højde for, at der for så vidt angår motorveje og den finansielle sektor kan opstå eventualforpligtelser på knap 0,4 % og 0,2 % af BNP i hhv. 2017 og 2018. Det mellemfristede budgetmål om et ligevægtigt strukturelt budget vil ikke blive nået inden for den frist, der er fastsat i stabilitetsprogrammet for 2017. Den genberegnete strukturelle saldo⁽²⁾ ventes at nå -1,9 % af BNP i 2020. Ifølge stabilitetsprogrammet for 2017 ventes den offentlige gældskvote at falde til 98,8 % i 2017, 97,6 % i 2018 og 92,5 % i 2020. De makroøkonomiske antagelser i stabilitetsprogrammet for 2017 er realistiske indtil 2018 og herefter en anelse mere positive. Samlet set afhænger den forventede opfyldelse af målene fortsat af de gode økonomiske udsigter, som dog er forbundet med visse risici. Andre risici for manglende opfyldelse af de finanspolitiske mål vedrører usikkerheden omkring virkningerne af de seneste skatteforanstaltninger. Herudover og under antagelsen af, at der kan opstå eventualforpligtelser (som ikke er omfattet af Kommissionens forårsprognose 2017), bygger stabilitetsprogrammet for 2017 på udgiftsbegrænsninger, der er væsentlig højere end anslået i Kommissionens prognose i 2017 og 2018. Endelig er de foranstaltninger, som er nødvendige for at underbygge de planlagte underskudsmål for 2018, endnu ikke blevet præciseret.
- (7) Den 8. august 2016 anmodede Rådet Spanien om at bringe situationen med et uforholdsmæssigt stort underskud til ophør senest i 2018 og navnlig nedbringe det offentlige underskud til 4,6 % af BNP i 2016, 3,1 % af BNP i 2017 og 2,2 % af BNP i 2018. Denne forbedring af den offentlige saldo svarede på basis af Kommissionens forårsprognose 2016 til en forværring af den strukturelle saldo på 0,4 % af BNP i 2016 og en forbedring på 0,5 % af BNP i både 2017 og 2018. Spanien nåede et samlet underskud på 4,5 % af BNP i 2016, hvilket er lavere end det fastsatte mål i Rådets afgørelse af 8. august 2016. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2017 ventes det samlede underskud at falde til 3,2 % af BNP i 2017 og yderligere til 2,6 % af BNP i 2018, forudsat at den førte politik forbliver uændret,

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 320).

⁽²⁾ Den konjunkturkorregerede saldo, eksklusive engangsforanstaltninger og midlertidige foranstaltninger, der er genberegnet af Kommissionen efter den metode, der er aftalt i fællesskab.

dvs. hhv. 0,1 % og 0,4 % af BNP over de i stabilitetsprogrammet fastsatte underskudsmål og dem fastsat af Rådet. I modsætning til stabilitetsprogrammet for 2017 indgår der i prognosen ikke en antagelse af, at ovenstående eventualforpligtelser rent faktisk opstår. Den samlede finanspolitiske indsats i 2016-2017 forventes lige akkurat at blive nået, mens den i 2018 under forudsætning af en uændret politik ikke forventes at nå op på det niveau, som anmodet om i Rådets afgørelse af 8. august 2016. Desuden anmodede Rådet i august 2016 Spanien om at træffe foranstaltninger til at forbedre de finanspolitiske rammer, men ifølge stabilitetsprogrammet for 2017 er der ingen planer om at styrke bidraget fra stabilitetslovens udgiftsregel til de offentlige financers holdbarhed. Rådet er af den generelle opfattelse, at der navnlig i 2018 er behov for yderligere foranstaltninger for at overholde bestemmelserne i stabilitets- og vækstpagten, særlig betingelserne i Rådets afgørelse af 8. august 2016.

- (8) Spanien mangler stadig klare og ensartede politiske rammer for offentlige udbud, der sikrer overholdelse af lovgivning, høj grad af konkurrence og økonomisk effektivitet, nemlig via effektive mekanismer til forudgående og efterfølgende kontrol, øget gennemsigtighed og koordinering mellem kontraherende myndigheder og enheder på alle forvaltningsniveauer. Regeringen har forelagt visse foranstaltninger i 2017, som vil forbedre systemet for tilsyn med offentlige udbud, og som endnu ikke er vedtaget af parlamentet.
- (9) Spanien har gjort fremskridt med at bekæmpe korruption, navnlig med hensyn til gennemsigtighed i administrative beslutningsprocesser, og mere konkret håndhæve lovgivning vedrørende gennemsigtighed i forbindelse med finansiering af partier, formueangivelse og interessekonflikter. Fokus er nu rettet mod gennemførelsen af disse foranstaltninger. Til trods for en stigning i antallet af korruptionsundersøgelser, der omfatter sager på lokalt og regionalt plan, er der på disse forvaltningsniveauer dog ikke udarbejdet målrettede strategier til begrænsning af korruptionsrisici, og der foreligger heller ikke en fælles forebyggende strategi på tværs af forvaltningsniveauerne. Der er endnu ikke specifikt blevet fulgt op på andre mangler såsom huller i lovgivningen til beskyttelse af whistleblowere, graden af uafhængighed hos det nyligt oprettede kontor for interessekonflikter og manglen på regulering af lobbyvirksomhed. Et andet spørgsmål vedrører den langvarige retslige procedure i forbindelse med korruptionssager. Strafferetsloven blev ændret i 2015 for at begrænse den tid, der afsættes til undersøgelser, og for at mindske antallet af forsinkelser i strafferetlige procedurer. Dette kan imidlertid øge risikoen for, at procedurefristerne ikke giver tilstrækkelig tid til at behandle komplekse korruptionssager, hvis de bestemmelser, der giver mulighed for forlængelsesperioder, viser sig at være restriktive.
- (10) Trods en normal momssats på linje med EU-gennemsnittet og en lav og faldende misligholdelse af momsreglerne er momsindtægterne i Spanien relativt lave. Dette skyldes hovedsageligt, at Spanien i høj grad gør brug af undtagelser eller nedsatte satser på forskellige produkter og tjenester. Som følge heraf noterede Spanien sig i 2014 for de mest omfattende lovgivningsmæssige mangler i Unionen (59 % sammenlignet med EU-gennemsnittet på omkring 44 %). Tilsvarende er Spaniens indtægter fra miljørelaterede skatter blandt de laveste i Unionen, selv om der er truffet visse foranstaltninger i de seneste år, hovedsageligt inden for energisektoren. Afgifter på forurening og ressourceforbrug kan skabe øgede indtægter samt vigtige sociale og miljømæssige fordele. Der er også normative forskelle som følge af en heterogen tilgang til visse miljøafgifter på regionalt plan. Hvad angår udgifter har regeringen anmodet AIREF, Spaniens uafhængige finanspolitiske institution, om at foretage en udgiftsanalyse, der omfatter alle forvaltningsniveauer. Analysen kan bidrage til at udpege områder, hvor udgiftsbehovene kan opfyldes med en mere effektiv ressourceanvendelse.
- (11) Jobskabelsen er steget kraftigt i de seneste år som følge af arbejdsmarkedsreformer og løntilbageholdenhed. Ledigheden er faldet hurtigt, men ligger fortsat blandt de højeste i Unionen, navnlig blandt unge og lavtuddannede, der risikerer at blive afkoblet fra arbejdsmarkedet. Næsten halvdelen af de ledige har været uden arbejde i mere end et år. Spanien er ved at træffe foranstaltninger til støtte for unge, navnlig ved at udvide kriterierne for berettigelse til støtte i henhold til ungdomsgarantien ⁽¹⁾, samt til styrkelse af den personlige støtte til langtidsledige. Effektiviteten af disse afhænger også af de resultater, som de regionale offentlige arbejdsformidlingers leverer. Der er mulighed for at styrke arbejdsformidlingernes samarbejde med de sociale tjenester for at forbedre tjenesteydelserne til jobsøgende, især langtidsledige og personer omfattet af indkomstgarantiordninger. Samtidig kan de offentlige arbejdsformidlingers samarbejde med arbejdsgiverne blive styrket, navnlig ved at øge andelen af ledige stillinger, som forvaltes af arbejdsformidlingerne.
- (12) Spanien er blandt de lande i Unionen, hvor antallet af midlertidigt ansatte er højest, og mange tidsbegrænsede kontrakter er af meget kort varighed. Andelen af personer, der går fra en tidsbegrænset til en tidsubegrænset kontrakt, er meget lav i forhold til EU-gennemsnittet. Den udbredte anvendelse af tidsbegrænsede kontrakter er forbundet med en lavere produktivitetsvækst (bl.a. gennem færre muligheder for oplæring på arbejdspladsen),

⁽¹⁾ Rådets henstilling af 22. april 2013 om oprettelsen af en ungdomsgaranti (EUT C 120 af 26.4.2013, s. 1).

dårligere arbejdsvilkår og større risici for fattigdom. De seneste arbejdsmarkedsreformer ser ud til at have haft en lettere positiv virkning, når det gælder om at mindske segmenteringen mellem tidsbegrænsede og tidsubegrænsede kontrakter, og den løbende styrkelse af arbejdstilsynet viser positive resultater, når det gælder om at imødegå misbrug af tidsbegrænsede kontrakter. Visse aspekter af det spanske arbejdsmarked kan imidlertid fortsat stå i vejen for ansættelser med tidsubegrænsede kontrakter, herunder usikkerhed i tilfælde af en retstvist som følge af afskedigelse samt relativt høje fratrædelsesgodtgørelser til arbejdstagere med tidsubegrænsede kontrakter. Hertil kommer, at ordningerne for ansættelsesincitamenter fortsat er fragmenteret og ikke effektivt målrettet fremme af tidsubegrænset beskæftigelse. Selv om der for nyligt blev nedsat en arbejdsgruppe om beskæftigelseskvalitet, har Spanien efter aftalen mellem regeringen og arbejdsmarkedets parter i 2014 endnu ikke udarbejdet en omfattende plan til bekæmpelse af arbejdsmarkedssegmentering.

- (13) Der er stadig forskelle i indkomstgarantiordningernes støtteberettigelsesbetingelser og i sammenknytningen mellem aktivering og beskyttelse på tværs af regioner og ordninger. Visse sårbare grupper er ikke omfattet af indkomstgarantiordningerne. Ordningernes begrænsede effektivitet skyldes delvist store forskelle mellem de regionale minimumsindkomstordningers tilstrækkelighed og adgangsforhold samt opsplitningen af de nationale understøttelsessystemer i flere ordninger, der tager sig af forskellige kategorier af jobsøgende, og som forvaltes af forskellige administrationer. Fragmentering fører til diskontinuitet i støtten til de personer, der har behov for det, og hindrer gennemførelsen af integrationsforløb. Som svar på de mange udfordringer er der iværksat en undersøgelse, der har til formål at vurdere de nationale og regionale indkomststøtteordningers effektivitet. Familieydelse er dårligt målrettet. Endvidere er skattesystemet under hensyntagen til virkningen af skattegodtgørelserne samlet set en anelse regressivt. Hertil kommer, at udnyttelsen af børnepasningsmuligheder stiger med familieindkomsten, hvilket tyder på, at det er vanskeligere for forældre med lav indkomst at få adgang til disse muligheder. Ydelsen af langtidspleje er ved at blive bedre, men den er forskellig fra region til region og opfylder stadigvæk ikke de aktuelle behov.
- (14) Det langsigtede potentiale for produktivitetsvæksten i Spanien påvirkes negativt af de beskudne resultater på uddannelsesområdet. Selv om der i løbet af de seneste år er sket væsentlige forbedringer, er skolefrafaldet fortsat blandt de højeste i Unionen. Der er store regionale forskelle i skolefrafald og elevernes præstationer, navnlig hvad angår grundlæggende færdigheder. I de regioner, som klarer sig godt, er læreruddannelsen og den personlige støtte til elever blandt de vigtigste drivkræfter bag en vellykket skoleuddannelse. I Unionen har Spanien den næststørste andel af elever, der går en klasse om, hvilket øger risikoen for skolefrafald, fører til lavere forventninger til uddannelsesniveaue og belaster uddannelsesudgifterne. Beskæftigelsesegnetheden blandt personer med en videregående uddannelse er fortsat relativt beskeden. Den begrænsede mobilitet for studerende og akademiske medarbejdere, de få muligheder for praktikophold, manglen på incitamenter og universiteternes rigide forvaltning udgør fortsat hindringer for uddannelses- og forskningssamarbejdet med virksomheder.
- (15) For at styrke produktiviteten og konkurrenceevnen vil det gavne Spanien at fremme forskning og innovation yderligere. Innovationsresultaterne har dog været faldende og ligger nu under niveauet i 2007, mens Spanien over tid er sakket mere og mere bagud i forhold til EU-gennemsnittet. De få resultater på innovationsområdet falder sammen med færre private udgifter til forskning og udvikling og tyder på, at der er svagheder i rammerne for forsknings- og innovationsstyring. Det statslige forskningsagentur, der er ansvarlig for forvaltningen af statslige midler til forskning og innovation, indledte sit arbejde i begyndelsen af 2017. Der foreligger endnu ikke en systematisk flerårig budgetplanlægning for støtteprogrammer. Desuden foretages der ingen systematisk evaluering af støtteprogrammernes effektivitet med henblik på at styrke deres udformning og gennemførelse. På grund af manglende incitamenter samt universiteternes rigide forvaltning er det offentlig-private samarbejde fortsat svagt, og forskermobiliteten mellem den offentlige og private sektor er lav. Samordningen på tværs af forvaltningsniveauerne er ikke optimal, og som følge heraf er der ikke fuld synergi mellem nationale og regionale politikker.
- (16) Små spanske virksomheder har tendens til at være væsentligt mindre produktive end deres modparter i andre store medlemsstater. I betragtning af udbredelsen af små virksomheder i Spanien har dette en stærk indflydelse på produktiviteten i økonomien som helhed. Færre hindringer for en virksomheds etablering, drift og vækst vil derfor føre til øget investering og produktivitet. Den spanske regering har i de seneste år vedtaget adskillige foranstaltninger til fremme af virksomhedsopretning og -vækst. Det er vigtigt, at disse reformer konsolideres og gennemføres fuldt ud, hvis der skal drages fuld nytte af fordelene. Loven om markedsenhed, der blev vedtaget i 2013, har været med til at nedbringe de ekstraomkostninger, som iværksættere pådrager sig, og som skyldes de betydelige forskelle og overlappinger i erhvervsreglerne, der er mellem regionerne. Den øgede anvendelse af de i denne lov fastsatte klagemekanismer, der giver virksomhederne mulighed for at klage over hindringer for markedsadgang, tyder på, at der er behov for en yderligere forenkling af udstedelsen af tilladelser. En koordinering mellem relevante offentlige forvaltninger, herunder på sektorkonferenceniveau, kræver en større indsats. Dette er vigtigt for at sikre, at

nuværende og fremtidig lovgivning på alle niveauer effektivt imødegår unødvendige hindringer for markedsadgang, også i forbindelse med nye virksomhedsmodeller i den kollaborative økonomi. I detailsektoren udgør dobbelttilladelser for etablering af detailvirksomhed fortsat en unødigt begrænsning for markedsadgang. Markedsadgangskravene i regional lovgivning om sektoren for køretøjer med chauffører og kortvarig boligudlejning kan unødigt hindre en balanceret udvikling af den kollaborative økonomi. Spanien har i de første måneder af 2017 truffet foranstaltninger for at sikre optimal udnyttelse af loven om markedsadgang, f.eks. den nyligt vedtagne vejledning om dens gennemførelse og det offentliggjorte katalog over god og dårlig praksis for dens anvendelse.

- (17) Reguleringen af liberale erhverv er stadig forholdsvis restriktiv. Visse tjenesteydere tildeles selektivt protektionistiske rettigheder (»erhvervsforbeholdte aktiviteter«), hvorved andre med tilsvarende kvalifikationer udelukkes. Inden for en lang række erhverv er det obligatorisk at være medlem af en faglig sammenslutning. For civilingeniører, arkitekter og turistførere er restriktionerne mere omfattende i Spanien end i Unionen som gennemsnit. For patentagenter og -advokater er det lavere end EU-gennemsnittet, selv om adgangen til sidstnævnte erhverv er mere snævert begrænset end for andre erhverv i Spanien. Lovforslaget om de liberale erhverv, der bl.a. har til formål at rationalisere medlemskabet af faglige sammenslutninger, er stadig ikke blevet vedtaget. Med denne reform indføres der øget gennemsigtighed og ansvarlighed for faglige organisationer, der åbnes op for aktiviteter, som uretmæssigt er forbeholdt bestemte faggrupper, og der sikres markedsenhed for så vidt angår adgangen til og udøvelsen af liberale erhverv i Spanien.
- (18) Som led i det europæiske semester 2017 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Spaniens økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2017. Den har også vurderet stabilitetsprogrammet for 2017 og det nationale reformprogram for 2017 samt opfølgningen på de henstillinger, der er blevet rettet til Spanien i de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Spanien, men også til deres overensstemmelse med EU-regler og -retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (19) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået Spaniens stabilitetsprogram for 2017, og dets holdning ⁽¹⁾ afspejles især i henstilling 1 nedenfor.
- (20) På baggrund af Kommissionens dybdegående undersøgelse og denne vurdering har Rådet gennemgået det nationale reformprogram for 2017 og stabilitetsprogrammet for 2017. Rådets henstillinger i henhold til artikel 6 i forordning (EU) nr. 1176/2011 afspejles i henstilling 1 til 3 nedenfor,

HENSTILLER, at Spanien i 2017 og 2018 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. Sikre efterlevelse af Rådets afgørelse af 8. august 2016, herunder også foranstaltninger til styrkelse af de finanspolitiske rammer og rammerne for offentlige udbud. Foretage en omfattende gennemgang af udgifterne med henblik på at udpege eventuelle områder, hvor udgiftseffektiviteten kan forbedres.
2. Styrke koordineringen mellem regionale arbejdsformidlinger, sociale tjenester og arbejdsgivere for bedre at imødekomme jobsøgendes og arbejdsgiveres behov. Træffe foranstaltninger til fremme af tidsbegrænsede ansættelser. Gøre noget ved de regionale forskelle og opsplitningen hvad angår indkomstgarantiordninger samt forbedre familiestøtten, herunder adgangen til børnepasning af høj kvalitet. Øge arbejdsmarkedsrelevansen af de videregående uddannelser. Gøre noget ved de regionale forskelle i resultaterne på uddannelsesområdet, navnlig ved at styrke læreruddannelsen og støtten til de enkelte studerende.
3. Sikre passende og vedvarende investeringer i forskning og innovation samt styrke styringen heraf på samtlige forvaltningsniveauer. Sikre en nøje og rettidig gennemførelse af loven om markedsenhed med henblik på gældende og kommende lovgivning.

Udfærdiget i Bruxelles, den 11. juli 2017.

På Rådets vegne

T. TÖNISTE

Formand

⁽¹⁾ I henhold til artikel 5, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

RÅDETS HENSTILLING**af 11. juli 2017****om Frankrigs nationale reformprogram for 2017 og med Rådets udtalelse om Frankrigs stabilitetsprogram for 2017**

(2017/C 261/09)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 5, stk. 2,som henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer ⁽²⁾, særlig artikel 6, stk. 1,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Den 16. november 2016 vedtog Kommissionen den årlige vækstundersøgelse, som markerede starten på det europæiske semester 2017 om samordning af de økonomiske politikker. Den 9.-10. marts 2017 tilsluttede Det Europæiske Råd sig prioriteterne i den årlige vækstundersøgelse. Den 16. november 2016 vedtog Kommissionen på grundlag af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 rapporten om varslingsmekanismen, hvori Frankrig blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Samme dato vedtog Kommissionen desuden en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet, som Det Europæiske Råd godkendte den 9.-10. marts 2017. Den 21. marts 2017 vedtog Rådet henstillingen om den økonomiske politik i euroområdet (»henstillingen til euroområdet«) ⁽³⁾.
- (2) Da Frankrig har euroen som valuta, og i betragtning af de nære indbyrdes forbindelser mellem økonomierne i Den Økonomiske og Monetære Union, bør Frankrig sikre en fuldstændig og rettidig implementering af henstillingen vedrørende euroområdet som afspejlet i henstilling 1 til 4 nedenfor.
- (3) Den 22. februar 2017 blev landerapporten for Frankrig 2017 offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Frankrigs fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 12. juli 2016, opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og opfyldelsen af Frankrigs nationale Europa 2020-mål. Den indeholdt desuden en dybdegående undersøgelse efter artikel 5 i forordning (EU) nr. 1176/2011, hvis resultater også blev offentliggjort den 22. februar 2017. Kommissionen konkluderede på baggrund af sin analyse, at Frankrig er berørt af uforholdsmæssigt store makroøkonomiske ubalancer. Frankrig er især kendetegnet ved en svag konkurrenceevne og en stor og voksende offentlig gæld i en situation med lav produktivitetsvækst. Det er særlig vigtigt at sætte ind for at mindske risikoen for negative konsekvenser for den franske økonomi og, i betragtning af landets størrelse og grænseoverskridende relevans, for Den Økonomiske og Monetære Union.

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.⁽²⁾ EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25.⁽³⁾ EUT C 92 af 24.3.2017, s. 1.

- (4) Den 28. april 2017 fremlagde Frankrig sit nationale reformprogram for 2017 og sit stabilitetsprogram for 2017. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.
- (5) Der er taget hensyn til relevante landespecifikke henstillinger i forbindelse med programmeringen af de europæiske struktur- og investeringsfonde (ESI-fondene) for 2014-2020. I henhold til artikel 23 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013⁽¹⁾ kan Kommissionen, hvis det er nødvendigt for at støtte gennemførelsen af relevante henstillinger fra Rådet, anmode en medlemsstat om at evaluere og foreslå ændringer i sin partnerskabsaftale og relevante programmer. Kommissionen har redegjort nærmere for, hvordan den agter at anvende den nævnte bestemmelse, i retningslinjer for anvendelsen af foranstaltninger, der knytter ESI-fondenes effektivitet til forsvarlig økonomisk styring.
- (6) Frankrig er i øjeblikket underlagt den korrigerende del af stabilitets- og vækstpakten. I sit stabilitetsprogram for 2017 planlægger regeringen i overensstemmelse med Rådets henstilling af 10. marts 2015 som led i proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud at korrigere det uforholdsmæssigt store underskud senest i 2017 med et samlet underskud på 2,8 % af BNP. Det samlede underskud ventes yderligere bragt ned på 1,3 % af BNP i 2020. Den mellemfristede budgetmålsætning, dvs. et strukturelt underskud på 0,4 % af BNP, forventes opfyldt i 2019. Den genberegnete⁽²⁾ strukturelle saldo ventes imidlertid at ligge på -1,2 % af BNP i 2020, og den mellemfristede budgetmålsætning vil således ikke være opfyldt ved udløbet af programperioden. Ifølge stabilitetsprogrammet for 2017 ventes den offentlige gældskvotest at falde fra 95,9 % af BNP i 2018 til 93,1 % i 2020. Det makroøkonomiske scenario der ligger til grund for disse budgetfremskrivninger, er realistisk. De foranstaltninger, der er nødvendige for at understøtte de planlagte underskudsmål fra 2018 og frem, er imidlertid ikke tilstrækkeligt præciseret.
- (7) Den 10. marts 2015 rettede Rådet en henstilling til Frankrig om at bringe situationen med et uforholdsmæssigt stort underskud til ophør senest i 2017 og opnå et offentligt underskud på 2,8 % af BNP, hvilket svarer til en forbedring af den strukturelle saldo med 0,9 % af BNP i 2017. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2017 forventes det samlede underskud at udgøre 3,0 % af BNP i 2017 i overensstemmelse med traktatens referenceværdi, hvilket er over målet i Rådets henstilling. For 2018 forventes det samlede underskud med en uændret politik at udgøre 3,2 % af BNP og således at ligge over traktatens referenceværdi, hvilket kan indebære risici for en holdbar korrektion af det uforholdsmæssigt store underskud. Desuden forventes den anbefalede finanspolitiske indsats ikke at blive leveret i løbet af den periode, der er omfattet af proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud, da Frankrigs konsolideringsstrategi primært bygger på en forbedring af konjunkturf forholdene og en fortsættelse af situationen med lave rentesatser, hvilket ligger uden for myndighedernes kontrol.
- (8) Hvis der alligevel opnås en rettidig og holdbar korrektion, vil Frankrig i 2018 blive underlagt den forebyggende del af stabilitets- og vækstpakten og overgangsbestemmelsen vedrørende gældskriteriet. I lyset af den finanspolitiske situation i landet og navnlig landets gældsniveau forventes Frankrig at fortsætte tilpasningen hen imod den mellemfristede budgetmålsætning om et strukturelt underskud på 0,4 % af BNP. Ifølge den tilpasningsmatrix, der er fastlagt efter fælles aftale som led i stabilitets- og vækstpakten, medfører tilpasningen et krav om en nominal vækst i de primære offentlige nettoudgifter⁽³⁾, som ikke overstiger 1,2 % i 2018. Det svarer til en årlig strukturel tilpasning på 0,6 % af BNP. Med en uændret politik er der risiko for en væsentlig afvigelse fra dette krav i 2018. Der er også risiko for, at Frankrig ikke vil overholde overgangsbestemmelsen vedrørende gældskriteriet i 2018, idet den strukturelle saldo forventes at blive forringet med 0,5 % af BNP, hvorimod der kræves en minimal lineær strukturel tilpasning på 0,4 % af BNP. Rådet er af den generelle opfattelse, at Frankrig skal være parat til at træffe yderligere foranstaltninger i 2017 for at sikre overensstemmelse, og at der vil være behov for yderligere foranstaltninger fra 2018 for at sikre, at bestemmelserne i stabilitets- og vækstpakten overholdes. Ved vurderingen af budgetplanerne og -resultaterne bør der imidlertid, som fastsat i forordning (EF) nr. 1466/97, tages hensyn til medlemsstatens

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 320).

⁽²⁾ Konjunkturkorrigerede saldo, eksklusive engangsforanstaltninger og midlertidige foranstaltninger, der er genberegnet af Kommissionen efter den metode, der er aftalt i fællesskab.

⁽³⁾ De offentlige nettoudgifter består af de samlede offentlige udgifter minus renteudgifter, udgifter til Unionens programmer, som fuldt ud modsvares af EU-midler, og ikkediskretionære ændringer i udgifterne til arbejdsløshedsunderstøttelse. Nationalt finansierede faste bruttoinvesteringer udjævnes i løbet af en 4-årsperiode. Diskretionære foranstaltninger på indtægtsiden eller lovbestemte indtægtsforøgelser er medregnet. Engangsforanstaltninger på både udgifts- og indtægtsiden er medregnet.

budgetmæssige balance i lyset af konjunkturf forholdene. Som anført i Kommissionens meddelelse om det europæiske semester 2017, der ledsager disse landespecifikke henstillinger, skal der ved vurderingen af udkastet til budgetplan for 2018 og den efterfølgende vurdering af 2018-budgetresultaterne tages behørigt hensyn til målet om at opnå en finanspolitisk kurs, der bidrager til både at styrke det igangværende opsving og sikre Frankrigs offentlige financers holdbarhed. Rådet noterer sig i den sammenhæng, at Kommissionen agter at foretage en samlet vurdering i overensstemmelse med forordning (EF) nr. 1466/97, navnlig i lyset af konjunkturf forholdene i Frankrig.

- (9) Den offentlige udgiftskvotens i Frankrig er blandt de højeste i Unionen. Udgiftskvoten forventes at nå op på 56,2 % af BNP i 2017, hvilket er 9,7 procentpoint højere end gennemsnittet i Unionen. Frankrig har fulgt en udgiftsbaseret konsolideringsstrategi, der hovedsagelig har bygget på faldende rentesatser og nedskæringer i de offentlige investeringer. Det er imidlertid usandsynligt, at de lave rentesatser vil blive fastholdt på mellemlang sigt, og nedskæringerne i de produktive offentlige investeringer vil kunne skade det fremtidige økonomiske potentiale. Udgiftsanalyserne har derimod påvist en række potentielle effektivitetsgevinster, som ikke er blevet gennemført. Udgiftsanalyserne fandt frem til en brøkdels — mindre end 2 % — af de samlede planlagte udgiftsbesparelser på 50 mia. EUR i perioden 2015-2017. Det er imidlertid kun en del af dem, der er blevet omsat til konkrete foranstaltninger i budgettet for 2016, mens foranstaltningerne i finansloven for 2017 bygger på de foranstaltninger, der er udpeget i udgiftsanalyserne fra 2015. Udgiftsanalyserne kunne give endnu større besparelser, hvis de udvides til at omfatte flere områder, og ved at gennemføre en flerårig strategi for at omsætte alle de påviste besparelser i konkrete budgetforanstaltninger.
- (10) Høje sociale sikringsbidrag kombineret med høje afgifter, der belaster virksomhederne, kan virke afskrækkende på private investeringer og hæmme virksomhedernes vækst og nyansættelser. Der er fortsat gennemført politiske foranstaltninger for at mindske arbejdskraftomkostningerne, og i april 2016 lanceredes den anden fase af nedskæringerne i arbejdsgivernes sociale bidrag under ansvars- og solidaritetspagten. Desuden har regeringen i 2017 øget skattelempelsen for konkurrenceevne og beskæftigelse (CICE) fra 6 % til 7 %. Disse foranstaltninger for at mindske skattebelængen på arbejde har forbedret Frankrigs konkurrenceevne siden 2013, men tidligere akkumulerede tab er endnu ikke blevet indhentet. Når man ser på gennemsnitslønnen, havde Frankrig i 2015 det højeste arbejdsgiverbidrag til social sikring i Unionen i forhold til de samlede arbejdskraftomkostninger, der betales af arbejdsgiveren, selv om det er faldende. De seneste evalueringer af disse foranstaltninger påviste de positive virkninger for beskæftigelsen og virksomhedernes fortjenstmargen, men der er behov for yderligere evalueringer for fuldt ud at vurdere deres indvirkning på lønninger, investeringer, beskæftigelse og virksomhedernes fortjeneste. De seneste evalueringer tyder også på, at konsolideringen af de foranstaltninger, der skal reducere lønomkostningerne, og de deraf følgende faste nedsættelser af sociale bidrag vil optimere deres beskæftigelses- og investeringsmæssige virkninger.
- (11) Den faktiske gennemsnitlige selskabsskattesats var på 38,4 % pr. 1. juli 2016 og dermed den højeste i Unionen, og andre produktionsafgifter er også særdeles høje. Frankrig har imidlertid truffet foranstaltninger, der skal sænke den lovbestemte selskabsskattesats til 28 % i 2020. Samtidig falder skattebyrden på forbrug stadig mindre end i andre medlemsstater. I 2014 lå Frankrig på 27. pladsen i Unionen hvad angår skatteindtægter fra forbrug i procent af den samlede beskatning. Momssystemet er kendetegnet ved en normalsats på mellemniveau og meget lave nedsatte satser, som anvendes på et stort skattegrundlag. Skattesystemets kompleksitet kan være en hindring for et velfungerende erhvervsliv. Frankrig har et højt skattetryk kombineret med mange skattelempelser, nedsatte satser og et stort antal skatteordninger, som resulterer i usikkerhed og øgede omkostninger til regeloverholdelse, navnlig for virksomheder. De samlede skatteudgifter er betydelige i Frankrig og udgør mere end 3 % af BNP. Myndighedernes administrative omkostninger i forbindelse med skatteopkrævning er også høje og ligger over EU-gennemsnittet.
- (12) I 2016 faldt arbejdsløsheden til 10,1 %. Ledigheden er højere blandt de unge, de lavtuddannede og dem, der ikke er født i Unionen. De igangværende forvaltningsreformer er afgørende for at tilpasse uddannelsesudbuddet til beskæftigelsesmulighederne og de økonomiske behov. Samtidig har jobsøgende, mindre kvalificerede arbejdstagere og ansatte i SMV'er fortsat vanskeligt ved at få adgang til uddannelse. Det kan være nødvendigt at styrke de allerede eksisterende foranstaltninger og afbalancere ressourcerne for at sikre, at de kan deltage i relevante uddannelsesforløb. De unge og deriblandt de lavest kvalificerede har stadig vanskeligt ved at komme ud på arbejdsmarkedet. I den forbindelse er der truffet foranstaltninger for at støtte lærlinguddannelser, hvilket har medført positive resultater hidtil. Men den indledende erhvervsuddannelse, der tilbydes, navnlig når den er skolebaseret og i den tertiære sektor,

er ikke tilstrækkeligt tilpasset beskæftigelsesmulighederne. Desuden bliver elever, som kommer fra ugunstige vilkår, oftere styret hen imod en grundlæggende erhvervsuddannelse, som også tegner sig for hovedparten af skolefrafaldene, hvilket bidrager til stor ulighed på uddannelsesområdet. Virkningen af den socioøkonomiske status for elevernes resultater er den højeste i OECD.

- (13) I 2016 var kun 54,5 % af de personer i den erhvervsaktive alder, der ikke er født i EU, i beskæftigelse. Beskæftigelsesfrekvensen for kvinder, der ikke er født i EU (45,4 %), var en af de laveste i Unionen. Forskellen i beskæftigelsesfrekvens mellem personer, der er født i Frankrig og uden for EU, er steget til 17,5 procentpoint i 2016 (23,7 procentpoint for kvinder). Den lave beskæftigelsesfrekvens for personer, der er født uden for EU, trækker den samlede beskæftigelsesfrekvens ned og afspejler en kronisk underudnyttelse af arbejdskraften. Andengenerationsindvandrere har også negative beskæftigelsesresultater, der ikke forklares med forskelle med hensyn til alder, uddannelse og kvalifikationer. Desuden er forskellene i de uddannelsesmæssige resultater vedvarende, eftersom andengenerationsindvandrerne kun til dels er ved at indhente det forsømte. For at imødegå denne udfordring er der behov for en overordnet strategi, herunder navnlig specifikke foranstaltninger vedrørende sprogkundskaber, opkvalificering og uddannelse, erhvervsvejledning og andre målrettede aktive beskæftigelsespolitikker. En effektiv adgang til tjenesteydelser er nøglen til at øge arbejdsmarkedsdeltagelsen sammen med en indsats over for diskriminerende praksis ved ansættelse af personer, der ikke er født i EU, og andengenerationsindvandrere.
- (14) Siden 2013 har den franske mindsteløn været underlagt indekseringsregler. I en kontekst med svag inflation og faldende lønstigninger er den steget langsommere end referencelønningerne. Mindstelønnen er høj i forhold til medianlønnen, men arbejdskraftomkostningerne på mindstelønsniveau er blevet reduceret gennem fritagelser for socialsikringsbidrag. Stigninger i mindstelønnen medfører lønstigninger for de fleste kategorier af arbejdstagere og risikerer at skabe et lønstigningspres. Indekseringen af mindstelønnen er vigtig for at bevare arbejdstagernes købekraft, men den gældende indekseringsordning risikerer at forsinke den nødvendige overordnede løntilpasning. I den nuværende situation med høj ledighed er der risiko for, at arbejdskraftomkostningerne på mindstelønsniveauet lægger hindringer i vejen for de lavtuddannedes beskæftigelsesmuligheder. Gruppen af uafhængige eksperter vurderer hvert år mindstelønnen i Frankrig og afgiver ikkebindende udtalelser om udviklingen heraf. Deres udtalelser om ad hoc-stigninger er hidtil altid blevet overholdt og spiller en vigtig rolle med hensyn til at kontrollere anvendelsen af sådanne ad hoc-stigninger.
- (15) Med loven af august 2016 om arbejdskraft, social dialog og karriereforløb indførte Frankrig foranstaltninger, der tager sigte på at forbedre virksomhedernes evne til at tilpasse sig til de økonomiske konjunkturer og reducere segmenteringen af arbejdsmarkedet. Loven fastsætter bestemmelser om afskedigelser af økonomiske årsager, udvider anvendelsesområdet for de fleste overenskomster på virksomhedsniveau og øger effektiviteten af kollektive overenskomstforhandlinger. Fortsat høje arbejdsløshedstal har lagt pres på holdbarheden af arbejdsløshedsunderstøttelsessystemet. I den forbindelse indgik arbejdsmarkedets parter i marts 2017 en aftale om en ny arbejdsløshedsunderstøttelsesordning, der er blevet godkendt af regeringen, og som har til formål at mindske det årlige underskud med 1,2 mia. EUR.
- (16) Selv om Frankrig har forbedret sine overordnede lovgivningsmæssige resultater, ligger erhvervsklimaet fortsat midt i spektret i forhold til de vigtigste konkurrenter. Trods vedvarende bestræbelser på forenkling står virksomhederne stadig over for en stor regelbyrde og hurtigt skiftende lovgivning. Dette er en af de største hindringer for private investeringer. Med forenklingsprogrammet har Frankrig taget skridt til at reducere bureaukratiet for virksomhederne, men en femtedel af de foranstaltninger, der blev vedtaget inden 2016, var endnu ikke blevet gennemført i maj 2017. Samtidig fortsætter tærskleffekter med at påvirke virksomhedernes udvikling og har konsekvenser for deres økonomiske og markedsmæssige resultater. Øgede sociale og skattemæssige forpligtelser for virksomheder, der har over et bestemt antal medarbejdere, kan afholde dem fra at ekspandere til en størrelse, som er nødvendig for at kunne eksportere og innovere. Disse tærskleffekter kan igen påvirke virksomhedernes produktivitet, konkurrenceevne og internationalisering. Ifølge empiriske data er tærsklerne med 10 og 50 ansatte særligt bekostelige for arbejdsgiverne, mens den franske økonomi er kendetegnet ved en uforholdsmæssigt lav andel af virksomheder, der ligger over disse tærskelværdier, hvilket tyder på en forbindelse mellem de to fænomener.
- (17) Konkurrencen inden for servicefagene er blevet øget i nogle sektorer, men en række økonomisk vigtige sektorer som revisorvirksomhed, arkitektur, hjemmepleje, hotel- og restaurationsvirksomhed, taxi- og private køretjenester er stadig karakteriseret ved en lav grad af konkurrence og/eller lovgivningsmæssige hindringer. Der er fortsat en del hindringer for disse ydelser, især unødigt strenge reguleringsmæssige krav, som modvirker eller begrænser en effektiv konkurrence. Ved at mindske disse hindringer vil man, takket være nye teknologiske og digitale muligheder, kunne gøre det muligt for de eksisterende eller nye virksomheder at øge deres konkurrenceevne og/eller komme ind på nye

markeder, hvilket giver fordele for forbrugerne i form af lavere priser og bedre service. Med henblik herpå iværksatte Kommissionen som en del af en pakke af foranstaltninger, der skal fjerne hindringer på markederne for tjenesteydelser, i januar 2017 en gensidig evaluering, der opfordrer medlemsstaterne til at foretage en evaluering af deres respektive hindringer, som begrænser adgangen til visse erhverv.

- (18) Innovationen i Frankrig lever ikke op til resultaterne i Europas førende innovationslande. Området er stadig præget af en høj grad af kompleksitet, og den overordnede koordinering er fortsat en udfordring. Forskellen mellem omfanget af offentlig støtte og Frankrigs middelmådige innovationsresultater rejser spørgsmål om effektiviteten af de offentlige støtteordninger. Samarbejdet mellem offentlig forskning og private virksomheder er navnlig ikke optimal og tynger innovationssystemets økonomiske resultater.
- (19) Som led i det europæiske semester 2017 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Frankrigs økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2017. Den har også vurderet stabilitetsprogrammet for 2017 og det nationale reformprogram for 2017 samt opfølgningen på de henstillinger, der er blevet rettet til Frankrig i de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Frankrig, men også til deres overensstemmelse med EU-regler og -retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (20) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået stabilitetsprogrammet for 2017, og dets holdning ⁽¹⁾ afspejles især i henstilling 1 nedenfor.
- (21) På baggrund af Kommissionens dybdegående undersøgelse og denne vurdering har Rådet gennemgået det nationale reformprogram for 2017 og stabilitetsprogrammet for 2017. Dets henstillinger i henhold til artikel 6 i forordning (EU) nr. 1176/2011 afspejles i henstilling 1 til 4 nedenfor,

HENSTILLER, at Frankrig i 2017 og 2018 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. Efterleve Rådets henstilling af 10. marts 2015 som led i proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud. Gøre en betydelig finanspolitisk indsats i 2018 i overensstemmelse med kravene i den forebyggende del af stabilitets- og vækstpakten under hensyntagen til behovet for at styrke det igangværende opsving og sikre de offentlige financers holdbarhed i Frankrig. Foretage en omfattende gennemgang af udgiftsposterne for at opnå effektivitetsgevinster, der fører til besparelser.
2. Konsolidere de foranstaltninger, der skal reducere arbejdskraftomkostningerne, for at gøre dem så effektive som muligt på en budgetneutral måde og øge deres beskæftigelses- og investeringsmæssige virkninger. Udvide det samlede skattegrundlag og træffe yderligere foranstaltninger til at gennemføre den planlagte nedskæring af den lovbestemte selskabsskattesats.
3. Forbedre adgangen til arbejdsmarkedet for jobsøgende, især de mindre kvalificerede arbejdstagere og personer med indvandrerbaggrund, bl.a. ved at ændre erhvervsuddannelsessystemet. Sikre, at udviklingen i mindstelønnen stemmer overens med målene om øget beskæftigelse og konkurrenceevne.
4. Mindske regelbyrden for virksomhederne, herunder ved at fortsætte forenklingsprogrammet. Fortsætte med at fjerne de konkurrencemæssige hindringer i servicesektoren, herunder inden for erhvervstjenester og lovregulerede erhverv. Forenkle og forbedre effektiviteten af de offentlige innovationsstøtteordninger.

Udfærdiget i Bruxelles, den 11. juli 2017.

På Rådets vegne

T. TÕNISTE

Formand

⁽¹⁾ I henhold til artikel 5, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

RÅDETS HENSTILLING**af 11. juli 2017****om Kroatiens nationale reformprogram for 2017 og med Rådets udtalelse om Kroatiens konvergensprogram for 2017**

(2017/C 261/10)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 9, stk. 2, ogsom henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer ⁽²⁾, særlig artikel 6, stk. 1,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 16. november 2016 vedtog Kommissionen den årlige vækstundersøgelse, som markerede starten på det europæiske semester 2017 om samordning af de økonomiske politikker. Den 9.-10. marts 2017 tilsluttede Det Europæiske Råd sig prioriteterne i den årlige vækstundersøgelse. Den 16. november 2016 vedtog Kommissionen på grundlag af forordning (EU) nr. 1176/2011 rapporten om varslingsmekanismen, hvori Kroatien blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse.
- (2) Den 22. februar 2017 blev landerapporten for Kroatien 2017 offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Kroatiens fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 12. juli 2016, opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og opfyldelsen af Kroatiens nationale Europa 2020-mål. Den indeholdt desuden en dybdegående undersøgelse efter artikel 5 i forordning (EU) nr. 1176/2011, hvis resultater også blev offentliggjort den 22. februar 2017. Kommissionen konkluderede på baggrund af sin analyse, at Kroatien er berørt af uforholdsmæssigt store makroøkonomiske ubalancer. I 2016 har navnlig den offentlige gældsskvote været faldende, men den offentlige gæld er eksponeret for valutarisici, og truslen mod den finanspolitiske holdbarhed er fortsat høj på mellem- og lang sigt. I den private sektor har gælden været faldende, men den er fortsat høj, navnlig i virksomhedssektoren, og kraftigt eksponeret for valutarisici. Finanssektoren er klar til at støtte opsvinget, men er fortsat eksponeret for kreditrisici som følge af valutasvingninger, og andelen af misligholdte lån er stadig høj. Arbejdsløsheden falder hurtigt som følge af en moderat stigning i antallet af nye job, og fordi arbejdsstyrken er blevet mindre. Endelig tynger et byrdefuldt forretningsmiljø de produktive investeringer og produktivitetsvæksten.

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.⁽²⁾ EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25.

- (3) Den 27. april 2017 fremlagde Kroatien sit nationale reformprogram for 2017 og sit konvergensprogram for 2017. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.
- (4) Der er taget hensyn til relevante landespecifikke henstillinger i forbindelse med programmeringen af de europæiske struktur- og investeringsfonde (ESI-fondene) for 2014-2020. I henhold til artikel 23 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013⁽¹⁾ kan Kommissionen, hvis det er nødvendigt for at støtte gennemførelsen af relevante henstillinger fra Rådet, anmode en medlemsstat om at evaluere og foreslå ændringer i sin partnerskabsaftale og relevante programmer. Kommissionen har redegjort nærmere for, hvordan den agter at anvende den nævnte bestemmelse, i retningslinjer for anvendelsen af foranstaltninger, der knytter ESI-fondenes effektivitet til forsvarlig økonomisk styring.
- (5) Efter ophævelsen af proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud er Kroatien underlagt den forebyggende del af stabilitets- og vækstpacten og omfattet af gældskriteriet. I sit konvergensprogram for 2017 forventer regeringen en gradvis forbedring af den offentlige saldo fra - 0,8 % af BNP i 2016 til 0,5 % af BNP i 2020. I 2016 blev den mellemfristede budgetmålsætning, der var sat til - 1,75 % af BNP i strukturelle termer, nået med en stor margin, og den (genberegnete⁽²⁾) strukturelle saldo forventes at nå den mellemfristede budgetmålsætning i 2017 og 2018, men uden margin. Herefter forventes det at forbedres en anelse igen. Ifølge konvergensprogrammet ventes den offentlige gældskvote fortsat at falde til 72,1 % inden 2020, efter at have nået sit højeste på niveau 86,7 % af BNP i 2015. Det makroøkonomiske scenario, der ligger til grund for budgetfremskrivningerne er gunstigt, navnlig i lyset af den negative virkning, der følger af de økonomiske problemer, som Kroatiens største private virksomhed, Agrokor, står over for, og som fremskrivningerne i programmet ikke tager højde for. Agrokor-krisen udgør desuden en direkte risiko for budgetfremskrivningerne. Derudover er de foranstaltninger, der er nødvendige for at understøtte de planlagte underskudsmål fra 2017 og frem, ikke tilstrækkeligt præciseret.
- (6) Den 12. juli 2016 henstillede Rådet til, at Kroatien gennemfører en årlig finanspolitisk tilpasning på mindst 0,6 % af BNP hen imod den mellemfristede budgetmålsætning i 2017. De endelige tal, der udviser en betydelig forbedring af den samlede saldo for 2016, indikerer, at Kroatien allerede nåede sin mellemfristede budgetmålsætning det år. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2017 ventes den strukturelle saldo fortsat at ligge over den mellemfristede budgetmålsætning i 2017 til trods for et fald fra - 0,3 % af BNP i 2016 til - 1,7 % af BNP i 2017. Med hensyn til 2018 henstilles det, at Kroatien holder sig på niveau med den mellemfristede budgetmålsætning. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2017 ventes den strukturelle saldo at falde yderligere til - 2,1 % af BNP, hvilket indikerer, at der er risiko for en vis afvigelse fra den mellemfristede budgetmålsætning. Kroatien forventes at overholde gældsreglen i 2017 og 2018. Rådet er af den generelle opfattelse, at Kroatien skal være parat til at træffe yderligere foranstaltninger i 2018 for at sikre, at bestemmelserne i Stabilitets- og vækstpacten overholdes.
- (7) Kroatiens rammer for den finanspolitiske styring udviser mangler. Den nye lov om finanspolitisk ansvarlighed, der skal styrke budgetrammen samt den finanspolitiske kommissions uafhængighed og mandat, er endnu ikke vedtaget. Ændringen af budgetloven, der har til formål at styrke den mellemfristede budgetramme og gøre op med revisionerne af budgetplanerne såvel på centralt som på lokalt niveau, er blevet forsinket. Pålideligheden af de fremskrivninger, der ligger til grund for budgetplanerne er fortsat lav.
- (8) Kroatien har relativt lave indtægter fra løbende beskatning af fast ejendom. Indtægterne opkræves af de lokale myndigheder i form af afgifter knyttet til ejendomme, men der er stor forskel på beregninger og dækning. Indtægterne afhænger også af den mindre pålidelige beskatning af overdragelse af ejendomme. Som opfølgning på gentagne landespecifikke henstillinger og som en del af den skattereform, der blev gennemført sent i 2016, vil visse lokale afgifter og skatter fra 2018 blive erstattet af løbende ejendomsskatter beregnet på baggrund af fem parametre, der anslår ejendommens værdi. Dette betragtes som det første skridt hen imod en fuldt flyvefærdig værdibaseret løbende ejendomsbeskatning.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 320).

⁽²⁾ Konjunkturkorrigerede saldo, eksklusive engangsforanstaltninger og midlertidige foranstaltninger, der er genberegnet af Kommissionen efter den metode, der er aftalt i fællesskab.

- (9) Kroatiens statslige finansieringsbehov og statsgældens eksponering over for valutarisici understreger vigtigheden af pålidelige finansieringskilder og forsigtig risikostyring. Tidligt i 2017 blev der som opfølgning på en landespecifik henstilling vedtaget en gældsforvaltningsstrategi for centralregeringen, der dækker perioden 2017-2019. Den blev vedtaget tre år efter udløbet af den forrige strategi. Den institutionelle struktur for forvaltning af den offentlige gæld, herunder kommunikation med markederne, risikostyring og regelmæssig ajourføring af strategien, er mangelfuld. Der tages heller ikke tilstrækkeligt hensyn til transaktioner uden for budgettet, der kan have indvirkning på gælden.
- (10) Den senere tid er det kroatiske arbejdsmarked fortsat kommet sig, men arbejdsløsheden er stadig høj, og der er en stor gruppe langtidsledige. I kombination med lav og faldende aktivitet betyder det, at der er et stort uudnyttet arbejdskraftpotentiale. Faldet i aktiviteten i 2016 var særlig udpræget blandt lavtuddannede arbejdstagere i den primære aldersgruppe og skyldtes, at den arbejdsdygtige befolkningsgruppe blev mindre, fordi folk bliver ældre eller udvander — begge disse tal er nemlig steget.
- (11) Frekvensen af ikke-erhvervsaktive er relativt høj blandt grupper, der er berettiget til tidlig pensionering. Korte pensionsbidragsperioder betyder, at der nu og i fremtiden ikke er tilstrækkelig med pensionsmidler, hvilket skaber en risiko for fattigdom i alderdommen. Der er mange måder at opnå tidlig pension på, og det er muligt at gå på pension hele fem år før den lovbestemte pensionsalder. De økonomiske incitamenter til at arbejde indtil da er svage. De planlagte foranstaltninger, der skal tilskynde til et længere arbejdsliv, er ikke blevet gennemført. Omsorgsforpligtelser bidrager til den lave deltagelse på arbejdsmarkedet, navnlig blandt kvinder i den primære aldersgruppe. Der er mangel på formelle børnepasningsordninger, og der er generelt stor forskel fra region til region, samtidig med at ansættelseskontrakterne ikke giver store muligheder for at balancere arbejde og omsorgsforpligtelser. I dag er den lovbestemte pensionsalder fastsat til 61 år og ni måneder for kvinder samt 65 år for mænd. Det går langsomt med konvergensen og med at hæve den lovbestemte pensionsalder for begge køn, således at pensionsalderen er 67 år i 2038. Det overvejes at fremskynde denne proces, men dette er endnu ikke blevet vedtaget. Pensionssystemet giver ret til mere gunstige betingelser for bestemte grupper, der arbejder i hårde og farlige fag og i bestemte brancher. De kroatiske myndigheder har afsluttet en gennemgang af de belastende eller farlige erhverv, men der er endnu ikke foretaget strømlining af reglerne.
- (12) Ifølge de seneste tal var næsten 30 % af befolkningen eksponeret for risikoen for fattigdom eller social udstødelse i 2015. Socialsikringssystemet udviser mangler hvad angår effektivitet og retfærdighed, som skyldes uoverensstemmelser for så vidt angår berettigelseskriterierne, fragmenteret geografisk dækning, mangel på koordination på tværs af de ansvarshavende myndigheder og lav gennemsigtighed. I 2016 blev kun 0,6 % af BNP brugt på minimumsindkomststøtten, der er målrettet de fattigste husholdninger. Reformplanerne, der omfatter omfordelingen af ansvaret på institutionelt plan og harmonisering af berettigelseskriterierne, er gået i stå.
- (13) Det er vigtigt for beskæftigelsesegnetheden, at arbejdstagerne erhverver sig de færdigheder, der er brug for på arbejdsmarkedet. Deltagelsen i voksenuddannelse er meget lav, ligesom udgifterne til og dækningen af aktive arbejdsmarkedspolitikker, videreuddannelsesforanstaltninger og livslang læring. I forbindelse med uddannelse er der ikke tilstrækkelig fokus på ældre og lavtuddannede samt langtidsledige, der især har tendens til at blive udfordret på deres beskæftigelsesegnethed. Forberedelsen af lovgivning til forbedring af kvaliteten af uddannelsesinstitutioner, programmer og undervisning med henblik på voksenuddannelse er blevet forsinket.
- (14) Tilstrækkelige grundlæggende færdigheder er altafgørende for at finde og beholde gode og faste job og kunne deltage i det økonomiske og sociale liv på vellykket vis. Det fremgår af internationale undersøgelser, at der er alvorlige mangler i de grundlæggende færdigheder, viden om anvendt naturvidenskab og matematikundskaben blandt kroatiske børn i 15-årsalderen. Som en del af implementeringen af strategien for uddannelse, videnskab og teknologi er der siden 2015 iværksat en reform af skolepensum med det formål at forbedre indholdet og undervisningen i overførbare færdigheder. Efter at have modtaget ambivalente reaktioner fra de interesserede parter blev reformen af skolepensum revideret, og gennemførelsen er derfor blevet forsinket betydeligt. Processen bør nu fortsætte i overensstemmelse med de oprindelige mål. Kroatien vedtog for nylig en strategi for erhvervsuddannelserne. Dette forventes at føre til, at pensummet for erhvervsuddannelserne ajourføres, at arbejdsbaseret læring kommer til at spille en større rolle, og at kvaliteten af undervisningen på erhvervsuddannelserne forbedres. Det afventes stadig, at der indføres et system til anerkendelse og validering af ikkeformel og uformel læring.

- (15) Den territoriale og funktionelle fragmentering af den offentlige administration tynger leveringen af ydelser og de offentlige udgifters lønsomhed. Den nuværende kompetencefordeling og de finanspolitiske relationer mellem forskellige statslag fremmer ikke effektiviteten eller retfærdigheden for så vidt angår leveringen af offentlige tjenester, navnlig inden for sundhed, uddannelse og sociale ydelser. Den omfattende reform af den offentlige forvaltning er forsinket. Der mangler lovgivning, der skal omfordele opgaver mellem de centrale og lokale myndigheder, ligesom systemet af statslige myndigheder skal strømlines. Tidligt i 2017 bekendtgjorde de kroatiskke myndigheder, at der oprettes en taskforce, der skal lave udkast til lovgivning om finansiering af den offentlige forvaltning på subnationalt niveau.
- (16) Fragmenteringen af lønfastsættelsen i den offentlige forvaltning hindrer fortsat gennemsigtigheden i lønningerne, ligebehandlingen og statens kontrol med lønningslisten, hvilket kan få afsmittende skadelige følger for økonomien i bredere forstand. I februar 2017 vedtog regeringen fælles retningslinjer for forhandling og overvågning af kollektive overenskomster i den offentlige sektor, men strømliningen af rammerne for lønfastsættelse er blevet udskudt til 2018.
- (17) Statsejede virksomheder er i gennemsnit mindre produktive end private virksomheder, hvilket tyder på, at der er svagheder i forvaltningen af dem. De har en negativ indvirkning på allokerings effektiviteten og bidrager til lav produktivitetsvækst i økonomien. Det seneste år er der taget langsomme skridt hen imod et skifte fra statsejede til flere privatejede virksomheder. Bedre overvågning af disse virksomheders resultater og bestyrelsernes ansvarlighed, herunder i virksomheder der er ejet af lokale myndigheder, vil forbedre forvaltningen af dem.
- (18) Den kroatiskke bank for genopbygning og udvikling (HBOR) har spillet en vigtig rolle i gennemførelsen af Unionens finansielle instrumenter, navnlig investeringsplanen for Europa. For at kunne udfylde denne rolle bør banken overholde høje standarder for gennemsigtighed og ansvarlighed. De kroatiskke myndigheder planlægger en uafhængig kvalitetsgennemgang af HBOR's kreditportefølje, der skal udføres af uafhængige revisorer og forventes afsluttet inden udgangen af 2017. På baggrund af resultaterne af gennemgangen er det meningen, at den retlige ramme og forvaltningsstrukturen skal revideres.
- (19) Virksomhederne er tyngt af store udgifter i forbindelse med overholdelsen af lovgivningen. Et højt antal skattelignende afgifter, hvoraf mange statistisk set behandles som skatter, komplicerer forretningsmiljøet. Som opfølgning på en landespecifik henstilling vedtog regeringen i sommeren 2016 at afskaffe 13 og reducere yderligere 11 skattelignende afgifter, men gennemførelsen heraf er langsom. Virksomhederne lider stadig under tunge administrative byrder. Der er blevet vedtaget en handlingsplan til mindskelsen af den administrative byrde, som dækker otte områder, men dens gennemførelse afventes stadig.
- (20) Investeringsniveauet blev genoprettet i 2016 efter at være faldet skarpt under krisen. Men til trods for gunstige makroøkonomiske og finansieringsmæssige betingelser hindrer en række flaskehalse en mere bæredygtig genopretning af investeringsniveauet. Svaghederne i den offentlige forvaltning, det byrdefulde forretningsmiljø, langsom gennemførelse af antikorrupsionsstrategien, restriktiv lovgivning i vigtige infrastruktursektorer og statens stærke rolle i økonomien tynger forretningsmiljøet.
- (21) En modernisering af erhvervslovgivningen kan fremme arbejdskraftens mobilitet og bidrage til lavere priser på erhvervstjenester, og dermed øge vækstpotentialet. Kroatiens lovgivningsmæssige rammer for tjenesteydere og lovregulerede erhverv har været restriktivt, især for advokater. I sommeren 2016 vedtog regeringen en handlingsplan om udskiftning og modernisering af forældet lovgivning, som imidlertid var begrænset i omfang og ikke tilstrækkeligt detaljeret.
- (22) Retssystemets kvalitet og effektivitet er en afgørende faktor for forretningsmiljøet. Til trods for at efterslæbet er blevet reduceret, er førstinstansbehandlingerne lange for både handelsretlige, civilretlige og kriminalsager. Elektronisk registrering og levering af retsdokumenter kan potentielt forbedre retssystemet betydeligt, men er endnu ikke gennemført. Handelsretternes dommere kan ikke tilgå registre online, og dette tynger effektiviteten af behandlingen af konkurrencesager. Retsafgørelser er kun sjældent tilgængelige online, og der er plads til forbedring af forretningsprocesserne ved handelsretterne i første instans.
- (23) Banksektoren har et solidt kapitalgrundlag, og rentabiliteten er genoprettet i 2016, efter at lån i schweiziske franc blev konverteret til eurolån i 2015. Andelen af misligholdte lån set i forhold til det samlede antal er faldet på det seneste, men er stadig høj, navnlig hvad angår ikke-finansielle virksomheder. Faldet lader til at være drevet af salg

samt af de progressive og automatiske regler for hensættelser, der blev indført i 2013. Som led i den seneste skattereform har regeringen også indført nye skatteregler for nedskrivninger af misligholdte lån, hvilket er en direkte reaktion på en landespecifik henstilling. Effekten heraf skal overvåges nøje. Effekten af den lovgivningsmæssige ramme for insolvens, der skal fremme afviklingen af misligholdte lån, skal også overvåges nøje.

- (24) Som led i det europæiske semester 2017 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Kroatiens økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2017. Den har også vurderet konvergensprogrammet for 2017, det nationale reformprogram for 2017 og de foranstaltninger, der er truffet som opfølgning på de henstillinger, der er blevet rettet til Kroatien i de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Kroatien, men også til deres overensstemmelse med EU-regler og -retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (25) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået konvergensprogrammet for 2017, og dets holdning ⁽¹⁾ afspejles navnlig i henstilling 1 nedenfor.
- (26) På baggrund af Kommissionens dybdegående undersøgelse og denne vurdering har Rådet gennemgået det nationale reformprogram for 2017 og konvergensprogrammet for 2017. Dets henstillinger i henhold til artikel 6 i forordning (EU) nr. 1176/2011 afspejles i henstilling 1-5 nedenfor,

HENSTILLER, at Kroatien i 2017 og 2018 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. Føre en finanspolitik, der stemmer overens med bestemmelserne under den forebyggende del af stabilitets- og vækstpakten, hvilket indebærer at holde sig inden for den mellemfristede budgetmålsætning i 2018. Inden udgangen af september 2017 styrke budgetplanlægningen og den flerårige budgetramme, herunder ved at styrke den finanspolitiske kommissions uafhængighed og mandat. Træffe de nødvendige foranstaltninger til indførelse af værdibaseret ejendomsbeskatning. Styrke rammerne for forvaltning af den offentlige gæld, herunder ved at sikre årlige ajourføringer af gældsforvaltningsstrategien.
2. Forebygge tidlig pensionering, fremskynde overgangen til en højere lovbestemt pensionsalder og strømline pensionsreglerne for bestemte kategorier med reglerne for den almindelige ordning. Forbedre koordineringen og gennemsigtigheden af de sociale ydelser.
3. Forbedre voksenuddannelsen, navnlig for ældre arbejdstagere, de lavtuddannede og de langtidsledige. Sætte skub i reformen af uddannelsessystemet.
4. Reducere fragmenteringen og forbedre den funktionelle fordeling af kompetencer i den offentlige administration med henblik på at øge effektiviteten og reducere de forskelle i leveringen af offentlige tjenester, der findes. I samarbejde med arbejdsmarkedets parter harmonisere rammerne for lønfastsættelse på tværs af den offentlige administration og de offentlige tjenester.
5. Fremskynde afviklingen af statsejede virksomheder og andre statsaktiver og forbedre forvaltningen i sektoren for statsejede virksomheder. Betydeligt reducere den administrative byrde for virksomhederne samt den omkostningsbyrde, der følger af at skulle overholde lovgivningen. Fjerne lovgivningsmæssige begrænsninger, der hindrer adgangen til og udøvelsen af lovregulerede erhverv og erhvervstjenester. Forbedre retssystemets kvalitet og effektivitet, navnlig ved at reducere længden af civilretlige og handelsretlige sager.

Udfærdiget i Bruxelles, den 11. juli 2017.

På Rådets vegne

T. TÕNISTE

Formand

⁽¹⁾ I henhold til artikel 5, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

RÅDETS HENSTILLING**af 11. juli 2017****om Italiens nationale reformprogram for 2017 og med Rådets udtalelse om Italiens stabilitetsprogram for 2017**

(2017/C 261/11)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 5, stk. 2,som henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer ⁽²⁾, særlig artikel 6, stk. 1,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 16. november 2016 vedtog Kommissionen den årlige vækstundersøgelse, som markerede starten på det europæiske semester 2017 om samordning af de økonomiske politikker. Den 9.-10. marts 2017 tilsluttede Det Europæiske Råd sig prioriteterne i den årlige vækstundersøgelse. Den 16. november 2016 vedtog Kommissionen på grundlag af forordning (EU) nr. 1176/2011 rapporten om varslingsmekanismen, hvori Italien blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Samme dato vedtog Kommissionen desuden en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet, som Det Europæiske Råd godkendte den 9.-10. marts 2017. Den 21. marts 2017 vedtog Rådet henstillingen om den økonomiske politik i euroområdet (»henstillingen til euroområdet«) ⁽³⁾.
- (2) Da Italien har euroen som valuta, og i betragtning af de nære indbyrdes forbindelser mellem økonomierne i Den Økonomiske og Monetære Union, bør Italien sikre en fuldstændig og rettidig implementering af henstillingen vedrørende euroområdet som afspejlet i henstilling 1 til 4 nedenfor.
- (3) Den 22. februar 2017 blev landerapporten for Italien for 2017 offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Italiens fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 12. juli 2016, opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og opfyldelsen af Italiens nationale Europa 2020-mål. Den indeholdt desuden en dybdegående undersøgelse efter artikel 5 i forordning (EU) nr. 1176/2011, hvis resultater også blev offentliggjort den 22. februar 2017. Kommissionen konkluderede på baggrund af sin analyse, at Italien er berørt af uforholdsmæssigt store makroøkonomiske ubalancer. I en situation

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.⁽²⁾ EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25.⁽³⁾ EUT C 92 af 24.3.2017, s. 1.

med et stort antal misligholdte lån og arbejdsløshed indebærer den høje offentlige gæld og en produktivitetsudvikling, der gennem længere tid har været svag, risici, der har betydning ud over landegrænserne. Behovet for tiltag, der kan mindske risikoen for negative konsekvenser for den italienske økonomi og for Den Økonomiske og Monetære Union, er særlig stort i betragtning af landets størrelse og den påvirkning, Italiens situation har på andre lande.

- (4) Den 27. april 2017 fremlagde Italien sit nationale reformprogram for 2017 og sit stabilitetsprogram for 2017. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen. Italiens nationale reformprogram for 2017 indeholder både kort- og mellemfristede tilsagn. På kort sigt er det planen at få vedtaget de resterende love på konkurrenceområdet og reformen af strafferetten og forældelsesfrister samt at få gennemført loven om bekæmpelse af fattigdom og foranstaltningerne vedrørende overenskomstforhandlinger på virksomhedsniveau, skatteomlægningen og privatiseringerne. På mellemlang sigt vedrører foranstaltningerne de offentlige finanser, beskatning, arbejdsmarkedet, bank- og lånesystemet, konkurrence, den offentlige forvaltning, retsvæsenet og investeringer. Det nationale reformprogram for 2017 dækker også de udfordringer, der er afdækket i landerapporten for 2017 og i henstillingen vedrørende euroområdet, herunder behovet for at relancere investeringer og sikre de offentlige finansers holdbarhed. Såfremt disse tiltag gennemføres inden for de fastsatte frister, vil de bidrage til at afhjælpe Italiens makroøkonomiske ubalancer og efterkomme de landespecifikke henstillinger. På basis af vurderingen af Italiens politiske tilsagn bekræfter Kommissionen sin tidligere konklusion om, at det på nuværende tidspunkt ikke er nødvendigt at tage yderligere skridt inden for rammerne af proceduren i forbindelse med makroøkonomiske ubalancer, der er fastsat i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 og forordning (EU) nr. 1174/2011⁽¹⁾. Der følges nøje op på gennemførelsen af det politiske reformprogram ved hjælp af specifik overvågning.
- (5) Der er taget hensyn til relevante landespecifikke henstillinger i forbindelse med programmeringen af de europæiske struktur- og investeringsfonde (ESI-fondene) for 2014-2020. I henhold til artikel 23 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013⁽²⁾ kan Kommissionen, hvis det er nødvendigt for at støtte gennemførelsen af relevante henstillinger fra Rådet, anmode en medlemsstat om at evaluere og foreslå ændringer i sin partnerskabsaftale og relevante programmer. Kommissionen har redegjort nærmere for, hvordan den agter at anvende den nævnte bestemmelse, i retningslinjer for anvendelsen af foranstaltninger, der knytter ESI-fondenes effektivitet til forsvarlig økonomisk styring.
- (6) Italien er i øjeblikket underlagt den forebyggende del af stabilitets- og vækstpagten og omfattet af gældsreglen. Regeringen forventer i sit stabilitetsprogram for 2017, at den offentlige saldo forbedres fra 2,4 % af BNP i 2016, til 2,1 % i 2017 og 1,2 % i 2018 for at ende med et strukturelt budget, der stort set er ligevægtigt i 2019. Den mellemfristede målsætning om strukturel budgetbalance forventes at blive nået i 2019 og fastholdt i 2020, hvorimod den genberegnete⁽³⁾ strukturelle saldo tyder på et lille strukturelt underskud (0,3 % af BNP) i begge år. Ifølge stabilitetsprogrammet for 2017 forventes den offentlige gældskvotestabilisere sig i 2017 efter at være steget yderligere i 2016 (fra 132,1 % i 2015 til 132,6 % af BNP), og derefter at falde fra 2018 til 125,7 % i 2020. Usikkerheden om sammensætningen og gennemførelsen af den mellemfristede budgetstrategi i stabilitetsprogrammet for 2017 medfører nedadrettede risici for både vækstprognoser og opfyldelsen af budgetmål. I Kommissionens forårsprognose for 2017 forventes samme realvækst i BNP for 2018 som i stabilitetsprogrammet for 2017 på trods af et væsentligt højere underskud. Kommissionens prognose omfatter ikke en momsforhøjelse (0,9 % af BNP), der vedtaget ved lov som en »sikkerhedsklausul« med henblik på at opfylde budgetmålene i 2018, hvilket også skyldes, at stabilitetsprogrammet for 2017 bekræfter hensigten om ikke at aktivere den uden at give nærmere oplysninger om alternative kompenserende foranstaltninger. I stabilitetsprogrammet for 2017 anføres endvidere hensigten om at finde yderligere muligheder for at mindske skattebyrden.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1174/2011 af 16. november 2011 om håndhævelsesforanstaltninger til at korrigere uforholdsmæssigt store makroøkonomiske ubalancer i euroområdet (EUT L 306 af 23.11.2011, s. 8).

⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 320).

⁽³⁾ Den konjunkturkorrigerede saldo, eksklusive engangsforanstaltninger og midlertidige foranstaltninger, der er genberegnet af Kommissionen efter den metode, der er aftalt i fællesskab.

- (7) Det fremgår af stabilitetsprogrammet for 2017, at den budgetmæssige virkning af den ekstraordinære tilstrømning af flygtninge samt sikkerhedsrelaterede foranstaltninger i 2016 og 2017 er betydelig, og der gives tilstrækkelig dokumentation for omfanget og arten af disse ekstraudgifter på budgettet. Ifølge Kommissionens vurdering beløb de pågældende ekstraudgifter i 2016 sig til 0,06 % af BNP i forbindelse med flygtningetilstrømningen og til 0,06 % af BNP i forbindelse med de sikkerhedsrelaterede foranstaltninger. I 2017 forventes udgifterne i forbindelse med den usædvanlige tilstrømning af flygtninge foreløbigt at beløbe sig til 0,16 % af BNP ⁽¹⁾. De italienske myndigheder har endvidere påberåbt sig klausulen om usædvanlige begivenheder i 2017 grundet udsædvanlig stor seismisk aktivitet. I 2017 forventes udgifterne i forbindelse med den usædvanlige seismiske aktivitet foreløbigt at beløbe sig til 0,18 % af BNP ⁽²⁾. I henhold til artikel 5, stk. 1, og artikel 6, stk. 3, i forordning (EF) nr. 1466/97 kan der tages hensyn til disse yderligere udgifter, idet tilstrømningen af flygtninge, terrortruslens alvor og den usædvanligt store seismiske aktivitet er usædvanlige begivenheder, der har afgørende virkning på Italiens offentlige finanser, og de offentlige finansers holdbarhed ikke bringes i fare ved at tillade en midlertidig afvigelse fra tilpasningen i retning af den mellemfristede budgetmålsætning. Derfor er den påkrævede tilpasning i retning af den mellemfristede budgetmålsætning i 2016 blevet nedjusteret med 0,12 % af BNP for at tage højde for de yderligere udgifter relateret til flygtninge og sikkerhedsrelaterede foranstaltninger. Hvad angår 2017, vil der blive gennemført en endelig vurdering, herunder af hvilke beløb der kan tages hensyn til, i foråret 2018 på basis af oplysninger fra de italienske myndigheder.
- (8) I 2016 fik Italien bevilget en midlertidig afvigelse på 0,5 % af BNP fra den krævede tilpasning i retning af den mellemfristede budgetmålsætning for at tage højde for store strukturreformer med en positiv indflydelse på de offentlige finansers holdbarhed på længere sigt og yderligere 0,25 % af BNP for at tage højde for nationale investeringsudgifter til projekter, som Unionen medfinansierer. Hvad angår investeringsklausulen, er et af kriterierne for, hvorvidt der kan ses bort fra afvigelsen, stigningen i offentlige investeringer. De endelige tal for 2016 viste et fald i de offentlige investeringer i 2016 sammenlignet med 2015 (på 1,6 mia. EUR). Rådet anerkender dog, at der er særlige forhold, som lagde en begrænsning på de offentlige investeringer sidste år. Et af disse var den usikkerhed, der var forbundet med overgangen til den kodeks for offentlige udbud og koncessioner, som blev revideret i overensstemmelse med de landespecifikke henstillinger fra 2016. Nok så vigtigt var der i 2016 også et skarpt fald i de investeringer, som blev finansieret ved hjælp af EU-midler som følge af starten på den nye programmeringsperiode, mens nationalt finansierede investeringer steg marginalt (med 1,1 mia. EUR). Eftersom de nationalt finansierede investeringer steg i 2016 og udgifterne i forbindelse med investeringsklausulen ikke opvejede dem, kan Italien indrømme en midlertidig afvigelse på 0,21 % af BNP i forbindelse med investeringsklausulen svarende til de nationale udgifter, der kan berettige til medfinansiering som meddelt i stabilitetsprogrammet for 2017. Når den samlede ekstra fleksibilitet på 0,83 % af BNP inden for rammerne af den usædvanlige begivenhed, strukturreformen og investeringsklausulen tages i betragtning, tyder Kommissionens forårsprognose for 2017 på en vis afvigelse fra den anbefalede tilpasning i retning af den mellemfristede målsætning i 2016.
- (9) Den 12. juli 2016 henstillede Rådet, at Italien gennemfører en årlig finanspolitisk tilpasning på 0,6 % eller mere af BNP i retning af den mellemfristede budgetmålsætning i 2017. Ifølge Kommissionens forårsprognose for 2017 er der risiko for en væsentlig afvigelse fra den anbefalede finanspolitiske tilpasning i retning af den mellemfristede målsætning i 2017 og for 2016 og 2017 samlet set. Denne konklusion ville dog blive ændret til en risiko for en vis afvigelse, hvis den midlertidige afvigelse i henhold til klausulen om usædvanlige begivenheder i forbindelse med den usædvanligt store tilstrømning af flygtninge og den forebyggende investeringsplan med henblik på at beskytte det nationale område mod jordskælvsrisici (foreløbigt skønnet til 0,34 % af BNP samlet set) trækkes fra kravet i 2017.
- (10) I 2018 forventes Italien i lyset af sin finanspolitiske kurs, navnlig gældsniveauet, at foretage yderligere tilpasninger i retning af den mellemfristede budgetmålsætning om strukturel budgetbalance. Ifølge den tilpasningsmatrix, der er fastlagt efter fælles aftale som led i stabilitets- og vækstpacten, indebærer en sådan tilpasning et krav om en nominel reduktion i de primære offentlige nettoudgifter på mindst 0,2 % i 2018. Det ville svare til en årlig strukturel

⁽¹⁾ Beløbet baseres på de samlede budgetudgifter på 0,25 % af BNP, der blev anslået i stabilitetsprogrammet for 2017, fra hvilke fratrækkes de midlertidige afvigelser på 0,03 % af BNP og 0,06 %, som allerede blev bevilget i henholdsvis 2015 og 2016. Kommissionen meddelte i sin udtalelse om Italiens udkast til budgetplan for 2017, at den ville være villig til at overveje endnu en afgivelse grundet den usædvanligt store tilstrømning af flygtninge til Italien også i lyset af Det Europæiske Råds møde i oktober 2016, hvor det væsentlige bidrag også af finansiel art, som medlemsstater i frontlinjen har ydet de senere år, blev anerkendt.

⁽²⁾ Kommissionen mente i sin udtalelse om Italiens udkast til budgetplan for 2017, at de udgifter, der var øremærkede til katastrofeberedskab og til den forebyggende investeringsplan med henblik på at beskytte det nationale område mod jordskælvsrisici, kunne anses for at være af tæt forbundne. I de følgende år vil kun positive gradvise ændringer i de ressourcer, der øremærkes til dette formål, kunne komme i betragtning ved eventuelle yderligere midlertidige afvigelser.

tilpasning på mindst 0,6 % af BNP. Med en uændret politik er der risiko for en væsentlig afvigelse fra dette krav i 2018. Italien forventes ikke umiddelbart at overholde gældsreglen i 2017 og 2018. Generelt er Rådet af den opfattelse, at Italien skal være parat til at træffe yderligere foranstaltninger for at sikre overensstemmelse i 2017, og at der vil være behov for yderligere foranstaltninger fra 2018 for at overholde bestemmelserne i stabilitets- og vækstpakten. Som fastsat i forordning (EF) nr. 1466/97 bør der i vurderingen af budgetplanerne og resultaterne tages højde for medlemsstatens budgetbalance i lyset af konjunkturforholdene. Som anført i Kommissionens meddelelse om det europæiske semester 2017, der ledsager disse landespecifikke henstillinger, skal der ved vurderingen af udkastet til budgetplan for 2018 og den efterfølgende vurdering af 2018-budgetresultaterne tages behørigt hensyn til målet om at opnå en finanspolitisk kurs, der bidrager til både at styrke det igangværende opsving og sikre Italiens offentlige finansers holdbarhed. Rådet noterer sig i den sammenhæng, at Kommissionen agter at foretage en samlet vurdering i overensstemmelse med forordning (EF) nr. 1466/97, navnlig i lyset af konjunkturforholdene i Italien.

- (11) Grundet Italiens umiddelbart mangelfulde overholdelse af gældsreglen i 2015 udarbejdede Kommissionen den 22. februar 2017 i henhold til artikel 126, stk. 3, i TEUF en rapport, hvori det blev konkluderet, at medmindre de yderligere strukturforanstaltninger svarende til mindst 0,2 % af BNP, som regeringen lovede at vedtage senest i april 2017, er kommet på plads inden da, så Italien bliver bragt nærmere målet om bred overholdelse af bestemmelserne i den forebyggende del i 2017 (og dermed også i 2016), må gældskriteriet som defineret i traktaten og i forordning (EF) nr. 1467/97 anses for ikke at være opfyldt i den aktuelle situation. Hvorvidt det skal henstilles, at der indledes en procedure i forbindelse med uforholdsmæssigt stort underskud, vil der først blive truffet afgørelse om på grundlag af Kommissionens forårsprognose for 2017, idet der tages hensyn til de endelige tal for 2016 og gennemførelsen af de finanspolitiske tilsagn, som de italienske myndigheder gav i februar 2017. I april 2017 vedtog regeringen de ønskede yderligere konsolideringsforanstaltninger. På nuværende tidspunkt ser det derfor ikke ud til, at der skal tages yderligere skridt for at overholde gældskriteriet i 2015. Kommissionen vil i efteråret 2017 revurdere, om Italien overholder gældskriteriet på grundlag af de oplysninger, der meddeles for 2016, og Kommissionens prognose for efteråret 2017, hvori der vil blive indarbejdet nye oplysninger om budgetgennemførelsen i 2017 og budgetplanerne for 2018.
- (12) Italiens høje offentlige gældskvote forventes at stabilisere sig, men er som følge af forværringen af den strukturelle primære saldo og de aktuelle makroøkonomiske forhold ikke på vej nedad. En gældskvote på over 130 % af BNP betyder, at væsentlige ressourcer er øremærket til at dække udgifter til betjening af gæld på bekostning af mere vækstfremmende tiltag som f.eks. uddannelse, innovation og infrastruktur.
- (13) Der er flere årsager til, at Italiens skattesystem ikke fremmer økonomisk vækst og effektivitet. På trods af, at der for nylig er foretaget en beskeden reduktion af skattebyrden på produktionsfaktorer, er den blandt de højeste i Unionen. Det er muligt i højere grad at omlægge til andre former for skat, som skader væksten mindre, på en budgetneutral måde. Den første bopælsskat blev ophævet i 2015, hvilket var et tilbageskridt i forsøget på at opnå en mere effektiv skattestruktur. Den længe ventede revision af skatteudgifterne, især hvad angår reducerede momssatser, blev udskudt yderligere, på trods af at den ifølge national lovgivning skal foretages hvert år. Der er stadig ikke gennemført en reform af de utidssvarende matrikelværdier i overensstemmelse med de aktuelle markedsværdier. Den ringe overholdelse af skattereglerne og de komplekse skatteregler øger byrden på de virksomheder og husholdninger, der efterlever reglerne. Nyere foranstaltninger, såsom obligatorisk elektronisk fakturering og »opsplittet betaling« i forbindelse med offentlige organers indkøb, er et skridt i den rigtige retning. Elektronisk fakturering er imidlertid ikke obligatorisk for transaktioner i den private sektor, og loftet på kontantbetaling er på det seneste blevet sat op, hvilket betyder, at brugen af elektronisk betaling ligger et godt stykke under gennemsnittet i Unionen til skade for efterlevelsen af skattereglerne.
- (14) Hvad angår budgetproceduren, blev en omfattende reform vedtaget i 2016. Kommissionen vil fortsat følge gennemførelsen af reformen, som vil gøre udgiftsrevisionen til en mere integreret del af budgetproceduren.
- (15) De generelle vilkår, den offentlige forvaltning og erhvervsmiljøet i Italien lider stadig under en række strukturelle mangler. Disse mangler bremser gennemførelsen af reformer, hæmmer investeringer og skaber usikkerhed og mulighed for profitsøgende adfærd. Reformerne af det civilretlige system, som er blevet vedtaget i de senere år for at gøre retssystemet mere effektivt, forbedre sagsforvaltningen og sikre proceduremæssig disciplin, er først nu så småt ved at vise resultater. Det er fortsat et stort problem, at civilretlige sager varer så længe. Både behandlingstiden og sagsefterslæbet i forbindelse med civil- og handelsretlige sager er stadig blandt de højeste i Unionen i alle instanser,

selv om der ses et lille fald i de lavere instanser. En endnu ikke afsluttet reform skal sikre, at kriterierne for at antage appeller strammes yderligere, at den civile retspleje strømlines ved alle instanser, og at incitamenterne til at klage bare for at chikanere fjernes.

- (16) Der er flere tegn på, at korruption fortsat er et stort problem i Italien på trods af de reformer, der indtil videre er vedtaget. Den stærkt forsinkede reform af forældelsesfrister med henblik på at øge bekæmpelsen af korruption har været ventet siden 2014. I sin nuværende form fører forældelsesfristerne til, at en høj andel af sager afvises som forældede efter en afgørelse i første instans. Den nationale myndighed for korruptionsbekæmpelse har endvidere begrænsede økonomiske og menneskelige ressourcer til at udøve sine beføjelser, og de regler, der skal til sikre forebyggelse, er usammenhængende.
- (17) Der blev i 2015 vedtaget omfattende lovgivning med henblik på en reform af den offentlige forvaltning. Derved skulle den offentlige forvaltning blive mere effektiv. Da forfatningsdomstolen ved en dom i november 2016 imidlertid erklærede den procedure, der var blevet fulgt i forbindelse med vedtagelsen af nogle af lovdekreterne vedrørende gennemførelsen for forfatningsstridig, er vigtige dele af reformen endnu ikke gennemført. Dommen vedrører især tre af reformens vigtige områder: lokale offentlige tjenester, ansættelse i det offentlige og statsejede virksomheder. Der er brug for nye lovgivningsinitiativer til at ændre de lokale offentlige tjenester og ansættelse i det offentlige på ledelsesniveau, da fristen for dekretene udløb i november 2016. Hvad angår statsejede virksomheder, skal det dekret, der blev vedtaget før dommen, ændres. Formålet med reformen er at mindske antallet af statsejede virksomheder, gøre dem mere effektive og sikre, at de fungerer på samme vilkår som private virksomheder. Gennemførelsen af de planlagte privatiseringer ville også bidrage til rationaliseringen af statsejede virksomheder.
- (18) De generelle konkurrencevilkår er fortsat ringe. Navnlig er den årlige konkurrencelov for 2015 endnu ikke blevet vedtaget. Der er stadig væsentlige hindringer for konkurrencen i forbindelse med bestemte sektorer, såsom lovregulerede erhverv, koncessioner, offentlige udbud, tilladelsesordningen samt lokale offentlige tjenester, herunder transport. Navnlig er der stadig kun gjort meget begrænset fremskridt med at fremme et effektivt, gennemsigtigt og konkurrencedrevet marked for offentlig transport, navnlig for jernbaner, der er omfattet af statslige koncessioner. Ifølge en ny indikator, som er udviklet af Kommissionen, er graden af regulering højere i Italien end det vejede gennemsnit på EU-plan for de fleste af de analyserede faggrupper. For at tackle dette problem blev der som led i en pakke af foranstaltninger, der havde til formål at opbløde hindringer på markedet for tjenesteydelser, i januar 2017 givet specifik vejledning pr. faggruppe i en meddelelse fra Kommissionen om anbefalinger til reformer af reguleringen af liberale erhverv.
- (19) Banksektorens store beholdning af misligholdte lån skader stadig bankernes fortjeneste og deres evne til at genere kapital internt. Det går ud over långivningen, især til små virksomheder. De politiske initiativer, der er taget hidtil, har ikke medført en væsentlig reduktion af de misligholdte lån. Vejledningen om forvaltning af misligholdte lån på nationalt niveau er fortsat utilstrækkelig. Mellemstore og små banker er fortsat mere sårbare end store kreditinstitutioner. Kommissionen vil derfor holde øje med gennemførelsen af reformen af virksomhedsledelsen i de største andelsbanker, de såkaldte banche popolari, og de små andelskasser, hvilket er nøglen til en konsolidering af banksystemet. Der er for nylig blevet truffet reformforanstaltninger, men reglerne om insolvens og håndhævelse af sikkerhedsstillelse fremmer stadig ikke i tilstrækkelig grad en hurtig afvikling og omlægning af misligholdte lån, især i forbindelse med små virksomheder og mikrovirksomheder. Der er et udkast til gennemførelsesbestemmelser, der har til formål at sikre et grundigt eftersyn og en strømligning af insolvens- og håndhævelsesreglerne, og som i øjeblikket drøftes i parlamentet, der kunne afhjælpe nogle af de aktuelle mangler og bidrage til udviklingen af et sekundært marked for misligholdt gæld i Italien.
- (20) På trods af den gradvise forbedring af arbejdsmarkedet, som understøttes af reformer, er langtidsledigheden og ungdomsarbejdsløsheden fortsat høj (henholdsvis 6,7 % og 38 % i 2016), og over 1,2 mio. unge mennesker er hverken under uddannelse eller i arbejde. Trods store fremskridt med gennemførelsen af ungdomsgarantien ⁽¹⁾ er der stadig nogle problemer, der skal løses for at sikre en mere effektiv og fuldstændig gennemførelse. Andelen af modtagere under ungdomsgarantien, der stadig er i beskæftigelse, under uddannelse eller lærlingeuddannelse eller på praktikophold seks måneder efter garantiens ophør, ligger over gennemsnittet i Unionen. Det opsøgende arbejde

⁽¹⁾ Rådets henstilling af 22. april 2013 om oprettelsen af en ungdomsgaranti (EUT C 120 af 26.4.2013, s. 1).

rettet mod målgruppen er dog stadig svagt, og der er fortsat betydelige regionale forskelle på resultaterne. Reformen af de aktive arbejdsmarkedspolitikker, herunder af arbejdsmarkedets forvaltning, er stadig i sin vorden, og arbejdsformidlingerne er fortsat svage med store regionale forskelle. Voksenuddannelse er ikke tilstrækkeligt udviklet, hvilket kan påvirke lavtuddannede personers resultater på arbejdsmarkedet negativt.

- (21) Kvinders deltagelse på arbejdsmarkedet og deres arbejdskraftspotentiale er stærkt underudnyttet. Beskæftigelsesprocenten blandt kvinder er blandt de laveste i Unionen. Der er visse forhold i skattesystemet, der stadig får sekundære forsørgere til at afholde sig fra at deltage i arbejdsstyrken, og adgangen til sundhedsydelser (til børn og ældre), som er til at betale, er stadig begrænset med store regionale forskelle. Fædreorlovsprocenten er blandt de laveste i Unionen.
- (22) Decentrale forhandlinger er ikke særlig udbredt. Det gør det besværligt at fordele ressourcerne effektivt og afpasse lønninger til de lokale økonomiske vilkår. Det skyldes også de gældende regler og den gældende praksis for overenskomstforhandlinger, som kun giver begrænsede muligheder for decentrale forhandlinger. De aftaler, som arbejdsmarkedets parter har undertegnet siden 2014, og som fastsætter procedurerne og kriterierne for måling af fagforeningernes repræsentativitet, der vil mindske usikkerheden i forholdet mellem arbejdsmarkedets parter, er endnu ikke blevet gennemført. Skattenedsættelser på produktivitetsrelaterede lønstigninger har ikke vist sig specielt egnede til at udbrede brugen af decentrale forhandlinger væsentligt.
- (23) Andelen af personer, der risikerer fattigdom eller social udelukkelse, ligger et godt stykke over gennemsnittet i Unionen, især for børn og mennesker med indvandrerbaggrund. Der er også store regionale forskelle. Der er gjort visse fremskridt, hvad angår den nationale strategi for fattigdomsbekæmpelse. Den nyligt vedtagne inklusionsindkomstordning er et positiv skridt i retning af indførelsen af én omfattende ordning for bekæmpelse af fattigdom. Hvorvidt den virker efter hensigten, vil afhænge af, om der afsættes tilstrækkelige ressourcer til at gennemføre den ordentligt (herunder ved en strømligning af forskellige sociale ydelser), om hjælpen målrettes tilstrækkeligt ved hjælp af behovstest, om der gives forrang til familier med børn, og om de praktiske procedurer er effektive, både hvad angår ydelsen af indkomststøtte og sammenhængende tjenester. På nuværende tidspunkt er det ikke klart, om de finansielle ressourcer vil være tilstrækkelige til at løse Italiens fattigdomsproblem. De største udfordringer er fortsat at skaffe ekstra ressourcer, samtidig med at budgetmålene opfyldes, fragmenteringen af det sociale bistandssystem mindskes, de sociale udgifter rationaliseres og de pensionsbetingede skævheder tackles.
- (24) Som led i det europæiske semester 2017 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Italiens økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2017. Den har også vurderet stabilitetsprogrammet for 2017 og det nationale reformprogram for 2017 samt opfølgningen på de henstillinger, der er blevet rettet til Italien i de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Italien, men også til deres overensstemmelse med EU-regler og -retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (25) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået stabilitetsprogrammet for 2017, og dets holdning⁽¹⁾ afspejles især i henstilling 1 nedenfor.
- (26) På baggrund af Kommissionens dybdegående undersøgelse og denne vurdering har Rådet gennemgået det nationale reformprogram for 2017 og stabilitetsprogrammet for 2017. Dets henstillinger i henhold til artikel 6 i forordning (EU) nr. 1176/2011 afspejles i henstilling 1 til 4 nedenfor,

HENSTILLER, at Italien i 2017 og 2018 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. Gøre en betydelig finanspolitisk indsats i 2018 i overensstemmelse med kravene i den forebyggende del af stabilitets- og vækstpagten under hensyntagen til behovet for at styrke det igangværende opsving og sikre Italiens offentlige financers holdbarhed. Sikre rettidig gennemførelse af privatiseringsprogrammet og anvende uventede indtægter til at fremskynde

⁽¹⁾ I henhold til artikel 5, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

nedbringelsen af den offentlige gældskvote. Omlægge skattebyrden fra produktionsfaktorer til skatter, der er mindre skadelige for væksten på en budgetneutral måde, ved at tage afgørende skridt til at reducere antallet og omfanget af skatteudgifter, omstrukturere det forældede matrikelsystem og genindføre skat på den primære bopæl for husholdninger med høj indkomst. Udbrede den obligatoriske brug af elektronisk fakturering og betaling.

2. Afkorte civile retssager ved effektiv sagsforvaltning og strenge proceduremæssige regler. Øge indsatsen for at bekæmpe korruption, især ved at ændre forældelsesfristerne. Fuldende reformerne af ansættelse i det offentlige og forbedre effektiviteten i statsejede virksomheder. Snarest muligt vedtage og gennemføre konkurrenceloven og tackle konkurrencerestriktionerne.
3. Fremskynde nedbringelsen af antallet af misligholdte lån og øge incitamenterne til balancesanering og omstrukturering, især for banker, der er under nationalt tilsyn. Vedtage en omfattende revision af reglerne om insolvens og håndhævelse af sikkerhedsstillelse.
4. Styrke reglerne om kollektive overenskomstforhandlinger i samarbejde med arbejdsmarkedets parter, således at overenskomsterne i højere grad tager hensyn til lokale forhold. Sikre effektive aktive arbejdsmarkedspolitikker. Gøre det lettere for sekundære forsørgere at komme i arbejde. Rationalisere de sociale udgifter og forbedre den måde, hvorpå de sammensættes.

Udfærdiget i Bruxelles, den 11. juli 2017.

På Rådets vegne

T. TÖNISTE

Formand

RÅDETS HENSTILLING**af 11. juli 2017****om Cyperns nationale reformprogram for 2017 og med Rådets udtalelse om Cyperns stabilitetsprogram for 2017**

(2017/C 261/12)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 5, stk. 2,

som henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer ⁽²⁾, særlig artikel 6, stk. 1,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 16. november 2016 vedtog Kommissionen den årlige vækstundersøgelse, som markerede starten på det europæiske semester 2017 om samordning af de økonomiske politikker. Den 9.-10. marts 2017 tilsluttede Det Europæiske Råd sig prioriteterne i den årlige vækstundersøgelse. Den 16. november 2016 vedtog Kommissionen på grundlag af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 rapporten om varslingsmekanismen, hvori Cypern blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Samme dato vedtog Kommissionen desuden en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet, som Det Europæiske Råd godkendte den 9.-10. marts 2017. Den 21. marts 2017 vedtog Rådet henstillingen om den økonomiske politik i euroområdet (»henstillingen til euroområdet«) ⁽³⁾.
- (2) Da Cypern har euroen som valuta, og i betragtning af de nære indbyrdes forbindelser mellem økonomierne i Den Økonomiske og Monetære Union, bør Cypern sikre en fuldstændig og rettidig implementering af henstillingen vedrørende euroområdet som afspejlet i henstilling 1 til 5 nedenfor.
- (3) Den 22. februar 2017 blev landerapporten for Cypern 2017 offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Cyperns fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 12. juli 2016, opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og opfyldelsen af Cyperns nationale Europa 2020-mål. Den indeholdt desuden en dybdegående undersøgelse efter artikel 5 i forordning (EU) nr. 1176/2011, hvis resultater også blev offentliggjort den 22. februar 2017. Kommissionen konkluderede på baggrund af sin analyse, at Cypern er berørt af uforholdsmæssigt store makroøkonomiske ubalancer. Det er navnlig afgørende, at landet får rettet op på de mange ubalancer i form af private, offentlige og udenlandske gældsbyrder og får bugt med den store andel af misligholdte lån.

⁽¹⁾ EFT L 209 af 28.1997, s. 1.

⁽²⁾ EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25.

⁽³⁾ EUT C 92 af 24.3.2017, s. 1.

- (4) Den 27. april 2017 fremlagde Cypern sit stabilitetsprogram for 2017 og den 28. april 2017 sit nationale reformprogram for 2017. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen. Cyperns nationale reformprogram indeholder både kort- og mellemsigtede tilsagn. Det indeholder især foranstaltninger til at nedbringe gælden i den private sektor, skabe bedre rammevilkår for erhvervslivet, lette adgangen til finansiering og foretage en nøje gennemgang af sundhedssektoren samt tilsagn om at reformere den offentlige sektor og retsvæsenet. Det nationale reformprogram dækker også de udfordringer, der er afdækket i landerapporten for 2017 og i henstillingen vedrørende euroområdet, herunder behovet for at relancere investeringer og sikre de offentlige finansers holdbarhed. Såfremt disse tiltag implementeres inden for de fastsatte frister, vil de bidrage til at afvikle Cyperns makroøkonomiske ubalancer og efterkomme de landespecifikke henstillinger. På basis af vurderingen af Cyperns politiske tilsagn bekræfter Kommissionen sin tidligere konklusion om, at det på nuværende tidspunkt ikke er nødvendigt at tage yderligere skridt inden for rammerne af proceduren i forbindelse med makroøkonomiske ubalancer, der er fastsat i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 og forordning (EU) nr. 1174/2011 ⁽¹⁾. Gennemførelsen af det politiske reformprogram vil blive fulgt nøje ved hjælp af specifik overvågning.
- (5) Der er taget hensyn til relevante landespecifikke henstillinger i forbindelse med programmeringen af de europæiske struktur- og investeringsfonde (ESI-fondene) for 2014-2020. I henhold til artikel 23 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 ⁽²⁾ kan Kommissionen, hvis det er nødvendigt for at støtte gennemførelsen af relevante henstillinger fra Rådet, anmode en medlemsstat om at evaluere og foreslå ændringer i sin partnerskabsaftale og relevante programmer. Kommissionen har redegjort nærmere for, hvordan den agter at anvende den nævnte bestemmelse, i retningslinjer for anvendelsen af foranstaltninger, der knytter ESI-fondenes effektivitet til forsvarlig økonomisk styring.
- (6) Cypern er i øjeblikket underlagt den forebyggende del af stabilitets- og vækstpakten og omfattet af gældsreglen. I sit stabilitetsprogram for 2017 planlægger regeringen samlet set et overskud på budgettet for 2016-2020 (et overskud på den samlede saldo på omkring 0,4 % af BNP i løbet af programperioden). Den mellemfristede budgetmålsætning, dvs. et ligevægtigt strukturelt budget, planlægges at blive nået i 2017. Den genberegnete ⁽³⁾ strukturelle saldo ventes i de efterfølgende år at bevæge sig væk fra den mellemfristede budgetmålsætning i et støt tempo, hvilket ikke er i overensstemmelse med bestemmelserne under den forebyggende del af stabilitets- og vækstpakten. Den offentlige gældskvote ventes i 2016 at være nået op på 107,8 % for derefter at falde til 99,7 % i 2018 og yderligere til 88,8 % i 2020. Det makroøkonomiske scenario, der ligger til grund for disse budgetfremskrivninger, er realistisk. De makroøkonomiske antagelser i stabilitetsprogrammet er behæftede med risici for nedgang, som navnlig knytter sig til den store beholdning af misligholdte lån og den mulige forværring af situationen i resten af verden.
- (7) Efter at Cypern havde korrigeret sit uforholdsmæssigt store underskud henstillede Rådet den 12. juli 2016, at Cypern overholder den mellemfristede budgetmålsætning i 2016 og 2017. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2017 opfylder Cypern ud fra en overordnet vurdering dette krav i 2017. Med hensyn til 2018 henstilles det, at Cypern fortsat opfylder den mellemfristede budgetmålsætning. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2017 svarer dette til en nominal vækst i de primære offentlige nettoudgifter ⁽⁴⁾ på maksimalt 0,3 %, hvilket svarer til en strukturel tilpasning på 0,2 % af BNP. Med en uændret politik risikerer Cypern ud fra en overordnet vurdering en vis afvigelse fra dette krav i 2018. Cypern forventes at overholde gældsreglen i 2017 og i 2018. Rådet er af den generelle opfattelse, at Cypern skal være parat til at træffe yderligere foranstaltninger for at sikre overensstemmelse i 2018.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1174/2011 af 16. november 2011 om håndhævelsesforanstaltninger til at korrigere uforholdsmæssigt store makroøkonomiske ubalancer i euroområdet (EUT L 306 af 23.11.2011, s. 8).

⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 320).

⁽³⁾ Den konjunkturkorrigerede saldo minus engangs- og midlertidige foranstaltninger, som er genberegnet af Kommissionen med udgangspunkt i den i fællesskab aftalte metode.

⁽⁴⁾ De offentlige nettoudgifter består af de samlede offentlige udgifter minus renteudgifter, udgifter til Unionens programmer, som fuldt ud modsvares af EU-midler, og ikke-diskretionære ændringer i udgifterne til arbejdsløshedsunderstøttelse. Nationalt finansierede faste bruttoinvesteringer udjævnes over en fireårsperiode. Diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden eller lovbestemte indtægtsforøgelser er medregnet. Engangsforanstaltninger på både udgifts- og indtægtssiden modregnes.

- (8) Den offentlige gæld er på vej nedad, men holdbarheden er fortsat præget af risici. Flere nyere finanspolitiske foranstaltninger og forsinkelser i gennemførelsen af centrale strukturreformer ventes at forringe den strukturelle saldo og risikerer at begrænse mulighederne for offentlige investeringer, som fremmer væksten.
- (9) Cyperns offentlige sektor har nogle af de højeste lønomkostninger i euroområdet (målt i % af BNP) og er fortsat kendetegnet ved en stor ineffektivitet. Som led i det makroøkonomiske tilpasningsprogram er der sammen med arbejdsmarkedets parter tilrettelagt og vedtaget en række reformer, som sigter mod at rette op på dette. Disse omfatter bl.a. indførelsen af en bindende mekanisme til at begrænse lønstigninger blandt offentligt ansatte samt en omfattende reform af den offentlige forvaltning. Med undtagelse af den for nylig vedtagne reformlov om offentligt ansattes mobilitet står de lovgivningsmæssige reformer imidlertid over for visse vedtagelsesmæssige forhindringer, navnlig efter nedstemningen i det cypriotiske parlament i december 2016. Indtil den bindende reform er blevet vedtaget, anvendes mekanismen til begrænsning af de offentlige lønninger ved hjælp af kollektive overenskomster og gælder frem til 2018.
- (10) Der er iværksat enkelte reformer til at tackle korruption. Nyere initiativer omfatter reformer for at liberalisere offentlige udbud på lokalt plan samt en lov om finansiering af politiske partier, som blev vedtaget i december 2015. I 2016 blev der vedtaget en forfatningsændring om oplysning om formueforhold for embedsmænd. Koordinationsorganet mod korruption råder imidlertid ikke over tilstrækkeligt personale, og man har stadig ikke sat ind over for manglerne i disciplinærordningen for embedsmænd.
- (11) Cypern har truffet foranstaltninger til at styrke sit retsvæsen, men står stadig over for alvorlige udfordringer med hensyn til effektiviteten heraf. Ineffektive retsprocedurer og begrænset kapacitet skaber betydelige forsinkelser i sagsbehandlingen. Det påvirker erhvervslivets rammevilkår og indvirker især på fuldbyrdelses- og insolvensreglernes rette funktion. Der er indført insolvensregler for at mindske omfanget af ikkebæredygtig gæld i den private sektor, som inciterer banker og skyldnere til at nå til enighed om rekonstruktionsløsninger. Redskabernes effektivitet hæmmes imidlertid af flere forhold, bl.a. den tidligere nævnte ineffektivitet i retsvæsenet, en ringe administrativ kapacitet og skyldnernes ringe kendskab til procedurerne. Der er også stadig et stort sagsefterslæb og væsentlige forsinkelser i forbindelse med udstedelse og overdragelse af skøder. Alt dette hæmmer indsatsen for at nedbringe gælden og sænker genopretningen på boligmarkedet.
- (12) Omfanget af misligholdte lån er faldende, men ligger dog stadig på et højt niveau, hvilket forhindrer banksektoren i at fungere korrekt og bremser långivningen til realøkonomien. Bankerne opfylder ikke de mål for omstrukturering af lån, der er vedtaget sammen med Cyperns centralbank, hvilket er tegn på et behov for at udvide systemet og gøre det mere velfungerende og bindende, navnlig ved at fastsætte ambitiøse mål for nedbringelsen af misligholdte lån, som stemmer overens med bankernes strategier for nedbringelse af misligholdte lån. Omfanget af ny misligholdelse ligger også på et højt niveau, hvilket er tegn på mulige svagheder i låneomstrukturingsordningerne. Bankerne har øget deres risikoreserve, men niveauet ligger stadig under gennemsnittet i euroområdet, hvilket understreger nødvendigheden af at sikre en korrekt værdiansættelse af sikkerhedsstillelse, som kan understøtte en passende risikodækning. Fraværet af et sekundært lånemarked og regler for lånesecuritisering begrænser mulighederne for at øge gældsnedbringelsen og fjerne de misligholdte lån fra bankernes balancer, og der er derfor behov for yderligere reguleringsmæssige og lovgivningsmæssige tiltag for at indføre de nødvendige redskaber til at lette bankernes balancestyling. Samtidig er tilsynet med forsikrings- og pensionsfondene stadig for svagt, og myndighederne har en for lav administrativ kapacitet, hvilket truer den finansielle stabilitet.
- (13) Den økonomiske genrejsning i Cypern skrider fremad. Den potentielle vækst er imidlertid stadig lav og hæmmes af den begrænsede gennemførelse af strukturreformer, investeringshindringer og dårlige rammevilkår for erhvervslivet. De vækstfremmende initiativer, der er præsenteret i vækstplanen, er ved at blive gennemført, men det går temmelig langsomt. Lovgivningsforslaget om at tiltrække og fremme strategiske investeringer er stadig kun i udkastfasen. Regeringen arbejder på at lette de små og mellemstore virksomheders adgang til finansiering. Som beskrevet i det nationale reformprogram er der iværksat nye målrettede initiativer til at løse denne udfordring. Hovedparten af disse nye initiativer vedrørende adgang til finansiering befinder sig imidlertid stadig kun på det indledende stadie. Privatiseringerne, som sigter mod at tiltrække produktivitetsfremmende udenlandske investeringer, møder politisk modstand og skrider kun langsomt frem. Reformen af energisektoren kan også bidrage til at øge konkurrenceevnen, men den er ramt af forsinkelser. Disse vedrører navnlig opsplitningen af Cyperns elektricitetsmyndighed og etableringen af et nyt elmarked, som fortsat kræver en garanti for transmissionssystemoperatørens reelle uafhængighed.

- (14) Arbejdsløsheden er for nedadgående, men fortsat høj, navnlig blandt unge og langtidsledige. Planerne om at øge antallet af rådgivere i arbejdsformidlingen og specialuddanne dem er endnu ikke blevet til noget. Disse rådgivere vil desuden formodentlig blive ansat under tidsbegrænsede kontrakter, og spørgsmålet vil derfor forblive uløst ud fra et strukturelt perspektiv. Der er derfor ikke tilstrækkelig kapacitet til at imødekomme jobsøgenes behov, navnlig for dem der har vanskeligt ved at komme ind på arbejdsmarkedet, og der iværksættes ingen foranstaltninger til at sørge for deres aktivering. De aktive arbejdsmarkedsprogrammer og bistandsordningerne belastes stadig af en begrænset kvalitetsvurdering og opfølgende foranstaltninger.
- (15) Cyperns udgifter i uddannelsessektoren ligger fortsat over gennemsnittet i Unionen. Uddannelsesresultaterne er dog blevet ringere i forhold til tidligere. Ifølge resultaterne af PISA-undersøgelsen fra 2015 ligger Cypern blandt de sidste i Unionen, når det kommer til grundlæggende færdigheder inden for matematik, naturfag og læsning. De nyligt trufne foranstaltninger for at rette op herpå, bl.a. et bedre system til at udpege undervisere og en modernisering af skolepensum, er skridt i rette retning, men situationen ville se endnu bedre ud, hvis der blev gjort flere anstrengelser for at gennemføre reformerne, bl.a. af evalueringen af undervisere.
- (16) Der er stadig ikke gjort meget for at løse problemstillingen med kvalifikationsmismatch på arbejdsmarkedet, hvilket hæmmer udsigterne til holdbar vækst på lang sigt. De erhvervsrettede uddannelser er kendetegnet ved en lav deltagelse, og de videregående uddannelser har en begrænset arbejdsmarkedsrelevans, og derfor er en stor andel af de universitetsuddannede ansat i stillinger, der ikke kræver en videregående uddannelse.
- (17) Den cypriotiske sundhedssektor er kendetegnet ved ikke at dække universelt og lider under mangler på forskellige niveauer. Det begrænser adgangen til passende og effektive sundhedsydelser. Det er vigtigt at få indført lovgivning om oprettelse af et nationalt sundhedssystem og at give hospitalerne mere selvbestemmelse for at øge kapaciteten og omkostningseffektiviteten i sundhedssektoren, men denne lovgivning afventer stadig vedtagelse i parlamentet.
- (18) Som led i det europæiske semester 2017 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Cyperns økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2017. Den har også vurderet stabilitetsprogrammet for 2017 og det nationale reformprogram for 2017 samt opfølgningen på de henstillinger, der er blevet rettet til Cypern i de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Cypern, men også til deres overensstemmelse med EU-regler og -retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (19) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået stabilitetsprogrammet for 2017, og dets holdning ⁽¹⁾ afspejles især i henstilling 1 nedenfor.
- (20) På baggrund af Kommissionens dybdegående undersøgelse og denne vurdering har Rådet gennemgået det nationale reformprogram for 2017 og stabilitetsprogrammet for 2017. Rådets henstillinger i henhold til artikel 6 i forordning (EU) nr. 1176/2011 afspejles i henstilling 1 til 4 nedenfor,

HENSTILLER, at Cypern i 2017 og 2018 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. Føre en finanspolitik, der stemmer overens med bestemmelserne under den forebyggende del af stabilitets- og vækstpakten, hvilket indebærer at holde sig inden for den mellemfristede budgetmålsætning i 2018. Anvende ekstraordinære indtægter til at fremskynde nedbringelsen af den offentlige gældskvote. Inden udgangen af 2017 vedtage centrale lovgivningsreformer med henblik på at effektivisere den offentlige sektor, og navnlig forbedre den offentlige forvaltning samt forvaltningen af statsejede enheder og lokale myndigheder.

⁽¹⁾ I henhold til artikel 5, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

2. Øge effektiviteten i retsvæsenet ved at modernisere retsplejen, gennemføre passende informationssystemer og øge specialiseringen af retter. Træffe yderligere foranstaltninger til at fjerne hindringerne for den fulde gennemførelse af insolvens- og fuldbyrdesreglerne og sikre pålidelige og hurtige systemer til udstedelse af skøder og overdragelse af fast ejendom.
3. Øge tempoet for nedbringelsen af misligholdte lån ved at fastsætte relevante mængde- og tidsbestemte mål for bankerne og sikre en korrekt værdiansættelse af sikkerhedsstillelse med henblik på risikodækning. Skabe betingelser for et velfungerende sekundært marked for misligholdte lån. Integrere og styrke tilsynet med forsikringsselskaber og pensionsfonde.
4. Øge tempoet for gennemførelsen af handlingsplanen for vækst ved særligt at fokusere på strategiske investeringer og bedre adgang til finansiering, og inden udgangen af 2017 genoptage gennemførelsen af privatiseringsplanen. Tage afgørende skridt hen imod den ejerskabsmæssige opsplitning af Cyperns elektricitetsmyndighed og navnlig komme videre med den funktionelle og regnskabsmæssige opsplitning inden udgangen af 2017.
5. Øge tempoet for gennemførelsen af reformer, der sigter mod at forbedre kapaciteten i den offentlige arbejdsformidling, og forbedre kvaliteten og resultaterne af den aktive beskæftigelsespolitik. Gennemføre reformen af uddannelsessystemet for at øge dets arbejdsmarkedsrelevans og præstationer, herunder i forbindelse med evalueringen af undervisere. Inden udgangen af 2017 vedtage lovgivning om en hospitalsreform og universel sundhedsdækning.

Udfærdiget i Bruxelles, den 11. juli 2017.

På Rådets vegne

T. TÖNISTE

Formand

RÅDETS HENSTILLING**af 11. juli 2017****om Letlands nationale reformprogram for 2017 og med Rådets udtalelse om Letlands stabilitetsprogram for 2017**

(2017/C 261/13)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 5, stk. 2,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 16. november 2016 vedtog Kommissionen den årlige vækstundersøgelse, som markerede starten på det europæiske semester 2017 om samordning af de økonomiske politikker. Den 9.-10. marts 2017 tilsluttede Det Europæiske Råd sig prioriteterne i den årlige vækstundersøgelse. Den 16. november 2016 vedtog Kommissionen på grundlag af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 ⁽²⁾ rapporten om varslingsmekanismen, hvori Letland ikke blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Samme dato vedtog Kommissionen desuden en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet, som Det Europæiske Råd godkendte den 9.-10. marts 2017. Den 21. marts 2017 vedtog Rådet henstillingen om den økonomiske politik i euroområdet (»henstillingen til euroområdet«) ⁽³⁾.
- (2) Da Letland har euroen som valuta, og i betragtning af de nære indbyrdes forbindelser mellem økonomierne i Den Økonomiske og Monetære Union, bør Letland sikre en fuldstændig og rettidig implementering af henstillingen vedrørende euroområdet som afspejlet i henstilling 1 og 2 nedenfor.
- (3) Den 22. februar 2017 blev landerapporten for Letland 2017 offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Letlands fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 12. juli 2016, opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og opfyldelsen af Letlands nationale Europa 2020-mål.

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer (EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25).

⁽³⁾ EUT C 92 af 24.3.2017, s. 1.

- (4) Den 20. april 2017 fremlagde Letland sit nationale reformprogram for 2017 og sit stabilitetsprogram for 2017. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.
- (5) Der er taget hensyn til relevante landespecifikke henstillinger i forbindelse med programmeringen af de europæiske struktur- og investeringsfonde (ESI-fondene) for 2014-2020. I henhold til artikel 23 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013⁽¹⁾ kan Kommissionen, hvis det er nødvendigt for at støtte gennemførelsen af relevante henstillinger fra Rådet, anmode en medlemsstat om at evaluere og foreslå ændringer i sin partnerskabsaftale og relevante programmer. Kommissionen har redegjort nærmere for, hvordan den agter at anvende den nævnte bestemmelse, i retningslinjer for anvendelsen af foranstaltninger, der knytter ESI-fondenes effektivitet til forsvarlig økonomisk styring.
- (6) Letland er i øjeblikket underlagt den forebyggende del af stabilitets- og vækstpagten. Ifølge stabilitetsprogrammet for 2017 planlægger regeringen en forværring af den samlede saldo, som vil bevæge sig fra en ligevægtig stilling i 2016 til et underskud på henholdsvis 0,8 % og 1,6 % af BNP i 2017 og 2018 som følge af en omfattende skattereform, for derefter at blive forbedret til et underskud på 0,5 % af BNP i 2020. Ifølge stabilitetsprogrammet for 2017 vil den strukturelle saldo falde fra et overskud på 0,2 % af BNP i 2016 til -1,7 % af BNP i 2017 for at nå -0,8 % af BNP i 2020. Denne kurs er i overensstemmelse med den mellemfristede budgetmålsætning om et strukturelt underskud på 1 % af BNP og de afvigelser, der tillades i henhold til klausulerne om pensionsreformer og strukturreformer i sundhedssektoren. Den genberegnete⁽²⁾ strukturelle saldo anslås at ville falde fra -1,9 % af BNP i 2017 til -2,3 % af BNP i 2018, før den atter stiger til -0,2 % af BNP i 2020. Ifølge stabilitetsprogrammet for 2017 ventes den offentlige gældskvotefortsat at ligge på omkring 40 % af BNP i 2017. Programmets fremskrivninger af BNP stemmer stort set overens med Kommissionens prognose for 2017, men de forekommer særdeles gunstige for 2018.
- (7) Den 12. juli 2016 henstillede Rådet til Letland at sikre, at afvigelsen fra den mellemfristede budgetmålsætning i 2017 begrænses til, hvad der er tilladt i relation til den systemiske pensionsreform og den omfattende reform i sundhedssektoren. Når der tages hensyn til den tilladte afvigelse, kan der i 2017 tillades en forringelse af den strukturelle saldo med maksimalt 1,0 % af BNP. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2017 vil Letland opfylde dette krav i 2017. I 2018 bør Letland nå sin mellemfristede budgetmålsætning, når der tages hensyn til de afvigelser, der er tilladt for 2016 i forbindelse med gennemførelsen af den systemiske pensionsreform og for 2017 i forbindelse med strukturreformen, idet midlertidige afvigelser fremføres i en periode på tre år. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2017 svarer dette til en nominel vækst i de primære offentlige nettoudgifter⁽³⁾ på 6,0 % i 2018, hvilket svarer til en forringelse af den strukturelle saldo med 0,3 % af BNP. Med en uændret politik risikerer Letland en væsentlig afvigelse fra dette krav. Rådet er af den generelle opfattelse, at der er behov for yderligere foranstaltninger i 2018 for at overholde bestemmelserne i stabilitets- og vækstpagten.
- (8) Indkomstuligheden er meget stor i Letland. Forholdet mellem indkomsten for de rigeste 20 % af husholdningerne og for de fattigste 20 % var 6,5 i 2015, hvilket er blandt de højeste i Unionen, selv om tallet er faldet en smule i 2016. Forskellen mellem indkomstuligheden før og efter skat og sociale overførsler er blandt de laveste i Unionen. Det lettiske skattesystem er mindre progressivt end skattesystemet i andre medlemsstater, hvilket bidrager til den store ulighed og antallet af arbejdende fattige. Skattekiln for lavtlønnede er fortsat blandt de højeste i Unionen, mens indtægspotential ved de mindre væksthæmmende skatter ikke udnyttes tilstrækkeligt. Skatteindtægterne udgør en

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 320).

⁽²⁾ Den konjunkturkorrigerede saldo, eksklusive engangsforanstaltninger og midlertidige foranstaltninger, der er genberegnet af Kommissionen efter den metode, der er aftalt i fællesskab.

⁽³⁾ De offentlige nettoudgifter består af de samlede offentlige udgifter minus renteudgifter, udgifter til Unionens programmer, som fuldt ud modsvares af EU-midler, og ikkediskretionære ændringer i udgifterne til arbejdsløshedsunderstøttelse. Nationalt finansierede faste bruttoinvesteringer udjævnes over en fireårsperiode. Diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden eller lovbestemte indtægtsforøgelser er medregnet. Engangsforanstaltninger på både udgifts- og indtægtssiden er modregnet.

meget lille andel af BNP, hvilket begrænser de disponible midler til bæredygtige offentlige ydelser. Trods en vis fremgang i bekæmpelsen af skatteunddragelse ligger der stadig en stor udfordring i at styrke overholdelsen af skattereglerne. I stabilitetsprogrammet for 2017 meldes der om iværksættelsen af en skattereform. De vigtigste foranstaltninger omfatter en nedsættelse af den personlige indkomstskat fra 23 % til 20 % for årsindkomster på op til 45 000 EUR, en forøgelse af det indkomstbaserede bundfradrag, indførelsen af en selskabsskat på 0 % for geninvesteret overskud samt en tilnærmelse af kapitalskattesatserne til 20 %. Reformen efterkommer de landespecifikke henstillinger, for så vidt som den reducerer skatteken for lavtlønnede. Den er imidlertid begrænset, når det kommer til at flytte skatten over på andre kilder, som er mindre skadelige for vækst, og til at opfylde det erklærede politiske mål om at øge skatteindtægternes andel af BNP.

- (9) Svaghederne i de grundlæggende sikkerhedsnet er med til at øge fattigdommen og uligheden, herunder blandt personer med handicap og de ældre. Fattigdomssatsen for personer med handicap er blandt de højeste i Europa. Siden 2009 er der ikke sket forbedringer af bistandsydelse dækkelse, og pensionerne er ikke tilstrækkelige til at sikre en effektiv beskyttelse mod fattigdom og social eksklusion. Mindstelønsreformen, som blev annonceret i 2014, er aldrig blevet gennemført, hvilket påvirker de fattigste husholdninger negativt, men på mellemlang sigt er der planer om at indføre mindsteindkomststøtte.
- (10) Arbejdsstyrken er faldende, og beskæftigelsesvæksten har været svag, mens arbejdsløsheden kun er faldet langsomt. Beskæftigelsesudsigterne er bedre i de økonomiske centre og blandt højt kvalificerede arbejdstagere, mens der er større tendens til arbejdsløshed blandt ufaglærte og personer i landområderne. En opkvalificering af arbejdsstyrken kunne bidrage til at løse denne udfordring. Selv om erhvervsuddannelserne er blevet mere attraktive, har reformen af studieordningerne med henblik på at tilpasse uddannelserne til de aktuelle kvalifikationsbehov skabt begrænsede fremskridt. Der er indført lovgivningsmæssige rammer for arbejdsbaseret læring, og gennemførelsen heraf kræver nu fuld deltagelse fra arbejdsmarkedsparternes og virksomhedernes side. De arbejdsløse deltager desuden i mindre grad i aktive arbejdsmarkedetsforanstaltninger end i andre medlemsstater, men der er taget skridt til at forbedre situationen, som bør videreføres. Der er fortsat en lav deltagelse i livslang læring.
- (11) De lettiske myndigheder har iværksat vigtige reformer af sundhedssystemet, men alligevel begrænses adgangen til sundhedsydelser af en høj grad af egenbetaling, lange ventelister, et lavt niveau for offentlige udgifter og en ineffektiv ressourceanvendelse. Kvotetildelingen af offentlige udgifter skaber forsinkelser i behandlingen, og patienterne må enten vente i længere tid eller selv betale for behandlingen ud af egen lomme, hvilket efterlader en del af befolkningen med udækkede sundhedsbehov. De første skridt til en reform af kvalitetsstyringssystemet er taget, og der bør arbejdes videre på at forbedre resultaterne for patienterne og befolkningen generelt. Der er gjort visse fremskridt med hensyn til at effektivisere sundhedssystemet, men der er stadig behov for en yderligere rationalisering af hospitalsektoren, bedre adgang til ambulant og primær pleje samt en bedre sammenhæng mellem budgetrammen og kvaliteten af ydelserne og omkostningerne.
- (12) De lettiske myndigheder gør ofte brug af offentlige udbud ved indkøb i sundhedssektoren, men der kan opnås flere effektivitetsgevinster gennem en regelmæssig anvendelse af e-indkøb og centraliserede indkøb, hvilket vil øge gennemsigtigheden og effektiviteten af de offentlige udgifter.
- (13) Svagheder i forbindelse med reguleringen og ringe effektivitet og produktivitet i den offentlige forvaltning påvirker erhvervslivet negativt. I 2016 fremlagde regeringen en ambitiøs reformplan om en mere strømlinet og professionel offentlig sektor, som sigter mod at øge effektiviteten ved at nedbringe antallet af ansatte og centralisere støttefunktionerne, anvende en mere resultatbaseret aflønning og øge gennemsigtigheden. Planen gælder kun centraladministrationen, selv om der også kunne opnås betydelige effektivitetsgevinster på kommunalt plan.
- (14) Korruption påvirker fortsat erhvervsklimaet, og systemet til at håndtere interessekonflikter er stadig rigtigt og formalistisk og præges af for lidt kontrol. Selv om reformen af insolvenssystemet stort set er afsluttet, skal den faktiske gennemførelse overvåges nøje i lyset af det begrænsede antal rekonstruktionssager og den lave inddrivelsesprocent.

- (15) Der er i løbet af de sidste tre år iværksat storstilede reformer af de videregående uddannelser og den offentlige forskning for at konsolidere forskningsinstitutionerne og øge kvaliteten og relevansen af deres arbejde. Letlands offentlige forskningsmidler forvaltes og organiseres imidlertid stadig ineffektivt, idet finansieringsfunktionerne er spredt ud på mange forskellige institutioner. Den manglende finansiering af offentlig forskning bidrager til de meget dårlige videnskabelige præstationer, mangel på kvalificerede menneskelige ressourcer i både den offentlige og den private sektor samt et lavt niveau for offentligt-privat samarbejde. Letlands FoU-intensitet er fortsat blandt de laveste i Unionen.
- (16) Som led i det europæiske semester 2017 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Letlands økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2017. Den har også vurderet stabilitetsprogrammet for 2017 og det nationale reformprogram for 2017 samt opfølgningen på de henstillinger, der er blevet rettet til Letland i de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Letland, men også til deres overensstemmelse med EU-regler og -retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (17) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået stabilitetsprogrammet for 2017, og dets holdning ⁽¹⁾ afspejles især i henstilling 1 nedenfor,

HENSTILLER, at Letland i 2017 og 2018 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. Føre en finanspolitik, der stemmer overens med bestemmelserne under den forebyggende del af stabilitets- og vækstpakten, hvilket indebærer opfyldelsen af den mellemfristende budgetmålsætning i 2018 under hensyntagen til de midlertidige afvigelser, der er tilladt i forbindelse med gennemførelsen af den systemiske pensionsreform og strukturreformerne. Sænke beskatningen af lavtlønnede ved at flytte skatten over på andre kilder, som er mindre skadelige for vækst, og ved at forbedre overholdelsen af skattereglerne.
2. Sikre det sociale sikkerhedsnets dækkeevne og opkvalificere arbejdsstyrken ved at fremskynde reformen af studieordningerne på erhvervsuddannelserne. Øge omkostningseffektiviteten af og adgangen til sundhedsydelser, bl.a. ved at nedbringe omfanget af egenbetaling og afkorte ventetiden.
3. Effektivisere og ansvarliggøre den offentlige sektor, navnlig ved at forenkle de administrative procedurer og styrke ordningen for håndtering af interessekonflikter, bl.a. for insolvensbehandlere.

Udfærdiget i Bruxelles, den 11. juli 2017.

På Rådets vegne

T. TÖNISTE

Formand

⁽¹⁾ I henhold til artikel 5, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

RÅDETS HENSTILLING**af 11. juli 2017****om Litauens nationale reformprogram for 2017 og med Rådets udtalelse om Litauens stabilitetsprogram for 2017**

(2017/C 261/14)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 5, stk. 2,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 16. november 2016 vedtog Kommissionen den årlige vækstundersøgelse, som markerede starten på det europæiske semester 2017 om samordning af de økonomiske politikker. Den 9.-10. marts 2017 tilsluttede Det Europæiske Råd sig prioriteterne i den årlige vækstundersøgelse. Den 16. november 2016 vedtog Kommissionen på grundlag af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 ⁽²⁾ rapporten om varslingsmekanismen, hvori Litauen ikke blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Samme dato vedtog Kommissionen desuden en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet, som Det Europæiske Råd godkendte den 9.-10. marts 2017. Den 21. marts 2017 vedtog Rådet henstillingen om den økonomiske politik i euroområdet (»henstillingen til euroområdet«) ⁽³⁾.
- (2) Da Litauen har euroen som valuta, og i betragtning af de nære indbyrdes forbindelser mellem økonomierne i Den Økonomiske og Monetære Union, bør Litauen sikre en fuldstændig og rettidig implementering af henstillingen vedrørende euroområdet som afspejlet i henstilling 2 nedenfor.
- (3) Den 22. februar 2017 blev landerapporten for Litauen 2017 offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Litauens fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 12. juli 2016, opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og opfyldelsen af Litauens nationale Europa 2020-mål.

⁽¹⁾ EFT L 209 af 28.1997, s. 1.

⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer (EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25).

⁽³⁾ EUT C 92 af 24.3.2017, s. 1.

- (4) Litauen fremlagde sit nationale reformprogram for 2017 den 27. april 2017 og sit stabilitetsprogram for 2017 den 28. april 2017. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.
- (5) Der er taget hensyn til relevante landespecifikke henstillinger i forbindelse med programmeringen af de europæiske struktur- og investeringsfonde (ESI-fondene) for 2014-2020. I henhold til artikel 23 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013⁽¹⁾ kan Kommissionen, hvis det er nødvendigt for at støtte gennemførelsen af relevante henstillinger fra Rådet, anmode en medlemsstat om at evaluere og foreslå ændringer i sin partnerskabsaftale og relevante programmer. Kommissionen har redegjort nærmere for, hvordan den agter at anvende den nævnte bestemmelse, i retningslinjer for anvendelsen af foranstaltninger, der knytter ESI-fondenes effektivitet til forsvarlig økonomisk styring.
- (6) Litauen er i øjeblikket underlagt den forebyggende del af stabilitets- og vækstpakten. I sit stabilitetsprogram for 2017 har regeringen planlagt en forbedring af den samlede saldo fra et underskud på 0,4 % af BNP i 2017 til et overskud på 1,3 % af BNP i 2020. Den mellemfristede budgetmålsætning, dvs. et strukturelt underskud på 1 % af BNP, forventes opfyldt med den margen for hele programperioden. Den tilladte tilpasningssti inkluderer den systemiske pensionsreform, der startede fra 2016. I 2017 afspejler den yderligere gennemgribende strukturelle arbejdsmarkeds- og pensionsreformer. Ifølge stabilitetsprogrammet for 2017 ventes den offentlige gældskvotest at falde fra 40,2 % af BNP i 2016 til 33,8 % i 2020. Det makroøkonomiske scenarie, der ligger til grund for budgetfremskrivningerne, er realistisk. Samtidig er de foranstaltninger, der er nødvendige for at understøtte de planlagte overskudsmål fra og med 2018, ikke tilstrækkeligt præciseret.
- (7) I sit stabilitetsprogram for 2017 har Litauen anmodet om at gøre brug af en midlertidig afvigelse på 0,5 % af BNP under den forebyggende del i henhold til »den fælles holdning til fleksibilitet i stabilitets- og vækstpakten«, der blev godkendt af Økofinrådet i februar 2016 i lyset af den planlagte gennemførelse af store strukturreformer med positiv indvirkning på de offentlige financers holdbarhed på lang sigt. Dette vedrører navnlig en forbedring af pensionssystemets bæredygtighed gennem styrket indeksering og en gradvis forlængelse af pensionsopsparingsperioden. Reformerne kunne imidlertid ikke sikre en automatisk forbindelse mellem pensionsalder og forventet levetid. Desuden moderniserer reformerne arbejdsmarkedsrelationerne ved at indføre nye former for ansættelseskontrakter, kortere opsigelsesvarsler, lavere fratrædelsesgodtgørelser og mere fleksible arbejdstider. Reformerne styrker også arbejdsløshedsunderstøttelsen og de sociale ydelsers dækning og tilstrækkelighed, samtidig med at omfanget af aktive arbejdsmarkedspolitikker udvides, og omfanget af ulovlige og uforsikrede ansættelsesforhold mindskes. Myndighederne skønner, at reformerne har en positiv virkning på de offentlige finanser ved at skabe en årlig besparelse i pensionsudgifterne på gennemsnitlig op til 3,8 % af BNP på lang sigt, samtidig med at reformens arbejdsmarkedsdel muligvis kan øge det gennemsnitlige årlige antal beskæftigede med op til 10 %, hvilket synes at være en overvejende realistisk antagelse. Hvis denne reform gennemføres fuldt ud og rettidigt, vil den derfor have en positiv indvirkning på de offentlige financers holdbarhed. På dette grundlag kan Litauen på nuværende tidspunkt anses for at være berettiget til at anvende en midlertidig afvigelse i 2017, forudsat at landet på hensigtsmæssig vis gennemfører de aftalte reformer, som fortsat vil blive overvåget inden for rammerne af det europæiske semester. I betragtning af behovet for at sikre, at minimumsbenchmarket fortsat overholdes (dvs. et strukturelt underskud på 1,5 % af BNP), og under hensyntagen til det tidligere tilladte afvigelse inden for rammerne af klausulen om en systemisk pensionsreform (0,1 % af BNP) kan Litauen på nuværende tidspunkt anses for at være berettiget til at anvende en midlertidig afvigelse på 0,4 % af BNP i 2017, hvilket er lidt lavere end de 0,5 % af BNP, der er anmodet om.
- (8) Den 12. juli 2016 henstillede Rådet, at Litauen i 2017 sikrer, at afvigelsen fra den mellemfristede budgetmålsætning begrænses til den tilladte afvigelse i forbindelse med den systemiske pensionsreform⁽²⁾. Under hensyntagen til de for 2016 tilladte afvigelser i forbindelse med pensionsreformen og den for 2017 midlertidige afvigelse i forbindelse med gennemførelsen af strukturreformer kan den strukturelle saldo forringes med 1,3 % af BNP i 2017. På baggrund af

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 320).

⁽²⁾ Litauen har lov til at afvige fra sin mellemfristede budgetmålsætning i 2017 og 2018 i kraft af den tilladelse inden for rammerne af klausulen om en systemisk pensionsreform, der blev givet for 2016, idet midlertidige afvigelser fremføres i en periode på tre år.

Kommissionens forårsprognose 2017 forventes Litauen at overholde dette krav i 2017. I 2018 burde Litauen nå sin mellemfristede målsætning under hensyntagen til de afvigelser, der blev tilladt for 2016 i forbindelse med gennemførelsen af den systemiske pensionsreform og for 2017 i forbindelse med strukturreformen, idet midlertidige afvigelser fremføres i en periode på tre år. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2017 svarer dette til en nominel vækst i de primære offentlige nettoudgifter ⁽¹⁾ på 6,4 % i 2018, hvilket svarer til en forringelse af den strukturelle saldo med -0,6 % af BNP. Med en uændret politik forventes Litauen at opfylde dette krav i 2018. Rådet er af den generelle opfattelse, at Litauen ventes at overholde bestemmelserne i stabilitets- og vækstpagten i 2017 og 2018.

- (9) Efter den seneste forhøjelse af den ikkeskattepligtige mindsteløn er skattebyrden for de lavtlønnede i de seneste år faldet betydeligt og er nu tæt på EU-gennemsnittet. Samtidig har de kompenserende skatteforhøjelser været begrænsede, og derfor er skatteindtægterne målt som andel af BNP fortsat blandt de laveste i Unionen, hvilket begrænser Litauens evne til at løse sine sociale udfordringer. De lave skatteindtægter skyldes den sorte økonomis forholdsvis store andel og de relativt lave indtægter fra miljø- og kapitalbeskatning.
- (10) Selv om Litauen i de senere år har gjort fremskridt for at forbedre momsopkrævningen, er momsgabet blandt de højeste i Unionen. Problemet med lav skatteopkrævning forværres af underrapportering af lønninger. En bedre overholdelse af skattelovgivningen vil øge budgetindtægterne og forbedre skattesystemets rimelighed og økonomiens effektivitet.
- (11) Stigningen i ældrekvoten forventes at blive intensiveret, og inden for rammerne af de eksisterende pensionsregler forventes pensionsudgifter som en andel af BNP at stige med omkring 50 % i slutningen af 2030'erne. Det er væsentligt at knytte pensionsydelse sammen med forventet levetid for at begrænse det pres, som pensionsudgifterne vil lægge på de offentlige finanser.
- (12) Litauen har udsat ikrafttrædelsen af den nye arbejdslovgivning og anden lovgivning vedrørende den nye sociale model. Dette giver mulighed for at sikre en god balance mellem fleksibilitet og sikkerhed i arbejdsrelationerne. Den høje andel personer, der risikerer fattigdom eller social udstødelse, udgør sammen med den stadig mere ulige indkomstfordeling fortsat store udfordringer for Litauen. Forholdet mellem indkomsterne for de rigeste 20 % og de fattigste 20 % af husstandene steg fra 5,3 i 2012 til 7,5 i 2015, og er nu det næsthøjeste i Unionen. Dette hæmmer den økonomiske vækst, den makroøkonomiske stabilitet og udviklingen af et inklusivt samfund. I øjeblikket håndteres denne udfordring ikke effektivt af det sociale sikkerhedsnet, da udgifterne til social beskyttelse er lave. Desuden er forskellen i ulige indkomstfordeling før og efter beskatning og sociale overførsler en af de mindste i Unionen. Regeringen har imidlertid sat bekæmpelsen af fattigdom og social udstødelse højt på sin dagsorden. I lovgivningen vedrørende den nye sociale model påtænkes det at øge arbejdsløshedsunderstøttelsens dækning og tilstrækkelighed, og der føres drøftelser om at sikre en mere hensigtsmæssig social bistand. Disse vigtige beslutninger mangler endnu at blive vedtaget og gennemført. For at bekæmpe fattigdom blandt ældre supplerede Litauen i 2016 sin pensionslovgivning med en indekseringsmekanisme, der kan bruges til at forbedre pensionernes tilstrækkelighed.
- (13) Det er vigtigt, at Litauen imødegår sine udfordringer med hensyn til færdigheder og tackler de negative følger af faldet i befolkningen i den erhvervsaktive alder. Andelen af elever med utilstrækkelige grundlæggende færdigheder er fortsat høj. Til trods for de høje tal for gennemførelse af videregående uddannelse er de videregående uddannelser præget af ringe kvalitet og finansielle incitamenter, der fremmer overdimensioner og ineffektivitet i stedet for resultater. Der bør fortsat gøres en indsats for at sikre undervisning af høj kvalitet på alle uddannelsesniveauer (bl.a. ved at reformere karriere- og arbejdsvilkår). Dette er afgørende for at håndtere dårlige resultater og uddannelsesmæssige mangler og sikre kvalitet i de videregående uddannelser (bl.a. ved at indføre resultatbaseret finansiering og ved at konsolidere videregående uddannelsesinstitutioner). Den vedvarende lave deltagelse i

⁽¹⁾ De offentlige nettoudgifter består af de samlede offentlige udgifter minus renteudgifter, udgifter til Unionens programmer, som fuldt ud modsvares af EU-midler, og ikkediskretionære ændringer i udgifterne til arbejdsløshedsunderstøttelse. Nationalt finansierede faste bruttoinvesteringer udjævnes i løbet af en fireårsperiode. Diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden eller lovbestemte indtægtsforøgelser er medregnet. Engangsforanstaltninger på både udgifts- og indtægtssiden modregnes.

voksenuddannelse i Litauen gør det vanskeligt at opnå effektive arbejdsmarkedsreformer og en bedre kvalificeret arbejdsstyrke. Litauen har fokuseret sin indsats på at øge udbuddet og relevansen af de læringsmuligheder, der tilbydes i offentligt regi, men dette har indtil videre ikke ført til konkrete resultater. For at opnå højere og vedvarende deltagelse i voksenuddannelse vil Litauen også skulle tilskynde enkeltpersoner til at påbegynde uddannelse og skabe incitamenter for arbejdsgiverne til at tilbyde flere uddannelsesmuligheder for deres ansatte.

- (14) Arbejdsløsheden blandt lavtuddannede og personer med kvalifikationer på mellemhøjt niveau ligger fortsat over EU-gennemsnittet. Der er en høj fattigdomsrate blandt personer med handicap, bl.a. på grund af deres svage integration på arbejdsmarkedet. De aktive arbejdsmarkedspolitiske foranstaltninger spiller i øjeblikket en begrænset rolle i indsatsen for at hjælpe mennesker med at komme tilbage på arbejdsmarkedet i Litauen. Litauen har betydelige muligheder for at gøre arbejdsmarkedet mere rummeligt, bl.a. ved at tilbyde flere støtteforanstaltninger til personer med handicap. Det indebærer f.eks. en opskalering af støttet beskæftigelse og af det erhvervsmæssige revalideringsprogram samt større adgang til rehabiliteringsbudgetter. Den nyligt vedtagne lov om beskæftigelse vil kunne forbedre tilvejebringelsen af aktive arbejdsmarkedspolitiske foranstaltninger.
- (15) Litauen har i de senere år gjort fremskridt for at forbedre den sociale dialog. Arbejdsmarkedets parter deltager aktivt i drøftelserne om den nye arbejdsmarkedslov og den nye sociale model, og regeringen har iværksat en handlingsplan for at styrke den sociale dialog. Den tager sigte på at opbygge kapacitet hos arbejdsmarkedets parter, fremme kollektive forhandlinger og forbedre den sociale dialog på alle niveauer.
- (16) Sundhedsresultaterne i Litauen har fortsat en betydelig negativ indvirkning på den potentielle disponible arbejdskraft og arbejdsproduktiviteten. Selv om der arbejdes på at flytte patienter til mere omkostningseffektive sundhedsydelser, hæmmes sundhedssystemet fortsat af stor afhængighed af hospitalspleje og et lavt niveau af udgifter til forebyggende sundhedsarbejde og folkesundhed. Patienters egenbetaling er meget høj, navnlig hvad angår lægemidler.
- (17) Den negative demografiske udvikling betyder, at væksten i stigende grad vil afhænge af arbejdsproduktiviteten. I perioden 2000-2015 har Litauen været en af de medlemsstater, som har haft de højeste vækstrater for arbejdsproduktivitet, selv om vækstraterne på det seneste været faldende. Litauens offentlige investeringer lider under dårlig planlægning og utilstrækkelig sammenkædning med landets strategiske mål. Den offentlige FoU-intensitet voksede til en værdi, der lå lidt over EU-gennemsnittet i 2015, hvorimod den erhvervsmæssige FoU-intensitet stadig halter bagefter. De litauiske retningslinjer for politiske reformer inden for videnskab og innovation, der blev vedtaget i 2016, fokuserer på at tage fat om de vedvarende udfordringer inden for forskning og innovation. Dette skal ske gennem opfordring til reform af institutionel FoU-finansiering, konsolidering af forsknings- og højere uddannelsesinstitutioner samt videnskabs- og teknologiparker og bedre politikkoordination, overvågning og evaluering. Litauen har gjort visse fremskridt med hensyn til at støtte alternative finansieringsmidler. Det har bidraget til at etablere en række venturekapitalfonde og fonde for startkapital. Parlamentet har også for nylig vedtaget en lov om crowdfunding.
- (18) Antallet af sager vedrørende bestikkelse, der er blevet indbragt for domstolene, har været i støt stigning i de seneste år, hvilket viser, at Litauen har optrappet bestræbelserne på at bekæmpe korruption. På visse vigtige områder som f. eks. sundhedsydelser og offentlige indkøb anvendes bestemmelserne mod småkorruption og korruption på højt niveau dog ikke altid i praksis. Sundhedssektoren lider under den udbredte praksis med uformelle betalinger til læger. Der er ikke tilstrækkelig gennemsigtighed i offentlige indkøb, navnlig på kommunalt plan. Desuden modvirker de svage whistleblower-ordninger, at der gives tip om potentielle uregelmæssigheder i den offentlige og private sektor. Regeringen har sat bekæmpelse af korruption i sundhedssektoren som en prioritet i sit program for bekæmpelse af korruption. For at mindske risikoen for korruption og interessekonflikter i forbindelse med offentlige indkøb af lav værdi har regeringen pålagt de ordregivende myndigheder at offentliggøre information online om iværksatte udbud, de udvalgte tilbudsgivere og de tildelte kontrakter. Det er dog nødvendigt med fortsat overvågning for at sikre gennemførelsen af disse politikker.
- (19) Som led i det europæiske semester 2017 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Litauens økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2017. Den har også vurderet stabilitetsprogrammet for 2017 og det nationale reformprogram for 2017 samt opfølgningen på de henstillinger, der er blevet rettet til

Litauen i de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Litauen, men også til deres overensstemmelse med EU-regler og -retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.

- (20) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået stabilitetsprogrammet for 2017, og dets holdning ⁽¹⁾ afspejles især i henstilling 1 nedenfor,

HENSTILLER, at Litauen i 2017 og 2018 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. Føre en finanspolitik, der er i overensstemmelse med bestemmelserne under den forebyggende del af stabilitets- og vækstpakten, hvilket indebærer fortsat opfyldelse af den mellemfristende budgetmålsætning i 2018 under hensyntagen til de midlertidige afvigelser, der er tilladt i forbindelse med gennemførelsen af den systemiske pensionsreform og strukturreformerne. Forbedre overholdelsen af skattereglerne og udvide skattegrundlaget til også at omfatte kilder, der er mindre skadelige for væksten. Tage skridt til at tackle udfordringen med hensyn til den finanspolitiske holdbarhed på mellemlang sigt i relation til pensioner.
2. Afhjælpe manglen på kvalificeret arbejdskraft ved hjælp af effektive aktive arbejdsmarkedspolitiske foranstaltninger og voksenuddannelse og forbedre de uddannelsesmæssige resultater ved at belønne høj kvalitet i undervisningen og på de videregående uddannelser. Forbedre sundhedssystemets effektivitet ved at styrke ambulant behandling, sygdomsforebyggelse og prismæssig overkommelighed. Forbedre det sociale sikkerhedsnets tilstrækkelighed.
3. Træffe foranstaltninger til at styrke produktiviteten ved at gøre de offentlige investeringer mere effektive og sørge for, at de i højere grad sammenkædes med landets strategiske mål.

Udfærdiget i Bruxelles, den 11. juli 2017.

På Rådets vegne

T. TÖNISTE

Formand

⁽¹⁾ I henhold til artikel 5, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

RÅDETS HENSTILLING**af 11. juli 2017****om Luxembourgs nationale reformprogram for 2017 og med Rådets udtalelse om Luxembourgs stabilitetsprogram for 2017**

(2017/C 261/15)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 5, stk. 2,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 16. november 2016 vedtog Kommissionen den årlige vækstundersøgelse, som markerede starten på det europæiske semester 2017 om samordning af de økonomiske politikker. Den 9.-10. marts 2017 tilsluttede Det Europæiske Råd sig prioriteterne i den årlige vækstundersøgelse. Den 16. november 2016 vedtog Kommissionen på grundlag af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 ⁽²⁾ rapporten om varslingsmekanismen, hvori Luxembourg ikke blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Samme dato vedtog Kommissionen desuden en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet, som Det Europæiske Råd godkendte den 9.-10. marts 2017. Den 21. marts 2017 vedtog Rådet henstillingen om den økonomiske politik i euroområdet (»henstillingen til euroområdet«) ⁽³⁾.
- (2) Da Luxembourg har euroen som valuta, og i betragtning af de nære indbyrdes forbindelser mellem økonomierne i Den Økonomiske og Monetære Union, bør Luxembourg sikre en fuldstændig og rettidig implementering af henstillingen vedrørende euroområdet som afspejlet i henstilling 2 nedenfor.
- (3) Den 22. februar 2017 blev landerapporten for Luxembourg 2017 offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Luxembourgs fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 12. juli 2016, opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og opfyldelsen af Luxembourgs nationale Europa 2020-mål.

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer (EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25).

⁽³⁾ EUT C 92 af 24.3.2017, s. 1.

- (4) Den 28. april 2017 fremlagde Luxembourg sit nationale reformprogram for 2017 og sit stabilitetsprogram for 2017. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.
- (5) Der er taget hensyn til relevante landespecifikke henstillinger i forbindelse med programmeringen af de europæiske struktur- og investeringsfonde (ESI-fondene) for 2014–2020. I henhold til artikel 23 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013⁽¹⁾ kan Kommissionen, hvis det er nødvendigt for at støtte gennemførelsen af relevante henstillinger fra Rådet, anmode en medlemsstat om at evaluere og foreslå ændringer i sin partnerskabsaftale og relevante programmer. Kommissionen har redegjort nærmere for, hvordan den agter at anvende den nævnte bestemmelse, i retningslinjer for anvendelsen af foranstaltninger, der knytter ESI-fondenes effektivitet til forsvarlig økonomisk styring.
- (6) Luxembourg er i øjeblikket underlagt den forebyggende del af stabilitets- og vækstpakten. I sit stabilitetsprogram for 2017 forventer regeringen en nedgang i overskuddet på den offentlige saldo fra 1,6 % af BNP i 2016 til 0,2 % af BNP i 2017 efterfulgt af en støt stigning, indtil der nås et overskud på 1,2 % af BNP i 2021. Den mellemfristede budgetmålsætning om et strukturelt underskud på 0,5 % af BNP er fortsat opfyldt med en margen i hele programperioden. Ifølge stabilitetsprogrammet for 2017 forventes den offentlige gældskvotet at holde sig et pænt stykke under traktatens referenceværdi på 60 % af BNP. Det makroøkonomiske scenario, der ligger til grund for budgetfremskrivningerne, er realistisk, med undtagelse af 2018, hvor det er særdeles optimistisk, og 2021, hvor det er særdeles forsigtigt. Baseret på Kommissionens forårsprognose for 2017 forventes den strukturelle saldo at opvise et overskud på 0,4 % af BNP i 2017 og på 0,1 % i 2018, hvilket stort set er i overensstemmelse med programmets mål og over den mellemfristede budgetmålsætning. Rådet er af den generelle opfattelse, at Luxembourg forventes at overholde bestemmelserne i stabilitets- og vækstpakten i 2017 og 2018.
- (7) På baggrund af den forventede stigning i omkostningerne som følge af befolkningens aldring er der fortsat betænkeligheder vedrørende de offentlige finansers bæredygtighed på længere sigt. Ifølge pensionsreformen fra 2012 skal der hvert femte år fra vedtagelsen af reformen gennemføres en kontrol og evaluering af pensionssystemets bæredygtighed. Regeringen fremskyndede den første evaluering til 2016. Selv om det i evalueringen blev konkluderet, at der stadig opnås regelmæssige overskud i pensionssystemet, som har gjort det muligt at opbygge betydelige pensionsreserver, forventes pensionssystemet at udvise en negativ driftsmæssig saldo fra 2023 for så vidt angår udgifter til ydelser i forhold til bidrag. Ifølge Eurostats seneste reviderede befolkningsfremskrivning bliver den forventede befolkningstilvækst mindre markant end tidligere forventet. Det vil få indflydelse på forsørgerbyrden, som vil stige hurtigere end tidligere forventet, og føre til en højere forventet stigning i de offentlige udgifter til pensioner. Der er ikke gjort fremskridt med hensyn til at knytte den lovbestemte pensionsalder til den forventede levetid, som det tidligere blev anbefalet af Rådet i 2016. Luxembourg er den eneste medlemsstat, der ikke har fastlagt en forhøjelse af den lovbestemte pensionsalder for perioden 2013–2060. Luxembourg forventes at få EU's højeste stigning i andelen af plejefølgere frem til 2060. Luxembourg har gjort begrænsede fremskridt med tidlig pensionering. I juli 2015 blev et lovforslag om ændring af førtidspensionsordninger forelagt parlamentet, men det er endnu ikke færdigbehandlet. Generelt er førtidspensionering stadig udbredt, og der er stadig kun begrænsede incitamenter til at forblive erhvervsaktiv. Efter justeringen af de demografiske prognoser står Luxembourg over for yderligere risici i forbindelse med udgifterne til langtidspleje. Disse udgifter ligger allerede på et af de højeste niveauer blandt medlemsstaterne målt i forhold til BNP, og de forventes at stige fra 1,5 % til 3,2 % af BNP i 2060 (mere end en fordobling fra det aktuelle niveau). Et projekt for reform af forsikringsordningen for langtidspleje drøftes i parlamentet.
- (8) De luxembourgske myndigheder har vedtaget en omfattende skattereform, der trådte i kraft i januar 2017. Med reformen er der indført ændringer, hovedsagelig hvad angår direkte beskatning af enkeltpersoner og virksomheder, der sigter mod en gradvis nedsættelse af selskabsskatten (for at øge konkurrenceevnen) og en mere progressiv personlig indkomstskat (for at øge retfærdigheden). Samtidig risikerer forøgelsen af visse skatteudgifter at føre til en formindskelse af skattegrundlaget. For at forbedre forudsigeligheden af skatteindtægterne er der mulighed for at udvide skattegrundlaget yderligere. Det kan opnås navnlig ved at revurdere den nuværende lave beskatning af boliger og gøre større brug af andre kilder, f.eks. ved at sikre en øget sammenhæng mellem miljøbeskatningen og målene for diversificering af økonomien.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 320).

- (9) I erkendelse af de risici, der er forbundet med den stærke afhængighed af den finansielle sektor, har de luxembourgske myndigheder i adskillige årtier aktivt forsøgt at diversificere økonomien. Det er fortsat en vigtig udfordring på lang sigt at mindske økonomiens afhængighed af den finansielle sektor. For at håndtere dette problem skal diversificeringsanalysen omsættes til specifikke foranstaltninger med en klar tidsplan. I betragtning af landets høje lønomkostninger kan aktiviteter med en højere værditilvækst potentielt bane vejen for alternative kilder til vækst. En vellykket diversificering af Luxembourgs økonomi afhænger derfor i vid udstrækning af sektorer, der er mindre følsomme over for lønomkostningsniveauet. Dette er overvejende sektorer med aktiviteter inden for de ofte teknologi- og vidensintensive områder forskning og innovation. Også en mindske eller fjernelse af de eksisterende hindringer for investeringer og innovation, som bremser den økonomiske udvikling, vil muliggøre en udnyttelse af potentialet for innovation og fremme diversificeringen. De offentlige investeringer ligger over gennemsnittet for euroområdet, men de private investeringer ligger under det gennemsnitlige niveau. Et højt investeringsniveau er afgørende for at opretholde vækstperspektiverne.
- (10) En yderligere udvidelse af den ikkefinansielle servicesektor, der allerede fremviser gode resultater, vil også kunne bidrage til at diversificere økonomien. Der er stadig høje lovgivningsmæssige restriktioner i sektoren for erhvervstjenester, især for revisorer, arkitekter, ingeniører og advokater. For alle disse erhverv er virksomhedernes udskiftningsgrad lavere end både EU-gennemsnittet og gennemsnittet for den samlede økonomi. Restriktioner for udøvelsen af disse erhverv kan derfor være til skade for virksomheders konkurrenceevne i Luxembourg. Restriktionerne består bl.a. i, at mange forskellige aktiviteter er forbeholdt arkitekter, at forholdsvis enkle opgaver såsom lønadministration eller udarbejdelse af skatteangivelser er forbeholdt højt kvalificerede fagfolk, at juridisk rådgivning er forbeholdt advokater, og at der er krav til virksomhedsform og ejerforhold, regler om uforenelighed og restriktioner vedrørende virksomhed på flere områder for advokater, som kan være urimelige i forhold til centrale principper, f.eks. erhvervets uafhængighed og de tilhørende tilsynsordninger.
- (11) For at undgå negative konsekvenser er det nødvendigt at iværksætte målrettede, aktive arbejdsmarkedspolitikker og programmer for livslang læring, navnlig for ældre arbejdstagere, hvis beskæftigelsesfrekvens stadig er blandt de laveste i Unionen. Der er vedtaget foranstaltninger for at forbedre deres beskæftigelsesegnethed og øge deres tilknytning til arbejdsmarkedet. En lov om integrering af arbejdstagere med nedsat arbejdsevne, som har øget disse arbejdstageres muligheder for at blive længere på arbejdsmarkedet, har været i kraft siden 1. januar 2016. Der er imidlertid endnu ikke formuleret en samlet strategi i samråd med arbejdsmarkedets parter. Den såkaldte »alderspagt«, et lovudkast, der blev forelagt parlamentet i april 2014, og som har til formål at tilskynde virksomheder med mere end 150 ansatte til at fastholde ældre arbejdstagere, er endnu ikke vedtaget. For at disse foranstaltninger kan være effektive, er det med henblik på at støtte ældre arbejdstagere fortsat vigtigt at tilbyde opkvalificering i form af målrettede, aktive arbejdsmarkedspolitikker og livslang læring. Investeringer i færdigheder er af afgørende betydning for fuldt ud at udnytte fordelene ved digitaliseringen og bevare konkurrenceevnen.
- (12) Der er blevet vedtaget en omfattende pakke af foranstaltninger for at håndtere det lave udbud af boliger, men dens reelle virkning er endnu ikke synlig. En af de største hindringer for at øge boligudbuddet synes at være den manglende adgang til bebyggelig jord, der for det meste er ejet af privatpersoner. Det begrænsede udbud af boliger har i kombination med den store efterspørgsel ført til stot stigende boligpriser, hvilket medvirker til at forklare tendensen til stigende gældsætning i husholdningerne, som hovedsagelig er relateret til gæld i fast ejendom. Endvidere er det på trods af betydelige investeringer i transportinfrastrukturen fortsat en udfordring at få løst problemerne med trafiktrængsel. Dette er så meget desto mere vigtigt, fordi finanspolitikken i nabolandene afskrækker grænsearbejdere fra at anvende moderne arbejdsmetoder såsom distancearbejde. Udfordringerne hvad angår boliger og mobilitet vil sandsynligvis lægge yderligere pres på indsatsen for at diversificere økonomien og øge konkurrenceevnen. De kan også lægge hindringer i vejen for højt kvalificerede arbejdstagere, som ikke vil føle sig tiltrukket af arbejdsmarkedet i Luxembourg.
- (13) Som led i det europæiske semester 2017 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Luxembourgs økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2017. Den har også vurderet stabilitetsprogrammet for 2017 og det nationale reformprogram for 2017 samt opfølgningen på de henstillinger, der er blevet rettet til Luxembourg i de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Luxembourg, men også til deres overensstemmelse med EU-regler og -retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.

- (14) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået Luxembourg's stabilitetsprogram for 2017 og er af den opfattelse ⁽¹⁾, at Luxembourg forventes at overholde stabilitets- og vækstpagten.

HENSTILLER, at Luxembourg i 2017 og 2018 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. Styrke diversificeringen af økonomien, herunder ved at fjerne hindringer for investeringer og innovation. Fjerne lovgivningsmæssige restriktioner i sektoren for erhvervstjenester.
2. Sikre pensionssystemets bæredygtighed på lang sigt, begrænse tidlig pensionering og øge beskæftigelsesfrekvensen for ældre.

Udfærdiget i Bruxelles, den 11. juli 2017.

På Rådets vegne

T. TÖNISTE

Formand

⁽¹⁾ I henhold til artikel 5, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

RÅDETS HENSTILLING**af 11. juli 2017****om Ungarns nationale reformprogram for 2017 og med Rådets udtalelse om Ungarns konvergensprogram for 2017**

(2017/C 261/16)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 9, stk. 2,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 16. november 2016 vedtog Kommissionen den årlige vækstundersøgelse, som markerede starten på det europæiske semester 2017 om samordning af de økonomiske politikker. Den 9.-10. marts 2017 tilsluttede Det Europæiske Råd sig prioriteterne i den årlige vækstundersøgelse. Den 16. november 2016 vedtog Kommissionen på grundlag af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 ⁽²⁾ rapporten om varslingsmekanismen, hvori Ungarn ikke blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse.
- (2) Den 22. februar 2017 blev landerapporten for Ungarn 2017 offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Ungarns fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 12. juli 2016, opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og opfyldelsen af Ungarns nationale Europa 2020-mål.
- (3) Den 2. maj 2017 fremlagde Ungarn sit nationale reformprogram for 2017 og sit konvergensprogram for 2017. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.
- (4) Der er taget hensyn til relevante landespecifikke henstillinger i forbindelse med programmeringen af de europæiske struktur- og investeringsfonde (ESI-fondene) for 2014-2020. I henhold til artikel 23 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 ⁽³⁾ kan Kommissionen, hvis det er nødvendigt for at støtte gennemførelsen af relevante henstillinger fra Rådet, anmode en medlemsstat om at evaluere og foreslå ændringer i sin partnerskabsaftale og relevante programmer. Kommissionen har redegjort nærmere for, hvordan den agter at anvende den nævnte bestemmelse, i retningslinjer for anvendelsen af foranstaltninger, der knytter ESI-fondenes effektivitet til forsvarlig økonomisk styring.

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer (EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25).

⁽³⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 320).

- (5) Ungarn er i øjeblikket underlagt den forebyggende del af stabilitets- og vækstpagten og omfattet af gældsreglen. Ifølge konvergensprogrammet for 2017 forventer regeringen en forværring af det samlede underskud fra 1,8 % i 2016 til 2,4 % i både 2017 og 2018 og derefter en gradvis forbedring til 1,2 % af BNP senest i 2021. Den mellemfristede budgetmålsætning, dvs. et strukturelt underskud på 1,7 % af BNP indtil 2016, revideret til 1,5 % af BNP fra og med 2017, forventes opfyldt i 2020. På grundlag af den genberegnete strukturelle saldo ⁽¹⁾ forventes den mellemfristede budgetmålsætning dog ikke opfyldt for hele programperioden. Ifølge konvergensprogrammet ventes den offentlige gældskvotestørrelse at falde gradvist til tæt ved 61 % inden udgangen af 2021. Det makroøkonomiske scenario, der ligger til grund for de pågældende budgetmæssige fremskrivninger, er gunstigt, hvilket medfører risici for gennemførelsen af underskudsmålene.
- (6) Det fremgår af konvergensprogrammet for 2017, at den budgetmæssige virkning af den ekstraordinære tilstrømning af flygtninge samt sikkerhedsrelaterede foranstaltninger i 2016 og 2017 er betydelig, og der gives tilstrækkelig dokumentation for omfanget og arten af disse ekstraudgifter på budgettet. Ifølge Kommissionens vurdering beløb de pågældende ekstraudgifter i forbindelse med flygtningetilstrømningen sig til 0,04 % af BNP i 2015, og der er ingen yderligere udgifter i denne forbindelse i 2016. Ekstraudgifterne i forbindelse med de sikkerhedsrelaterede foranstaltninger beløb sig til 0,04 % af BNP i 2016. I 2017 forventes der ingen yderligere udgiftsstigning på grund af den ekstraordinære tilstrømning af flygtninge, mens den yderligere budgetmæssige virkning af de sikkerhedsrelaterede foranstaltninger p.t. anslås til 0,14 % af BNP. I henhold til artikel 5, stk. 1, og artikel 6, stk. 3, i forordning (EF) nr. 1466/97 kan der tages hensyn til disse yderligere udgifter, idet tilstrømningen af flygtninge og den alvorlige terrortrussel er usædvanlige begivenheder, deres virkninger for Ungarns offentlige finanser er betydelig, og de offentlige finansers holdbarhed ikke bringes i fare ved at tillade en midlertidig afvigelse fra tilpasningsstien i retning af den mellemfristede budgetmålsætning. Derfor er den påkrævede tilpasning i retning af den mellemfristede budgetmålsætning i 2016 blevet nedjusteret for at tage hensyn til de yderligere sikkerhedsrelaterede udgifter. Hvad angår 2017 vil der blive gennemført en endelig vurdering, herunder af hvilke beløb der kan tages hensyn til, i foråret 2018 på basis af oplysninger fra de ungarske myndigheder.
- (7) Den 12. juli 2016 henstillede Rådet, at Ungarn gennemfører en årlig finanspolitisk tilpasning på 0,6 % af BNP hen imod den mellemfristede budgetmålsætning i 2017. På basis af Kommissionens forårsprognose 2017 er der risiko for en væsentlig afvigelse fra dette krav i 2017.
- (8) I 2018 forventes Ungarn i lyset af sin finanspolitiske situation og navnlig sit gældsniveau at foretage yderligere tilpasninger i retning af den mellemfristede budgetmålsætning om et strukturelt underskud på 1,5 % af BNP. Ifølge den tilpasningsmatrix, der er fastlagt efter fælles aftale som led i stabilitets- og vækstpagten, medfører tilpasningen et krav om en nominel vækst i de primære offentlige nettoudgifter ⁽²⁾, som ikke overstiger 2,8 % i 2018. Dette svarer til en strukturel tilpasning på 1,0 % af BNP. Med en uændret politik er der risiko for en væsentlig afvigelse fra dette krav i 2018. Ungarn forventes samtidig at overholde gældsreglen i 2017 og i 2018. Rådet er af den generelle opfattelse, at Ungarn bliver nødt til at træffe yderligere foranstaltninger fra 2017 for at overholde bestemmelserne i stabilitets- og vækstpagten. Som fastsat i forordning (EF) nr. 1466/97 bør der i vurderingen af budgetplanerne og resultaterne tages hensyn til medlemsstatens budgetbalance i lyset af konjunkturf forholdene. Som anført i Kommissionens meddelelse, der ledsager disse landespecifikke henstillinger, skal der ved vurderingen af 2018-budgetresultaterne tages behørigt hensyn til målet om at opnå en finanspolitisk kurs, der bidrager til både at styrke det igangværende opsving og sikre de offentlige finansers holdbarhed. I den sammenhæng bemærker Rådet, at Kommissionen agter at foretage en samlet bedømmelse i overensstemmelse med forordning (EF) nr. 1466/97, navnlig i lyset af konjunkturf forholdene i Ungarn.
- (9) Ungarns konkurrenceevne og potentielle vækst bremses af lave private investeringer og lav produktivitet. Erhvervslivet og virksomhedernes investeringer påvirkes navnlig negativt af svagheder i de offentlige institutioners præstationer og forvaltning. Hyppige ændringer i de lovgivnings- og skattemæssige forhold er en af de største hindringer for at drive virksomhed i Ungarn, hvor de berørte parter ikke inddrages tilstrækkeligt, og

⁽¹⁾ Kommissionen har genberegnet den strukturelle saldo på grundlag af oplysningerne i konvergensprogrammet efter den metode, der er aftalt i fællesskab.

⁽²⁾ De offentlige nettoudgifter består af de samlede offentlige udgifter minus renteudgifter, udgifter til Unionens programmer, som fuldt ud modsvares af EU-midler, og ikke-diskretionære ændringer i udgifterne til arbejdsløshedsunderstøttelse. Nationalt finansierede faste bruttoinvesteringer udjævnes over en fireårsperiode. Diskretionære foranstaltninger på indtægtsiden eller lovbestemte indtægtsforøgelser er medregnet. Engangsforanstaltninger på både udgifts- og indtægtsiden er medregnet.

politikudformningen ikke i tilstrækkelig grad er evidensbaseret. Lovgivningsmæssige hindringer for tjenesteydelser har også en tendens til at begrænse dynamikken på markedet og bremse investeringerne. Restriktive bestemmelser, herunder for detailhandelen, hæmmer konkurrencen i servicesektoren og har en negativ effekt på erhvervsklimaet.

- (10) Ungarns samlede skattekvote ligger fortsat et godt stykke over niveauet i sammenlignelige lande i regionen, og problemerne i skattesystemet er endnu ikke løst. Regeringen har reduceret arbejdsgivernes socialsikringsbidrag med 5 procentpoint i 2017, og der er planlagt en yderligere nedsættelse på 2 procentpoint i 2018. Dermed er skattekenen for lavtlønnede reduceret betydeligt, men den er fortsat høj. Dette er navnlig tilfældet for lavtlønnede uden børn, hvor den stadig er blandt de højeste i Unionen. Skattesystemet er fortsat komplekst. På trods af en faldende tendens siden 2013 er de sektorspecifikke skatter — hvoraf visse stadig er meget konkurrencefordrejende — stadig tilbøjelige til at komplicere skattesystemet og svække investorernes tillid. Komplexiteten i skattesystemet og den usikkerhed, der hersker omkring det, tillige med høje overholdelsesomkostninger og administrative byrder dæmper fortsat investorernes tillid.
- (11) Svagheder i de offentlige institutioners præstationer tynger erhvervsklimaet og begrænser økonomiens vækspotentiale. Trods nylige forbedringer og ændringen af loven om offentlige udbud er fremskridtene med at styrke gennemsigtigheden og konkurrencen på dette område dog fortsat begrænsede. Den nuværende strategi for elektroniske offentlige udbud udgør et solidt grundlag for at øge gennemsigtigheden, men den konkrete gennemførelse og virkning på effektiviteten og gennemsigtigheden skal overvåges nøje. Risikoen for korruption er fortsat høj, hvilket skader erhvervsklimaet, og der er betydelige huller i de foranstaltninger, der er truffet for at løse problemet. Der er også forsinkelser i gennemførelsen af Ungarns strategi for elektroniske udbud. Dermed forsinkes indførelsen af e-udbud i Ungarn, som er afgørende for øget gennemsigtighed og øget konkurrence.
- (12) Situationen i den ungarske servicesektor, herunder detailhandelen, er fortsat særlig problematisk. I det forløbne år er regeringen fortsat med at gribe ind på markeder, hvor der tidligere var konkurrence, og har indført strammere krav til personbefordringstjenester, der drives af uafhængige ekspeditionscentre. Regeringen har ikke taget væsentlige skridt til at lette reguleringsmæssige vilkår for servicesektoren, navnlig vedrørende detailhandelen, offentlig affaldshåndtering, udgivelse og distribution af lærebøger og mobilbetalingssystemer. I detailsektoren savnes der klare retningslinjer for udstedelse af tilladelser til åbning af nye forretninger, der er større end 400 m². Dette bidrager til den manglende gennemsigtighed og forudsigelighed i sektoren. De vedvarende lovgivningsmæssige hindringer i servicesektoren, herunder detailhandelen, begrænser markedsdynamikken, hæmmer investeringerne og skaber usikkerhed for investorerne, især de internationale investorer.
- (13) For at støtte Ungarns konkurrenceevne og potentielle vækst på mellemlang sigt er det afgørende, at der gennemføres strukturreformer for at fremme investeringer i menneskelige ressourcer, især i uddannelses- og sundhedssektoren, og for fortsat at få arbejdsmarkedet til at fungere bedre. Det er også nødvendigt at styrke den sociale retfærdighed for at skabe en mere inklusiv vækst.
- (14) Resultaterne med hensyn til at bibringe skoleelever grundlæggende færdigheder er fortsat svage efter international målestok. OECD's program for international elevevaluering (PISA) viste i sin undersøgelse af uddannelsessystemerne fra 2015 en betydelig forværring af resultaterne, og indvirkningen af elevernes socioøkonomiske baggrund på de uddannelsesmæssige resultater er en af de højeste i Unionen. Resultaterne afhænger også i betydelig grad af skoletypen. Reduktionen af undervisningstimer i de naturvidenskabelige fag i erhvervsrettede gymnasier siden 2016 vil sandsynligvis øge Ungarns efterslæb i færdigheder på dette område. Andelen af unge, der forlader skolen tidligt, er forblevet uændret i de sidste fem år og er fortsat særlig høj blandt romaerne. Dårligt stillede elever er ujævnt fordelt mellem de forskellige skoler, og romabørn går i stigende grad i skoler og klasser, hvor flertallet er romaer. Der er truffet foranstaltninger til at støtte uddannelsen af lærere, førskoleundervisning og skoleresultater og bekæmpe skolefrafald blandt romaer. Selv om der er taget skridt til at bekæmpe segregation, er de ikke omfattende og systemiske nok til at klare udfordringen. Den stigende efterspørgsel efter højt kvalificeret arbejdskraft modsvares ikke af en tilstrækkelig stor pulje af ansøgere til videregående uddannelser og tilstrækkelige gennemførselsprocenter. Ændringen af loven om videregående uddannelse, der blev vedtaget i 2017, kan føre til, at situationen forværres yderligere.
- (15) Arbejdsmarkedet har udviklet sig gunstigt i de seneste år, og arbejdsløsheden er tilbage på niveauet før krisen. Beskæftigelsen har nået et historisk højt niveau takket være jobskabelse i den private sektor og den offentlige beskæftigelsesordning, som stadig er den vigtigste aktive arbejdsmarkedsforanstaltning i Ungarn med mere end 200 000 deltagere. I de senere år er der vedtaget en række foranstaltninger for at lette overgangen fra ordningen til det primære arbejdsmarked. Ordningen er imidlertid stadig ikke tilstrækkelig målrettet, og hvad angår reintegration

af deltagerne på det åbne arbejdsmarked, er virkningen fortsat begrænset. Samtidig står visse sektorer over for en stigende mangel på arbejdskraft. Andre aktive arbejdsmarkedsforanstaltninger er blevet styrket, bl.a. med støtte fra EU-midler, men der skal en yderligere indsats til for virkelig at lette overgangen til det primære arbejdsmarked. Profileringsystemet for arbejdsløse er i drift, men har endnu ikke opnået sin fulde virkning. De kønsbetingede forskelle i beskæftigelsen er vokset i de senere år, og Ungarn er et af de lande i Unionen, hvor følgerne af forældreskab for kvindernes beskæftigelse er størst. Deltagelsen på arbejdsmarkedet påvirkes af forholdsvis ringe resultater i sundhedssektoren og ulige adgang til sundhedstjenester. Arbejdsmarkedets parters deltagelse i den politiske beslutningsproces er begrænset.

- (16) Visse fattigdomsindikatorer er faldet til niveauet inden krisen, men ligger stadig over EU-gennemsnittet. Fattigdom blandt børn og romaer er fortsat særlig høj, om end faldende. En stor del af de romaer, der har arbejde, er beskæftiget under den offentlige beskæftigelsesordning. Deres integration i det åbne arbejdsmarked er fortsat begrænset.
- (17) De sociale ydelsers og arbejdsløshedsunderstøttelsens dækning og tilstrækkelighed er begrænset. Varigheden af arbejdsløshedsunderstøttelsen er stadig den korteste i Unionen, nemlig tre måneder, hvilket er kortere end den tid, det i gennemsnit tager jobsøgende at finde arbejde. Reformen af de sociale ydelser i 2015 strømlinede systemet, men synes ikke at have sikret en ensartet og tilstrækkelig minimumslevestandard for dem, der har behov for det. Hvad angår de ydelser, der administreres af kommunerne, er der vide skønsebefuljelser med hensyn til kriterierne for støtteberettigelse og ydelsernes omfang, og dette skaber usikkerhed for støttemodtagerne. Minimumsindkomstydelsen er fastfrosset på et lavt niveau, men de ungarske myndigheder har planer om gradvis at hæve de målrettede kontantydelse i de kommende år. Allerede i 2017 blev tre af disse ydelser hævet en smule. Yderligere målrettede foranstaltninger kunne bidrage til at afhjælpe materielle afsavn hos de dårligst stillede befolkningsgrupper, især børn og romaer.
- (18) Som led i det europæiske semester 2017 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Ungarns økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2017. Den har også vurderet konvergensprogrammet for 2017, det nationale reformprogram for 2017 og de foranstaltninger, der er truffet som opfølgning på de henstillinger, der er blevet rettet til Ungarn i de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Ungarn, men også til deres overensstemmelse med EU-regler og -retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (19) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået konvergensprogrammet for 2017, og dets holdning ⁽¹⁾ afspejles især i henstilling 1 nedenfor,

HENSTILLER, at Ungarn i 2017 og 2018 træffer foranstaltninger med henblik på at:

1. Gøre en betydelig finanspolitisk indsats i 2018, der stemmer overens med bestemmelserne under den forebyggende del af stabilitets- og vækstpagten, under hensyntagen til behovet for at styrke det igangværende opsving og sikre de offentlige financers holdbarhed.
2. Fuldføre bestræbelserne på at mindske skatteken for lavtlønnede og forenkle skattestrukturen, især ved at reducere de mest forvridende sektorspecifikke skatter. Styrke gennemsigtigheden og konkurrencen inden for offentlige udbud ved at indføre et omfattende og effektivt elektronisk udbudssystem, og styrke rammerne for korruptionsbekæmpelse. Styrke lovgivningsmæssig forudsigelighed, gennemsigtighed og konkurrence, navnlig i servicesektoren og især detailhandelen.
3. Målrette den offentlige beskæftigelsesordning bedre mod dem, der har sværest ved at komme ind på arbejdsmarkedet, og yde effektiv støtte til jobsøgende for at lette overgangen til arbejdsmarkedet, bl.a. ved at styrke den aktive arbejdsmarkedspolitik. Træffe foranstaltninger til at forbedre resultaterne på uddannelsesområdet og øge deltagelsen af dårligt stillede grupper, navnlig romaer, i inklusiv almen uddannelse. Forbedre de sociale ydelsers dækning og tilstrækkelighed og varigheden af arbejdsløshedsunderstøttelsen.

Udfærdiget i Bruxelles, den 11. juli 2017.

På Rådets vegne

T. TÖNISTE

Formand

⁽¹⁾ I henhold til artikel 9, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

RÅDETS HENSTILLING**af 11. juli 2017****om Maltas nationale reformprogram for 2017 og med Rådets udtalelse om Maltas stabilitetsprogram for 2017**

(2017/C 261/17)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 5, stk. 2,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 16. november 2016 vedtog Kommissionen den årlige vækstundersøgelse, som markerede starten på det europæiske semester 2017 om samordning af de økonomiske politikker. Den 9.-10. marts 2017 tilsluttede Det Europæiske Råd sig prioriteterne i den årlige vækstundersøgelse. Den 16. november 2016 vedtog Kommissionen på grundlag af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 ⁽²⁾ rapporten om varslingsmekanismen, hvori Malta ikke blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Samme dato vedtog Kommissionen desuden en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet, som Det Europæiske Råd godkendte den 9.-10. marts 2017. Den 21. marts 2017 vedtog Rådet henstillingen om den økonomiske politik i euroområdet (»henstillingen til euroområdet«) ⁽³⁾.
- (2) Da Malta har euroen som valuta, og i betragtning af de nære indbyrdes forbindelser mellem økonomierne i Den Økonomiske og Monetære Union, bør Malta sikre en fuldstændig og rettidig implementering af henstillingen vedrørende euroområdet, som er afspejlet i henstilling 2 nedenfor.
- (3) Den 22. februar 2017 blev landerapporten for Malta 2017 offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Maltas fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 12. juli 2016, opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og opfyldelsen af Maltas nationale Europa 2020-mål.

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer (EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25).

⁽³⁾ EUT C 92 af 24.3.2017, s. 1.

- (4) Malta fremlagde sit nationale reformprogram for 2017 den 18. april 2017 og sit stabilitetsprogram for 2017 den 2. maj 2017. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.
- (5) Der er taget hensyn til relevante landespecifikke henstillinger i forbindelse med programmeringen af de europæiske struktur- og investeringsfonde (ESI-fondene) for 2014-2020. I henhold til artikel 23 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013⁽¹⁾ kan Kommissionen, hvis det er nødvendigt for at støtte gennemførelsen af relevante henstillinger fra Rådet, anmode en medlemsstat om at evaluere og foreslå ændringer i sin partnerskabsaftale og relevante programmer. Kommissionen har redegjort nærmere for, hvordan den agter at anvende den nævnte bestemmelse, i retningslinjer for anvendelsen af foranstaltninger, der knytter ESI-fondenes effektivitet til forsvarlig økonomisk styring.
- (6) Malta er i øjeblikket underlagt den forebyggende del af stabilitets- og vækstpakten. I sit stabilitetsprogram for 2017 planlægger regeringen samlet set at bevare et overskud i perioden 2017-2020. Den mellemfristede budgetmålsætning, dvs. et ligevægtigt budget målt i BNP, er fortsat opfyldt med en positiv margin for hele programperioden. Ifølge stabilitetsprogrammet ventes den offentlige gældskvote at forblive under traktatens referenceværdi på 60 % af BNP og gradvist at falde fra 58,3 % af BNP i 2016 til 47,6 % i 2020. Det makroøkonomiske scenario, der ligger til grund for budgetfremskrivningerne, er realistisk for 2017 og forsigtigt for 2018-2020. Budgetgennemførelsen er imidlertid behæftet med mulige implementeringsrisici.
- (7) Den 12. juli 2016 henstillede Rådet, at Malta i 2017 gennemfører en årlig finanspolitisk tilpasning på 0,6 % af BNP hen imod den mellemfristede budgetmålsætning. Ifølge de endelige tal nåede Malta allerede sin mellemfristende budgetmålsætning i 2016. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2017 ventes den strukturelle saldo at stige fra et overskud på 0,4 % af BNP i 2017 til 0,7 % af BNP i 2018 og således at forblive over den mellemfristende budgetmålsætning. Rådet er af den generelle opfattelse, at Malta anslås at overholde bestemmelserne i stabilitets- og vækstpakten i 2017 og 2018.
- (8) Til trods for at Malta har opfyldt sin mellemfristende budgetmålsætning tre år før tid, er udgifterne steget kraftigere end den potentielle outputvækst. Hvis dette varer ved i længere tid, risikerer det at påvirke holdbarheden af de offentlige finanser, særligt i tilfælde af uventede fald i indtægterne. De maltesiske myndigheder har foretaget udgiftsanalyser på nogle offentlige udgiftsområder, der er særlig relevante for holdbarheden, nemlig sundhed, uddannelse og socialsikring. En rettidig og effektiv gennemførelse af de deraf følgende anbefalinger vil være afgørende for, hvor godt de bidrager til at opfylde målene. Holdbarheden af Maltas offentlige finanser trues desuden på længere sigt af de forventede omkostninger, der knytter sig til befolkningens aldring, bl.a. i forbindelse med sundhedsydelser, langtidspleje og pension. Den markante stigning i de anslåede aldersrelaterede udgifter kan primært tilskrives pensionsudgifterne, som ifølge rapporten om befolkningens aldring fra 2015 anslås at stige med 3,2 procentpoint af BNP frem mod 2060. Nogle af de senest indførte foranstaltninger vil formodentlig skabe besparelser. Disse besparelser vil imidlertid formodentlig ikke være tilstrækkelige til at veje op for det stigende udgiftspres eller til at sikre en markant forbedring af holdbarheden på lang sigt. Der vil derfor kunne være behov for yderligere foranstaltninger.
- (9) Malta har præsenteret adskillige foranstaltninger til at imødegå den dobbelte udfordring for pensionssystemet med hensyn til dets holdbarhed og sikringen af tilstrækkelige pensionsydelser. Foranstaltningerne i budgettet for 2017 ventes at mindske fattigdomsrisikoen for ældre en anelse og føre til en mindre forbedring af dækningsgraden for den garanterede minimumspension. Overordnet set viser indikatorerne for pensionens tilstrækkelighed, at der stadig er betydelig plads til forbedringer, bl.a. når det kommer til at mindske den store forskel på dækningen for mænd og kvinder.
- (10) Trafikbelastningen på vejene er begyndt at skabe hindringer for erhvervslivet, og de eksterne omkostninger (både økonomiske og miljømæssige) anslås at løbe op i 274 mio. EUR om året og ventes at stige. Samtidig stiger drivhusgasemissionerne fra trafik fortsat, og Malta vil sandsynligvis ikke opfylde sit 2020-mål for drivhusgasemissioner. Malta har vedtaget en ambitiøs national transportstrategi frem mod 2050 og en operationel helhedsplan på transportområdet frem mod 2025. Disse indeholder mange forskellige tiltag til at mindske brugen af

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 320).

privatbiler, fremme alternative mobilitetsløsninger og sørge for en bedre udnyttelse af multimodale og kollektive transportsystemer. Skønt disse tiltag forventes at skabe betydelige forbedringer, ventes trafiktheden stadig at stige, mens drivhusgasserne fra transport kun ventes at falde moderat frem mod 2030.

- (11) Det finansielle system er kendetegnet ved mange udenlandske institutter, der bl.a. lokkes til landet på grund af de gunstige skatteforhold. Malta er den eneste medlemsstat, som anvender fuld imputationsbeskatning i forbindelse med selskabsskat, og landet tilbyder også en særlig skatterefusionsordning. Malta har indgået en bred vifte af dobbeltbeskatningsaftaler og giver enkeltpersoner en attraktiv status med hensyn til skattemæssig bopæl. Det er imidlertid en udfordring at føre tilsyn med den internationalt orienterede aktivitet. Hovedparten af finanssektorens aktiviteter foregår uden for Malta. I denne sammenhæng har Malta opfordret IMF og Verdensbanken til at gennemføre et program til vurdering af den finansielle sektor inden udgangen af 2018. Malta er desuden part i EOPA-afgørelsen fra januar 2017 om samarbejde mellem tilsynsmyndighederne for forsikringsordninger. ECB har på grundlag af sin egen vurdering og udkastet til afgørelse fra Maltas tilsynsmyndighed for finansielle tjenesteydelser for nylig besluttet at inddrage banklicensen hos en lille internetbankudbyder, der også modtager indskud fra uden for Malta.
- (12) Trods fremskridt er der behov for en yderligere effektivisering af retsvæsenet. Der er stillet forslag om nye foranstaltninger vedrørende insolvensbehandling og muligheden for at give iværksættere en ny chance, men de langvarige procedurer for insolvensbehandling og gældssanering forringer erhvervslivets rammevilkår i Malta. Reglerne for gældssanering indeholder desuden ingen bestemmelser om tidsfrister og giver således ikke tilstrækkelig retssikkerhed. For at rette op på disse mangler indførte en ændring til den nationale selskabslov væsentlige ændringer af insolvensreglerne, bl.a. muligheden for mægling. Virkningen af disse ændringer er endnu ikke blevet analyseret.
- (13) Der er ved at opstå mangel på arbejdskraft over hele kompetencespektret, og der er endnu ikke foretaget en afpasning mellem de udbudte kvalifikationer og behovene på arbejdsmarkedet. En betydelig del af den maltesiske arbejdsstyrke har stadig meget lave faglige kvalifikationer. Uddannelsesniveauet er stigende, men antallet af personer med kort skolegang er stadig højt. Erhvervelsen af grundlæggende færdigheder blandt unge er fortsat svag. Der konstateres fremgang med hensyn til adgangen til og deltagelsen i livslang læring — med arbejdsgivernes inddragelse — også blandt personer med lave kvalifikationer, men der er imidlertid stadig behov for en betydelig indsats i betragtning af omfanget af udfordringen. De betydelige investeringer i undervisning og uddannelse ventes at bære frugt, navnlig hvis foranstaltningerne opretholdes og styrkes i fremtiden. Beskæftigelsen stiger støt, og arbejdsløsheden er nu nede under 5 %. Arbejdsmarkedsdeltagelsen er imidlertid stadig blandt de laveste i Unionen, særligt blandt ældre og lavtuddannede kvinder, hvilket også er tegn på en tilbageværende risiko for social udstødelse af de personer, der ikke har forudsætningerne for at tilpasse sig en økonomi under hastig udvikling. De nuværende politiske investeringer bør derfor fortsat opretholdes, navnlig gennem det nyligt etablerede nationale kvalifikationsråd, og den videre udvikling skal overvåges nøje.
- (14) Som led i det europæiske semester 2017 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Maltas økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2017. Den har også vurderet stabilitetsprogrammet for 2017 og det nationale reformprogram for 2017 samt opfølgningen på de henstillinger, der er blevet rettet til Malta i de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Malta, men også til deres overensstemmelse med EU-regler og -retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (15) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået stabilitetsprogrammet for 2017, og dets holdning⁽¹⁾ afspejles især i henstilling 1 nedenfor,

HENSTILLER, at Malta i 2017 og 2018 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. Udvide fokusområdet for de igangværende udgiftsanalyser til at omfatte den bredere offentlige sektor og indføre en resultatbaseret offentlig udgiftsstyring.

⁽¹⁾ I henhold til artikel 5, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

2. Sikre et effektivt nationalt tilsyn med de finansieringsinstitutter med internationalt orienterede aktiviteter, som har licens i Malta, i et styrket samarbejde med tilsynsmyndighederne i de lande, hvor de er aktive.

Udfærdiget i Bruxelles, den 11. juli 2017.

På Rådets vegne

T. TÖNISTE

Formand

RÅDETS HENSTILLING**af 11. juli 2017****om Nederlandenes nationale reformprogram for 2017 og med Rådets udtalelse om Nederlandenes stabilitetsprogram for 2017**

(2017/C 261/18)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 5, stk. 2,

som henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer ⁽²⁾, særlig artikel 6, stk. 1,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 16. november 2016 vedtog Kommissionen den årlige vækstundersøgelse, som markerede starten på det europæiske semester 2017 om samordning af de økonomiske politikker. Den 9.-10. marts 2017 tilsluttede Det Europæiske Råd sig prioriteterne i den årlige vækstundersøgelse. Den 16. november 2016 vedtog Kommissionen på grundlag af forordning (EU) nr. 1176/2011 rapporten om varslingsmekanismen, hvori Nederlandene blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Samme dato vedtog Kommissionen desuden en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet, som Det Europæiske Råd godkendte den 9.-10. marts 2017. Den 21. marts 2017 vedtog Rådet henstillingen om den økonomiske politik i euroområdet (»henstillingen til euroområdet«) ⁽³⁾.
- (2) Da Nederlandene har euroen som valuta, og i betragtning af de nære indbyrdes forbindelser mellem økonomierne i Den Økonomiske og Monetære Union, bør Nederlandene sikre en fuldstændig og rettidig implementering af henstillingen vedrørende euroområdet som afspejlet i henstilling 1 og 2 nedenfor.

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25.

⁽³⁾ EUT C 92 af 24.3.2017, s. 1.

- (3) Den 22. februar 2017 blev landerapporten for Nederlandene 2017 offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Nederlandenes fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 12. juli 2016, opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og opfyldelsen af Nederlandenes nationale Europa 2020-mål. Den indeholdt desuden en dybdegående undersøgelse efter artikel 5 i forordning (EU) nr. 1176/2011, hvis resultater også blev offentliggjort den 22. februar 2017. Kommissionen konkluderede på baggrund af sin analyse, at Nederlandene er berørt af makroøkonomiske ubalancer. Nederlandene er den medlemsstat i euroområdet, der har det største treårige gennemsnitlige overskud på betalingsbalancens løbende poster i forhold til BNP. Overskuddet er tegn på en ikkeoptimal fordeling af ressourcerne, hvilket kan have en negativ indvirkning på vækst og velfærd. Husholdningernes disponible indkomst tynges af de høje obligatoriske skatter og pensions- og sygesikringsbidrag. Den private gæld er betydelig, navnlig husholdningernes realkreditgæld. Husholdningernes økonomi er præget af såkaldte lange balancer med både høj opsparing og høj (realkredit) lånoptagelse, hvilket øger sårbarheden over for konjunkturudsving og udsving på de finansielle markeder. Det er særlig vigtigt at skride ind for at mindske risikoen for skadelige virkninger for den nederlandske økonomi og, i betragtning af landets størrelse og grænseoverskridende relevans, for hele Den Økonomiske og Monetære Union.
- (4) Den 26. april 2017 fremlagde Nederlandene sit nationale reformprogram for 2017 og sit stabilitetsprogram for 2017. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.
- (5) Der er taget hensyn til relevante landespecifikke henstillinger i forbindelse med programmeringen af de europæiske struktur- og investeringsfonde (ESI-fondene) for 2014-2020. I henhold til artikel 23 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013⁽¹⁾ kan Kommissionen, hvis det er nødvendigt for at støtte gennemførelsen af relevante henstillinger fra Rådet, anmode en medlemsstat om at evaluere og foreslå ændringer i sin partnerskabsaftale og relevante programmer. Kommissionen har redegjort nærmere for, hvordan den agter at anvende den nævnte bestemmelse, i retningslinjer for anvendelsen af foranstaltninger, der knytter ESI-fondenes effektivitet til forsvarlig økonomisk styring.
- (6) Nederlandene er i øjeblikket underlagt den forebyggende del af stabilitets- og vækstpakten og omfattet af overgangsbestemmelsen vedrørende gældskriteriet. I sit stabilitetsprogram for 2017 forventer regeringen en stigning i det offentlige overskud fra 0,5 % af BNP i 2017 til 1,3 % af BNP i 2020. Den mellemfristede budgetmålsætning om et strukturelt underskud på 0,5 % af BNP er fortsat opfyldt med en margen i hele programperioden. Ifølge stabilitetsprogrammet for 2017 forventes den offentlige gældskvotestørrelse at falde til 58,5 % i 2017, hvilket er under traktatens referenceværdi på 60 % af BNP. Regeringen forventer et yderligere fald i den offentlige gældskvotestørrelse til 49,3 % af BNP i 2020. Det makroøkonomiske scenario, der ligger til grund for budgetfremskrivningerne, er realistisk. Baseret på Kommissionens forårsprognose for 2017 forventes den strukturelle saldo at stige fra et overskud på 0,2 % af BNP i 2017 til 0,4 % af BNP i 2018, hvilket ligger over den mellemfristede budgetmålsætning. Den offentlige bruttogæld forventes at falde støt til under kravene i gældsreglen. Rådet er af den generelle opfattelse, at Nederlandene forventes at overholde bestemmelserne i stabilitets- og vækstpakten i 2017 og 2018. Samtidig er der under overholdelse af den mellemfristede målsætning råderum til at benytte finans- og strukturpolitikken, herunder investeringer i forskning og udvikling, til at stimulere den potentielle vækst og den indenlandske efterspørgsel, og til at skabe betingelser, der fremmer en højere reallønsvækst, også i lyset af de vedvarende eksterne ubalancer.
- (7) Den seneste tids vækst i beskæftigelsen kan for en stor del tilskrives en stigning i antallet af beskæftigede på tidsbegrænsede kontrakter og i antallet af selvstændige. Den høje og stigende andel af tidsbegrænsede kontrakter samt den hurtige stigning i antallet af selvstændige uden ansatte kan forklares ved de store forskelle i de gældende arbejdsmarkedsregler, beskyttelse af arbejdstagere samt forskelle i skatte- og socialsikringslovgivning. Selv om der er truffet visse foranstaltninger, giver nogle af disse faktorer stadig arbejdstagerne et økonomisk incitament til at begynde at arbejde som selvstændige eller begunstiger, at de ansættes på tidsbegrænsede kontrakter. Det kan få klart forvriddende virkninger i periferien af arbejdsmarkedet og kan have bidraget til den begrænsede samlede vækst i reallønnen. Selvstændige har oftere utilstrækkelige invaliditets-, arbejdsløsheds- og aldersforsikringer, hvilket kan påvirke det sociale sikringsystems bæredygtighed på lang sigt. Håndhævelsen af foranstaltninger til at bekæmpe

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 320).

proformaselvstændig erhvervsvirksomhed er suspenderet indtil 2018. Beskæftigelsessituationen for personer med indvandrerbaggrund er fortsat en stor udfordring. Beskæftigelsesfrekvensen for indvandrere, der ikke er født i EU, er 20 procentpoint lavere end for personer, der er født i Nederlandene, og kun en lille del heraf kan forklares ved forskelle i alder og uddannelsesniveau.

- (8) De seneste års stigning i husholdningernes opsparingskvote skyldes til dels den højere opsparing i pensionssystemets anden søjle (obligatoriske supplerende private ordninger), som lovgivningen har bidraget til. En passende fordeling af omkostninger og risici inden for og mellem generationerne, som går videre end de regler, der er vedtaget for indeksregulering og finansielle stødpuder (finansielle vurderingsrammer), vil medvirke til, at husstandene fordeler deres økonomiske midler på en mere vækstfremmende måde. Regeringen har bebudet sin hensigt om at foretage en gennemgribende reform af pensionssystemets anden søjle for at forbedre dækningen og skabe en mere gennemsigtig, fleksibel og aktuarmæssigt retfærdig ordning.
- (9) Stivheder og forvridende incitamenter, der er blevet opbygget gennem årtier, præger boligfinansieringen og opsparingsmønstrene. Husholdningernes tendens til at optage lån mod sikkerhedsstillelse i fast ejendom er i høj grad et resultat af årelange finanspolitiske incitamenter, navnlig fuld fradragsret for renteudgifter. På trods af det stærkere økonomiske opsving er der siden 2012 ikke blevet truffet nogen yderligere foranstaltninger for at rette op på dette.
- (10) Investeringerne aftog kraftigt under krisen og er kun delvis kommet i gang igen. Det lave investeringsniveau i økonomien som helhed synes at have en stærkt cyklisk karakter og skyldes især afmatningen på boligmarkedet og en stram finanspolitik. Hindringerne for investeringer synes at være lavere, men procedurerne for at opnå byggetilladelser er relativt langvarige. Det lave investeringsniveau for vedvarende energi synes at være forbundet med markedsdynamikken i tidligere tider, usikkerheden på markedet og lovgivningsmæssige faktorer. Sammenlignet med de medlemsstater, der klarer sig bedst, er de offentlige og private udgifter til FoU lave i forhold til uddannelsesniveauet, de uddannelsesmæssige resultater og den økonomiske udvikling. De offentlige udgifter på dette område har været stagnerende siden 2014, og de private FoU-udgifter er fortsat lave. Der ikke er gjort fremskridt med hensyn til den tilhørende henstilling fra Rådet fra 2016.
- (11) Som led i det europæiske semester 2017 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Nederlandenes økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2017. Den har også vurderet stabilitetsprogrammet for 2017 og det nationale reformprogram for 2017 samt opfølgningen på de henstillinger, der er blevet rettet til Nederlandene i de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Nederlandene, men også til deres overensstemmelse med EU-regler og -retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (12) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået Nederlandenes stabilitetsprogram for 2017 og er af den opfattelse ⁽¹⁾, at Nederlandene ventes at overholde stabilitets- og vækstpagten.
- (13) På baggrund af Kommissionens dybdegående undersøgelse og denne vurdering har Rådet gennemgået det nationale reformprogram for 2017 og stabilitetsprogrammet for 2017. Dets henstillinger efter artikel 6 i forordning (EU) nr. 1176/2011 afspejles i henstilling 1 og 2 til Nederlandene nedenfor,

HENSTILLER, at Nederlandene i 2017 og 2018 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. Under hensyntagen til den mellemfristede målsætning benytte finans- og strukturpolitikken til at understøtte den potentielle vækst og den indenlandske efterspørgsel, herunder investeringer i forskning og udvikling. Træffe foranstaltninger til at fjerne de sidste forvridninger på boligmarkedet og fjerne fordelene ved gældsfinansiering for husholdninger, navnlig ved at sænke rentefradraget på realkreditlån.

⁽¹⁾ I henhold til artikel 5, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

2. Tackle de resterende hindringer for ansættelse af personale på tidsbegrænsede kontrakter. Håndtere den store stigning i antallet af selvstændige uden ansatte, bl.a. ved at reducere de skattemæssige fordele ved selvstændig virksomhed, uden at det går ud over iværksætteriet, og ved at fremme de selvstændige erhvervsdrivendes adgang til økonomisk overkommelige sociale beskyttelsesordninger. Baseret på den brede forberedende proces, der allerede er igangsat, gøre pensionssystemets anden søjle mere gennemsigtig, mere retfærdig på tværs af og mellem generationerne og mindre følsom over for økonomiske udsving. Skabe betingelser, der fremmer en højere vækst i reallønnen, idet der tages hensyn til den rolle, som arbejdsmarkedets parter spiller.

Udfærdiget i Bruxelles, den 11. juli 2017.

På Rådets vegne

T. TÖNISTE

Formand

RÅDETS HENSTILLING**af 11. juli 2017****om Østrigs nationale reformprogram for 2017 og med Rådets udtalelse om Østrigs stabilitetsprogram for 2017**

(2017/C 261/19)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 5, stk. 2,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 16. november 2016 vedtog Kommissionen den årlige vækstundersøgelse, som markerede starten på det europæiske semester 2017 om samordning af de økonomiske politikker. Den 9.-10. marts 2017 tilsluttede Det Europæiske Råd sig prioriteterne i den årlige vækstundersøgelse. Den 16. november 2016 vedtog Kommissionen på grundlag af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 ⁽²⁾ rapporten om varslingsmekanismen, hvori Østrig ikke blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Samme dato vedtog Kommissionen desuden en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet, som Det Europæiske Råd godkendte den 9.-10. marts 2017. Den 21. marts 2017 vedtog Rådet henstillingen om den økonomiske politik i euroområdet (»henstillingen til euroområdet») ⁽³⁾.
- (2) Da Østrig har euroen som valuta, og i betragtning af de nære indbyrdes forbindelser mellem økonomierne i Den Økonomiske og Monetære Union, bør Østrig sikre en fuldstændig og rettidig implementering af henstillingen vedrørende euroområdet, som er afspejlet i henstilling 1 nedenfor.
- (3) Den 22. februar 2017 blev landerapporten for Østrig 2017 offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Østrigs fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 12. juli 2016, opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og opfyldelsen af Østrigs nationale Europa 2020-mål.

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer (EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25).⁽³⁾ EUT C 92 af 24.3.2017, s. 1.

- (4) Østrig fremlagde sit nationale reformprogram for 2017 den 21. april 2017 og sit stabilitetsprogram for 2017 den 2. maj 2017. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.
- (5) Der er taget hensyn til relevante landespecifikke henstillinger i forbindelse med programmeringen af de europæiske struktur- og investeringsfonde (ESI-fondene) for 2014-2020. I henhold til artikel 23 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013⁽¹⁾ kan Kommissionen, hvis det er nødvendigt for at støtte gennemførelsen af relevante henstillinger fra Rådet, anmode en medlemsstat om at evaluere og foreslå ændringer i sin partnerskabsaftale og relevante programmer. Kommissionen har redegjort nærmere for, hvordan den agter at anvende den nævnte bestemmelse, i retningslinjer for anvendelsen af foranstaltninger, der knytter ESI-fondenes effektivitet til forsvarlig økonomisk styring.
- (6) Østrig er i øjeblikket underlagt den forebyggende del af stabilitets- og vækstpakten og omfattet af gældsreglen. I sit stabilitetsprogram for 2017 forventer regeringen en forbedring af det samlede underskud til 1,0 % af BNP i 2017 og til 0,3 % af BNP i 2021. Den mellemfristede budgetmålsætning — et strukturelt underskud på 0,45 % af BNP indtil 2016 og 0,5 % af BNP derefter — forventes opfyldt i 2019. Ifølge stabilitetsprogrammet ventes den offentlige gældsskvote at falde gradvist til 71,0 % i 2021 fra 84,6 % i 2016. Det makroøkonomiske scenario, der danner grundlag for disse budgetfremskrivninger, er positivt, og regner med kraftig vækst i investeringer og eksport i 2017 og 2018.
- (7) I stabilitetsprogrammet angives det, at den budgetmæssige virkning af den ekstraordinære tilstrømning af flygtninge og sikkerhedsrelaterede tiltag er betydelige, og der gives tilstrækkelig dokumentation for omfanget og arten af de ekstraudgifter, der budgetteres med. Kommissionens tal viser, at de berettigede ekstraudgifter i 2016 beløb sig til 0,25 % af BNP til den ekstraordinære tilstrømning af flygtninge og 0,04 % af BNP til sikkerhedsrelaterede tiltag. Udgifterne til de sikkerhedsrelaterede tiltag forventes på nuværende tidspunkt at nå op på 0,01 % af BNP mere i 2017 end i 2016. I henhold til bestemmelserne i artikel 5, stk. 1, og artikel 6, stk. 3, i forordning (EF) nr. 1466/97 kan der tages hensyn til disse yderligere udgifter, idet tilstrømningen af flygtninge og den alvorlige terrortrussel er usædvanlige begivenheder, deres virkninger for Østrigs offentlige finanser er betydelige og de offentlige finansers holdbarhed bringes ikke i fare ved en sådan afvigelse fra tilpasningsstien i retning af den mellemfristede budgetmålsætning. Derfor er den krævede tilpasning hen imod den mellemfristede budgetmålsætning for 2016 reduceret for at tage højde for ekstra flygtningerelaterede- og sikkerhedsrelaterede udgifter. For så vidt angår 2017 vil der i foråret 2018 blive foretaget en endelig vurdering, herunder af de beløb, der kan komme i betragtning, på grundlag af de oplysninger, som de østrigske myndigheder har givet.
- (8) Rådet henstillede den 12. juli 2016, at Østrig begrænser afvigelsen fra den mellemfristede budgetmålsætning til den godtgørelse, der er knyttet til de budgetmæssige konsekvenser af den ekstraordinære tilstrømning af flygtninge⁽²⁾, og derved opnår en årlig finanspolitisk tilpasning på 0,3 % af BNP i 2017, medmindre den mellemfristede budgetmålsætning kan opfyldes med en mindre indsats. På baggrund af Kommissionens forårsprognose 2017 er det nødvendigt, at den strukturelle saldo forbliver stabil i 2017 under hensyntagen til de afvigelser, der blev tilladt. Kommissionens prognose peger på, at der er risiko for en vis afvigelse fra dette krav i 2017. På baggrund af Kommissionens forårsprognose 2017 bør Østrig i 2018 sikre, at den nominelle vækstrate i de primære offentlige nettoudgifter⁽³⁾ ikke overstiger 2,2 %, hvilket svarer til en forbedring af den strukturelle saldo på 0,3 %

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 320).

⁽²⁾ Østrig kan indtil 2017 og 2018 afvige fra sin mellemfristede budgetmålsætning med de yderligere virkninger for budgettet, som er forbundet med den exceptionelle tilstrømning af flygtninge og de ekstraordinære sikkerhedsforanstaltninger i henholdsvis 2015 og 2016, idet midlertidige afvigelser fremføres i hvert tilfælde for en samlet periode på tre år.

⁽³⁾ De offentlige nettoudgifter består af de samlede offentlige udgifter minus renteudgifter, udgifter til Unionens programmer, som fuldt ud modsvares af EU-midler, og ikkediskretionære ændringer i udgifterne til arbejdsløshedsunderstøttelse. Nationalt finansierede faste bruttoinvesteringer udjævnes over en fireårsperiode. Diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden eller lovbestemte indtægtsforøgelser er medregnet. Engangsforanstaltninger på både udgifts- og indtægtssiden modregnes.

af BNP ⁽¹⁾. Med en uændret politik risikerer Østrig en vis afvigelse fra dette krav i 2018. Østrig forventes samtidig at overholde gældskriteriet i 2017 og 2018. Rådet er af den generelle opfattelse, at Østrig skal være parat til at træffe yderligere foranstaltninger for at sikre overensstemmelse i 2017 og 2018.

- (9) Udgifterne til pensioner og udgifterne til sundhed udgør en mellemhøj risiko for den finanspolitiske holdbarhed på mellemlang og lang sigt som følge af en hurtigt aldrende befolkning. Østrigs offentlige udgifter til pensioner er relativt høje sammenlignet med andre medlemsstater og forventes at stige med 0,5 procentpoint af BNP frem mod 2060. Til sammenligning forventes de gennemsnitlige udgifter til dette område på EU-plan at falde med 0,2 procentpoint af BNP i den samme periode. Den faktiske pensionsalder er fortsat lav trods nylige reformer og er en af hovedårsagerne til de højere udgifter til pensioner. Den er udtrykt som den gennemsnitlige alder for tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet og ligger på 62 år og 6 måneder for mænd og 61 år for kvinder, hvilket er under EU-gennemsnittet på 63 år og 7 måneder for mænd og 62 år og 7 måneder for kvinder (2014). Derudover er den lovbestemte pensionsalder for kvinder på 60 år blandt de laveste i Unionen, og der påbegyndes først en harmonisering med pensionsalderen for mænd i 2024. En sammenkædning af den lovbestemte pensionsalder med den forventede levealder ville bidrage til at sikre pensionssystemets bæredygtighed i en situation med aldrende befolkning, bl.a. ved at medvirke til at hæve den faktiske pensionsalder.
- (10) På sundhedsområdet forventes de offentlige udgifter at stige betydeligt på mellemlang og lang sigt fra et allerede højt niveau, nemlig med 1,3 procentpoint af BNP frem mod 2060 sammenlignet med EU-gennemsnittet på 0,9 procentpoint. Hovedårsagen til de høje udgifter på sundhedsområdet er den store hospitalssektor, mens den billigere ambulante behandling er underudnyttet. Hospitalsudgifternes andel af de samlede udgifter på sundhedsområdet er blandt de højeste i Unionen. De seneste initiativer med henblik på at styrke ydelsen af primær pleje skal derfor gennemføres til fulde, herunder ved at understøtte nye finansielle aftaler mellem udbydere af sundhedsydelser og sociale kasser og fonde. Derudover gør Østrigs hospitalssektor ikke tilstrækkeligt brug af effektive offentlige udbud, så som EU-licitation (0,23 % af BNP sammenlignet med EU-gennemsnittet på 0,62 %), samlede indkøb og ikkeprismæssige tildelingskriterier.
- (11) Loven om finansiel udligning fra 2017 har bidraget til at forenkle de finansielle forbindelser mellem de forskellige forvaltningsniveauer i Østrig. Alligevel er den finansielle ramme i Østrig stadig alt for kompleks med hensyn til kompetencer og finansieringsordninger, og den lider stadig under et skævt forhold mellem begrænsede beføjelser til at opkræve skatter og udgiftsansvar hos de lokale myndigheder og delstatsregeringer.
- (12) Selvom skattereformen fra 2016 mindskede skattekiln fra 49,5 % til 46,7 %, er den fortsat relativt høj sammenlignet med EU-gennemsnittet på 40,6 % (tallene gælder for en enlig person med en gennemsnitlig indkomst og uden børn). På grund af manglende indeksregulering af skatteskalaen efter inflationen vil skattekiln igen gradvist stige som en konsekvens af finanspolitikens væksthæmmende effekt hvert år. I modsætning hertil underudnyttes mere vækstfremmende indtægtskilder, såsom løbende boligbeskatning, hovedsagligt fordi skattegrundlaget er forældet. Østrigs indtægter fra løbende boligbeskatning er meget lave og beløb sig i 2014 til 0,2 % af BNP sammenlignet med EU-gennemsnittet på 1,6 % af BNP. På samme måde er den implicitte skat på energi i Østrig relativt lav, hvilket peger i retning af et uudnyttet potentiale for miljøbeskatning, som også omfatter positive adfærdsincitamenter.
- (13) Selvom arbejdsmarkedet klarer sig bedre i Østrig end i de fleste andre medlemsstater, er der fortsat udfordringer. Navnlig potentialet for kvindernes deltagelse på arbejdsmarkedet er underudnyttet, hvilket afspejles i den store kønsbetingede lønforskel, som bl.a. er et resultat en høj andel af deltidsbeskæftigelse. I 2015 var den kønsbetingede lønforskel på 21,7 % sammenlignet med EU-gennemsnittet på 16,3 %. Den høje og overgennemsnitlige andel af kvinder, som arbejder på deltid, skyldes i stort omfang omsorgsforpligtelser over for børn og ældre. Antallet af pladser til pasning af småbørn under 3 år var med 25,5 % i 2015 stadig betydeligt under Barcelonamålet på 33 %.
- (14) Østrig har allerede overgået sine nationale Europa 2020-mål for uddannelse. Uddannelsesresultaterne afhænger dog i betragtelig grad af den socioøkonomiske baggrund, hvilket bekræftes af 2015-resultaterne af OECD's program for international elevevaluering (PISA). Derudover er uddannelsesresultaterne for elever med migrantbaggrund

⁽¹⁾ For Østrig tager tilpasningskravet i 2018 hensyn til de afvigelser, der blev tilladt for 2016 i forbindelse med de ekstraordinære begivenheder, idet midlertidige afvigelser fremføres i en periode på tre år.

betydeligt ringere end for andre elever. I 2016 var sandsynligheden for, at elever født i udlandet forlod skolen, inden de havde færdiggjort en ungdomsuddannelse, 2,7 gange større end for elever født i Østrig. Integrationsudfordringen berører også østrigskfødte børn af migranter. Derudover har Østrig udfordringer med at integrere et stort antal asylansøgere og flygtninge i sit uddannelsessystem.

- (15) Udviklingen i banksektoren peger i retning af en stabil men langsom bedring. Kapitaliseringen af de østrigske banker er fortsat lavere, end det er tilfældet for tilsvarende banker i Unionen, og deres evne til at generere overskud på hjemmemarkedet har været under pres. For så vidt angår internationale aktiviteter er rentabiliteten og kvaliteten af aktiverne yderligere forbedret på flere markeder i Central-, Øst- og Sydøsteuropa, men der er fortsat svage punkter. Samtidig understreger stigningen i ejendomspriserne og genopblomstringen af realkreditlån vigtigheden af makroprudentielle foranstaltninger.
- (16) Investeringsvæksten kom igen i Østrig i 2016, men investeringer fra små og mellemstore virksomheder og i servicesektoren udviste fortsat svagheder. Østrig har anerkendt den rolle, som virksomhedsskabelse og virksomhedsvækst spiller for nye investeringer (dvs. ud over erstatningsinvesteringer) og for den dertil knyttede jobskabelse. Østrig har derfor sat sig selv ambitiøse mål om at fremme digital omstilling samt at tackle sin traditionelt lave grad af virksomhedsskabelse (7,4 % sammenlignet med EU-gennemsnittet på 10,8 %) og virksomhedsvækst (andel af virksomheder med høj vækst på 7,3 % sammenlignet med EU-gennemsnittet på 9,2 %). Der er allerede annonceret specifikke tiltag, som kombinerer mindske af investeringsbarrierer med forbedrede rammevilkår for finansiering med egenkapital, fremme af iværksætteri og skattemæssige incitamenter.
- (17) Der er fortsat høje reguleringsmæssige barrierer i sektoren for tjenesteydelser til virksomheder og lovregulerede erhverv, hvor begrænsningsniveauet er højere end EU-gennemsnittet, navnlig for arkitekter og ingeniører. Derudover er virksomhedsudskiftningsraten for disse erhverv samt for advokater, revisorer/skatterådgivere, patentagenter, ejendomsmæglere og turistguider væsentlig lavere end EU-gennemsnittet, hvilket lader til at pege i retning af relativt begrænset dynamik og konkurrence inden for professionelle tjenesteydelser i Østrig. Disse barrierer omfatter bl.a. 1) krav til ejerskab og selskabsform for arkitekter, ingeniører og patentagenter, 2) tværfaglige restriktioner for arkitekter og ingeniører samt 3) særligt brede områder med aktiviteter, der er forbeholdt bestemte faggrupper, for arkitekter, ingeniører og turistguider. Mindskelsen af sådanne barrierer kunne skabe mere intens konkurrence og dermed føre til, at flere virksomheder går ind på markedet, og have en positiv virkning for forbrugerne i form af lavere priser. Som en del af en pakke med tiltag til at tackle barrierer på markedet for tjenesteydelser blev der i januar 2017 i en meddelelse fra Kommissionen fremsat henstillinger med det formål at løse dette problem.
- (18) Østrig har gjort betydelige fremskridt med hensyn til at modtage asylansøgere og integrere flygtninge og andre migranter. Alligevel er der fortsat en udfordring med at integrere personer med migrantbaggrund, navnlig kvinder født uden for Unionen og jobsøgende flygtninge, på arbejdsmarkedet.
- (19) Som led i det europæiske semester 2017 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Østrigs økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2017. Den har også vurderet stabilitetsprogrammet for 2017 og det nationale reformprogram for 2017 samt opfølgningen på de henstillinger, der er blevet rettet til Østrig i de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Østrig, men også til deres overensstemmelse med EU-regler og -retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (20) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået stabilitetsprogrammet for 2017, og dets holdning⁽¹⁾ afspejles især i henstilling 1 nedenfor,

HENSTILLER, at Østrig i 2017 og 2018 iværksætter tiltag med henblik på at:

⁽¹⁾ I henhold til artikel 5, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

1. Føre en finanspolitik, der er i overensstemmelse med den præventive del af stabilitets- og vækstpakten, hvilket indebærer opfyldelse af landets mellemfristede budgetmålsætning i 2018 under hensyntagen til de tilladte afvigelser i forbindelse med ekstraordinære begivenheder. Sikre sundheds- og pensionssystemets bæredygtighed. Rationalisere og strømline kompetencer på tværs af de forskellige forvaltningsniveauer og tilpasse deres finansielle og udgiftsmæssige forpligtelser.
2. Forbedre kvinders arbejdsmarkedsresultater, bl.a. ved at sørge for plejetjenester på heltidsbasis. Forbedre uddannelsesresultaterne for dårligt stillede unge, navnlig dem med migrantbaggrund. Fremme investeringer i servicesektoren ved at mindske administrative og lovgivningsmæssige barrierer, lette adgangen til markedet og fremme virksomhedsvækst.

Udfærdiget i Bruxelles, den 11. juli 2017.

På Rådets vegne

T. TÖNISTE

Formand

RÅDETS HENSTILLING**af 11. juli 2017****om Polens nationale reformprogram for 2017 og med Rådets udtalelse om Polens konvergensprogram for 2017**

(2017/C 261/20)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 9, stk. 2, og

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 16. november 2016 vedtog Kommissionen den årlige vækstundersøgelse, som markerede starten på det europæiske semester 2017 om samordning af de økonomiske politikker. Den 9.–10. marts 2017 tilsluttede Det Europæiske Råd sig prioriteterne i den årlige vækstundersøgelse. Den 16. november 2016 vedtog Kommissionen på grundlag af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 ⁽²⁾ rapporten om varslingsmekanismen, hvori Polen ikke blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse.
- (2) Den 22. februar 2017 blev landerapporten for Polen for 2017 offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Polens fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 12. juli 2016, opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og opfyldelsen af Polens nationale Europa 2020-mål.
- (3) Den 28. april 2017 fremlagde Polen sit nationale reformprogram for 2017 og sit konvergensprogram for 2017. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.
- (4) Der er taget hensyn til relevante landespecifikke henstillinger i forbindelse med programmeringen af de europæiske struktur- og investeringsfonde (ESI-fondene) for 2014-2020. I henhold til artikel 23 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 ⁽³⁾ kan Kommissionen, hvis det er nødvendigt for at støtte gennemførelsen af relevante henstillinger fra Rådet, anmode en medlemsstat om at evaluere og foreslå ændringer i sin

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer (EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25).

⁽³⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 320).

partnerskabsaftale og relevante programmer. Kommissionen har redegjort nærmere for, hvordan den agter at anvende den nævnte bestemmelse, i retningslinjer for anvendelsen af foranstaltninger, der knytter ESI-fondenes effektivitet til forsvarlig økonomisk styring.

- (5) Polen er i øjeblikket underlagt den forebyggende del af stabilitets- og vækstpakten. I sit konvergensprogram for 2017 har regeringen planlagt en gradvis forbedring af den samlede saldo fra et underskud på 2,4 % af BNP i 2016 til 1,2 % af BNP i 2020. Den mellemfristede budgetmålsætning, som er et strukturelt underskud på 1 % af BNP, forventes ikke opfyldt inden 2020, dvs. inden for programperioden. Ifølge konvergensprogrammet for 2017 ventes den offentlige gældskvotient at stige fra 54,4 % af BNP i 2016 til 55,3 % i 2017 for derefter at falde til 52,1 % i 2020. Det makroøkonomiske scenario, der ligger til grund for disse budgetfremskrivninger, er gunstigt.
- (6) Den 12. juli 2016 henstillede Rådet, at Polen i 2017 gennemfører en årlig finanspolitisk tilpasning på 0,5 % af BNP hen imod den mellemfristede budgetmålsætning. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2017 er der risiko for nogen afvigelse fra denne anbefalede tilpasning i 2017.
- (7) I 2018 forventes Polen i lyset af sin finanspolitiske situation at foretage yderligere tilpasninger med henblik på sin mellemfristede budgetmålsætning om et strukturelt underskud på 1 % af BNP. Ifølge den tilpasningsmatrix, der er fastlagt efter fælles aftale som led i stabilitets- og vækstpakten, medfører tilpasningen et krav om en nominal vækst i de primære offentlige nettoudgifter ⁽¹⁾, som ikke overstiger 3,7 % i 2018. Dette svarer til en strukturel tilpasning på 0,5 % af BNP. Med en uændret politik er der risiko for en væsentlig afvigelse fra dette krav i 2018. Rådet er af den generelle opfattelse, at Polen skal være parat til at træffe yderligere foranstaltninger i 2017, og at der vil være behov for yderligere foranstaltninger fra 2018 for at overholde bestemmelserne i stabilitets- og vækstpakten. Som fastsat i forordning (EF) nr. 1466/97 bør der i vurderingen af budgetplanerne og resultaterne tages højde for medlemsstatens budgetbalance i lyset af konjunkturf forholdene. Som anført i Kommissionens meddelelse om det europæiske semester 2017, der ledsager disse landespecifikke henstillinger, skal der ved vurdering af 2018-budgetresultaterne tages behørigt hensyn til målet om at opnå en finanspolitisk kurs, der bidrager til både at styrke den aktuelle genopretning og sikre, at Polens offentlige finanser er bæredygtige. I den sammenhæng bemærker Rådet, at Kommissionen agter at foretage en samlet vurdering i overensstemmelse med forordning (EF) nr. 1466/97, navnlig i lyset af konjunkturf forholdene i Polen.
- (8) Af landerapporten for 2017 fremgår det, at der er gjort nogle fremskridt med at forbedre skatteinddrivelsen, eftersom Polen har igangsat en række reformer rettet mod at skærpe skattesystemet. Disses fulde indvirkning på skatteinddrivelsen og omkostningerne til at overholde skattereglerne bør følges tæt. Polen har derimod ikke gjort noget fremskridt med at begrænse den udbredte brug af reducerede momssatser, som har en negativ indvirkning på momsindtægterne og ikke er et effektivt socialpolitisk virkemiddel.
- (9) Polen står over for udgiftspres på en række områder, især på dem, der har med befolkningens aldring at gøre. Det er derfor nødvendigt at indføre metoder til at vurdere effektiviteten og udbyttet af offentlige udgifter for at gøre det muligt at omfordele ressourcerne. I den forbindelse har regeringen offentliggjort planer om at styrke budgetproceduren, herunder i særdeleshed i forbindelse med den mellemfristede budgetramme, og om at indarbejde udgiftsanalyser i budgetprocessen. Polen er den eneste medlemsstat, som ikke har et fuldgældigt uafhængigt finansråd og så vidt vides heller ikke har planer om at oprette et, selv om det har uafhængige finanspolitiske institutioner, der dækker nogle af dets funktioner.
- (10) Et fald i antallet af polakker i den erhvervsaktive alder forventes at begrænse vækspotentialiet i de kommende årtier. Det polske arbejdsmarked har klaret sig godt i de seneste år. Beskæftigelsen er fortsat steget, men en række nyligt indførte politiske foranstaltninger risikerer at nedbringe arbejdsmarkedsdeltagelsen, især blandt kvinder, lavtuddannede og ældre. Nedsættelsen af den lovbestemte pensionsalder i slutningen af 2017 forventes at tilskynde ældre erhvervsaktive til at forlade arbejdsstyrken. Det polske socialsikringssystem skaber kun begrænset incitament til at komme i arbejde. Den nye børneydelsesordning forventes at nedbringe fattigdom og ulighed, men den kan have negative konsekvenser for forældres arbejdsmarkedsdeltagelse, primært kvinders. Børneydelsens størrelse og

⁽¹⁾ De offentlige nettoudgifter består af de samlede offentlige udgifter minus renteudgifter, udgifter til Unionens programmer, som fuldt ud modsvares af EU-midler, og ikkediskretionære ændringer i udgifterne til arbejdsløshedsunderstøttelse. Nationalt finansierede faste bruttoinvesteringer udjævnes over en fireårsperiode. Diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden eller lovbestemte indtægtsforøgelser er medregnet. Engangsforanstaltninger på både udgifts- og indtægtssiden modregnes.

begrænset brug af behovstest betyder, at incitamenter til at tage arbejde, som er indarbejdet i andre sociale ydelser, begrænses. Femåriges pligt til at gå i førskole blev ophævet pr. september 2016, og deltagelsen i formelle børnepasningsordninger for børn under tre år er stadig blandt de laveste i Unionen. På trods af de trufne foranstaltninger er segmenteringen på arbejdsmarkedet fortsat høj, hvilket påvirker produktiviteten og akkumuleringen af menneskelig kapital i negativ retning. Der er fortsat forhindringer for en mere udbredt anvendelse af tidsbegrænsede kontraktansættelser. Lovgivningsudvalget er i gang med at forberede et nyt udkast til individuel og kollektiv arbejdsmarkedslovgivning. Dette udgør en mulighed for at afhjælpe disse forhindringer.

- (11) Den faktiske gennemsnitlige pensionsalder er steget i de seneste år, men den er fortsat alt for lav. En højere faktisk pensionsalder er afgørende for at sikre økonomisk vækst, at fremtidige pensioner er tilstrækkelige, og at pensionssystemet er finanspolitisk holdbart. Dette modvirkes imidlertid af den nylige beslutning om at sænke den lovbestemte pensionsalder til 60 for kvinder og til 65 for mænd, der kan have en negativ indvirkning på den faktiske pensionsalder. Det dyre særlige socialsikringsystem for landbrugere (KRUS) er en anden grund til lav arbejdskraftsmobilitet og skjult arbejdsløshed i landbrugssektoren.
- (12) Uddannelsessystemet er blevet væsentligt forbedret i løbet af de seneste to årtier, og 15-åriges grundlæggende færdigheder er i dag et godt stykke over EU-gennemsnittet, samtidig med at landet har et af de laveste skolefrafald i Unionen. Dog er der stadig plads til at forbedre den måde, hvorpå eleverne opnår færdigheder, som er nødvendige på et arbejdsmarked i hastig forandring. De kommende ændringer af grundskoleuddannelsen giver anledning til store organisatoriske udfordringer og afkorter den almene uddannelsesperiode, hvilket kan påvirke uddannelseskvaliteten negativt. Der er også blevet annonceret ændringer, som skal tilpasse uddannelser og erhvervsuddannelser til arbejdsmarkedets behov, men det er endnu uvist, om de har potentiale til at afhjælpe de eksisterende problemer. Regeringen har igangsat høringer om reformen af de videregående uddannelser for at forbedre sektorens resultater og dens relevans for arbejdsmarkedet. Polen har en utilstrækkelig deltagelse i voksenuddannelser, og det gennemsnitlige niveau af ældre voksnes grundlæggende færdigheder er lavt, hvilket begrænser deres beskæftigelsesegnethed.
- (13) Svagheder i forbindelse med fysisk planlægning øger den administrative byrde, der er forbundet med behovet for byggetilladelser. Arealudnyttelsesplaner dækker en begrænset del af Polens område, og de har ofte en lav kvalitet. I områder, der ikke er nogen planer for, udstedes byggetilladelser på grundlag af enkeltstående administrative afgørelser om arealudnyttelse, hvilket påfører investorer risiko og usikkerhed. Udkastet til byggelov sigter mod at konsolidere den fysiske planlægningsproces og lette investorers administrative byrde. Reformen giver mulighed for at forbedre disse forhold, afhængigt af lovens endelige udformning og gennemførelse.
- (14) Erhvervsklimaet er generelt gunstigt. Investeringsaktiviteten faldt imidlertid drastisk i 2016 på grund af en reduceret brug af Unionens strukturfonde, som bl.a. skyldtes skiftet fra én programmeringsperiode til den næste og øget usikkerhed blandt private investorer. Erhvervslivets tillid blev desuden påvirket af en stigning i antallet af ændringer i lovgivningen og begrænset offentlig høring i forbindelse med en række vigtige love. Retssikkerhed og tillid til kvaliteten og forudsigeligheden af lovgivningsmæssige, skattemæssige og andre politikker og institutioner er vigtige faktorer, som kunne muliggøre en stigning i investeringsniveauet. Retstatsprincippet og et uafhængigt retsvæsen er også afgørende i den forbindelse. Det vil øge retssikkerheden, hvis de alvorlige bekymringer vedrørende retstatsprincippet adresseres. Eftersom regeringen sigter mod at spille en større rolle i økonomien, er det vigtigt at sikre investeringsbeslutningers økonomiske levedygtighed. Der er fortsat en væsentlig reguleringsmæssig byrde på flere områder.
- (15) Vejnettet er blevet udviklet hurtigt takket være finansiering fra Unionen, men antallet af trafikdræbte er stadig blandt de højeste i Unionen, hvilket giver høje sociale omkostninger. På trods af at der er adgang til et væsentligt antal EU-midler, står jernbanesektoren fortsat over for store flaskehalsproblemer i forbindelse med gennemførelsen af projekter. Der er også fortsat udfordringer med at sikre, at jernbaneaktiver får en lang levetid, eftersom der ikke findes noget flerårigt vedligeholdelsesprogram for jernbaneinfrastrukturen.
- (16) Omkring 60 % af Polens anlæg til fossile brændstoffer er mere end 30 år gamle. Der kræves derfor en væsentlig investering på området i de kommende år. I 2016 var landets sammenkobling med EU's elnet blandt de laveste i Unionen. Samtidig med at en væsentlig del af elkapaciteten skal udfases, er der en stigende efterspørgsel efter

elektricitet, og det bidrager til, at der er ringe udsigt til at kunne sikre en tilstrækkelig elproduktion. Der er risiko for, at de bindende nationale 2020-mål for vedvarende energi ikke nås. Efter idriftsættelsen af LNG-terminalen har Polen forbedret sin gasforsyningssikkerhed væsentligt. Landet har også udviklet sit transmissions- og distributionsnet til naturgas. Imidlertid er arbejdet på de regionalt vigtige gassammenkoblingspunkter ikke skredet frem efter planen.

- (17) Som led i det europæiske semester 2017 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Polens økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2017. Den har også vurderet konvergensprogrammet for 2017, det nationale reformprogram for 2017 og de foranstaltninger, der er truffet som opfølgning på de henstillinger, der er blevet rettet til Polen i de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Polen, men også til deres overensstemmelse med EU-regler og -retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (18) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået konvergensprogrammet for 2017, og dets holdning ⁽¹⁾ afspejles især i henstilling 1 nedenfor,

HENSTILLER, at Polen i 2017 og 2018 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. Gøre en betydelig finanspolitisk indsats i 2018, der stemmer overens med bestemmelserne under den forebyggende del af stabilitets- og vækstpagten, under hensyntagen til behovet for at styrke det igangværende opsving og sikre de offentlige financers holdbarhed i Polen. Tage skridt til at forbedre effektiviteten af de offentlige udgifter og begrænse brugen af reducerede momssatser.
2. Tage skridt til at øge arbejdsmarkedsdeltagelsen, i særdeleshed blandt kvinder, lavtuddannede og ældre, bl.a. ved at fremme opnåelse af nødvendige færdigheder og fjerne forhindringer for mere permanente ansættelseskontrakter. Sikre pensionssystemets bæredygtighed og tilstrækkelighed ved at træffe foranstaltninger, som skal øge den faktiske pensionsalder, og ved at påbegynde reformer af præferencepensionsordningerne.
3. Træffe foranstaltninger til at fjerne investeringsbarrierer, navnlig inden for transportsektoren.

Udfærdiget i Bruxelles, den 11. juli 2017.

På Rådets vegne

T. TÖNISTE

Formand

⁽¹⁾ I henhold til artikel 9, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

RÅDETS HENSTILLING**af 11. juli 2017****om Portugals nationale reformprogram for 2017 og med Rådets udtalelse om Portugals stabilitetsprogram for 2017**

(2017/C 261/21)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 5, stk. 2,som henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer ⁽²⁾, særlig artikel 6, stk. 1,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 16. november 2016 vedtog Kommissionen den årlige vækstundersøgelse, som markerede starten på det europæiske semester 2017 om samordning af de økonomiske politikker. Den 9.-10. marts 2017 tilsluttede Det Europæiske Råd sig prioriteterne i den årlige vækstundersøgelse. Den 16. november 2016 vedtog Kommissionen på grundlag af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 rapporten om varslingsmekanismen, hvori Portugal blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Samme dato vedtog Kommissionen desuden en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet, som Det Europæiske Råd godkendte den 9.-10. marts 2017. Den 21. marts 2017 vedtog Rådet henstillingen om den økonomiske politik i euroområdet (»henstillingen til euroområdet«) ⁽³⁾.
- (2) Da Portugal har euroen som valuta, og i betragtning af de nære indbyrdes forbindelser mellem økonomierne i Den Økonomiske og Monetære Union, bør Portugal sikre en fuldstændig og rettidig implementering af henstillingen vedrørende euroområdet som afspejlet i henstilling 1 og 4 nedenfor.
- (3) Den 22. februar 2017 blev landerapporten for Portugal 2017 offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Portugals fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 12. juli 2016, opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og opfyldelsen af Portugals nationale Europa 2020-mål. Den indeholdt desuden en dybdegående undersøgelse efter artikel 5 i forordning (EU) nr. 1176/2011, hvis resultater også blev offentliggjort den 22. februar 2017. Kommissionen konkluderede på baggrund af sin analyse, at Portugal er berørt af uforholdsmæssigt store makroøkonomiske ubalancer. Det er især

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.⁽²⁾ EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25.⁽³⁾ EUT C 92 af 24.3.2017, s. 1.

den store nettogæld over for udlandet og den ligeledes store private og offentlige gæld og høje andel af misligholdte lån, der gør økonomien sårbar i en situation med høj, om end faldende, arbejdsløshed og svag produktivitetsvækst. Den potentielle vækst halter bagefter i forhold til niveauet før krisen, hvilket skyldes vedvarende flaskehalse og ufleksible produkt- og arbejdsmarkeder samt eksterne ubalancer. Betalingsbalancen udviser en vis forbedring, men der skal gøres mere for at opnå en betydelig justering af nettogælden over for udlandet. Efter en betydelig justering de senere år er enhedslønomskostningerne begyndt at stige som følge af en svag produktivitetsvækst og øgede lønninger. Den private gæld stiger, mens den offentlige gæld har stabiliseret sig i en situation, hvor der stadig er behov for gældsnedbringelse. Antallet af misligholdte lån er fortsat højt, og i kombination med en lav rentabilitet og relativt svage kapitalbuffere udgør dette en risiko for bankernes balancer. Situationen på arbejdsmarkedet er blevet bedre, men ungdomsarbejdsløsheden, langtidsledigheden og andelen af tidsbegrænsede ansættelser er stadig høj.

- (4) Den 28. april 2017 fremlagde Portugal sit nationale reformprogram for 2017 og sit stabilitetsprogram for 2017. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen. Portugals nationale reformprogram for 2017 indeholder både kort- og mellemfristede tilsagn. Det indeholder navnlig tiltag til forbedring af forvaltningen af de offentlige finanser og erhvervsklimaet og til tackling af virksomhedernes gæld. Det giver også tilsagn om ambitiøse reformer, der skal modernisere den offentlige forvaltning, øge den sociale beskyttelse, opgradere arbejdsstyrkens kvalifikationer og forbedre forvaltningen af statsejede virksomheder. Det dækker også de udfordringer, der er afdækket i landerapporten for 2017 og i henstillingen vedrørende euroområdet, herunder behovet for at relancere investeringer og sikre de offentlige finansers holdbarhed. Såfremt disse tiltag implementeres inden de fastsatte frister, vil de bidrage til at løse Portugals makroøkonomiske ubalancer og efterkomme de landespecifikke henstillinger. På basis af vurderingen af Portugals politiske tilsagn bekræfter Kommissionen sin tidligere konklusion om, at det på nuværende tidspunkt ikke er nødvendigt at tage yderligere skridt inden for rammerne af proceduren i forbindelse med makroøkonomiske ubalancer. Der følges nøje op på gennemførelsen af det politiske reformprogram ved hjælp af specifik overvågning.
- (5) Der er taget hensyn til relevante landespecifikke henstillinger i forbindelse med programmeringen af de europæiske struktur- og investeringsfonde (ESI-fondene) for 2014-2020. I henhold til artikel 23 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013⁽¹⁾ kan Kommissionen, hvis det er nødvendigt for at støtte gennemførelsen af relevante henstillinger fra Rådet, anmode en medlemsstat om at evaluere og foreslå ændringer i sin partnerskabsaftale og relevante programmer. Kommissionen har redegjort nærmere for, hvordan den agter at anvende den nævnte bestemmelse, i retningslinjer for anvendelsen af foranstaltninger, der knytter ESI-fondenes effektivitet til forsvarlig økonomisk styring.
- (6) Efter ophævelsen af proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud er Portugal i øjeblikket underlagt den forebyggende del af stabilitets- og vækstpakten og omfattet af overgangsbestemmelsen vedrørende gældskriteriet. I sit stabilitetsprogram for 2017 har Portugal planer om at nå et samlet underskud på 1,5 % af BNP og 1,0 % af BNP i henholdsvis 2017 og 2018 og en yderligere forbedring til et overskud på 0,4 % af BNP i 2020. Disse planer omfatter ikke den potentielt underskudsforøgende virkning af støtteforanstaltninger til fordel for bankerne. Den mellemfristede budgetmålsætning, dvs. et strukturelt overskud på 0,25 % af BNP, forventes opfyldt inden 2021. Ifølge stabilitetsprogrammet for 2017 ventes den generelle offentlige gældskvote at nå 127,9 % i 2017 og 124,2 % i 2018 og vil således nå 117,6 % i 2020. Det makroøkonomiske scenario, der ligger til grund for disse budgetfremskrivninger, er realistisk for 2017, men optimistisk for de følgende år. Samtidig er de foranstaltninger, der er nødvendige for at understøtte de planlagte underskudsmål fra og med 2017, ikke blevet tilstrækkeligt præciseret.
- (7) Den 12. juli 2016 henstillede Rådet til, at Portugal gennemfører en årlig finanspolitisk tilpasning på mindst 0,6 % af BNP hen imod den mellemfristede budgetmålsætning i 2017. På basis af Kommissionens forårsprognose 2017 er der risiko for en væsentlig afvigelse fra denne anbefalede tilpasning i 2017.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 320).

- (8) I 2018 forventes Portugal i lyset af sin finanspolitiske situation og navnlig sit gælds niveau at foretage yderligere tilpasninger med henblik på sin mellemfristede budgetmålsætning om et strukturelt overskud på 0,25 % af BNP. Ifølge den tilpasningsmatrix, der er fastlagt efter fælles aftale som led i stabilitets- og vækstpakten, medfører tilpasningen et krav om en nominel vækst i de primære offentlige nettoudgifter ⁽¹⁾, som ikke overstiger 0,1 % i 2018. Det ville svare til en strukturel tilpasning på mindst 0,6 % af BNP. Med en uændret politik er der risiko for en væsentlig afvigelse fra dette krav i 2018. Portugal forventes umiddelbart ikke at overholde overgangsbestemmelsen vedrørende gældskriteriet i 2017 og i 2018. Rådet er af den generelle opfattelse, at der er behov for yderligere foranstaltninger fra 2017 for at overholde bestemmelserne i stabilitets- og vækstpakten. Som fastsat i forordning (EF) nr. 1466/97 bør der i vurderingen af budgetplanerne og resultaterne tages højde for medlemsstatens budgetbalance i lyset af konjunkturforholdene. Som anført i Kommissionens meddelelse om det europæiske semester 2017, der ledsager disse landespecifikke henstillinger, skal der ved vurderingen af udkastet til budgetplan for 2018 og den efterfølgende vurdering af 2018-budgetresultaterne tages behørigt hensyn til målet om at opnå en finanspolitisk kurs, der bidrager til både at styrke det igangværende opsving og sikre Portugals offentlige finansers holdbarhed. I den sammenhæng bemærker Rådet, at Kommissionen agter at foretage en samlet bedømmelse i overensstemmelse med forordning (EF) nr. 1466/97, navnlig i lyset af konjunkturforholdene i Portugal.
- (9) En solid budgetkonsolidering afhænger af rettidig og nøje gennemførelse af den nye budgetlov, en gennemgang og rationalisering af de offentlige udgifter og yderligere forbedring af inkasseringen af indtægter. Portugal har påbegyndt en udgiftsanalyse, primært på basis af effektiviseringsforanstaltninger, der omfatter sundheds- og uddannelsesministeriet, de statsejede virksomheder, (centraliserede) offentlige udbud og ejendomsforvaltningen. Denne udgiftsanalyse er imidlertid endnu ikke omfattende nok, idet den kun dækker centraladministrationen og har fokus på at opnå effektivitetsbesparelser ved at strømline tjenester. I sundhedssektoren har regeringen vedtaget foranstaltninger, der har til formål at fremme forebyggelse og offentlig sundhedspolitik. Derudover er der taget adskillige skridt til at gøre sundhedssektoren mere effektiv og bæredygtig, f.eks. gennem centraliserede udbud og mere udbredt anvendelse af generiske lægemidler. Mens reformen af hospitalsvæsenet står på, er det fortsat vigtigt at have fokus på budgetplanlægning og implementering på hospitalerne. Posten for forsinkede betalinger (restancer) stiger stadig og afslører dermed svagheder i regnskabskontrollen og forvaltningspraksis. Nøjagtig og balanceret budgettering, forbedret kontrol og effektiv håndhævelse af loven om kontrol med forpligtelser kan bidrage til at nedbringe restancerne og forbedre effektiviteten og kvaliteten i denne sektor. De omkostninger, der knytter sig til befolkningens aldring, er høje og stigende og udgør derfor en risiko for den finanspolitiske holdbarhed. På mellemlang sigt forventes de større finanspolitiske risici primært at knytte sig til omkostningerne til finansiering af pensioner. De finanspolitiske risici på lang sigt vurderes som lave, primært takket være pensionsreformer, en situation med uændret politik, samt det faktum at pensionssystemet bliver mere og mere uafhængigt af budgetoverførsler. Der er endnu ikke taget fuldt hånd om omstruktureringen af statsejede virksomheder med det formål at gøre dem bæredygtige i finanspolitisk forstand. I andet halvår af 2016 havde statsejede virksomheder, der overvåges af finansministeriets overvågningsenhed, UTAM, en samlet gæld på 32 mia. EUR. En ramme med fastsatte mål, der skal garantere statsejede virksomheders finansielle bæredygtighed, kan bidrage til, at disse virksomheder bliver mindre afhængige af statslige budgetoverførsler og kan afvikle den store gæld.
- (10) Det portugisiske arbejdsmarked kom sig yderligere i 2016. Arbejdsmarkedsindikatorerne udviser en jævn forbedring, og det skal især bemærkes, at arbejdsløsheden falder. En betydelig andel af de jobs, der er skabt, besættes med tidsbegrænsede kontrakter. Andelen af tidsbegrænsede kontrakter er imidlertid fortsat stabilt på et højt niveau. En høj grad af segmentering på arbejdsmarkedet påvirker arbejdsstyrkens karrieremuligheder og indtægter negativt, navnlig blandt de unge. I januar 2017 omlagde Portugal sit beskæftigelsesstøtteprogram, således at det nu fremmer tidsbegrænsede ansættelser. Omlægningens forventede indvirkning på den høje segmentering forekommer imidlertid begrænset, eftersom relativt få mennesker ventes at være omfattet af dette program. Selv om de seneste arbejdsmarkedsreformer har forbedret incitamenterne til at skabe nye job, kan visse aspekter af de juridiske rammer imidlertid stadig afskrække virksomhederne fra at ansætte nye medarbejdere på tidsbegrænsede kontrakter. Arbejdsgiverne har især udsigt til ukendte fyringsomkostninger i sager, hvor afskedigelse af fastansatte på individuel basis anses for urimelig. Dette skyldes delvist risikoen for, at en medarbejder skal genindsættes i sit job, hvis det vurderes, at afskedigelsen var uberettiget, og delvist ineffektivitet i forbindelse med de retlige procedurer.

⁽¹⁾ De offentlige nettoudgifter består af de samlede offentlige udgifter minus renteudgifter, udgifter til Unionens programmer, som fuldt ud modsvares af EU-midler, og ikkediskretionære ændringer i udgifterne til arbejdsløshedsunderstøttelse. Nationalt finansierede faste bruttoinvesteringer udjævnes over en fireårsperiode. Diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden eller lovbestemte indtægtsforøgelser er medregnet. Engangsforanstaltninger på både udgifts- og indtægtssiden modregnes.

- (11) Arbejdsløsheden er faldet siden 2014, hvilket også betyder, at det absolutte tal for langtidsledige falder. Mere end halvdelen af de ledige har imidlertid været arbejdsløse i et år eller mere, og denne andel falder ikke i takt med, at arbejdsmarkedet kommer sig. Det høje antal langtidsledige og den høje ungdomsarbejdsløshed øger risikoen for, at de ledige mister kontakten til arbejdsmarkedet og langsomt mister deres kvalifikationer og beskæftigelsesegnethed og dermed også er med til at bremse potentiel vækst. Selv om ungdomsarbejdsløsheden stadig er betydelig, falder den takket være en række foranstaltninger, der er truffet de senere år, herunder opfølgende foranstaltninger inden for rammerne af ungdomsgarantien⁽¹⁾. Dette kan delvist forklare, hvorfor andelen af unge, der hverken er i beskæftigelse eller under almen eller faglig uddannelse, er lavere end EU-gennemsnittet. Portugal tager også skridt til at strømline beskæftigelsespolitikken og få gjort noget ved ungdomsarbejdsløsheden. Disse omfatter indførelsen af beskæftigelsesfremmende incitamenter (gennem reducere af det beløb, der indbetales til de sociale sikringsordninger) i april 2017, der er målrettet ansættelsen af unge og langtidsledige på tidsbegrænsede kontrakter. For at sikre effektiv aktivering af langtidsledige er det imidlertid afgørende, at den offentlige arbejdsformidling samarbejder effektivt med de sociale myndigheder, så de bedre kan udpege og opfylde disse gruppers behov. Det ville være et vigtigt skridt i den rigtige retning at oprette de lovede one-stop-shops for beskæftigelse.
- (12) Regeringen har i 2017 formået at hæve minimumslønnen for tredje år i træk ved at følge den annoncerede tidsplan. Den seneste stigning, der ligger over den forventede inflation og de gennemsnitlige produktivitetstigninger, ventes i stigende grad at gøre minimumslønnen mere bindende, eftersom andelen af medarbejdere, der er omfattet, allerede i 2016 beløb sig til en femtedel af alle medarbejdere. Stigninger i minimumslønnen bidrager til at reducere fattigdommen blandt mennesker i arbejde og kan have en positiv indvirkning på den samlede efterspørgsel. De kan dog også indebære en risiko, navnlig for de lavest uddannede. Disse risici er ikke dukket op i den nuværende kontekst, men skal fortsat ses som en udfordring. Regeringen overvåger konsekvenserne af udviklingen i minimumslønnen i form af kvartalsrapporter, som offentliggøres og drøftes med arbejdsmarkedets parter.
- (13) Som det fremgår af den seneste undersøgelse fra OECD's program for international elevevaluering (PISA), har Portugal opnået betydelige forbedringer hvad angår uddannelsesresultaterne. Landet hører dog stadig til blandt de OECD-lande, der har det højeste antal af elever, der går en klasse om, hvilket påviseligt øger risikoen for, at eleven forlader skolen for tidligt, og tynger uddannelsesomkostningerne betydeligt. Overordnet set er arbejdsstyrkens kvalifikationer fortsat de dårligste i Europa, hvilket hæmmer landets innovationspotentiale og konkurrenceevne. De digitale kompetencer er desuden fortsat en hindring for at forbedre arbejdsstyrkens kvalifikationer. Ca. 22 % af den portugisiske arbejdsstyrke har ingen digitale færdigheder (hovedsageligt fordi de ikke anvender internettet regelmæssigt), hvilket er dobbelt så meget som EU-gennemsnittet. Regeringen har taget skridt til at fremme voksenuddannelse og digitale færdigheder, navnlig ved indførelse af »Qualifica«-programmet og et nationalt initiativ for digitale færdigheder (INCoDe2030-initiativet). For at sikre effektiv udnyttelse heraf vil det være afgørende, at de tilbyder mulighed for opkvalificering og omskoling af arbejdstagere af god kvalitet i overensstemmelse med arbejdsmarkedets behov. Regeringen har også truffet en række foranstaltninger til støtte for samarbejdet mellem højere læreanstalter og erhvervslivet, nærmere betegnet hvad angår forskningsresultater og -aktiviteter. Universiteternes struktur vil imidlertid skulle tilpasses for at begunstige et sådant samarbejde.
- (14) Selv om situationen er under forbedring, udgør det høje antal misligholdte lån i den private sektor sammen med lav rentabilitet, eksponeringen over for statsgældsrisici og svage kapitalbuffere fortsat en udfordring for banksektoren. Kvalitetsforringelsen af aktiverne, navnlig i virksomhedssektoren, har negativ indvirkning på banksektorens rentabilitet. Det er en af de faktorer, i kombination med svage kapitalbuffere, der forhindrer effektiv fordeling af kreditter og investeringer. Selv om antallet misligholdte lån er på vej ned, er andelen af misligholdte lån stadig høj (19,5 % mod 19,6 % ved udgangen af 2015) og stiger stadig i visse dele af økonomien, navnlig i virksomheder, der er aktive i bygge- og ejendomsbranchen. Der er taget visse skridt til at tage hånd om den store andel af misligholdte lån. Der er dog stadig brug for en omfattende strategi for at sikre en betydelig reduktion af den misligholdte gæld, herunder oprettelsen af sekundære markeder for at gøre det muligt for banker at sælge dele af deres misligholdte porteføljer.
- (15) Kreditvilkårene er gradvist forbedret på efterspørgsels- og udbudssiden, men adgangen til finansiering for SMV'er skal fortsat forbedres. Procentdelen af portugisiske SMV'er, for hvilke det ikke er lykkedes at få bevilget det fulde beløb af de lån, der er ansøgt om, steg fra 34 % til 42 % til sammenligning med et faldende EU-gennemsnit, der lå på

⁽¹⁾ Rådets henstilling af 22. april 2013 om oprettelsen af en ungdomsgaranti (EUT C 120 af 26.4.2013, s. 1).

30 % i 2016. Innovative og konkurrencedygtige virksomheder med stærkt vækstpotentiale ville nyde gavn af bedre adgang til kapital. Det ville reducere deres afhængighed af lånefinansiering og forbedre deres adgang til regulær finansiering og dermed hjælpe virksomhederne med at vokse og udvide internationalt. I 2016 var kapitalomkostningsforskellen mellem gælds- og egenkapitalfinansierede investeringer den femte højeste i Unionen og lå et godt stykke over EU-gennemsnittet. Selv om ændringer i beskatningsordningen har reduceret incitamenterne til lånefinansiering, er det endnu for tidligt til at kunne se en påvirkning af den relativt høje gældsfræmmende virkning for selskabsbeskatningen. I juli 2016 lancerede myndighederne Capitalizar-programmet, der primært er beregnet til at fremme private investeringer. Programmet opretter nye kreditbevillinger til SMV'er og specialiserede fonde, der kan deltage i private investeringer, og indfører ændringer af beskatningsordningen til støtte for investeringer. Parallelt hermed har regeringen iværksat et andet program (Programa Semente), der skal skaffe finansiering til opstartsvirksomheder og små virksomheder, der befinder sig på et tidligt stadium (iværksættelse). Programmet skal hjælpe dem med at rejse egenkapital ved at tilbyde skattelemper i højst tre år til individuelle investorer, der køber andele i sådanne virksomheder. Begge programmer forventes at forbedre finansieringen af virksomheder i Portugal, forudsat at de gennemføres hurtigt og helt.

- (16) Som en del af en pakke med foranstaltninger til opblødning af hindringer på servicemarkederne, vejledte Kommissionen i januar 2017 alle medlemsstaterne om nationale reformer, der er nødvendige for at kunne regulere erhvervstjenester med højt vækst- og jobpotentiale. På baggrund af en komparativ analyse og i kølvandet på den ånd og det arbejde, som er udført i forbindelse med den gensidige evalueringsøvelse, der er udført med medlemsstaterne de sidste tre år, tager reformanbefalingerne fat på en bred vifte af betingelser krav. Portugal deltog aktiv i denne øvelse. Portugal forklarer i sin nationale handlingsplan, at eftersom der er gennemført omfattende reformer og revision af regulerede erhverv siden 2011, forventes det ikke, at der foretages større ændringer de kommende år. Den vejledning, der er tilbudt af Kommissionen, supplerer evalueringerne af det europæiske semester 2017, idet den specifikt vedrører de krav, der gælder for disse erhverv. Der er betydelige lovgivningsmæssige og administrative hindringer forbundet med at få adgang til at levere tjenester i adskillige sektorer. I forbindelse med programmet for finansiel bistand blev der opnået enighed om visse reformer målrettet byggesektoren og de mest restriktive erhvervstjenester, herunder regulerede erhverv, men disse er enten blevet standset eller rullet tilbage. De bestemmelser, der regulerer visse erhverv, er mindre ambitiøse end rammelovgivningen for så vidt angår åbningen for fri konkurrence inden for disse erhverv. De giver også anledning til bekymringer vedrørende den direkte eller indirekte effekt af at begrænse konkurrencen på markedet for erhvervstjenester.
- (17) Der hersker stadig et lavt effektivitets- og gennemsigtighedsniveau i den portugisiske offentlige forvaltning. Konkurrencen inden for offentlige udbud er fortsat begrænset. På trods af fremskridt er der stadig mangler for så vidt angår gennemsigtigheden og pålideligheden af oplysninger og procedurer inden for offentlige udbud. Gennemsigtighed for så vidt angår koncessionskontrakter og offentlig-private partnerskaber hindres stadig af, at de kontraherende myndigheder mangler den ekspertise, der er nødvendig for at kunne forvalte komplekse kontrakter. Brugen af direkte tilskud inden for offentlige udbud er stadig meget udbredt. En revision af loven om offentlige udbud er for nylig blevet indført, og gennemførelsen heraf vil blive overvåget nøje af Kommissionen. Den administrative byrde og manglen på ensartede gennemførelsespraksisser på tværs af landet forsinker reformen af procedurerne. På trods af visse fremskridt har der været forsinkelser i forenklingen af lokale og centrale administrationsprocedurer, og der har været meget lidt koordinering mellem de forskellige lag i den offentlige administration. De portugisiske myndigheder har godkendt et nyt forenklingsprogram, kaldet SIMPLEX+. Det indeholder en temmelig ambitiøs pakke med foranstaltninger til både borgere og virksomheder. Disse foranstaltninger er lovende, og det er nødvendigt at sikre en tidlig gennemførelse af SIMPLEX+ pakken, således at programmet kan få en effektiv virkning fra starten. De fleste af de foranstaltninger i pakken, der er relevante for virksomheder, er nu ved at blive gennemført. Det portugisiske retsvæsen virke ligger stadig under EU-gennemsnittet. I Portugal er indikatorerne for behandlingen af civile retlige, handelsretlige sager og skattesager fortsat dårlige. Dette har en negativ virkning for virksomhedsdynamikken og for tiltrækningen af udenlandske direkte investeringer. Skatte- og forvaltningsretterne er fortsat meget ineffektive hvad angår løsningsraten, og retsprocedurerne tager stadig for lang tid. Det tager stadig op til 40 måneder at afslutte en konkursbehandling, hvilket sår tvivl om effektiviteten af SIREVE.
- (18) Portugal gør fremskridt for så vidt angår øget gennemsigtighed og bekæmpelse af korruption i den offentlige forvaltning, men der foreligger ikke en overordnet strategi. Bekæmpelse af korruption lader til at være blevet en prioritet for de nationale retsforfølgende myndigheder, og der er blevet indført mere effektive procedurer for sager og ressourceforvaltning. Det er dog stadig uvist om disse tiltag vil kunne ses som forbedringer i de endelige domfældelsesprocenter for sager om korruption på højt plan og anvendelsen af sanktioner, der har større afskrækkende virkning. Hvad angår forebyggelse har de forebyggelsesplaner, der er udarbejdet for hver offentlig institution, hovedsageligt været formalistiske. De er ikke fuldt tilpasset hver organisation og følges ikke op med passende overvågning.

- (19) Som led i det europæiske semester 2017 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Portugals økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2017. Den har også vurderet stabilitetsprogrammet for 2017 og det nationale reformprogram for 2017 samt opfølgningen på de henstillinger, der er blevet rettet til Portugal i de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Portugal, men også til deres overensstemmelse med EU-regler og -retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (20) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået stabilitetsprogrammet for 2017, og dets holdning ⁽¹⁾ afspejles især i henstilling 1 nedenfor.
- (21) På baggrund af Kommissionens dybdegående undersøgelse og denne vurdering har Rådet gennemgået det nationale reformprogram for 2017 og stabilitetsprogrammet for 2017. Rådets henstillinger i henhold til artikel 6 i forordning (EU) nr. 1176/2011 afspejles i henstilling 1 til 4 nedenfor,

HENSTILLER, at Portugal i 2017 og 2018 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. Sikre en holdbar korrektion af det uforholdsmæssigt store underskud. Gøre en betydelig finanspolitisk indsats i 2018, der stemmer overens med bestemmelserne under den forebyggende del af stabilitets- og vækstpakten, under hensyntagen til behovet for at styrke det igangværende opsving og sikre de offentlige financers holdbarhed i Portugal. Anvende ekstraordinære indtægter til at fremskynde nedbringelsen af den offentlige gældskvote. Intensivere bestræbelserne på at udvide udgiftsanalysen til at omfatte en væsentlig del af de generelle offentlige udgifter på tværs af forskellige politikker. Styrke udgiftskontrollen, omkostningseffektiviteten og den balancerede budgettering, navnlig i sundhedssektoren og med fokus på nedbringelse af restancerne i hospitalsvæsenet, og sikre et bæredygtigt pensionssystem. Øge de statsejede virksomheders finansielle bæredygtighed, fastsætte sektorspecifikke effektivitetsmål, inden 2018-budgettet lægges, forbedre de statsejede virksomheders samlede nettoindtægter og mindske presset på statsbudgettet.
2. Fremme anvendelsen af tidsubegrænsede ansættelseskontrakter, herunder ved gennemgang af de juridiske rammer. Sikre effektiv aktivering af langtidsledige. Sammen med arbejdsmarkedets parter sikre, at udviklingen i minimumslønnen ikke er til skade for ansættelsen af de lavest uddannede.
3. Øge bestræbelserne på at få styr på kreditinstitutternes balancer ved at gennemføre en omfattende strategi for misligholdte lån og ved at udvide det sekundære marked for dårlige aktiver. Forbedre adgangen til kapital, navnlig for opstartsvirksomheder, små og mellemstore virksomheder.
4. Implementere en køreplan med henblik på yderligere at reducere den administrative byrde og opløse de lovgivningsmæssige hindringer i byggesektoren og for erhvervstjenester inden udgangen af 2017. Øge effektiviteten af behandlingen af konkurs- og skattesager.

Udfærdiget i Bruxelles, den 11. juli 2017.

På Rådets vegne

T. TÖNISTE

Formand

⁽¹⁾ I henhold til artikel 5, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

RÅDETS HENSTILLING**af 11. juli 2017****om Rumæniens nationale reformprogram for 2017 og med Rådets udtalelse om Rumæniens konvergensprogram for 2017**

(2017/C 261/22)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 9, stk. 2,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 16. november 2016 vedtog Kommissionen den årlige vækstundersøgelse, som markerede starten på det europæiske semester 2017 om samordning af de økonomiske politikker. Den 9.-10. marts 2017 tilsluttede Det Europæiske Råd sig prioriteterne i den årlige vækstundersøgelse. Den 16. november 2016 vedtog Kommissionen på grundlag af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 ⁽²⁾ rapporten om varslingsmekanismen, hvori Rumænien ikke blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse.
- (2) Den 22. februar 2017 blev landerapporten for Rumænien for 2017 offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Rumæniens fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 12. juli 2016, opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og opfyldelsen af Rumæniens nationale Europa 2020-mål.
- (3) Den 5. maj 2017 fremlagde Rumænien sit nationale reformprogram for 2017 og sit konvergensprogram for 2017. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.
- (4) Der er taget hensyn til relevante landespecifikke henstillinger i forbindelse med programmeringen af de europæiske struktur- og investeringsfonde (ESI-fondene) for 2014-2020. I henhold til artikel 23 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 ⁽³⁾ kan Kommissionen, hvis det er nødvendigt for at støtte gennemførelsen af relevante henstillinger fra Rådet, anmode en medlemsstat om at evaluere og foreslå ændringer i sin partnerskabsaftale og relevante programmer. Kommissionen har redegjort nærmere for, hvordan den agter at anvende den nævnte bestemmelse, i retningslinjer for anvendelsen af foranstaltninger, der knytter ESI-fondenes effektivitet til forsvarlig økonomisk styring.

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer (EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25).

⁽³⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 320).

- (5) Fra 2009-2015 nød Rumænien godt af tre betalingsbalanceprogrammer, som blev styret af Kommissionen og Den Internationale Valutafond i fællesskab med støtte fra Verdensbanken. Der blev kun foretaget udbetalinger som led i første program i 2009-2011, mens dem i 2011-2013 og 2013-2015 var forebyggende. Kommissionens overvågning efter programmets afslutning med henblik på at kontrollere Rumæniens kapacitet til at tilbagebetale de lån, der var ydet under første program, startede i oktober 2015 og fortsætter, indtil mindst 70 % af lånet, der forfalder i foråret 2018, er tilbagebetalt.
- (6) Rumænien er i øjeblikket underlagt den forebyggende del af stabilitets- og vækstpakten. Ifølge konvergensprogrammet for 2017 forventer regeringen et samlet underskud på 2,9 % både i 2017 og 2018 og derefter en gradvis forbedring til 2,0 % af BNP senest i 2020. Den mellemfristede budgetmålsætning, dvs. et strukturelt underskud på 1 % af BNP, forventes ikke at blive opfyldt i 2020, som er programmets tidshorizont. Den genberegneede⁽¹⁾ strukturelle saldo forventes at ligge på - 2,6 % senest i 2020. Ifølge konvergensprogrammet for 2017 ventes den generelle offentlige gældskvote at stige fra 37,6 % af BNP i 2016 til 38,3 % af BNP i 2018 for dernæst at falde til 37,6 % af BNP i 2020. Det makroøkonomiske scenario, der ligger til grund for budgetfremskrivningerne, er gunstigt. Den største nedadrettede risiko for de makroøkonomiske udsigter skyldes, at de finanspolitiske og strukturelle foranstaltninger har haft mindre indflydelse på vækstudsigterne på kort og mellemlang sigt end ventet. Samtidig er de foranstaltninger, der er nødvendige for at understøtte de planlagte underskudsmål, ikke tilstrækkeligt udspecificeret. Udkastet til lønloven udgør endvidere en væsentlig nedadrettet risiko for budgetprognosen.
- (7) Den 12. juli 2016 henstillede Rådet, at Rumænien begrænser afvigelsen fra den mellemfristede budgetmålsætning i 2016 og opnår en årlig finanspolitisk tilpasning på 0,5 % af BNP i 2017, medmindre den mellemfristede budgetmålsætning kan opfyldes med en mindre indsats. På grundlag af de endelige tal for 2016 blev det konstateret, at Rumænien havde en væsentlig afvigelse fra den mellemfristede budgetmålsætning. Kommissionen rettede en advarsel til Rumænien den 22. maj 2017 om, at der var konstateret en væsentlig afvigelse fra den mellemfristede budgetmålsætning i 2016, jf. artikel 121, stk. 4, i TEUF og artikel 10, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97. Den 16. juni 2017 vedtog Rådet efterfølgende en henstilling⁽²⁾, som bekræftede nødvendigheden af, at Rumænien træffer foranstaltninger til at sikre, at den nominelle vækstrate i de primære offentlige nettoudgifter⁽³⁾ ikke overstiger 3,3 % i 2017, svarende til en årlig strukturel tilpasning på mindst 0,5 % af BNP. På basis af Kommissionens forårsprognose 2017 er der risiko for en væsentlig afvigelse fra den anbefalede tilpasning i 2017.
- (8) I 2018 forventes Rumænien i lyset af sin finanspolitiske situation at foretage yderligere tilpasninger med henblik på sin mellemfristede budgetmålsætning om et strukturelt underskud på 1 % af BNP. Ifølge den tilpasningsmatrix, der er fastlagt efter fælles aftale som led i stabilitets- og vækstpakten, medfører tilpasningen et krav om en nominal vækst i de primære offentlige nettoudgifter, som ikke overstiger 4,3 %. Det ville svare til en strukturel tilpasning på 0,5 % af BNP. Med en uændret politik er der risiko for en væsentlig afvigelse fra dette krav i 2018. I Kommissionens forårsprognose for 2017 blev det offentlige underskud desuden anslået at udgøre 3,5 % af BNP i 2017 og 3,7 % af BNP i 2018, hvilket er over traktatens referenceværdi på 3 % af BNP. Generelt er Rådet af den opfattelse, at der i 2017 i lyset af de stærkt forværrede budgetudsigter bør træffes væsentlige nye foranstaltninger for at overholde bestemmelserne i stabilitets- og vækstpakten i overensstemmelse med den henstilling, der blev rettet til Rumænien den 16. juni 2017 med henblik på at rette op på den væsentlige afvigelse fra tilpasningen i retning af den mellemfristede budgetmålsætning.
- (9) Rumæniens budgetramme er fornuftig, men anvendes ikke fuldt ud. Budgettet for 2016 er afvejet væsentligt fra den mellemfristede målsætning om et strukturelt underskud på 1 % af BNP, hvilket er i strid med reglen om underskud i den nationale budgetramme. Budgettet for 2017 er afvejet yderligere fra den nationale budgetramme. Ligesom i tidligere år sendte de rumænske myndigheder i 2016 ingen ajourføring af den finanspolitiske strategi til parlamentet inden den foreskrevne frist i august. Som følge heraf har den finanspolitiske strategi på mellemlang sigt ikke ligget til grund for den årlige budgetproces.

⁽¹⁾ Den konjunkturkorregerede saldo, eksklusive engangsforanstaltninger og midlertidige foranstaltninger, der er genberegnet af Kommissionen efter den metode, der er aftalt i fællesskab.

⁽²⁾ Rådets henstilling af 16. juni 2017 med henblik på at rette op på den væsentlige afvigelse fra tilpasningen i retning af den mellemfristede budgetmålsætning i Rumænien (EUT C 216 af 6.7.2017, s. 1).

⁽³⁾ De offentlige nettoudgifter består af de samlede offentlige udgifter minus renteudgifter, udgifter til Unionens programmer, som fuldt ud modsvares af Unionsmidler, og ikkediskretionære ændringer i udgifterne til arbejdsløshedsunderstøttelse. Nationalt finansierede faste bruttoinvesteringer udjævnes over en fireårsperiode. Diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden eller lovbestemte indtægtsforøgelser er medregnet. Engangsforanstaltninger på både udgifts- og indtægtssiden modregnes.

- (10) Som følge af gode kapitalbuffere og øget rentabilitet forbedrede banksektoren også i 2016 sin situation. De rumænske myndigheder gav tilsagn om at foretage en omfattende revision af aktiveres kvalitet og en stresstest af banksektoren i 2018. Loven om gældseftergivelse trådte i kraft i maj 2016, men risiciene for banksektoren er generelt blevet begrænset af en regel fra forfatningsdomstolen om, at domstolene skal vurdere, om låntager overholder retsreglerne om alvorlige trængsler. Loven om omlægning af lån i CHF, som parlamentet vedtog i oktober 2016, blev for nyligt fundet forfatningsstridig. De mange nye lovgivningsinitiativer skader dog fortsat den retlige forudsigelighed med de negative konsekvenser, det kan have for investeringsklimaet.
- (11) Skatteunddragelsen har været omfattende i Rumænien, hvilket har mindsket skatteindtægterne og skatteretfærdigheden og forvredet økonomien. Rumænien har gjort begrænsede fremskridt med efterlevelsen af en landespecifik henstilling om at øge overholdelsen af skattelovgivning og skatteinddrivelsen. I 2016 blev procedurerne for momsregistrering og -godtgørelse ændret, og der er taget initiativ til en landsomspændende indførelse af elektroniske kasseapparater, som er forbundet til skattemyndighederne. Fra 2017 gælder en særlig ordning for sektorer såsom hotelsektoren, cateringsektoren og andre lignende sektorer, hvor momsen fastlægges uanset indkomstgruppe. Derudover blev der vedtaget restriktioner for selvstændige og familieføretagender for at begrænse skatteunddragelsen. Der blev konstateret en forbedring af efterlevelsen i 2016 med hensyn til skatteangivelser og -betalinger, men de fælles skatte- og arbejdsinspektioner og revisioner førte ikke til bedre resultater. Den omsætningstærskel, der gælder for beskattningen af mikrovirksomhederne, blev øget væsentligt, mens satsen blev reduceret, hvilket resulterede i en bedre overholdelse af skattelovgivning på bekostning af budgetindtægter. Den sektorvis og kategoriske tilgang til virksomhedsbeskatning risikerer at påføre både erhvervslivet og skattemyndigheden en administrativ byrde og fører ikke nødvendigvis til bedre skatteopkrævning.
- (12) Fordelingen af den disponible husstandsindkomst (under hensyntagen til husstandens størrelse) er speciel ulig i Rumænien, hvilket skader landets mulighed for vedvarende og inklusiv vækst. De rigeste 20 % af befolkningen har en indtægt, der er otte gange højere end de fattigste 20 %. Dette forhold er betydeligt højere end EU-gennemsnittet. Ulighederne skyldes i vidt omfang ulig adgang til sundhedspleje, uddannelse, tjenester og arbejdsmarkedet. Endvidere er Rumænien blandt de lande i Unionen, hvor ulighederne i indkomst reduceres mindst efter skat og sociale overførsler. Det sociale referenceindeks, som ligger til grund for de vigtigste sociale ydelser, er ikke blevet ajourført, siden det blev indført i 2008. Sort arbejde, herunder kuvertlønninger, er fortsat udbredt og vejer tungt på skatteindtægterne, forvrider økonomien og undergraver retfærdigheden og effektiviteten i skattesystemet og det sociale system. Skatteforvaltningens og arbejdstilsynets fælles nationale inspektioner blev iværksat som led i et pilotprojekt, men det har indtil videre ikke haft nogen systemisk virkning. Ressourcerne sættes ikke ind i de sektorer, hvor skatteunddragelsen er størst, der er ringe fokus på brugen af kuvertlønninger, og brugen af tvangsindgreb er større end brugen af forebyggende foranstaltninger.
- (13) Resultaterne på arbejdsmarkedet blev bedre i 2016, hvor arbejdsløshedsprocenten faldt til samme niveau som før krisen. Arbejdsstyrken mindskes fortsat, i takt med at befolkningen bliver ældre, og udvandringen forbliver høj. Den lave arbejdsløshed modsvares af en af de laveste erhvervsfrekvenser i Unionen. Især ligger beskæftigelses- og erhvervsaktivitetsfrekvensen for unge, kvinder, ufaglærte, personer med handicap og romaer noget under EU-gennemsnittet. Antallet af unge, som hverken er beskæftigede eller under uddannelse, er fortsat højt.
- (14) Selv om risikoen for fattigdom eller social udelukkelse er faldende, har den været meget stor, især for familier med børn, personer med handicap, romaer og landbefolkningen. I 2016 blev der vedtaget en omfattende pakke til bekæmpelse af fattigdom som led i et politisk skifte i retning af flere ydelser, som er rettet mod specifikke befolkningsgrupper. Den omfattede et pilotprojekt, hvor der etableres integrerede tjenester i marginaliserede samfund. Hvis modellen bliver landsomspændende, ville det forbedre den lave ydelse af integrerede tjenester væsentligt. Loven om en minimumsinklusionsindkomst blev vedtaget og skal træde i kraft i 2018, hvorved en række landespecifikke henstillinger, der har været fremsat gentagne gange, efterleves. Minimumsinklusionsindkomsten øger socialhjælpens dækning og tilstrækkelighed. Den kombinerer passiv støtte med obligatoriske aktive arbejdsmarkedsforanstaltninger og inspektioner. Dens aktiveringspotentialer er dog beskeden, da målet er at nå ud til 25 % af bistandsmodtagere ved aktive arbejdsmarkedsforanstaltninger inden 2021.
- (15) Aktiveringspolitikkerne er blevet styrket i forbindelse med reformen af den nationale arbejdsformidling. Reformen omfatter mere skræddersyet støtte og flere integrerede tjenester for jobsøgende og arbejdsgivere. Foranstaltningerne og hjælpen til fordel for unge uden arbejde eller uddannelse er blevet bedre. Det er stadig begrænset, hvad der tilbydes i form af aktiveringsforanstaltninger til de grupper, der har sværest ved at komme ind på arbejdsmarkedet,

og de aktiveringsforanstaltninger, der på det seneste er foreslået, fokuserer slet ikke på disse grupper. Foranstaltningernes omfang og forbindelse til de sociale tjenester er ikke tilstrækkelig til i væsentlig grad at øge navnlig disse gruppers deltagelse i arbejdsstyrken.

- (16) Der er store forskelle mellem mænd og kvinder på, hvorvidt pensionen er tilstrækkelig, og på fattigdom i alderdommen, da kvindernes lavere pensionsalder betyder, at de, uanset om alle andre faktorer er ens, kun er berettiget til lavere pension. Rumænien er en af de meget få medlemsstater, som ikke har fastsat pensionsalderen for kvinder til den samme som for mænd. Loven om samme pensionsalder for mænd og kvinder blev forelagt parlamentet i 2013. Den er indtil videre kun blevet vedtaget af senatet.
- (17) I betragtning af produktivitetsudviklingen, indkomstkonvergens og Rumæniens konkurrenceevne fortjener lønstigninger i den offentlige og den private sektor særlig opmærksomhed. Lønstigninger i den offentlige sektor kan have en afsmittende effekt på den private sektor, hvilket påvirker Rumæniens konkurrenceevne. Mindstelønsniveauet i Rumænien er stadig blandt de laveste i Unionen, men er dog steget betydeligt i de senere år. Ad hoc-stigninger i mindstelønnen har øget andelen af arbejdstagere på mindsteløn væsentligt og har på det seneste ført til stor kompression blandt de lavtlønnede. I et forsøg på at efterleve en landespecifik henstilling blev der i starten af 2016 nedsat en trepartsarbejdsgruppe, som havde til opgave at indføre en mekanisme, hvorved mindstelønnen skulle fastsættes ud fra objektive, økonomiske, arbejdsmarkedsmæssige og sociale kriterier, men arbejdet er blevet meget forsinket og bør følges ordentligt op. Dialogen mellem arbejdsmarkedets parter er kendetegnet ved få kollektive overenskomster på sektorniveau og ved institutionelle svagheder, der gør reformerne mindre effektive.
- (18) Tilstrækkelige grundlæggende færdigheder er altafgørende for at finde og beholde gode og faste job og kunne deltage i det økonomiske og sociale liv. Det fremgår af internationale undersøgelser, at der er alvorlige mangler i de grundlæggende færdigheder blandt rumænske teenagere. Som følge af at mange unge forlader skolen tidligt, at kun få for en længere uddannelse, og at emigrationen er høj, er udbuddet af faglært arbejdskraft for lille. Adgangen til almen uddannelse af god kvalitet er begrænset i landområder, især for romabørn. Problemerne med at tiltrække gode lærere til landområder og skoler, hvor der primært går romaer, sammen med segregation og ofte diskriminerende holdninger betyder, at romabørn får dårligere uddannelsesresultater. Rumænien har som følge af gentagne landespecifikke henstillinger vedtaget og startet gennemførelsen af en strategi for nedbringelse af skolefrafaldet. De seneste foranstaltninger omfatter integrerede interventioner, en pilotordning med et varmt måltid, bedre godtgørelse af transportomkostninger og bistandskuponer, som skal fremme fattige børns førskoleundervisning. Der er planlagt projektbaserede foranstaltninger med EU-midler med henblik på at forbedre undervisningskvaliteten i dårligt stillede skoler til efteråret 2017, og selv om moderniseringen af undervisningsplanerne ikke er helt færdig, er den dog i gang. Lovgivningen til bekæmpelse af segregation er blevet bedre, bl.a. er skoletilsynets beføjelser på området blevet styrket. Der mangler dog stadig en overvågningsmetode. Der skal gøres mere for at opnå varige fremskridt med bekæmpelsen af samfundsøkonomiske uligheder på uddannelsesområdet. Ungdomsgarantien har indtil videre kun delvis været til gavn for de unge, der forlader skolen tidligt, og det er ikke let at få adgang til programmer, der giver en ny chance. Erhvervsuddannelsessystemet er ikke tilstrækkeligt tilpasset til arbejdsmarkedets behov, og deltagelsen i voksenuddannelse er meget lav.
- (19) Rumæniens befolkning oplever en dårlig sundhedstilstand. Adgangen til god sundhedspleje lider under utilstrækkeligt sundhedspersonale, manglende finansiering, for stor afhængighed af hospitaler og endelig korruption, hvilket især er til skade for personer med ringe indkomst og landområderne. Udover uofficiel betaling af læger vedrører korruptionen offentlige udbud i hospitaler, forsikringssvig og bestikkelse for attester, der giver ret til ydelser. Som reaktion på en landespecifik henstilling og i forbindelse med en forhåndsbetingelse for EU-finansieringsperioden 2014-2020 traf Rumænien nogle politiske foranstaltninger med henblik på at omlægge fra hospitalsbehandling til ambulant behandling. Der blev udarbejdet regionale planer for sundhedspleje for at fastlægge behovene for infrastruktur og tjenester, og der føres tilsyn med gennemførelsen af den nationale sundhedsstrategi. I overensstemmelse med den nationale strategi for korruptionsbekæmpelse 2016-2020 blev der vedtaget lovgivning for at modernisere feedbacksystemet for uofficielle betalinger, og sundhedspersonalets lønninger blev forbedret. Strategien for korruptionsbekæmpelse omfatter vidtrækkende foranstaltninger inden for sundhedspleje, herunder fremme af ansvarlighed og gennemsigtighed i forbindelse med ansættelse af hospitalsledere. Ikke desto mindre er arbejdet med at styrke plejen i lokalområdet, den ambulante behandling og henvisningssystemerne stadig kun i sin indledende fase, uofficiel betaling er stadig udbredt, hospitalsledelsen kan endnu ikke siges at være gennemsigtig og den nationale strategi for sundhedspersonale er endnu ikke vedtaget.

- (20) Rumæniens administrative kapacitet og kapacitet til at lægge politikker har lidt under uigennemsigtige processer og uigennemsigtig beslutningstagning, tunge administrative procedurer, ringe brug af dokumentation for kvalitet, dårlig koordinering af tværgående politikker og udbredt korruption. Der er kun gjort begrænsede fremskridt med reformen af den offentlige forvaltning. Organisationsstrukturerne er fortsat ustabile, hvilket påvirker den offentlige forvaltnings uafhængighed og effektivitet. Der blev søsat strategier for den offentlige tjeneste i 2016, men nogle af de vigtigste mål er endnu ikke indarbejdet i de relevante retsregler, især hvad angår objektive kriterier for ansættelse, bedømmelse og præstationsbelønning af personale. Det foreslås at harmonisere lønniveauerne til en vis grad, men der er ingen klar forbindelse mellem præstation og aflønning på centralt og lokalt niveau. Kapaciteten og autoriteten i det nationale agentur for offentligt ansatte skal stadig styrkes. Nogle af de foranstaltninger, der skulle sikre gennemsigtighed i politikudformningen, og som blev sat i værk i 2016, er blevet skrinlagt. Strategisk planlægning og konsekvensvurdering af lovgivning er ikke en fast del af den administrative praksis.
- (21) Utilstrækkelig og dårlig infrastruktur har været en af de vigtigste hindringer for den økonomiske udvikling i Rumænien. Som følge af en landespecifik henstilling vedtog Rumænien i efteråret 2016 den overordnede transportplan for at afhjælpe de dertil knyttede mangler. I et ønske om at fremskynde investeringerne i vejinfrastrukturen blev forvaltningen af infrastrukturinvesteringer adskilt fra myndigheden med ansvar for forvaltningen af infrastrukturen. Der blev i 2016 oprettet et organ med det formål at omlægge jernbanesystemet, som skulle være i drift i midten af 2017.
- (22) Rumænien har på det seneste haft en af de højeste investeringsrater i Unionen. I 2016 faldt de offentlige investeringer imidlertid, også på grund af en ringe gennemførelse af EU-midler. Høj absorption og effektiv udnyttelse af EU-midler er meget vigtig for Rumænien, hvis landet skal udnytte sit vækstpotentiale inden for vigtige sektorer, såsom især transport- og affaldssektoren. Kvaliteten af de offentlige investeringer har været hæmmet af bl.a. ledelsesproblemer og skiftende prioriteringer. Der er kun gjort ringe fremskridt med at forbedre projektprioriteringen og -forberedelsen i forbindelse med offentlige investeringer som følge af en landespecifik henstilling. Siden august 2016 har ministerierne været forpligtet til at tage hensyn til investeringsprioriteterne i deres udgiftsplaner, men der er ikke taget andre skridt til at øge finansministeriets rolle i investeringsprioriteringen og til at koordinere forberedelsen af offentlige investeringsprojekter bedre på tværs af ministerierne. Den nationale affaldsforvaltningsplan og det nationale program for forebyggelse af affald, som skulle vedtages inden udgangen af 2016, er endnu ikke blevet vedtaget. Der er også brug for planerne til at forbedre forvaltningen og retshåndhævelsen med henblik på at kanalisere nationale midler og EU-midler og opfylde miljøkrav på EU-niveau.
- (23) Effektive offentlige udbud er altafgørende for at opfylde strategiske mål og tackle vigtige politiske udfordringer for Rumænien, herunder effektiv brug af offentlige midler, modernisering af den offentlige forvaltning, bekæmpelse af korruption og fremme af innovation og bæredygtig og inklusiv vækst. De bidrager ligeledes til, at befolkningen har tillid til de offentlige myndigheder og til demokratiet. Rumænien har for nylig taget skridt til at gennemføre strategien og handlingsplanen for offentlige udbud. Som opfølgning på loven om offentlige udbud, som har været i kraft siden maj 2016, blev der vedtaget gennemførelseslovgivning om offentlige udbud og udbud inden for forsyningssektorerne i juni 2016, afledt ret om koncessionskontrakter blev vedtaget i slutningen af 2016, og den nationale dagsorden for offentlige udbud omhandler forebyggelse af og kontrol med korruption. Der er dog stadig adskillige centrale foranstaltninger i strategien, som ikke er afsluttet, såsom styrket kontrol og andre foranstaltninger til korruptionsbekæmpelse, fuldstændig gennemførelse af e-udbud og uddannelse af personale med ansvar for offentlige udbud.
- (24) Over 45 % af Rumæniens befolkning lever i landområder, som er langt bagud i forhold til byområderne hvad angår beskæftigelse og uddannelse, adgang til tjenester og infrastruktur og materiel velstand. Som reaktion på en landespecifik henstilling om at forbedre adgangen til integrerede offentlige tjenester, udvide den grundlæggende infrastruktur og fremme økonomisk diversificering, især i landdistrikterne, vedtog Rumænien i 2016 en lang række foranstaltninger vedrørende udvikling af landområder, modernisering af små gårde, støtte til SMV'er uden for landbrugssektoren, investering i infrastruktur, herunder i sociale ydelser og uddannelse, for formalisering af beskæftigelsen. Deres langsigtede resultater vil afhænge af kapaciteten til at gennemføre pilotforanstaltningerne i stor skala og til effektivt at målrette og absorbere de EU-midler, der er til rådighed.
- (25) Statsejede virksomheder spiller en vigtig rolle i økonomien, især i vigtige infrastruktursektorer. Svagheder i ledelsen af de statsejede virksomheder betyder, at de er mindre rentable end de private virksomheder, hvilket har negative konsekvenser for de offentlige finanser. Ved at reagere på en landespecifik henstilling har Rumænien gjort væsentlige fremskridt med at forbedre ledelsen af de statsejede virksomheder. De vedtægter, som understøtter den vigtigste

lovgivning om ledelsen af statsejede virksomheder, blev hurtigt vedtaget i efteråret 2016. De relevante retsregler følger god international praksis om gennemsigtighed i udnævnelsen af bestyrelsesmedlemmer og ledelsen af statsejede virksomheder og giver finansministeriet specifikke kontrol- og håndhævelsesbeføjelser. Der er også truffet foranstaltninger til at gøre de lokale myndigheder opmærksomme på de nye regler, og budgetoplysninger om de statsejede virksomheder er offentliggjort. Forsinkelser i udnævnelsen af professionelle ledere skaber dog en vis bekymring med hensyn til den videre gennemførelse.

- (26) Rumæniens konkurrenceevne har lidt under svagheder i den ikkeomkostningsrelaterede konkurrenceevne og under strukturelle hindringer for overgangen til en økonomi med højere værditilvækst, hvoraf indviklede administrative procedurer udgør en. Som følge af en landespecifik henstilling i 2016 vedtog Rumænien flere retsakter med henblik på at forenkle administrative procedurer og fremme forbindelsen mellem borgere og den offentlige forvaltning, om end der var tale om et begrænset antal procedurer.
- (27) Korruption forekommer stadig på alle niveauer og er fortsat en hindring for at drive virksomhed. Rumænien har gjort væsentlige fremskridt med store dele af reformen af retssystemet og med at bekæmpe korruption på højt niveau. Der er dog stadig meget at gøre for at afhjælpe problemerne på området og sikre, at reformerne kan fastholdes også på længere sigt. Der er gjort fremskridt med at udvikle nye foranstaltninger til at forhindre og bekæmpe korruption, især i lokalforvaltningen, men der er stadig meget at gøre for at sikre en effektiv gennemførelse af den nationale strategi for korruptionsbekæmpelse, der blev vedtaget i 2016. Der skal gøres en indsats med hensyn til at sikre, at retsvæsenets uafhængighed respekteres i Rumæniens offentlige liv, at reformerne af strafferetten og civilretten afsluttes, og at domstolenes afgørelser gennemføres effektivt. Som led i mekanismen for samarbejde og kontrol rettes der henstillinger til Rumænien på områderne retsreformer og bekæmpelse af korruption. Disse områder er derfor ikke omfattet af de landespecifikke henstillinger for Rumænien.
- (28) Som led i det europæiske semester 2017 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Rumæniens økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2017. Den har også vurderet konvergensprogrammet for 2017 og det nationale reformprogram for 2017 samt de foranstaltninger, der er truffet som opfølgning på de henstillinger, der er blevet rettet til Rumænien i de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Rumænien, men også til deres overensstemmelse med EU-regler og -retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (29) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået konvergensprogrammet for 2017, og dets holdning⁽¹⁾ afspejles især i henstilling 1 nedenfor.

HENSTILLER, at Rumænien i 2017 og 2018 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. Sikre efterlevelse af Rådets henstilling af 16. juni 2017 i 2017 med henblik på at rette op på den væsentlige afvigelse fra tilpasningen i retning af den mellemfristede budgetmålsætning. Føre en betydelig finanspolitisk indsats i 2018, der stemmer overens med kravene i den forebyggende del af stabilitets- og vækstpakten. Sikre den fulde anvendelse af de finanspolitiske rammer. Styrke overholdelsen af skattelovgivningen og skatteinddrivelsen. Bekæmpe sort arbejde, bl.a. ved at sikre systematisk brug af integreret kontrol.
2. Styrke målrettede aktiveringspolitikker og integrerede offentlige tjenester, idet der fokuseres på de personer, der er længst væk fra arbejdsmarkedet. Vedtage lovgivning, som giver mænd og kvinder samme pensionsalder. Indføre en gennemsigtig mekanisme til fastsættelse af minimumsløn i samråd med arbejdsmarkedsparterne. Forbedre adgangen til almen uddannelse, især for romaer og børn i landområder. Skifte til ambulant behandling og dæmme op for uformelle betalinger inden for sundhedsvæsenet.

⁽¹⁾ I henhold til artikel 9, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

3. Vedtage lovgivning med henblik på at sikre en professionel og uafhængig offentlig tjeneste, idet der anvendes objektive kriterier. Styrke projektprioriteringen og -forberedelsen i forbindelse med offentlige investeringer. Sikre rettidig fuldstændig og bæredygtig gennemførelse af den nationale strategi for offentlige udbud.

Udfærdiget i Bruxelles, den 11. juli 2017.

På Rådets vegne

T. TÖNISTE

Formand

RÅDETS HENSTILLING**af 11. juli 2017****om Sloveniens nationale reformprogram for 2017 og med Rådets udtalelse om Sloveniens stabilitetsprogram for 2017**

(2017/C 261/23)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 5, stk. 2,som henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer ⁽²⁾, særlig artikel 6, stk. 1,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 16. november 2016 vedtog Kommissionen den årlige vækstundersøgelse, som markerede starten på det europæiske semester 2017 om samordning af de økonomiske politikker. Den 9.-10. marts 2017 tilsluttede Det Europæiske Råd sig prioriteterne i den årlige vækstundersøgelse. Den 16. november 2016 vedtog Kommissionen på grundlag af forordning (EU) nr. 1176/2011 rapporten om varslingsmekanismen, hvori Slovenien blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Samme dag vedtog Kommissionen desuden en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet, der blev godkendt af Det Europæiske Råd den 9.-10. marts 2017. Den 21. marts 2017 vedtog Rådet henstillingen om den økonomiske politik i euroområdet (»henstillingen til euroområdet«) ⁽³⁾.
- (2) Da Slovenien har euroen som valuta, og i betragtning af de nære indbyrdes forbindelser mellem økonomierne i Den Økonomiske og Monetære Union, bør Slovenien sikre en fuldstændig og rettidig implementering af henstillingen vedrørende euroområdet, som er afspejlet i henstilling 1-3 nedenfor.
- (3) Den 22. februar 2017 blev landerapporten for Slovenien for 2017 offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Sloveniens fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 12. juli 2016, opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og opfyldelsen af Sloveniens nationale Europa 2020-mål. Den indeholdt desuden en dybdegående undersøgelse efter artikel 5 i forordning (EU) nr. 1176/2011, hvis resultater også blev offentliggjort den 22. februar 2017. Kommissionen konkluderede på baggrund af sin analyse, at Slovenien er berørt af makroøkonomiske ubalancer. Der er navnlig sårbarheder i form af svagheder i banksektoren, gæld i virksomhederne og finanspolitiske risici. De eksisterende ubalancer aftager gradvist, hvilket blandt andet skyldes den fornyede vækst. Blandt virksomheder er der sket en

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.⁽²⁾ EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25.⁽³⁾ EUT C 92 af 24.3.2017, s. 1.

væsentlig nedbringelse af gælden, og de private investeringer, bl.a. i form af direkte udenlandske investeringer, er begyndt at stige igen, selv om mængden af udenlandske virksomheders direkte investeringer i Slovenien stadig er lav i forhold til sammenlignelige lande i regionen. Den offentlige gæld nåede sit højdepunkt i 2015, og for de kommende år forventes en regulering i nedadgående retning. Fremskridtene i omstruktureringen af banksektoren blev ledsaget af en hastigt dalende andel af misligholdte lån, en tendens der forventes at fortsætte. Regeringen har truffet de nødvendige foranstaltninger til at konsolidere og omstrukturere banksektoren og forbedre forvaltningen af statsejede virksomheder. Der er imidlertid behov for yderligere politisk handling for at tackle virksomhedernes gæld og de resterende svagheder i den finansielle sektor for at sikre de offentlige financers holdbarhed på lang sigt og forbedre erhvervsklimaet.

- (4) Slovenien fremlagde sit stabilitetsprogram for 2017 den 28. april 2017 og sit nationale reformprogram for 2017 den 3. maj 2017. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.
- (5) Der er taget hensyn til relevante landespecifikke henstillinger i forbindelse med programmeringen af de europæiske struktur- og investeringsfonde (ESI-fondene) for 2014-2020. I henhold til artikel 23 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013⁽¹⁾ kan Kommissionen, hvis det er nødvendigt for at støtte gennemførelsen af relevante henstillinger fra Rådet, anmode en medlemsstat om at evaluere og foreslå ændringer i sin partnerskabsaftale og relevante programmer. Kommissionen har redegjort nærmere for, hvordan den agter at anvende den nævnte bestemmelse, i retningslinjer for anvendelsen af foranstaltninger, der knytter ESI-fondenes effektivitet til forsvarlig økonomisk styring.
- (6) Slovenien er i øjeblikket underlagt den forebyggende del af stabilitets- og vækstpakten og omfattet af overgangsbestemmelsen vedrørende gældskriteriet. I stabilitetsprogrammet for 2017 forventer regeringen, at det samlede underskud vil falde til 0,8 % af BNP i 2017 og derefter gradvis stige til et overskud på 0,4 % af BNP i 2020. Den mellemfristede budgetmålsætning — et ligevægtigt strukturelt budget, som ikke lever op til kravene i stabilitets- og vækstpakten — forventes at blive nået i 2020. På grundlag af den genberegnete⁽²⁾ strukturelle saldo forventes den mellemfristede budgetmålsætning dog ikke opfyldt inden for programperioden. Ifølge stabilitetsprogrammet for 2017 ventes den offentlige gældskvote at falde til 77,0 % af BNP i 2017 og fortsætte med at falde til 67,5 % af BNP i 2020. Det makroøkonomiske scenario, der ligger til grund for disse budgetfremskrivninger, er realistisk. Samtidig er de foranstaltninger, der er nødvendige for at understøtte de planlagte mål fra og med 2017, ikke tilstrækkeligt præciseret.
- (7) I stabilitetsprogrammet for 2017 angives det, at den ekstraordinære tilstrømning af flygtninge har en væsentlig indvirkning på budgettet i 2016 og 2017, og der gives tilstrækkelig dokumentation for omfanget og arten af de ekstraudgifter, der budgetteres med. Ifølge Kommissionen udgjorde de ekstraudgifter i forbindelse med den ekstraordinære tilstrømning af flygtninge, der kan ses bort fra, 0,07 % af BNP i 2016. Beløbet er uændret sammenlignet med udkastet til budgetplan for 2017, hvori fremskrivningerne fra stabilitetsprogrammet for 2016 blev bekræftet. Stabilitetsprogrammet indeholdt for 2017 en anmodning om 0,07 % af BNP, hvoraf Kommissionen ansætter den stigende virkning til at udgøre 0,01 % af BNP. Ekstraudgifterne kan høre ind under bestemmelserne i artikel 5, stk. 1, og artikel 6, stk. 3, i forordning (EF) nr. 1466/97, idet tilstrømningen af flygtninge og sikkerhedsrelaterede foranstaltninger vedrører usædvanlige begivenheder, deres virkning for Sloveniens offentlige finanser er betydelig, og holdbarheden bringes sandsynligvis ikke i fare ved en sådan midlertidig afvigelse fra tilpasningsstien i retning af den mellemfristede budgetmålsætning. Derfor er den påkrævede tilpasning i retning af den mellemfristede budgetmålsætning i 2016 justeret for at tage hensyn til de ekstraudgifter, der budgetteres med. Hvad angår 2017, vil der blive gennemført en endelig vurdering, herunder af hvilke beløb der kan tages hensyn til, i foråret 2018 på basis af oplysninger fra de slovenske myndigheder.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 320).

⁽²⁾ Den konjunkturkorregerede saldo, eksklusive engangsforanstaltninger og midlertidige foranstaltninger, der er genberegnet af Kommissionen efter den metode, der er aftalt i fællesskab.

- (8) Den 12. juli 2016 henstillede Rådet, at Slovenien gennemfører en årlig finanspolitisk tilpasning på mindst 0,6 % af BNP hen imod den mellemfristede budgetmålsætning i 2017. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2017 er der risiko for nogen afvigelse fra dette krav i 2017.
- (9) I 2018 forventes Slovenien i lyset af sin finanspolitiske kurs og navnlig sit gældsniveau at foretage yderligere tilpasninger i retning af et passende mellemfristet budgetmål. Ifølge den tilpasningsmatrix, der er fastlagt efter fælles aftale som led i stabilitets- og vækstpakten, medfører tilpasningen et krav om en nominal vækst i de primære offentlige nettoudgifter ⁽¹⁾, som ikke overstiger 0,6 %. Det ville svare til en strukturel tilpasning på 1 % af BNP. Med en uændret politik er der risiko for en væsentlig afvigelse fra dette krav i 2018. Slovenien forventes at overholde gældsreglen i 2017 og 2018. Rådet er af den generelle opfattelse, at Slovenien skal være parat til at træffe yderligere foranstaltninger i 2017, og at der vil være behov for yderligere foranstaltninger i 2018 for at overholde bestemmelserne i stabilitets- og vækstpakten. Som fastsat i forordning (EF) nr. 1466/97 bør der i vurderingen af budgetplanerne og resultaterne tages højde for medlemsstatens budgetbalance i lyset af konjunkturforholdene. Som anført i Kommissionens meddelelse om det europæiske semester 2017, der ledsager disse landespecifikke henstillinger, skal der ved vurderingen af udkastet til budgetplan for 2018 og den efterfølgende vurdering af 2018-budgetresultaterne tages behørigt hensyn til målet om at opnå en finanspolitisk kurs, der bidrager til både at styrke det igangværende opsving og sikre, at Sloveniens offentlige finanser er bæredygtige. Rådet noterer sig i den sammenhæng, at Kommissionen agter at foretage en samlet vurdering i overensstemmelse med forordning (EF) nr. 1466/97, navnlig i lyset af konjunkturforholdene i Slovenien. Ydermere er der væsentlig usikkerhed om konjunkturforholdene for netop Slovenien på grund af den særligt store økonomiske nedgang i 2008-2013 og de store strukturelle reformer og reformer i finanssektoren, der gennemføres.
- (10) Med budgetloven, som blev vedtaget i juli 2015, blev der indført en mellemfristet budgetramme for den offentlige sektor. For at gøre den operationel er det nødvendigt at foretage visse ændringer af finansloven. Indledningsvis forpligtede regeringen sig til at revidere finansloven inden for seks måneder efter vedtagelsen af budgetloven. Denne frist er imidlertid gentagne gange blevet udsat, og den reviderede lov er endnu ikke blevet sendt til drøftelse i parlamentet. Den reviderede finanslov udgør et af de juridiske instrumenter, der gennemfører Rådets direktiv 2011/85/EU ⁽²⁾, som medlemsstaterne skulle gennemføre inden udgangen af 2013. Medlemmerne af det finanspolitiske råd blev udpeget den 21. marts 2017.
- (11) Den høje offentlige gæld på 79,7 % af BNP i 2016 er en kilde til sårbarhed for de offentlige finanser i Slovenien. Andelen af ældre i landets befolkning vokser hurtigere end i de fleste andre medlemsstater. Slovenien står over for store risici, der truer de offentlige finansers langsigtede holdbarhed, og Slovenien har den højeste indikator for et langsigtet holdbarhedsgab af alle medlemsstater, hvilket skyldes den forventede stigning i de offentlige udgifter til pensioner, sundhedssystemet og langtidsplejesystemet.
- (12) Regeringen har fremlagt forslag om reform af sundhedssystemet. Udkastet til lov om sundhedspleje og sygeforsikring, som er en central del af reformen, blev sendt i offentlig høring i februar 2017, og den forventes videresendt til nationalforsamlingen i sommeren 2017. Det er vigtigt at overholde tidsplanen, da den skal gøre det muligt at vedtage udkastet i 2017. I december 2016 blev der fremsat forslag om at ændre loven om sundhedstjenester og loven om patientrettigheder, og den nye apotekerlov blev vedtaget. De udestående udfordringer vedrører hospitalers ledelse og resultater, primær pleje som alternativ til hospitalspleje, hospitalsbetalingssystemer, medicinske teknologivurderinger og informationssystemer. Ydermere er fordelene ved centraliseret indkøb af medicinske produkter og tjenester i høj grad uudnyttet, men en ny centraliseret offentlig procedure for indkøb af medicin er under udarbejdelse, hvilket kan bidrage til at gøre indkøbsproceduren mere gennemsigtig og omkostningseffektiv. Der er også en væsentlig udfordring med at gøre fremskridt med reformen af langtidsplejen. Der har hidtil ikke været noget integreret langtidsplejesystem i Slovenien. Et pilotprojekt, der skal afgøre behovene for langtidspleje, er under udarbejdelse.

⁽¹⁾ De offentlige nettoudgifter består af de samlede offentlige udgifter minus renteudgifter, udgifter til Unionens programmer, som fuldt ud modsvares af Unionsmidler, og ikkediskretionære ændringer i udgifterne til arbejdsløshedsunderstøttelse. Nationalt finansierede faste bruttoinvesteringer udjævnes over en fireårig periode. Diskretionære foranstaltninger på indtægtsiden eller lovbestemte indtægtsforøgelser er medregnet. Engangsforanstaltninger på både udgifts- og indtægtsiden er medregnet.

⁽²⁾ Rådets direktiv 2011/85/EU af 8. november 2011 om krav til medlemsstaternes budgetmæssige rammer (EUT L 306 af 23.11.2011, s. 41).

- (13) Hvidbogen om pensioner blev vedtaget af regeringen i april 2016, og den har dannet grundlag for en offentlig høring om pensionssystemets fremtid. Der er imidlertid ikke fremlagt nogen konkrete lovforslag. De fremtidige udfordringer består i at sikre pensionssystemets langsigtede bæredygtighed og tilstrækkelighed ved at justere den lovbestemte pensionsalder efter stigningen i den forventede levetid og fremme senere pensionering, at fremme anvendelsen af supplerende pensionsordninger, at håndtere udfordringerne med mange jobskift og at nedbringe risikoen for at blive fattig som ældre.
- (14) Arbejdsmarkedet og den samfundsmæssige udvikling er fortsat blevet bedre. Jobskabelsen er taget til, og arbejdsløsheden er faldende. Andelen af personer, der risikerer fattigdom og social udelukkelse, er faldet, men den er fortsat over Unionens gennemsnit for ældre. Bedre forhold på arbejdsmarkedet giver mulighed for at skaffe beskæftigelse til ældre arbejdstagere, men deres arbejdsmarkedsdeltagelse er fortsat lav. Det er i de senere år blevet stadig mere udbredt at gå på pension via arbejdsløshedsforsikringssystemet. Antallet af langtidsledige er fortsat højere end før krisen, og det udgør mere end halvdelen af den samlede ledighed. Flere end 40 % af alle langtidsledige er over 50, og næsten halvdelen af dem har været ledige i to år eller mere. Der er blevet udarbejdet en analyse og en handlingsplan, der sigter mod at øge beskæftigelsen blandt ældre arbejdstagere, og den er blevet drøftet med arbejdsmarkedets parter. Rettidig gennemførelse af handlingsplanen kan bidrage til at forbedre aktiveringen af ældre arbejdstagere. Beskæftigelsen blandt lavtuddannede arbejdstagere er fortsat lav og et godt stykke under niveauet før krisen og gennemsnittet i Unionen. Planen for gennemførelse af en aktiv arbejdsmarkedspolitik, som blev vedtaget i april 2016, udgør en fortsættelse af den igangværende tilgang, selv om de offentlige udgifter til området fortsat er lave. Ældre og lavtuddannede arbejdstagere er fortsat underrepræsenteret i de aktive beskæftigelsespolitiske foranstaltninger. Segmenteringen af arbejdsmarkedet er fortsat en udfordring på trods af 2013-reformen.
- (15) Andelen af misligholdte lån er stadig høj, selv om den er solidt på vej nedad. Den slovenske nationalbank har gennemført en række foranstaltninger, som skal give bankerne incitamenter til at nedbringe deres misligholdte lån væsentligt. Presset for at reducere gælden er begyndt at tage af, men kreditstrømmen til virksomhederne bliver fortsat lavere. Fremskridtet med gældsreduktionen er ulige fordelt på tværs af enkeltvirksomheder. Konsolideringen og omstruktureringen af banksektoren skrider frem med fusionen af tre banker i 2016. Slovenien har forpligtet sig til at sælge mindst 50 % af sine aktier i den største statsejede bank senest den 31. december 2017 og yderligere 25 % minus én aktie senest den 31. december 2018. Revisionen af den lovgivningsmæssige ramme styrkede bankaktivitetskapacitet til at omstrukturere virksomheder yderligere. Misligholdte lån er fortsat udbredt blandt SMV'er. For at afhjælpe problemet er der med hjælp fra verdensbanken blevet udarbejdet en systematisk tilgang til afvikling af SMV'ers misligholdte lån. Ydermere har regeringen vedtaget en lov om oprettelse af et centralt kreditregister, som skal sikre en mere effektiv risikostyring og nedbringe risikoen for at ende i gæld.
- (16) Adgangen til alternative finansieringskilder for en kreditværdig virksomhed er meget begrænset. Den slovenske virksomhedsfond og *Slovenska izvozna in razvojna banka* (SID bank) har primært indført nye gældsinstrumenter til SMV'er, herunder tiltag som mikrokreditter. Der blev indført en startkapitalordning i 2016 af den slovenske virksomhedsfond, som er kommet færre end 50 SMV'er til gavn. Andre alternative finansieringsinstrumenter, herunder venturekapital og egenkapital med brug af ESI-fondene, kunne være en stor kilde til yderligere finansiering, men de er stort set ubrugt.
- (17) Gennemførelsen af strategien for 2015-2020 for udvikling af den offentlige forvaltning er i gang, og der er blevet gjort nogle fremskridt. Nogle specifikke foranstaltninger er imidlertid blevet forsinket yderligere, som f.eks. vedtagelsen af loven om offentlig tjeneste. Regeringsprogrammet til nedbringelse af den administrative byrde anslås at have skabt besparelser på i alt 365 mio. EUR mellem 2009 og 2015 og næsten 60 % af de 318 foranstaltninger, som skulle nedbringe den administrative byrde, er blevet gennemført. Private investeringer begrænses imidlertid fortsat af besværlige og langvarige administrative procedurer, navnlig inden for bygge- og anlægssektoren og fysisk planlægning. Selv om retssystemets effektivitet og kvalitet er forbedret yderligere, tager det stadig lang tid at beramme de første retsmøder i handelsretlige sager, og sager kan ikke indgives elektronisk. På trods af vedtagelsen af nogle vigtige antikorrupsionsreformer, som f.eks. programmet for nultolerance over for korruption, er der fortsat en negativ opfattelse af udbredelsen af korruption, og den ser ud til at påvirke virksomhedsbeslutninger. Efter de indledende fremskridt med modernisering af erhvervslovgivningen er reformhastigheden aftaget. Afskaffelse af restriktive forhindringer i erhvervslovgivningen kan understøtte konkurrencen på disse erhvervs markeder.
- (18) Statens involvering i økonomien er fortsat høj på trods af det privatiseringsprogram, der blev igangsat i 2013. Staten er den største arbejdsgiver, porteføljeforvalter og indehaver af virksomhedsgæld i Slovenien. Kombineret med en svag virksomhedsledelse har en høj grad af statsligt ejerskab haft store finanspolitiske og økonomiske konsekvenser. De anslås til 13 mia. EUR eller omkring en tredjedel af BNP i 2007-2014, primært på grund af stabiliseringsforanstaltninger i finanssektoren og indtægter, som statsejede virksomheder har givet afkald på, sammenlignet med deres private konkurrenter. De resultater, som de statsejede virksomheder har præsteret, er begyndt at blive bedre understøttet af et nyt virksomhedsledelsessystem, men der er fortsat risici. Ved udgangen af

2015 viste resultater en forbedret rentabilitet blandt virksomheder, som blev styret af Slovenian Sovereign Holding, selv om de ikke nåede delmålet i ledelsesstrategien. Regeringen vedtog i januar 2017 en plan for forvaltning af aktiver for 2017, hvori der blev fastsat resultatindikatorer for hver enkelt statsejet virksomhed og ajourført en liste over aktiver, som skal afhændes. Endvidere er en revision af strategien for forvaltning af aktiver, som blev godkendt af parlamentet i 2015, stadig udestående, idet regeringen har udskudt at tage stilling til spørgsmålet til anden halvdel af 2017. Selv om der blev udnævnt en ny formand for bestyrelsen ved udgangen af februar 2017, er hele tilsynsrådet endnu ikke på plads.

- (19) Som led i det europæiske semester 2017 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Sloveniens økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2017. Den har også vurderet stabilitetsprogrammet for 2017 og det nationale reformprogram for 2017 samt opfølgningen på de henstillinger, der er blevet rettet til Slovenien i de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Slovenien, men også til deres overensstemmelse med EU-regler og -retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (20) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået stabilitetsprogrammet for 2017, og dets holdning ⁽¹⁾ afspejles især i henstilling 1 nedenfor.
- (21) På baggrund af Kommissionens dybdegående undersøgelse og denne vurdering har Rådet gennemgået det nationale reformprogram for 2017 og stabilitetsprogrammet for 2017. Rådets henstillinger i henhold til artikel 6 i forordning (EU) nr. 1176/2011 afspejles i henstilling 1-3 nedenfor,

HENSTILLER, at Slovenien i 2017 og 2018 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. Gøre en betydelig finanspolitisk indsats i 2018 i overensstemmelse med kravene i den forebyggende del af stabilitets- og vækstpakten, idet der tages hensyn til behovet for at styrke den igangværende genopretning og sikre bæredygtigheden af Sloveniens offentlige finanser. Vedtage og gennemføre den fremlagte reform af sundhedssystemet og vedtage den planlagte reform af langtidsplejen, som skal øge omkostningseffektiviteten, adgangen til og kvaliteten af plejen. Udnytte potentialet i centraliserede indkøb i sundhedssektoren fuldt ud. Vedtage de nødvendige foranstaltninger til at sikre pensionssystemets langsigtede bæredygtighed og tilstrækkelighed.
2. Intensivere indsatsen for at øge beskæftigelsesegnetheden hos lavtuddannede og ældre, navnlig gennem målrettede foranstaltninger til aktivering og livslang læring.
3. Forbedre finansieringsmulighederne, bl.a. ved at facilitere en varig løsning for misligholdte lån og adgang til alternative finansieringskilder. Sikre fuldstændig gennemførelse af strategien for bankaktivselskabet. Nedbringe den administrative byrde, der pålægges virksomhederne som følge af reglerne om fysisk planlægning og byggetilladelser, samt sikre god ledelse af statsejede virksomheder.

Udfærdiget i Bruxelles, den 11. juli 2017.

På Rådets vegne

T. TÖNISTE

Formand

⁽¹⁾ I henhold til artikel 5, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

RÅDETS HENSTILLING**af 11. juli 2017****om Slovakiets nationale reformprogram for 2017 og med Rådets udtalelse om Slovakiets stabilitetsprogram for 2017**

(2017/C 261/24)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 5, stk. 2,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 16. november 2016 vedtog Kommissionen den årlige vækstundersøgelse, som markerede starten på det europæiske semester 2017 om samordning af de økonomiske politikker. Den 9.-10. marts 2017 tilsluttede Det Europæiske Råd sig prioriteterne i den årlige vækstundersøgelse. Den 16. november 2016 vedtog Kommissionen på grundlag af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 ⁽²⁾ rapporten om varslingsmekanismen, hvori Slovakiet ikke blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Samme dato vedtog Kommissionen desuden en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet, som Det Europæiske Råd godkendte den 9.-10. marts 2017. Den 21. marts 2017 vedtog Rådet henstillingen om den økonomiske politik i euroområdet (»henstillingen til euroområdet«) ⁽³⁾.
- (2) Da Slovakiet har euroen som valuta, og i betragtning af de nære indbyrdes forbindelser mellem økonomierne i Den Økonomiske og Monetære Union, bør Slovakiet sikre en fuldstændig og rettidig implementering af henstillingen vedrørende euroområdet som afspejlet i henstilling 1 og 2 nedenfor.
- (3) Den 22. februar 2017 blev landerapporten for Slovakiet 2017 offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Slovakiets fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 12. juli 2016, opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og opfyldelsen af Slovakiets nationale Europa 2020-mål.
- (4) Den 26. april 2017 fremlagde Slovakiet sit nationale reformprogram for 2017 og sit stabilitetsprogram for 2017. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer (EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25).⁽³⁾ EUT C 92 af 24.3.2017, s. 1.

- (5) Der er taget hensyn til relevante landespecifikke henstillinger i forbindelse med programmeringen af de europæiske struktur- og investeringsfonde (ESI-fondene) for 2014-2020. I henhold til artikel 23 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013⁽¹⁾ kan Kommissionen, hvis det er nødvendigt for at støtte gennemførelsen af relevante henstillinger fra Rådet, anmode en medlemsstat om at evaluere og foreslå ændringer i sin partnerskabsaftale og relevante programmer. Kommissionen har redegjort nærmere for, hvordan den agter at anvende den nævnte bestemmelse, i retningslinjer for anvendelsen af foranstaltninger, der knytter ESI-fondenes effektivitet til forsvarlig økonomisk styring.
- (6) Slovakiet er i øjeblikket underlagt den forebyggende del af stabilitets- og vækstpakten. Ifølge stabilitetsprogrammet for 2017 forventer regeringen en gradvis forbedring af det samlede underskud til 1,3 % af BNP i 2017 og 0 % af BNP i 2019 og 2020. Den mellemfristede budgetmålsætning, dvs. et strukturelt underskud på 0,5 % af BNP, forventes opfyldt i 2018. Ifølge stabilitetsprogrammet for 2017 ventes den offentlige gældskvotestørrelse at falde gradvist til 46 % i 2020. Det makroøkonomiske scenario, der ligger til grund for disse budgetfremskrivninger, er realistisk.
- (7) Den 12. juli 2016 henstillede Rådet til Slovakiet at gennemføre en årlig finanspolitisk tilpasning på 0,5 % af BNP hen imod den mellemfristede budgetmålsætning i 2017. På basis af Kommissionens forårsprognose 2017 er der risiko for en vis afvigelse fra denne henstilling i 2017.
- (8) I 2018 forventes Slovakiet i lyset af sin finanspolitiske situation at foretage yderligere tilpasninger med henblik på sin mellemfristede budgetmålsætning om et strukturelt underskud på 0,5 % af BNP. Ifølge den tilpasningsmatrix, der er fastlagt efter fælles aftale som led i stabilitets- og vækstpakten, indebærer tilpasningen et krav om en nominal vækst i de primære offentlige nettoudgifter⁽²⁾, som ikke overstiger 2,9 %. Dette svarer til en strukturel tilpasning på 0,5 % af BNP. Med en uændret politik er der risiko for en væsentlig afvigelse fra dette krav i perioden 2017-2018 samlet set. Rådet er af den opfattelse, at Slovakiet skal være parat til at træffe yderligere foranstaltninger for at sikre overensstemmelse i 2017, og at der vil være behov for yderligere foranstaltninger fra 2018 for at overholde bestemmelserne i stabilitets- og vækstpakten. Som fastsat i forordning (EF) nr. 1466/97 bør der i vurderingen af budgetplanerne og resultaterne tages højde for medlemsstatens budgetbalance i lyset af konjunkturf forholdene. Som anført i Kommissionens meddelelse om det europæiske semester 2017, der ledsager disse landespecifikke henstillinger, skal der ved vurderingen af udkastet til budgetplan for 2018 og den efterfølgende vurdering af 2018-budgetresultaterne tages behørigt hensyn til målet om at opnå en finanspolitisk kurs, der bidrager til både at styrke det igangværende opsving og sikre Slovakiets offentlige financers holdbarhed. Rådet noterer sig i den sammenhæng, at Kommissionen agter at foretage en samlet vurdering i overensstemmelse med forordning (EF) nr. 1466/97, navnlig i lyset af konjunkturf forholdene i Slovakiet.
- (9) Slovakiets offentlige finanser er stadig ikke fri for risici på længere sigt. Sundhedsudgifterne truer fortsat de offentlige udgifters holdbarhed på lang sigt, da det stadig er lidt af en udfordring at forbedre sundhedsvæsenets omkostningseffektivitet i Slovakiet. Der er truffet visse foranstaltninger til at rationalisere hospitalsvæsenet og nedbringe omkostningerne, men endnu ses ingen konkrete resultater. I udgiftsanalyserne for 2016 blev der peget på mulige besparelser. Ikke desto mindre har gennemførelsen af en omfattende reform af sundhedsvæsenet og sundhedsudgifterne trukket ud, og der er kun gjort begrænset fremskridt med indførelsen af systemet med diagnoserelaterede grupper, som skal ligge til grund for betalinger, og lanceringen af e-sundhedssystemer. Underskuddet i det offentlige pensionssystem forventes samtidig at blive dobbelt så stort på lang sigt, og pensionsalderen i Slovakiet er blandt de laveste i Unionen. De seneste justeringer af pensionssystemet er primært foretaget ad hoc og på kort sigt.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 320).

⁽²⁾ De offentlige nettoudgifter består af de samlede offentlige udgifter minus renteudgifter, udgifter til Unionens programmer, som fuldt ud modsvares af EU-midler, og ikkediskretionære ændringer i udgifterne til arbejdsløshedsunderstøttelse. Nationalt finansierede faste bruttoinvesteringer udjævnes over en fireårsperiode. Diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden eller lovbestemte indtægtsforøgelser er medregnet. Engangsforanstaltninger på både udgifts- og indtægtssiden modregnes.

- (10) Skatteunddragelse og skatteundgåelse er blevet mindre udbredt, og der gøres en indsats for at anspore til frivillig efterlevelse af skattereglerne. Forbedringer i skatteinddrivelse har reduceret det store momsgab, der fandtes tidligere, betydeligt. Begrænsningen af momssvig ser også ud til at have haft en positiv virkning på opkrævningen af virksomheders indkomstskat. Den finansielle myndighed har sat fokus på at forbedre overholdelsen af momsreglerne, særlig ved revision. Samtidig undersøges mulighederne for, hvordan efterlevelsen af reglerne kan styrkes ved hjælp af andre foranstaltninger end revision.
- (11) På trods af forbedringer på arbejdsmarkedet som følge af god økonomisk genopretning og god jobskabelse, er langtidsledigheden fortsat en udfordring. Arbejdsløsheden blandt langtidsledige er fortsat blandt en af de højeste i Unionen. Det er især marginaliserede romaer, de lavtuddannede og unge, der er ramt. Derudover er der fortsat regionale skævheder — arbejdsløsheden i Østsllovakiet er stadig dobbelt så høj som i Bratislava. Deltagelsen i livslang læring og voksenuddannelse er fortsat lav. På trods af foranstaltninger, der ansporer lavtlønnede til at arbejde, og en igangværende reform af arbejdsformidlingen, er det stadig vanskeligt at få indført skræddersyet støtte til langtidsledige og udsatte grupper, bl.a. på grund af det høje antal sager. Slovakiets handlingsplan for integration af langtidsledige, som i vidt omfang finansieres af Den Europæiske Socialfond, har til formål at afhjælpe dette ved hjælp af en overordnet strategi for personaliserede tjenester. Den vil blive gennemført ved specialiseret rådgivning, et nyt system til fastlæggelse af profiler, samarbejde med private ansættelseskontorer og gennemførelse af målrettede uddannelsesprogrammer, der er udformet af arbejdsgivere på basis af det regionale arbejdsmarkeds behov. Romaernes deltagelse i det slovakiske arbejdsmarked er fortsat meget lav, og der gøres kun langsomt fremskridt med at øge deres beskæftigelsesfrekvens. Lav uddannelse og få færdigheder samt diskrimination er faktorer, der bidrager til deres ringe resultater på arbejdsmarkedet. Den lave beskæftigelsesfrekvens blandt kvinder i den fødedygtige alder afspejler den lange forældreorlov (op til tre år), som sjældent tages af mænd, manglende børnepasningsmuligheder, især for børn under tre år, og begrænset brug af fleksible arbejdstidsordninger.
- (12) Uddannelsessystemet er ikke tilstrækkelig gearret til at øge Slovakiets økonomiske potentiale. Uddannelsesniveaut og de grundlæggende færdigheder er fortsat alt for lavt efter internationale standarder og er blevet ringere i 2012-2015. Derudover er der stadig store regionale forskelle. De dårlige resultater skyldes primært, at de studerendes samfundsøkonomiske og etniske baggrund spiller en stor rolle, at der er problemer med ligestilling, adgang og inklusion, og at arbejdet som lærer ikke er særlig attraktivt. På trods af tottrinslønstigningen for lærere i 2016 (4 % i januar og 6 % i september) og planer om yderligere stigninger i 2017-2020 er dårlige lønvilkår og begrænset efteruddannelse af lærere blandt de faktorer, der betyder, at professionen stadig ikke er speciel attraktivt, især ikke for nye unge lærere og de, der bor i de mere veludviklede områder i landet. Den nyligt vedtagne lovgivning til bekæmpelse af segregation af det marginaliserede romasamfund skal stadig gennemføres fuldt ud, hvis den skal skabe positive forandringer og øge romaernes deltagelse i en inklusiv almen uddannelse med særlig fokus på førskoleundervisning og pasning.
- (13) Slovakiets offentlige forvaltning er ved at blive moderniseret, men korruption er stadig et stort problem. Korruption opfattes stadig som et udbredt fænomen, hvilket er en stor hindring for erhvervslivet. Kontrolmekanismer og håndhævelse af reglerne til bekæmpelse af korruption forekommer stadig utilstrækkelige, og det er ikke givet, at de politiske initiativer vedrørende whistleblowing og skuffeselskaber er tilstrækkelige til at løse problemet. Derudover mangler der på en række områder god praksis i forbindelse med offentlige udbud. Der udvikles uddannelsesinitiativ, som skal sætte personalet i stand til at benytte et mere effektivt udbudssystem. Interessekonflikter, skræddersyede udbudsspecifikationer og overdreven brug af tildelingskriterier, som bygger på laveste pris, er stadig et problem og resulterer i en konkurrence, der kun i begrænset omfang er kvalitetsbaseret. Det anføres jævnligt, at svagheder i forbindelse med offentlige udbud betyder, at tildelingen af offentlige midler ikke er effektiv.
- (14) Hyppige lovgivningsændringer gør det vanskeligt og dyrt for virksomheder at overholde lovgivningen og lovgivningsmæssige og reguleringsmæssige procedurer, og insolvensordninger anses ofte for ikke i tilstrækkelig grad at fremme et erhvervsvenligt miljø. Der blev for nylig nedsat en tværministeriel arbejdsgruppe vedrørende erhvervslivet under ledelse af økonomiministeren, som senest i juni 2017 forventes at fremlægge forslag til foranstaltninger, der kan forbedre erhvervsklimaet. Der er stadig mange reguleringsmæssige hindringer for virksomhedsservice sektoren i Slovakiet. For at tackle dette problem blev der som led i en pakke af foranstaltninger, der havde til formål at opbløde hindringer på markedet for tjenesteydelser, i januar 2017 givet specifik vejledning pr. faggruppe i en meddelelse fra Kommissionen om anbefalinger til reformer af reguleringen af liberale erhverv.

- (15) Det er stadig en udfordring for Slovakiet at forbedre effektiviteten, herunder retsvæsenets uafhængighed, selv om der gøres en indsats for at rette op på manglerne. Domstolens manglende effektivitet og uafhængighed giver dog fortsat anledning til bekymring. Den offentlige forvaltning er derudover stadig plaget af ineffektivitet, utilstrækkelig kapacitet og opsplitning. Vedtagelsen af strategien for personaleforvaltning i oktober 2015 og den nylige vedtagelse af loven om offentlig tjeneste er positive skridt i den rigtige retning. Det nye politisk uafhængige råd for offentlig tjeneste skal overvåge gennemførelsen af principperne i loven om offentlig tjeneste og den etiske kodeks for tjenestemænd. De komplekse og uigennemskuelige retsregler vanskeliggør forbindelserne mellem interesserede parter på energimarkedet. De seneste ændringer i fastsættelsen af distributionstariffer tyder på, at området fortsat er under politisk og erhvervsmæssig indflydelse. Det forventes, at den prisregulerende instans uafhængighed vil falde efter vedtagelsen af lovgivning, som giver regeringen eneret til at udnævne instansens formand og økonomiministeriet og miljøministeriet ret til at deltage i prisfastsættelsesproceduren.
- (16) Som led i det europæiske semester 2017 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Slovakiets økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2017. Den har også vurderet stabilitetsprogrammet for 2017, det nationale reformprogram for 2017 og opfølgningen på de henstillinger, der er blevet rettet til Slovakiet i de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Slovakiet, men også til deres overensstemmelse med EU-regler og -retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (17) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået stabilitetsprogrammet for 2017, og dets holdning ⁽¹⁾ afspejles især i henstilling 1 nedenfor,

HENSTILLER, at Slovakiet i 2017 og 2018 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. Gøre en betydelig finanspolitisk indsats i 2018, der stemmer overens med bestemmelserne under den forebyggende del af stabilitets- og vækstpakten, under hensyntagen til behovet for at styrke det igangværende opsving og sikre de offentlige financers holdbarhed. Forbedre omkostningseffektiviteten i sundhedssystemet, bl.a. ved at gennemføre projektet om »værdi for pengene«.
2. Forbedre aktiveringsforanstaltningerne for dårligt stillede grupper, bl.a. ved at gennemføre handlingsplanen for langtidsledige og ved at tilbyde individualiserede ydelser og målrettet uddannelse. Forbedre beskæftigelsesmulighederne for kvinder, især ved at øge udbuddet af børnepasning af god kvalitet til en rimelig pris. Forbedre uddannelseskvaliteten og øge romaernes deltagelse i inklusiv almen uddannelse.
3. Forbedre konkurrencen og gennemsigtigheden i forbindelse med udbud og øge bekæmpelsen af korruption ved en bedre håndhævelse af gældende lovgivning. Vedtage og gennemføre en omfattende plan for, hvordan administrative og forskriftsmæssige forhindringer for erhvervslivet kan reduceres. Gøre retssystemet mere effektivt, bl.a. ved at reducere længden af civilretlige og handelsretlige sager.

Udfærdiget i Bruxelles, den 11. juli 2017.

På Rådets vegne

T. TÖNISTE

Formand

⁽¹⁾ I henhold til artikel 5, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

RÅDETS HENSTILLING**af 11. juli 2017****om Finlands nationale reformprogram for 2017 og med Rådets udtalelse om Finlands stabilitetsprogram for 2017**

(2017/C 261/25)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 5, stk. 2,som henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer ⁽²⁾, særlig artikel 6, stk. 1,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 16. november 2016 vedtog Kommissionen den årlige vækstundersøgelse, som markerede starten på det europæiske semester 2017 om samordning af de økonomiske politikker. Den 9.-10. marts 2017 tilsluttede Det Europæiske Råd sig prioriteterne i den årlige vækstundersøgelse. Den 16. november 2016 vedtog Kommissionen på grundlag af forordning (EU) nr. 1176/2011 rapporten om varslingsmekanismen, hvori Finland blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Samme dag vedtog Kommissionen desuden en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet, som blev godkendt af Det Europæiske Råd den 9.-10. marts 2017. Den 21. marts 2017 vedtog Rådet henstillingen om den økonomiske politik i euroområdet (»henstillingen til euroområdet«) ⁽³⁾.
- (2) Da Finland har euroen som valuta, og i betragtning af de nære indbyrdes forbindelser mellem økonomierne i Den Økonomiske og Monetære Union, bør Finland sikre en fuldstændig og rettidig implementering af henstillingen vedrørende euroområdet som afspejlet i henstilling 1 til 2 nedenfor.
- (3) Den 22. februar 2017 blev landerapporten for Finland 2017 offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Finlands fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 12. juli 2016, opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og opfyldelsen af Finlands nationale Europa 2020-mål. Den indeholdt desuden en dybdegående undersøgelse efter artikel 5 i forordning (EU) nr. 1176/2011, hvis resultater også blev offentliggjort den 22. februar 2017. Kommissionen konkluderede på baggrund af sin analyse, at Finland ikke er berørt af makroøkonomiske ubalancer.

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.⁽²⁾ EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25.⁽³⁾ EUT C 92 af 24.3.2017, s. 1.

- (4) Den 28. april 2017 forelagde Finland sit nationale reformprogram for 2017 og sit stabilitetsprogram for 2017. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.
- (5) Der er taget hensyn til relevante landespecifikke henstillinger i forbindelse med programmeringen af de europæiske struktur- og investeringsfonde (ESI-fondene) for 2014-2020. I henhold til artikel 23 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013⁽¹⁾ kan Kommissionen, hvis det er nødvendigt for at støtte gennemførelsen af relevante henstillinger fra Rådet, anmode en medlemsstat om at evaluere og foreslå ændringer i sin partnerskabsaftale og relevante programmer. Kommissionen har redegjort nærmere for, hvordan den agter at anvende den nævnte bestemmelse, i retningslinjer for anvendelsen af foranstaltninger, der knytter ESI-fondenes effektivitet til forsvarlig økonomisk styring.
- (6) Finland er i øjeblikket underlagt den forebyggende del af stabilitets- og vækstpacten og omfattet af gældsreglen. I sit stabilitetsprogram for 2017 forventer regeringen en forværring af den samlede saldo fra -1,9 % af BNP i 2016 til -2,3 % i 2017 fulgt af en støt forbedring til -0,2 % af BNP i 2020. Den mellemfristede budgetmålsætning, dvs. et strukturelt underskud på 0,5 % af BNP, forventes at blive opfyldt fra 2019 og frem. På grundlag af den genberegnete⁽²⁾ strukturelle saldo vil den mellemfristede budgetmålsætning dog først blive opfyldt i 2020. Ifølge stabilitetsprogrammet for 2017 vil den offentlige gældskvotepå toppen med 64,7 % i 2017 for derefter at falde til 62,7 % i 2020. Det makroøkonomiske scenario, der ligger til grund for budgetfremskrivingerne, forekommer gunstigt, navnlig for så vidt angår 2018 og 2019. Scenariet bygger på en forventning om, at beskæftigelsen øges med næsten 2 % om året i 2018-2019, hvilket ligger betydeligt over den årlige gennemsnitlige stigning de seneste 10 år (+0,2 %).
- (7) Den 22. maj 2017 offentliggjorde Kommissionen en rapport i henhold til artikel 126, stk. 3, i TEUF, eftersom Finlands offentlige gæld overskred referenceværdien på 60 % af BNP. I rapporten blev det efter vurderingen af alle relevante faktorer konkluderet, at gældskriteriet skal anses for overholdt.
- (8) I stabilitetsprogrammet for 2017 angives det, at den budgetmæssige virkning af den ekstraordinære tilstrømning af flygtninge er betydelig, og der gives tilstrækkelig dokumentation for omfanget og arten af de ekstra omkostninger, der budgetteres med. Ifølge stabilitetsprogrammet for 2017 lå omkostningerne på 0,34 % af BNP i 2016. Ifølge Kommissionen andrager disse ekstraudgifter 0,17 % af BNP i 2016. Disse ekstraudgifter kan høre ind under bestemmelserne i artikel 5, stk. 1, og artikel 6, stk. 3, i forordning (EF) nr. 1466/97, idet tilstrømningen af flygtninge er en usædvanlig begivenhed, dens virkning for Finlands offentlige finanser er betydelig, og holdbarheden bringes sandsynligvis ikke i fare ved en sådan midlertidig afvigelse fra tilpasningsstien i retning af den mellemfristede budgetmålsætning. Derfor er den påkrævede tilpasning i retning af den mellemfristede budgetmålsætning i 2016 justeret for at tage hensyn til disse udgifter. Ifølge stabilitetsprogrammet for 2017 forventes de omkostninger, der er en konsekvens af den usædvanligt store tilstrømning af flygtninge, at falde med 0,15 % af BNP i 2017. På grundlag af oplysningerne fra de finske myndigheder vil Kommissionen i foråret 2018 foretage en endelig vurdering med hensyn til 2017, herunder af, hvilke beløb der kan tages hensyn til.
- (9) Finland anmodede i sit udkast til budgetplan for 2017 om at gøre brug af fleksibiliteten under den forebyggende del i henhold til »den fælles holdning til fleksibilitet i stabilitets- og vækstpacten«, der blev godkendt af Økofinrådet i februar 2016 i lyset af den planlagte gennemførelse af store strukturreformer med positiv indvirkning på de offentlige finansers holdbarhed på lang sigt (anmodning om fleksibilitet på 0,5 % af BNP) og nationale udgifter til projekter, der samfinansieres af Unionen inden for rammerne af ESI-fondene (anmodning om fleksibilitet på 0,1 % af BNP).
- (10) Anmodningen om fleksibilitet i forbindelse med strukturreformer vedrører reformer af arbejdsmarkedet, navnlig konkurrenceevnepagten og pensionsreformen. Pacten betyder, at over 90 % af lønmodtagerne får fastfrosset deres lønninger i 12 måneder, og den årlige arbejdstid sættes permanent op med 24 timer uden kompensation. Desuden vil lønmodtagerne varigt skulle betale en større andel af udgifterne til sociale ordninger. For at kompensere for fastfrysningen af lønningerne og lønmodtagernes øgede omkostningsbyrde sænkede regeringen skatten på lønindkomst permanent fra 2017. Med pensionsreformen hæves den laveste lovbestemte pensionsalder fra 63 til 65

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 320).

⁽²⁾ Den konjunkturkorregerede saldo, eksklusive engangsforanstaltninger og midlertidige foranstaltninger, der er genberegnet af Kommissionen efter den metode, der er aftalt i fællesskab.

i 2027; derefter vil pensionsalderen blive knyttet til den forventede levetid. Begge reformer trådte i kraft i 2017. Som et resultat af konkurrenceevnepagten kan en forbedret omkostningskonkurrenceevne føre til højere beskæftigelse og en stigning i realt BNP på ca. 1,5-2 %, jf. udkast til budgetplan for 2017. På grund af foranstaltningens art er der usikkerhedsmomenter ved skønnene over beskæftigelsen og BNP, men de ser i det store og hele ud til at være realistiske. Derfor vil disse reformer have en positiv indvirkning på de offentlige financers holdbarhed. Desuden viser resultaterne af den detaljerede vurdering af det skønnede produktionsgab for 2017, der er foretaget på grundlag af Kommissionens forårsprognose 2017, at Finland vil opfylde minimumsbenchmarket for 2017. For at give yderligere sikkerhed for at holde sig inden for referenceværdien på 3 % af BNP har regeringen offentligt lovet at træffe supplerende foranstaltninger i 2017, hvis det skulle blive nødvendigt for at sikre overholdelsen af de finanspolitiske regler, herunder den i traktaten omhandlede referenceværdi på 3 % af BNP. På dette grundlag kan Finland på nuværende tidspunkt anses for at være berettiget til at anvende den midlertidige afvigelse på 0,5 % af BNP i 2017, som landet har anmodet om, forudsat at landet på hensigtsmæssig vis gennemfører de aftalte reformer, som vil blive overvåget inden for rammerne af det europæiske semester.

- (11) For så vidt angår anmodningen om fleksibilitet med henblik på yderligere investeringer synes oplysningerne i stabilitetsprogrammet for 2017 at bekræfte, at Finlands midlertidige afvigelse fra tilpasningsstien i retning af den mellemfristede budgetmålsætning i 2017 anvendes effektivt til at øge investeringerne. Derfor, og under hensyntagen til ovennævnte elementer vedrørende minimumsbenchmarket og til, at den detaljerede vurdering af det skønnede produktionsgab bekræfter, at Finland gennemlever dårlige økonomiske tider, kan Finland på nuværende tidspunkt anses for at være berettiget til at anvende den midlertidige afvigelse på 0,1 % af BNP i 2017 for at tage højde for nationale investeringsudgifter til projekter, som Unionen samfinansierer. Kommissionen vil foretage en efterfølgende vurdering med henblik på at kontrollere det faktiske omfang af de nationale udgifter til medfinansierede investeringsprojekter og den dertil knyttede tilladte afvigelse.
- (12) Den 12. juli 2016 henstillede Rådet, at Finland gennemfører en årlig finanspolitisk tilpasning på mindst 0,6 % af BNP hen imod den mellemfristede budgetmålsætning i 2017. Kommissionens forårsprognose 2017 viser, at der skulle være mulighed for en yderligere midlertidig afvigelse på 0,6 % af BNP i 2017 inden for rammerne af klausulen om strukturelle reformer og investeringer, samtidig med at minimumsbenchmarket fortsat overholdes (dvs. et strukturelt underskud på 1,1 % af BNP). På dette grundlag kan der i 2017 tillades en forringelse af den strukturelle saldo med 0,5 % af BNP. På grundlag af Kommissionens forårsprognose 2017 ser Finland ud til at opfylde kravene i den forebyggende del. Hvis der blev taget hensyn til den nuværende ajourførte vurdering af den mindskede budgetmæssige virkning i 2017 som konsekvens af den usædvanligt store tilstrømning af flygtninge, ville det ikke ændre ved konklusionen i den overordnede vurdering. I 2018 bør Finland nå sin mellemfristede budgetmålsætning, når der tages hensyn til de afvigelser, der er tilladt for 2016 i forbindelse med usædvanlige begivenheder og dem, der er tilladt for 2017 i forbindelse med gennemførelsen af strukturreformerne og investeringerne⁽¹⁾. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2017 svarer dette til en maksimal nominal vækst i de primære offentlige nettoudgifter⁽²⁾ på 1,6 %, hvilket svarer til en årlig strukturel tilpasning på 0,1 % af BNP. Med en uændret politik ser Finland ud til at opfylde kravene i den forebyggende del i 2018. Hvis der blev taget hensyn til den nuværende ajourførte vurdering af den mindskede budgetmæssige virkning i 2017 som konsekvens af den usædvanligt store tilstrømning af flygtninge, ville det ikke ændre ved konklusionen i den overordnede vurdering. Finland forventes dog som udgangspunkt ikke at opfylde gældskriteriet, hverken i 2017 eller 2018. Rådet er af den generelle opfattelse, at Finland skal være parat til at træffe yderligere foranstaltninger for at sikre overensstemmelse.
- (13) På grund af befolkningens aldring og en faldende arbejdsstyrke forventes udgifterne til pension, sundhed og langtidspleje at stige fra 23 % af BNP i 2013 til 27 % af BNP i 2030. I januar 2017 trådte en pensionsreform i kraft, som vil hæve den laveste lovbestemte pensionsalder fra 63 til 65 i 2027 og knytte den lovbestemte pensionsalder til ændringer i den forventede levetid. Omkostningerne til social- og sundhedstjenesterne, som på nuværende tidspunkt afholdes af kommunerne, udgør 10 % af BNP. Hvis systemet ikke reformeres, forventes udgifterne i de kommende år at vokse med 4,4 % om året i nominelle tal og stige som andel af BNP. Reformen har bl.a. til hovedmål at mindske det langsigtede holdbarhedsgab i de offentlige finanser gennem bedre omkostningskontrol. Det skal nås gennem

⁽¹⁾ Finland må afvige fra sin mellemfristede budgetmålsætning i 2018, fordi midlertidige afvigelser fremføres i en periode på tre år.

⁽²⁾ De offentlige nettoudgifter består af de samlede offentlige udgifter minus renteudgifter, udgifter til Unionens programmer, som fuldt ud modsvares af EU-midler, og ikkediskretionære ændringer i udgifterne til arbejdsløshedsunderstøttelse. Nationalt finansierede faste bruttoinvesteringer udjævnes over en fireårsperiode. Diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden eller lovbestemte indtægtsforøgelser er medregnet. Engangsforanstaltninger på både udgifts- og indtægtssiden er modregnet.

integration af tjenester, større enheder som tjenesteudbydere samt digitalisering. Den første gruppe af forslag vedrørende reformer af social- og sundhedstjenesterne blev forelagt parlamentet i marts 2017. Disse love etablerer lovrammen for de 18 ny amter, som overtager ansvaret for social- og sundhedstjenesterne fra kommunerne fra 2019. De lovforslag, der vedrører de mest kontroversielle dele af reformen, navnlig patienternes frie valg af tjenesteydere, blev forelagt parlamentet i begyndelsen af maj 2017 og skal vedtages, så de kan gennemføres fra 2019 som planlagt.

- (14) Lønstigningerne har været beskedne de seneste år. Den gennemsnitlige årlige stigning i den overenskomstmæssige løn var på 0,7 % i 2014-2016. På grund af den svage vækst i arbejdsproduktiviteten er der kun gradvist sket en forbedring af omkostningseffektiviteten. I 2016 undertegnede arbejdsmarkedets parter konkurrenceevnepagten, der har til formål at forbedre Finlands omkostningseffektivitet trinvis i 2017. Konkurrenceevnepagten betyder, at over 90 % af lønmodtagerne får fastfrosset deres lønninger i 12 måneder, og at den årlige arbejdstid sættes permanent op med 24 timer uden kompensation. Desuden vil lønmodtagerne varigt skulle betale en større andel af udgifterne til sociale ordninger. Disse foranstaltninger forventes at understøtte øget eksport og beskæftigelse i de kommende år. De kommende overenskomstforhandlinger i anden halvdel af 2017 vil blive afgørende for at sikre de forventede positive effekter, eftersom konkurrenceevnepagten ikke fuldt ud lukker efterslæbet i omkostningskonkurrenceevnen i forhold til sammenlignelige økonomier.
- (15) Der skete en gradvis bedring af situationen på arbejdsmarkedet fra og med 2016, men der er fortsat udfordringer. Beskæftigelsen i fremstillingssktoren faldt med 21 % mellem 2008 og 2015. Andre sektorer som bygge- og anlæg, fast ejendom og sundhed udviser tegn på mangel på arbejdskraft. Det understreger behovet for målrettede aktive beskæftigelsespolitikker og fortsatte investeringer i voksenuddannelse og erhvervsuddannelse, der muliggør erhvervsmæssig mobilitet. Forholdet mellem ledige job og beskæftigelsen var i 2016 næsten lige så højt som i 2007, mens arbejdsløshedsprocenten lå to procentpoint højere. Dette afspejler muligvis, at der er et misforhold mellem udbud og efterspørgsel på arbejdsmarkedet, at visse ledige jobs er lidet attraktive, eller at incitamentet til at tage arbejde er begrænset. Der er behov for en fortsat indsats for at sørge for, at de ikkeerhvervsaktive, særlig i aldersgruppen 25-39 år, de langtidsledige og migranterne opnår bedre resultater på arbejdsmarkedet. At sørge for, at personer med migrantbaggrund opnår bedre resultater på arbejdsmarkedet, kræver desuden fortsatte investeringer i at uddanne dem.
- (16) Med hensyn til aktivering kan det komplekse sociale sikringssystem med dets forskellige former for ydelser medføre en væsentlig grad af inaktivitet og lavtlønsfælder samt administrative problemer med genoptjening af ret til ydelser. Det vil være afgørende at fjerne sådanne fælder. Med henblik på at øge incitamenterne til at acceptere jobtilbud er arbejdsløses forpligtelse til at acceptere jobtilbud og deltage i aktiveringsordninger blevet strammet. Desuden er varigheden af indtægtsbestemt arbejdsløshedsunderstøttelse blevet afkortet. Der er indført positive incitamenter. F. eks. tillades det, at arbejdsløshedsunderstøttelsens grundbeløb anvendes som mobilitets- og løntilskud for at aktivere jobsøgende. Yderligere øgede incitamenter til at tage arbejde kan suppleres med fjernelsen af bureaukratiske hindringer for at tage et job eller blive iværksætter.
- (17) Manglende omkostningskonkurrenceevne hæmmer eksportresultaterne og kan gøre Finland mindre attraktivt for udenlandske investorer. Der sker strukturelle ændringer, men tempoet er faldet noget i den senere tid. Der er sket fremskridt med at åbne for konkurrence inden for servicesektorerne, f.eks. detailhandel og transport, og der er fremlagt forslag om at øge konkurrencen i andre indenlandske servicesektorer. I internationale sammenligninger er Finland blandt de førende lande i verden med hensyn til erhvervsklimaet og med hensyn til, hvor attraktivt det er at investere i landet, men de eksisterende udefra kommende investeringer i Finland ligger under gennemsnittet i EU, økonomiens størrelse taget i betragtning.
- (18) Som led i det europæiske semester 2017 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Finlands økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2017. Den har også vurderet stabilitetsprogrammet for 2017, det nationale reformprogram for 2017 og de foranstaltninger, der er truffet som opfølgning på de henstillinger, der er blevet rettet til Finland i de foregående år. Den har ikke blot taget hensyn til relevansen af programmerne og de opfølgende foranstaltninger for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Finland, men også til i hvor høj grad de er i overensstemmelse med EU's regler og retningslinjer, da der er behov for at styrke EU's samlede økonomiske styring, ved at der på EU-plan ydes bidrag til kommende nationale beslutninger.

- (19) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået stabilitetsprogrammet for 2017, og dets holdning ⁽¹⁾ afspejles især i henstilling 1 nedenfor,

HENSTILLER, at Finland i 2017 og 2018 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. Føre en finanspolitik, der er i overensstemmelse med bestemmelserne under den forebyggende del af stabilitets- og vækstpakten, hvilket indebærer opfyldelsen af den mellemfristende budgetmålsætning i 2018 under hensyntagen til de midlertidige afvigelser, der er tilladt i forbindelse med usædvanlige begivenheder, gennemførelsen af strukturreformerne og investeringerne. Sikre rettidig vedtagelse og gennemførelse af forvaltningsreformen for at øge omkostnings-effektiviteten af social- og sundhedstjenesterne.
2. Fremme yderligere tilpasning af lønningerne til produktivitetsudviklingen, idet der tages fuldt hensyn til den rolle, som arbejdsmarkedets parter spiller. Træffe målrettede aktive arbejdsmarkedspolitiske foranstaltninger, der sætter ind over for arbejdsløshed og sociale problemer, skaber incitament til at tage arbejde og fremmer iværksætteri.
3. Fortsat forbedre regelrammen og lette den administrative byrde med henblik på at øge konkurrencen inden for servicesektoren og fremme investeringerne.

Udfærdiget i Bruxelles, den 11. juli 2017.

På Rådets vegne

T. TÖNISTE

Formand

⁽¹⁾ I henhold til artikel 5, stk. 2, i Rådets forordning (EF) nr. 1466/97.

RÅDETS HENSTILLING**af 11. juli 2017****om Sveriges nationale reformprogram for 2017 og med Rådets udtalelse om Sveriges konvergensprogram for 2017**

(2017/C 261/26)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 9, stk. 2,som henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer ⁽²⁾, særlig artikel 6, stk. 1,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 16. november 2016 vedtog Kommissionen den årlige vækstundersøgelse, som markerede starten på det europæiske semester 2017 om samordning af de økonomiske politikker. Den 9.-10. marts 2017 tilsluttede Det Europæiske Råd sig prioriteterne i den årlige vækstundersøgelse. Den 16. november 2016 vedtog Kommissionen på grundlag af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 rapporten om varslingsmekanismen, hvori Sverige blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse.
- (2) Den 22. februar 2017 blev landerapporten for Sverige 2017 offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Sveriges fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 12. juli 2016, opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og opfyldelsen af Sveriges nationale Europa 2020-mål. Den indeholdt desuden en dybdegående undersøgelse efter artikel 5 i forordning (EU) nr. 1176/2011, hvis resultater også blev offentliggjort den 22. februar 2017. Kommissionen konkluderede på baggrund af sin analyse, at Sverige oplever makroøkonomiske ubalancer. Navnlig den vedvarende stigning i de allerede overvurderede boligpriser kombineret med den fortsatte stigning i husholdningernes gæld indebærer risiko for en ukontrolleret korrektion. Selv om bankerne tilsyneladende har et tilstrækkeligt kapitalgrundlag, kan en ukontrolleret korrektion også påvirke den finansielle sektor negativt, da bankernes eksponering for realkreditlån til husholdningerne vokser. I så fald kan også nabolandene blive ramt, da svenske bankkoncerner har systemisk betydning i den nordisk-baltiske region. De svenske myndigheder er meget bevidste om de stigende risici og har derfor i de senere år truffet foranstaltninger for at begrænse væksten i realkreditlån og sætte skub i boligbyggeriet. De hidtidige politiske foranstaltninger har imidlertid ikke været tilstrækkelige til at modvirke overophedningen på boligmarkedet. Generelt mangler der politiske tiltag i forhold til den boligrelaterede beskatning, den makroprudentielle ramme og tacklingen af flaskehalse for udbuddet af nye boliger, og der forekommer også hindringer for en effektiv udnyttelse af den eksisterende boligmasse.

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.⁽²⁾ EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25.

- (3) Den 28. april 2017 fremlagde Sverige sit nationale reformprogram for 2017 og sit konvergensprogram for 2017. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.
- (4) Der er taget hensyn til relevante landespecifikke henstillinger i forbindelse med programmeringen af de europæiske struktur- og investeringsfonde (ESI-fondene) for 2014-2020. I henhold til artikel 23 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013⁽¹⁾ kan Kommissionen, hvis det er nødvendigt for at støtte gennemførelsen af relevante henstillinger fra Rådet, anmode en medlemsstat om at evaluere og foreslå ændringer i sin partnerskabsaftale og relevante programmer. Kommissionen har redegjort nærmere for, hvordan den agter at anvende den nævnte bestemmelse, i retningslinjer for anvendelsen af foranstaltninger, der knytter ESI-fondenes effektivitet til forsvarlig økonomisk styring.
- (5) Sverige er i øjeblikket underlagt den forebyggende del af stabilitets- og vækstpakten. I sit konvergensprogram for 2017 har regeringen planer om at nå et samlet overskud på 0,3 % af BNP i 2017 og fortsat opfylde den mellemfristede målsætning om et strukturelt underskud på 1 % af BNP i hele programperioden. Ifølge konvergensprogrammet for 2017 ventes den offentlige gældskvote at falde til 39,5 % i 2017 for derefter at falde yderligere til 31,4 % i 2020. En robust økonomisk vækst og sunde offentlige finanser forventes at være de vigtigste drivkræfter bag den faldende gældskvote. Det makroøkonomiske scenario, der ligger til grund for budgetfremskrivningerne, er realistisk. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2017 ventes den strukturelle saldo at udvise et overskud på henholdsvis 0,4 % af BNP i 2017 og 0,8 % af BNP i 2018, hvilket ligger over den mellemfristede budgetmålsætning. På grundlag af sin vurdering af konvergensprogrammet for 2017 og under hensyntagen til Kommissionens forårsprognose 2017 er Rådet af den opfattelse, at Sverige anslås at overholde bestemmelserne i stabilitets- og vækstpakten i 2017 og 2018.
- (6) Husholdningernes gæld er vedblevet med at stige fra et allerede højt niveau. Den voksede med 7,1 % i 2016 og nærmer sig 86 % af BNP og ca. 180 % af den disponible indkomst, hovedsagelig som følge af højere realkreditlån knyttet til fortsat stigende boligpriser. Gældsfordelingen er blevet stadig mere ujævn, idet en stor andel af de husholdninger, der har optaget boliglån for nylig (16,4 % i 2016), har optaget lån på op til 600 % af deres disponible indkomst. Regeringen har truffet nogle relevante makroprudentielle foranstaltninger — herunder et nyt amortiseringskrav på realkreditlån i 2016 — men det er stadig uklart, om disse vil få tilstrækkelig effekt på mellemlang sigt. I februar 2017 lancerede regeringen en lovgivningsproces, som skal styrke den makroprudentielle myndigheds juridiske mandat, så den i fremtiden hurtigt kan træffe makroprudentielle foranstaltninger og benytte en bredere vifte af værktøjer. De lovgivningsmæssige ændringer forventes at træde i kraft inden februar 2018. En justering af skatteincitamenterne, f.eks. ved gradvist at nedsætte rentefradragene i forbindelse med realkreditlån eller øge de løbende ejendomsskatter, kan bidrage til at bremse væksten i husholdningernes gæld, men regeringen har ikke taget skridt i denne retning.
- (7) Sverige har oplevet en hurtig og vedvarende stigning i boligpriserne siden midten af 1990'erne. Boligpriserne er fortsat med at vokse hurtigt og konsekvent, navnlig i storbyområderne. Hoveddrivkræfterne bag denne udvikling omfatter en fordelagtig skattemæssig behandling af ejerboliger og realkreditgæld, akkommoderende lånevilkår sammen med relativt lave amortiseringssatser i forbindelse med realkreditlån og en løbende boligmangel. Denne mangel hænger sammen med en strukturel ineffektivitet på boligmarkedet. Der bygges stadig flere boliger, men niveauet ligger fortsat et godt stykke under behovet. Regeringens 22-punktsplan for boligmarkedet adresserer nogle underliggende faktorer bag boligmanglen, herunder foranstaltninger til at øge de disponible arealer til byggeri, reducere byggeomkostningerne og afkorte planlægningsprocessen. Der er dog ikke tilstrækkelig opmærksomhed på visse andre strukturelle problemer, herunder en svag konkurrence i byggesektoren. Boligmanglen forværres af hindringer for en effektiv udnyttelse af den eksisterende boligmasse. Sveriges stramt regulerede udlejningsmarked resulterer i en fastlåsnings og »insider/outsider-effekter«, men der er ikke taget nævneværdige skridt til at indføre større fleksibilitet i fastsættelsen af huslejer. På markedet for ejerboede boliger reduceres boligejernes mobilitet af relativt høje kapitalvindingsskatter. Der er blevet indført en midlertidig reform af reglerne for henstand med betaling

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 320).

af kapitalvindingsskat i forbindelse med ejendomshandel, men den får sandsynligvis en begrænset effekt. Manglen på ledige og økonomisk overkommelige boliger kan også begrænse mobiliteten på arbejdsmarkedet og udgøre en hindring for en effektiv integration af migranter på arbejdsmarkedet, og den kan medvirke til ulighed mellem generationerne.

- (8) Sverige havde i 2016 en af de højeste beskæftigelsesgrader i Unionen (81,2 %), og langtidsledigheden i landet var blandt de laveste. Der er dog fortsat udfordringer såsom integration på arbejdsmarkedet af lavtuddannede personer og migranter fra lande uden for EU og mindskelse af den betydelige forskel i beskæftigelsesfrekvensen for kvinder født uden for EU. Sverige har gjort en betydelig indsats i forbindelse med modtagelse af asylansøgere og integration af flygtninge og andre indvandrere. Der skulle være mulighed for yderligere forbedringer, for i 2016 var kun en tredjedel af deltagerne i introduktionsprogrammet i arbejde eller under uddannelse 90 dage efter at have afsluttet programmet, og der mangler fortsat en samlet tilgang og styring med hensyn til den hertil svarende anerkendelse af kvalifikationer.
- (9) De grundlæggende færdigheder blandt de 15-årige er blevet bedre efter flere år med faldende resultater, jf. OECD's PISA-undersøgelse (program for international elevevaluering) fra 2015. Imidlertid ligger andelen af elever med dårlige resultater stadig omkring EU-gennemsnittet, og den forskel, der hænger sammen med elevernes socioøkonomiske baggrund, er blevet større. De foranstaltninger, som regeringen har lanceret for at forbedre resultaterne og ligheden i skolerne, kræver nøje overvågning, og det samme gælder de initiativer, der sigter på at integrere nyankomne migrantelever i skolesystemet.
- (10) Som led i det europæiske semester 2017 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Sveriges økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2017. Den har også vurderet konvergensprogrammet for 2017 og det nationale reformprogram for 2017 samt de foranstaltninger, der er truffet som opfølgning på de henstillinger, der er blevet rettet til Sverige i de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Sverige, men også til deres overensstemmelse med EU-regler og -retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (11) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået Sveriges konvergensprogram for 2017 og er af den opfattelse ⁽¹⁾, at Sverige ventes at overholde stabilitets- og vækstpagten.
- (12) På baggrund af Kommissionens dybdegående undersøgelse og denne vurdering har Rådet gennemgået det nationale reformprogram for 2017 og konvergensprogrammet for 2017. Rådets henstillinger i henhold til artikel 6 i forordning (EU) nr. 1176/2011 afspejles i henstilling 1 nedenfor,

HENSTILLER, at Sverige i 2017 og 2018 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. Sætte ind over for stigningen i husholdningernes gæld, navnlig ved gradvist at nedsætte rentefradragene i forbindelse med realkreditlån eller øge de løbende ejendomsskatter og samtidig begrænse udstedelsen af uforholdsmæssigt store lån i forhold til indkomst. Fremme boliginvesteringer og forbedre effektiviteten på boligmarkedet, bl.a. ved at indføre større fleksibilitet i fastsættelsen af huslejer og revidere udformningen af kapitalvindingsskatten.

Udfærdiget i Bruxelles, den 11. juli 2017.

På Rådets vegne

T. TÖNISTE

Formand

⁽¹⁾ I henhold til artikel 9, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

RÅDETS HENSTILLING**af 11. juli 2017****om Det Forenede Kongeriges nationale reformprogram for 2017 og med Rådets udtalelse om Det Forenede Kongeriges konvergensprogram for 2017**

(2017/C 261/27)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 9, stk. 2, og

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 16. november 2016 vedtog Kommissionen den årlige vækstundersøgelse, som markerede starten på det europæiske semester 2017 om samordning af de økonomiske politikker. Den 9.-10. marts 2017 tilsluttede Det Europæiske Råd sig prioriteterne i den årlige vækstundersøgelse. Den 16. november 2016 vedtog Kommissionen på grundlag af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 ⁽²⁾ rapporten om varslingsmekanismen, hvori Det Forenede Kongerige ikke blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse.
- (2) Den 22. februar 2017 blev landerapporten for Det Forenede Kongerige 2017 offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Det Forenede Kongeriges fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 12. juli 2016, opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og opfyldelsen af Det Forenede Kongeriges nationale Europa 2020-mål.
- (3) Det Forenede Kongerige fremlagde sit nationale reformprogram for 2017 den 21. april 2017 og sit konvergensprogram for 2017 den 27. april 2017. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.
- (4) Der er taget hensyn til relevante landespecifikke henstillinger i forbindelse med programmeringen af de europæiske struktur- og investeringsfonde (ESI-fondene) for 2014-2020. I henhold til artikel 23 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 ⁽³⁾ kan Kommissionen, hvis det er nødvendigt for at støtte gennemførelsen af relevante henstillinger fra Rådet, anmode en medlemsstat om at evaluere og foreslå ændringer i sin partnerskabsaftale og relevante programmer. Kommissionen har redegjort nærmere for, hvordan den agter at anvende den nævnte bestemmelse, i retningslinjer for anvendelsen af foranstaltninger, der knytter ESI-fondenes effektivitet til forsvarlig økonomisk styring.

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer (EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25).

⁽³⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 320).

- (5) Det Forenede Kongerige er i øjeblikket underlagt den korrigerende del af stabilitets- og vækstpagten. Hvis der i 2016/17 er opnået en rettidig og holdbar korrektion, vil Det Forenede Kongerige i 2017/18 blive underlagt den forebyggende del af stabilitets- og vækstpagten og overgangsbestemmelsen vedrørende gældskriteriet. Af Det Forenede Kongeriges konvergensprogram for 2017 fremgår det, at regeringen forventer at have korrigeret det uforholdsmæssigt store underskud senest i finansåret 2016/17 med et samlet underskud på 2,7 % af BNP, hvilket er i overensstemmelse med Rådets henstilling af 19. juni 2015. Det samlede underskud forventes at stige en smule i 2017/18, nemlig til 2,8 % af BNP, hvorefter det forventes at falde til 1,9 % af BNP i 2018/19. Konvergensprogrammet indeholder ikke nogen mellemfristet budgetmålsætning. Ifølge konvergensprogrammet forventes den offentlige gældskvotestabilisering sig på ca. 87,5 % i perioden 2016/17-2018/19 for derefter at falde til 84,8 % af BNP i 2020/21. Det makroøkonomiske scenario, der ligger til grund for disse budgetfremskrivninger, er gunstigt. Selv om de foranstaltninger, der skal bidrage til at realisere de planlagte underskudsmål, generelt set er veldefinerede, indebærer de nedadgående risici, der er forbundet med de makroøkonomiske udsigter, en risiko for, at den planlagte reduktion af underskuddet ikke vil lykkes.
- (6) Den 12. juli 2016 henstillede Rådet til Det Forenede Kongerige at bringe situationen med et uforholdsmæssigt stort underskud til ophør senest i 2016/17 og, når det uforholdsmæssigt store underskud er korrigeret, at opnå en finanspolitisk tilpasning på 0,6 % af BNP i 2017/18 hen imod den mellemfristede budgetmålsætning, der kræves som et minimum. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2017 forventes det samlede underskud at udgøre 2,7 % af BNP i 2016/17, hvilket er i overensstemmelse med målet i Rådets henstilling. I 2017/18 er der en risiko for en vis afvigelse fra kravene i stabilitets- og vækstpagtens forebyggende del.
- (7) I lyset af den finanspolitiske situation og navnlig gældsniveauet forventes Det Forenede Kongerige at fortsætte tilpasningen hen imod en passende mellemfristet budgetmålsætning. Ifølge den tilpasningsmatrix, der er fastlagt efter fælles aftale som led i stabilitets- og vækstpagten, indebærer tilpasningen et krav om en nominal vækst i de primære offentlige nettoudgifter ⁽¹⁾, som ikke overstiger 1,8 %. Det svarer til en årlig strukturel tilpasning på 0,6 % af BNP. Ved uændret politik er der risiko for en vis afvigelse fra dette krav i perioderne 2017/18 og 2018/19, når de betragtes samlet. Samtidig forventes Det Forenede Kongerige ikke umiddelbart at opfylde overgangsbestemmelsen vedrørende gældskriteriet i 2017/18, men først i 2018/19. Rådet er af den generelle opfattelse, at Det Forenede Kongerige bør være rede til at træffe yderligere foranstaltninger fra og med 2017/18 for at opfylde stabilitets- og vækstpagtens bestemmelser. Ved vurderingen af budgetplanerne og -resultaterne bør der imidlertid, som fastsat i forordning (EF) nr. 1466/97, tages hensyn til medlemsstatens budgetmæssige balance i lyset af konjunkturf forholdene. Som nævnt i Kommissionens meddelelse, der ledsager disse landespecifikke henstillinger, vil der i forbindelse med den fremtidige vurdering skulle tages behørigt hensyn til målet om at opnå en finanspolitisk kurs, der bidrager til både at styrke det igangværende opsving og til at sikre holdbarheden af Det Forenede Kongeriges offentlige finanser. Rådet noterer sig i den sammenhæng, at Kommissionen agter at foretage en samlet vurdering i overensstemmelse med forordning (EF) nr. 1466/97, navnlig i lyset af konjunkturf forholdene i Det Forenede Kongerige.
- (8) De private investeringer har konsekvent ligget et godt stykke under EU-gennemsnittet, og de offentlige investeringer ligger en smule under. Produktiviteten ligger markant under G7-gennemsnittet og har været stagnerende siden 2008. Regeringen har sat stærkt politisk fokus på at øge investeringerne for at sætte skub i produktivitetsvæksten. En af de største udfordringer er at rette op på de betydelige kapacitets- og kvalitetsmangler i Det Forenede Kongeriges infrastruktur. Vejnettet er stærkt overbelastet, og jernbanenettets kapacitet er visse steder i stigende grad utilstrækkeligt som følge af den hurtigt stigende efterspørgsel. Der er også et stadig mere presserende behov for at øge investeringerne i ny energiproduktionskapacitet og -forsyning. Den nationale infrastrukturplan (National Infrastructure Delivery Plan) indeholder ambitiøse planer om at forbedre Det Forenede Kongeriges økonomiske infrastruktur, og der blev i 2016 truffet afgørelse om at investere i store transport- og energiprojekter. Det er dog stadig usikkert, om der kan rejses tilstrækkelige offentlige og private investeringer til at fjerne flaskehalsene i infrastrukturnettet på rettidig og omkostningseffektiv vis. Det Forenede Kongerige står over for store udfordringer, når det gælder om at øge udbuddet af boliger. Den kroniske boligmangel bidrager til høje og fortsat stigende boligpriser, og den har betydelige økonomiske og sociale omkostninger, navnlig i områder med økonomisk vækst. De nationale regler for byggeplanlægning, der har gennemgået en reform, udgør sammen med en række supplerende boligpolitikker et noget større incitament til at bygge flere boliger. Boligbyggeriet er dog stadig underlagt en række

⁽¹⁾ De offentlige nettoudgifter består af de samlede offentlige udgifter minus renteudgifter, udgifter til Unionens programmer, som fuldt ud modsvares af EU-midler, og ikkediskretionære ændringer i udgifterne til arbejdsløshedsunderstøttelse. Nationalt finansierede faste bruttoinvesteringer udjævnes i løbet af en 4-årsperiode. Diskretionære foranstaltninger på indtægtsiden eller lovbestemte indtægtsforøgelser er medregnet. Engangsforanstaltninger på både udgifts- og indtægtsiden er medregnet.

begrænsninger, herunder meget strenge og komplicerede regler for arealanvendelse og boligbyggeri, og udbuddet af nye boliger kan fortsat ikke holde trit med den stigende efterspørgsel.

- (9) De overordnede tal for arbejdsmarkedet er fortsat positive, idet langtidsledigheden og ungdomsarbejdsløsheden generelt er lav. Der er dog plads til forbedringer, når det gælder aktivitetsniveauet samt deltidsbeskæftigelse og lavtlønsjobs. Lønudviklingen er stadig beskeden, hvilket hænger sammen med den svage produktivitetsvækst. Der er fortsat problemer med udbuddet og udnyttelsen af kvalifikationer og muligheden for at avancere. Der er sket en betydelig politikudvikling med fokus på kvalificering og advancement, idet der er gennemført reformer af de tekniske uddannelser og lærlingeuddannelserne. Kvaliteten af lærlingeuddannelserne afhænger af, at der sættes fokus på både de kvalifikationer, der opnås ved en sådan uddannelse, og det fagområde, der er tale om. Hvis der stilles andre og strategisk vigtige finansierede muligheder for opkvalificering til rådighed, navnlig for folk på over 25, ville det øge udbuddet af kvalifikationer, som staten, virksomhederne og enkeltpersoner, der ønsker at fremme deres karriere, kan gøre brug af. Der er også udfordringer forbundet med udbuddet af børnepasning og social omsorg, som bidrager til den høje procentdel af kvinder i deltidsarbejde. Der er indtil nu kontinuerligt gennemført gradvise reformer i børnepasningssektoren. Nye tiltag gennemføres trin for trin, idet nogle initiativer forventes gennemført fuldt ud inden for de kommende to år. Der er relativt få børn på under tre år i formelle børnepasningsordninger. Selv om de foranstaltninger, der er indført for nylig, har resulteret i lidt bedre muligheder for betalbar pasning af børn på tre-fire år, løser de ikke problemet med manglende pasningsmuligheder for børn på under tre år. De tidligere bebudede reformer og nedskæringer af især den støtte, der ydes på arbejdspladsen, kan på kort og mellemlangt sigt få socialpolitiske følger, bl.a. i form af fattigdom blandt børn, navnlig hvis inflationen stiger. Antallet af fattige børn i husholdninger, hvor de voksne arbejder, giver navnlig anledning til bekymring.
- (10) Som led i det europæiske semester 2017 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Det Forenede Kongeriges økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2017. Den har også vurderet konvergensprogrammet for 2017, det nationale reformprogram for 2017 og de foranstaltninger, der er truffet som opfølgning på de henstillinger, der er blevet rettet til Det Forenede Kongerige i de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Det Forenede Kongerige, men også til deres overensstemmelse med EU-regler og -retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (11) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået Det Forenede Kongeriges konvergensprogram, og dets holdning ⁽¹⁾ afspejles især i henstilling 1 nedenfor,

HENSTILLER, at Det Forenede Kongerige i 2017 og 2018 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. Gøre en betydelig finanspolitisk indsats i 2018/19 i overensstemmelse med kravene i den forebyggende del af stabilitets- og vækstpagten under hensyntagen til behovet for at styrke det igangværende opsving og sikre de offentlige finansers holdbarhed i Det Forenede Kongerige.
2. Træffe yderligere foranstaltninger med henblik på at øge udbuddet af boliger, herunder også ved hjælp af reformer af byplanlægningsreglerne og gennemførelsen af disse.
3. Rette op på den manglende overensstemmelse mellem udbuddet af og efterspørgslen efter kvalifikationer på arbejdsmarkedet og bane vejen for opkvalificering, herunder ved fortsat at hæve kvaliteten af lærlingeuddannelserne og sørge for andre finansierede videreuddannelsesmuligheder.

Udfærdiget i Bruxelles, den 11. juli 2017.

På Rådets vegne

T. TÖNISTE

Formand

⁽¹⁾ I henhold til artikel 9, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

ISSN 1977-0871 (elektronisk udgave)
ISSN 1725-2393 (papirudgave)

Den Europæiske Unions Publikationskontor
2985 Luxembourg
LUXEMBOURG

DA